

Miloš „Inky“ Pikala

HOVORY

ozvena nevypovedateľného medzi človekom a Bohom

VII

jeseň 2021

Úvod

Tieto texty sú piatou časťou Hovorov z jari morového COVID-ového roku Pána 2021.

Samotný text je upravovaný len minimálne, z podstatnej časti ostáva tak, ako bol zapísaný počas adorácií. Text neprešiel ani žiadnou jazykovou korektúrou. Berte to ako ďalšiu súčasť autenticity toho, čo čítate.

Neberte ho preto, prosím, ako teologický traktát s precízne vycizelovanými formuláciami. Sú to slová, vety, ktoré vznikali tak ako vznikali, počas modlitby a hľadania na Pána. Ak by sa Vám aj náhodou zdalo, že si možno niektoré časti akoby odporujú – neodporujú si 😊. To len kresťanstvo, ktoré žijeme a Boh, s ktorým žijeme, sú paradoxné v samej svojej podstate. V Bohu však aj to, čo sa môže na prvý pohľad javiť ako protirečivé, nachádza svoje prekvapivé zjednotenie.

Jednotlivé kapitoly na seba nejako veľmi nenadväzujú. Sú zaznačené v takom poradí, v akom vznikali. Každá je svojim spôsobom samostatná. Predsa však možno niekomu príde užitočné čítať ich v takom poradí, v akom napísané sú.

Obsah

ÚVOD	2
NO A ČO? POUŽÍVAM! NERIEŠIM!	8
DOSPIEŤ DO DIEŤAŤA	10
KEĎ SA VRACIA BEZNÁDEJ A EGO ZNOVU OŽÍVA	13
AKO SA ŽIJE TÝM, KTORÍ NERIEŠIA?	16
KEĎ OBETA UŽ VIAC NIE JE OBEŤOU, ALE ZISKOM	18
ZASTAVIŤ SA ABY SI MOHOL ÍŠŤ – VŽDY ZNOVA A ZNOVA	21
VIERA STÁVAJÚCA SA	23
NERIEŠENIE, NESÚDENIE A HRANICE ZODPOVEDNOSTI	24
BRÁNA, A ZA ŇOU ČAKÁ ON	29
PASCA SLUŽBY A BIČ VINY A NEDOSTATOČNOSTI	30
PROSTO A BEZ VÝČITIEK SI TO UŽÍVAŤ	34
NÁDEJ PRE BIEDNYCH MRZÁKOV HRIECHU, ALEBO O POVAHE VYKÚPENIA	37
BLÁZNOM BUDEŠ TAK ČI TAK – LEN KOMU?	40
EVANJELIUM JE ĽAHKÉ A NEBO LACNÉ	43
PREČO TICHÝ A POKOJNÝ ŽIVOT	46
UVERIL SI UŽ V JEŽIŠA AKO SVOJHO SPASITEĽA?	49
PÁPEŽOVA MODLITBA, BOLA POVRCHNÁ?	53
ČRIEPKY I	56
LEKCIA JEŽIŠOVEJ OSOBY A ŽIVOTA	60
PREČO MUSÍME TRPIEŤ S KRISTOM?	62

KREŠŤANSTVO JEDNÝM SLOVOM?	65
MYSTÉRIUM ODPUSTENIA	71
TRI DNI V HROBE	73
NAJPRV ZRIEKNUŤ, POTOM OČISTENIE	74
MILOVAŤ A BYŤ AKO DIEŤA	77
EKOSYSTÉM	78
JEDINE LÁSKA NÁS ZACHRÁNIŤ VIE	81
KATOLÍK JE ČLOVEK, KTORÝ ŽIJE V RODINE	83
KONTEMPLÁCIA A UMENIE ŽIŤ	85
PÁPEŽ A JEDINÁ CESTA DO NEBA	87
ROZDIEL MEDZI STAROU A NOVOU ZMLUVOU	92
JEŽIŠ VYHÁŇA KUPCOV Z CHRÁMU	94
PÔST, CHUDOBA A ČISTOTA	98
TAK PROSTÉ: BEZ EGA.	99
BYŤ MALÝM NEZNAMENÁ BYŤ SLABÝM	100
VLASTNOU CESTOU	103
NIE ZAHODIŤ, ALE INTEGROVAŤ	108
ČRIEPKY II	109
TESNÁ BRÁNA, ÚZKA CESTA A ZNAMENIE SPÁSY	112
UVERIŤ TELOM	115
MODLITBA BOŽÍCH DETÍ	117
PREČO JE AJ BOH POKORNÝ A CHUDOBNÝ	120
KEĎ SLEPÝ VEDIE SLEPÉHO	122

OTEC, VTELENIE, EUCHARISTIA	125
UŽ SME TO VŠETKO KEDYSI VIDELI...	127
AK S NÍM TRPÍME...	129
DOSPELÁK, DIEŤA, DEDIČ	133
NIE SNÍVANIE, NIE KVIETIZMUS	137
ADORÁCIA JE VO SVOJEJ PODSTATE VEĽMI AKTÍVNA	140
OD ĽUDSKEJ K BOŽEJ DOBROTE	143
SVÄTOSŤ NIE JE ŤAŽKÁ	146
CHCEŠ ŽIŤ VEČNÝ ŽIVOT?	147
AKO ROZDAŤ ZLO AKO ALMUŽNU?	150
MALÝ, VEĽKÝ, ALE STÁLE MALÝ, VŠAK VEĽKÝ	153
VĎAČNOSŤ A ODDANOSŤ	156
ZOMRIEŤ MUSÍ EGO, V TOM TO CELÉ JE	158
ČRIEPKY III	160
ČO ZNAMENÁ BYŤ SLUHOV VŠETKÝCH	164
UVERIŤ EVANJELIU O OTCOVI	167
KRISTUS SA STAL MOJÍM BRATOM	169
OTEC A KRÁĽOVSTVO PATRIA K SEBE	171
DNEŠNÁ SILA PRE DNEŠNÚ SKÚŠKU	174
AKO SA OSVEDČUJEME AKO SYNOVIA A DEDIČIA	176
SYNDALITA V DVOCH OBRAZOCH	179
NEMÁM HRIECHY A PREDSA SOM NASKRZ HRIEŠNIK...	182
DLŽÍME MU ŽIVOT A VŠETKO, PRETO...	185

UVERIŤ V TÚ NEMOŽNÚ NELOGICKOSŤ	188
ČO SI POČAŤ S BOŽOU LÁSKOU?	192
STALI SME SA PUTUJÚCIM ĽUĐOM NA ODCHODE	195
MOCNÝ BOH – LEN ÚPLNE INAK	199
DOMOV NA CESTE...	202
NERIEŠ KĽUČKU, VOJDI DOVNÚTRA	204
VYČISTIŤ A NAPLNÍŤ	206
ČRIEPKY IV	207
HLAVA NIE JE BEZ TELA, ANI OTEC BEZ RODINY	209
PREDSTAV SI MODLITBU AKO SPOLOČENSTVO...	211
ČO ROBÍ ĽAHKÉ VECI ŤAŽKÝMI?	213
JEDNÝM SLOVOM? PRESŤAHOVANÝ.	215
SVÄTÉ SEBECTVO	219
KEDY SME DOZRELI PRE SPOLOČENSTVO V CIRKVI?	222
ÚBOHÝ, ALE MILUJÚCI	224
KTO JE TO - HRIEŠNIK?	226
DVA HALIERE - MOJE VŠETKO, MOJA VEC	231
UVOĽNENOSŤ JE SPÔSOB	233
NEDÁ SA SÚČASNE VERIŤ AJ HREŠIŤ	237
VERIŤ ZNAMENÁ PRIJAŤ TO ZA SKUTOČNÉ	240
KEĎ MALOSŤ A VEĽKOSŤ SPLYNÚ V JEDNO...	243
UVOĽNENOSŤ, TO JE...	245
ČO ROBÍ BOHA BOHOM NA PÚŠTI?	248

MILOSRDENSTVO A ODPUSTENIE NA JEDNOM METRI ŠTVORCOVOM	250
... ABY SOM ODTIAĽ ODIŠIEL	253
ČRIEPKY V	254
VIERA SAMA SEBE NEVERÍ	259
ODPUSTIŤ INÝM, ODPUSTIŤ SEBA	261
TRI VLASTNOSTI BOHA I KREŠŤANA	265
KREŠŤANSTVO JE PRE AMBICIÓZNYCH	267
IBA SVÄTÍ TO MÔŽU	271
VŽDY SA SMIEME VRÁTIŤ	274
KRÁĽOVSTVO PÔSTU, MODLITBY A MILOSRDENSTVA	275
KRÁĽ, KTORÝ ROBÍ KRÁĽMI	276
NESÚDIŤ, NEPRISPÔSOBOVAŤ SA, NEVYSTAVOVAŤ NA ODIV	278
NESÚDIŤ BOHA PODĽA SEBA	280
KEĎ VŠETKO HALÍ ŠEDÁ HMLA, ZOBUĎ SA!	283
VAROVNÝ SIGNÁL REAKTÍVNOSTI	285
CHVÁLA PROSTÉHO KONANIA	287
VIERA JE AKO VENTIL	289
DOBRO, AŽ SA TOMU NECHCE VERIŤ	291
TENKÁ BLANA, STIENKA, ZÁVOJ	294
CIRKEV TO VŽDYCKY SCHYTÁ – A INAK TO BYŤ NEMÔŽE	296
MLČANIE A PLETENIE KOŠÍKOV	298
ČRIEPKY VI	299
SLOVNÍČEK A VYSVETLIVKY	302

No a čo? Používam! Neriešim!

"Oboje na mňa dolieha: túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie, ale zostať v tele je zasa potrebné pre vás." (Flp 1, 23-24)

"Ten čo dostal päť talentov, hneď šiel, obchodoval s nimi a získal ďalších päť. Podobne aj ten, čo dostal dva, získal ďalšie dva. Ale ten, čo dostal jeden, šiel, vykopal jamu a peniaze svojho pána ukryl." (Mt 25, 16-18)

Záleží na svete? Alebo nie?

Možno poznáte team-buildingy, akcie, kde kolektív nejakej firmy ide kamsi a tam robí rôzne aktivity, hrá hry, stavia veže z kelímkov a podobné veci, večer grilujú a sedia pri pive... Záleží na tom všetkom? Ako, aj nie. Áno, lebo to robia preto, aby sa stali lepším kolektívom a lepším tímom. A nie, lebo po skončení to opustia a nechajú za sebou a viac sa k tomu už nevrátia.

Naša zem, tento svet, je pieskovisko a kresťanstvo team-building, alebo, ak chcete, *Church-building*, kde sa učíme byť sami sebe *bohmi* na podobu a obraz Boha, nášho Otca; a navzájom si Rodinou Cirkvi, na podobu a obraz Trojice, našej novej a večnej Rodiny. Ako na správnom *workshope* nachádzame tu milióny možností a rekvizít - to sú tie *talenty* z podobenstva - s pomocou ktorých sa môžeme týmto spôsobom realizovať a konať Božie skutky a vzájomne sa pri tejto práci zblížovať a stavať sa stále viac Cirkvou, Rodinou Boha.

Takže áno, na *talentoch* tohto sveta záleží, veď len s ich pomocou toto všetko môžeme. A súčasne na nich vôbec nezáleží, pretože hráme o niečo

nekonečné väčšie, o onú *"vítaznú cenu Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi"* (porov. Flp 3, 14), o slová, ktoré túžime počuť: *"Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána"* (Mt 25, 21).

Život tu, na zemi, je na to, aby sa použil a zodral a nakoniec zahodil - nebudeme tu predsa navždy. Svet okolo nás je na to, aby sa použil, ako oné *kelímky* a potom nechal za nami, veď tu nemáme domov a neplánujeme a ani nebudeme tu navždy.

Preto keď príde na veci tohto sveta, mykneme plecom s povieme si: No a čo? Neriešim to! Záleží mi na ľuďoch, aby sme sa stali bratmi a sestrami v Rodine Boha, v Cirkvi - a nakoľko treba, používam svet ako nástroj. Záleží mi na tom, aby sme sa oni aj ja naučili byť bohmi, sebe navzájom i stvorenstvu okolo nás - a nakoľko treba, používam svet ako nástroj. Ale svetské vzťahy, rebríčky, postavenie, súdy, ohľady, bohatstvo, vplyv a všetko to ostatné? To neriešim. Veď je to len pieskovisko! Že si o mne niekto niečo pomyslí? Že ma súdia? Že tu na zemi niečo svetské získam alebo stratím? No a čo? Je to len pieskovisko. *Veža z kelímkov*. Nič viac. *"Poľná bylina, ktorá dnes je tu a zajtra ju hodia do pece"* (porov. Mt 6, 30). *"A svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky."* (1Jn 2, 17)

Preto Jakub zahrňuje tak trefne: *"Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať siroty a vdovy v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta"* (Jak 1, 27). Použiť svet na to prvé, ale len použiť - a sám ostať od neho nepoškvrnený, *ako robotník, ktorý si oblečie montérky a rukavice, keď pracuje s niečím síce užitočným, ale súčasne špinavým*.

Preto slová: "*No a čo? Používam. Neriešim.*" - sú veľmi dobrým zhrnutím a charakteristikou *svetského* rozmeru nášho života a nášho postoja k nášmu životu vo svete. Aj svet je na to, aby sa použil a nechal tak!

Sú omnoho dôležitejšie veci na riešenie: *Boh*, ktorý kvôli mne zostúpil a je predomnou v Chlebe Života, aby ma naplnil Sebou a dal mi naučiť sa a žiť svoj vlastný Život. *Dedičstvo* Neba, ktoré mi môj Otec pripravil, aby som doň dorástol a naučil sa byť, čím má už vo vode krstu urobil, bohom na obraz Boha, synom na podobu Otca. Na tomto záleží. Toto je dôležité. "*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!*" (Mt 16, 26).

"*Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť.*" (Jn 15, 4-5)

Dospieť do dieťaťa

Prečo? Pretože malé dieťa síce dieťaťom je, ale nie úplne. Je v ňom mnoho sebeckta. Vzduchu. Hnevu. Aj zla. Možno to tak nebolo vždy, možno kedysi bola doba iná a deti iné, ale dnes to tak je naisto.

Asi aj preto Ježiš nehovorí: *Buďte deti!* Hovorí: *Buďte ako deti!* Myslím, že nám o tom, ako sa dieťaťom stať, ako do dieťaťa dospieť - pretože to naozaj vyžaduje zrelosť a dospelosť, byť *skutočne* dieťaťom - povedal jeden zaujímavý príbeh. Tu je:

"Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: "Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí." A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. ... Vstúpil teda do seba a povedal si: "Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov." I vstal a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. Syn mu povedal: "Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom." Ale otec povedal svojim sluhom: "Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Prived'te vykrmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa." A začali hodovať." (Lk 15, 11-14.17-24)

Je syn na začiatku dieťaťom? Je, ale aj nie je. Síce aj to je od jeho Otca, ale má predsa čosi vlastné, niečo, na čo si môže robiť nárok: svoj podiel na dedičstve. A má ambície. Túžbu po slobode a nezávislosti, ako si ich predstavuje. Je dieťaťom, synom otca, ale tým nedospelým spôsobom. Je to stav, v ktorom sa *ocitol*, nie slobodná a vedomá voľba, do ktorej *dospel*.

Vezme si teda majetok a odíde. Cíti sa konečne samostatný, dospelý! Rozhoduje sám o sebe! Je pánom seba!

Potom to všetko skrachuje. Sloboda je preč. Stáva sa sluhom. Naviac chudobným. Nemá nič.

V tomto stave sa vracia k otcovi. Ako *bedár* a ako *hriešnik*. Pripomína nám to niečo? Určite hej! Toto je základ, z ktorého vyrastá aj naša *malosť*, kľúč ku kresťanstvu!

U otca zažíva jeho *odpustenie*, keď na ňom otec nežiada žiadnu náhradu ani zadost'učinenia, a tiež otcovo *milosrdenstvo*, keď ho otec prijíma späť za svojho syna. A otcovo bohatstvo a moc, má sluhov, prichystá prepychovú hostinu...

Až teraz sa syna naozaj stáva synom a dieťaťom, už nie (len) situáciou, ale aj vedomou voľbou. Konečne dorástol do zrelosti skutočného dieťaťa otca!

Žije len z číreho milosrdenstva otca. Jeho podiel je preč. Nič mu viac nepatrí. Všetko je len a jedine otcovo. Všetko len prijíma. Všetko mu je len darované. Nemá ako a čím odplatiť - nie synovstvo a luxus, ktoré mu otec daroval, hoci na nič z toho nemá žiaden nárok. Zaslúžiť by si mohol denár nádenníka, nie však toto.

Všetko v jeho živote pochádza od otca. Jedlo, pitie, prístrešie, ale aj autorita a postavenie syna, všetko mu dáva len a jedine otec. On sám od seba nič z toho nemá, nemôže, nedokáže. Vo všetkom je závislý na sile a bohatstve a majetku otca. Všetko je z otca, všetko očakáva len od otca, sám zo seba nemá ani neočakáva nič.

Pracuje pre otca, lebo si uvedomil, že má len jedinú veľkosť, jedinú silu, jediné bohatstvo - tie otcove. Otec je jeho jedinou veľkosťou. Čím väčší je otec, tým väčším s ním a v ňom a popri ňom porastie aj on. Otec sa tak stal jeho "Ja".

Nakoniec pochopil, že skutočná sloboda, ktorú teraz má, je sloboda byť dieťaťom otca a mať podiel na otcovi. Koľkí by to chceli a nemôžu? A on môže! Sloboda robiť si, čo chcem? Biedna sloboda žobráka! Skutočná sloboda je sloboda *môcť*. A on môže. Smie. Z otcovho milosrdenstva smie byť dieťaťom otca. Smie byť malým, môže si dovoliť byť úplne malým, pretože je tu otec. Môže si dovoliť byť úplne bezmocný a chudobný, lebo je tu jeho otec. Kým je dieťa, otec je jeho otcom. Bez otca by nemohol byť

malým a slabým, zomrel by. Nemohol by byť ani synom, iba sirotou. Toto je *skutočné* obmedzenie, skutočná *nesloboda*, keď nemôžeme prekročiť prah a tieň svojho úbohého Ega!

Toto je aj naša cesta s Bohom. Blažený, kto takto dospeje k poznaniu seba, prijme Božie milosrdenstvo, prijme svoju malosť a biedu, "*poníži [sa] ako toto dieťa*" (Mt 18, 4), aby následne, nesený láskou, odpustením a milosrdenstvom Boha, spoznal a okúsil veľkosť syna Otca, ktorá v ničom nie je jeho, ale celá a úplne spočíva len a jedine vo veľkosti, bohatstve, sile a sláve Otca, ktorého dedičom bol urobený!

Keď sa vracia beznádej a Ego znovu ožíva

Stáva sa, že nás opúšťa nádej a znovu o nás usiluje skleslosť. A znovu sa v nás prebúda hnev na Boha, ten vnútorný, keď sa akoby chceme pomstiť Bohu, či možno skôr trucovať, pretože sa nás zmocňuje beznádej dosiahnuť to, po čom túžime a cítime sa... podvedení? Odstrčení? Sklamaní?

Ale je to len klam. Mámenie. Ozvena starého spôsobu a starej cesty, keď sme sa spoliehali na seba a na svoje sily a svoju vieru a mysleli sme si, že Nebo sa musí dosiahnuť námahou a vzopätím sa.

A pritom Boh je náš Otec. Nebo je už darované. Jeho náruč pripravená - onen *výťah* malej svätej Terézie. Stačí sa uvoľniť. Stačí sa poddať. Stačí klesnúť do náruče Otca. Všetko už je. Veď "*On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie,*

odpustenie hriechov" (Kol 1, 13-14). Netreba hľadať ďaleko, čo je blízko, blízkučko, tu. Netreba namáhavo usilovať o to, čo už bolo darované a čo už je naše. Nie s Bohom musíme zápasiť, ale s Egom, starým človekom, ktorý znova a znova túži ožiť a vrátiť sa na trón nášho života.

Všetko už je dané. A ak nám pripadá, že ešte nemáme, nie je chyba na Božej strane. Na našej. V nedôvere a starom strachu úplne opustiť starý život a starého človeka a úplne sa ponoriť do toho nového, už Bohom darovaného života v Bohu a s Bohom v Jeho Kráľovstve a obliecť si *svadobné rúcho* nového človeka, stvoreného podľa Boha, svätého a teda plného skutočného života a skutočnej radosti a plesania. A toto je to potrebné. Lebo Boh pre nás pripravil všetko nové - a úplne všetko. Nového človeka, nový svet - *"nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pomínuli a ani mora už niet"* (Zjv 21, 1), nové *"skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali"* (Ef 2, 10), *"aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom"* (Rim 6, 4). *"Hľa, všetko robím nové"* (Zjv 21, 5), hovorí. Preto *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého ... nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33), pokračuje. Ved' ako by sme sa mohli ponoriť do tohto *všetkého* nového, ak by sme najprv nepustili a nenechali byť *všetko* to staré? Ja musím byť ničím, keď chcem, aby On bol vo mne *všetkým!*

Toto je ten boj. *"Boj viery"* (1Tim 6, 12). Nie s Bohom, ale s vlastným strachom a nedôveru. A znovu, nevyhráva sa hlukom a vzopätím sa. Vyhráva sa uvoľnením. Podaním. Stíchnutím. Prebratím sa z oblúznenia strachu a obáv. Boh je ten, kto koná, kto dáva, ba viac, kto už dal. Stačí sa poddať. Stačí prijať. Stačí sa ponoriť. *"Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše"* (Jak 1, 21). *"Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietit' Kristus"* (Ef 5, 14)!

Je to *bud'-alebo*. Alebo do Neba takto vojdeme, alebo ostaneme von. Nemôžeme sa rozpoliť ani vojsť iba čiastočne. Alebo v Nebi sme alebo nie sme. Alebo všetko, alebo nič. Preto *"kto má, tomu sa pridá, a kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má"* (Mk 4, 25). Šesť krát nám Písmo túto vetu opakuje, tak je dôležitá! Uveríš v milosrdného Otca, ktorý tvojho staršieho Jednorodeného Brata a svojho Syna poslal zachrániť ťa za cenu Krvi a miluje ťa a všetko ti už dal, veď *"keď on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko"* (Rim 8, 32) - a poddáš sa tejto láske, sladko porazený a premožený láskou, štedrosťou, vernosťou a dobrotou Otca? Alebo ostaneš stáť von, držiac sa zdrapov toho starého, čím si doteraz bol, vidiaci v Bohu možno len nejakého strašného Pána a Sudcu a Kata a Tyrana či lakomca, ktorý ti prišiel vziať tvoj život a tvoju radosť? Toto je ten boj, boj viery, boj odvážiť sa uveriť.

Musí to byť úplne, jedno alebo druhé, život alebo smrť, Nebo alebo Peklo, jedno z toho, ale úplne. Preto *"kto má, tomu sa pridá, a kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má"* (Mk 4, 25). Kto vojde, bude mať všetko. Kto nevojde, nebude mať nič. Iná možnosť nie je a ani byť nemôže. Nedá sa v Nebi byť i nebyť. Nedá sa nový život žiť i nežiť. Nedá sa bohom stať i nestáť. Nedá sa spoliehať na Boha a pritom sa spoliehať na seba. Nedá sa byť plný Boha a pritom plný seba. Len jedno! Vzopätie do pádu, alebo poddanie sa Božiemu milosrdenstvu.

Ako sa žije tým, ktorí neriešia?

"Predovšetkým teda žiadam, aby sa konali prosby, modlitby a orodovania a vzdávali sa vďaky za všetkých ľudí, za kráľov i za všetkých, čo sú na vyšších miestach, aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote." (1Tim 2:1-2)

Tichý a nábožný život. Prečo by sme chceli žiť niečo také? No, pretože jen to krásne. Za týmito slovami sa skrýva jedna zo stránok života Božieho dieťaťa.

Ježiš hovorí: *"Nebud'te ustarostení o život ..."* (Lk 12, 22) a Pavol opakuje ešte všeobecnejšie: *"O nič nebud'te ustarostení. Ale vo všetkom modlitbou, prosbou a so vzdávaním vďaky prednášajte svoje žiadosti Bohu"* (Flp 4, 6). A tento postoj spája s radosťou, ktorú ako kresťania žijeme, pretože o ňom Pavol hovorí tesne po tom, čo nabáda, ba priam prikazuje: *"Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa"* (Flp 4, 4)!

Neriešime svoj život, lebo sme spoznali Boží Dar a už viac po ničom ďalšom nedychtíme. Spoznali sme Božiu lásku a vernosť a tak sa už ani ničoho viac nebojíme.

A svet okolo nás? Aj ten zverujeme Božej nesmiernej sile a Jeho milosrdenstvu a Jeho prozreteľnosti a múdrosti, lebo vieme, že On *"chce, aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu"* (1Tim 2, 4). Ak nás k niečomu privedie alebo nám niečo zverí, aby sme sa o to starali ako o oné talenty z podobenstva, prijmeme to, venujeme sa tomu, *riešime to s radosťou* a najlepšie ako vieme, lebo tým slúžime Jemu. Ale to ostatné, čo

je mimo nás? Neriešime to, nie sme kvôli tomu ustarostení, pretože sme to vo viere zverili Jemu. Nie, že by On potreboval, aby sme Mu niečo takto zverovali, ale my potrebujeme si to takto uvedomiť a prijať. A nie je to ani žiadna rezignácia ani ľahostajnosť. Je to dôverujúca láska, ktorá sa stará a rieši to, čo jej bolo zverené a ktorá sa modlí a dôveruje vo všetkom ostatnom, čo je mimo jej dosah a odmieta nad tým plakať a súžiť sa, lebo dôveruje Bohu, ktorý má vo všetkom a nad všetkým posledné slovo a je to slovo pokoja, spásy a lásky.

Výsledkom je onen "tichý a nábožný život". Život malého Božieho dieťaťa. Život, v ktorom namiesto toho, aby sme boli stratení v starostiach a smútku, žijeme prítomnosť, vnímaví na Božie dary a Božiu krásu, na nádheru kvietku a jemného vánku rovnako, ako na divy Vesmíru a hviezd či na zázraky a prejavy Ducha. Celý náš život je plný zázrakov, znovu sa nám otvorili oči, predtým zaslepené strachom, žiadostivosťou, starosťami a smútkom Ega. Znovu žijeme v *čarovnom lese*, nie rozprávkovom, ale skutočnom, plnom *Božích* zázrakov. Znova sme objavili život radosti, tichej, pretože hlbokaj a trvajúcej, ktorá sa stala spôsobom, akým žijeme v Bohu. Práve čistotou, trvalosťou, hĺbkou a krásou sa líši od rôznych foriem zabávania sa, odreagovávaní sa či aj často umelého a prehnane nabudeného tešenia sa podľa sveta... Je ako vznášanie sa orla na výšine vetra, ako prúdenie rieky uprostred plesania jari. Znovu sa vieme a dokážeme tešiť tou prostou čírou detskou radosťou.

Dobre to odráža liturgia, pokojná, hlboká, plynulá, pretože plná Boha. Nepotrebuje svetelné efekty, nepotrebuje aparatúru a duniace kapely, nepotrebuje nabudených spíkov ani predvádzajúcich sa kazateľov, nepotrebuje vyvolávať extázu rockového koncertu - práve preto, že to nepotrebuje. Je totiž plná Boha. Plná Božej krásy. Je viac formou akoby konaného nekonania a hovoreného a spievaného mlčania a ticha, pretože Boh je tu i všetka Jeho krása a dobro a láska a všetko. Nič ľudské k

tomu nie je treba pridať, iba by to rušilo. Áno, liturgia je veľmi podobná kontemplácii. Liturgia je vskutku kontempláciou Živého Boha, vystavovaním sa Jeho prítomnosti a konaniu, okamihom, kedy sa naplno deje to, čo opísal Pavol: *"A my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz"* (2Kor 3, 18). Kto by sa odvážil v tejto svätej chvíli, keď sám Pán je pred nami, rušiť Ho nejakým vlastným vystúpením?

A takto plynie celý náš život. Boh je s nami. Boh je okolo nás. Boh je v nás. Sme Ním obklopení. Otvorené oči vidia, vnímajú krásu. Srdce spočíva v tejto kráse, plné radosti a slávy. Pokoj. Radosť. Žasnutie. Krása. Dobro. Čírosť. Svetlo. Svätosť. Tak tomu zázraku hovoríme: svätosť. Boh a Boží svet všade naokolo a vo všetkom. Plynieme tým ako deti, ktoré sú dosť malé a bezstarostné na to, aby si to všimli, videli a žili. *Velkí dospeláci* sa hádajú o Bohu a o Nebi. *Malé deti* zatiaľ objavili, že oboje je tu, vošli a tešia sa s Ním v ňom. Tu a teraz je všetka Božia krása. Tu a teraz je sám Boh. *"Blahoslavené sú vaše oči, že vidia, aj vaše uši, že počujú. Veru, hovorím vám: Mnohí proroci a spravodliví túžili vidieť, čo vidíte vy, ale nevideli, a počuť, čo vy počúvate, ale nepočuli"* (Mt 13, 16-17).

Ked' obeta už viac nie je obet'ou, ale ziskom

Zanechať všetko a nasledovať Krista? Zrieknuť sa pre Neho všetkého?

Sprvu to vyzerá ako obeta. Sme zvyknutí na svet a jeho hurhaj a zdá sa nám naozaj veľkou cenou opustiť to. *Asi ako keby dieťa bolo na jarmoku a*

kolotočoch a niekto mi vravel, aby odtiaľ odišiel, lebo na neho čaká nejaký strýko, ktorého nikdy v živote nevidel a nepozná. Veru by sa mu neveľmi chcelo a keby aj šlo, tak len nerado a smutne, ved' ten jarmok je tak úchvatný... Ale čo ak dieťa časom strýka spozná a zistí, že je to legendárny hrdina a cestovateľ a dobrodruh a v jeho prítomnosti ožíva svet, ktorý sa s kolotočmi nedá ani porovnať?

Keď s Bohom žijeme, začína sa to podobne meniť a obracať. V Bohu objavujeme svet, ktorým je sám Boh. Čo k tomu dodať? Sám Boh. To hovorí o všetkom. A zrazu je to naopak. Omša, adorácia, modlitba, to sú okamihy slasti a rozkoše, nie tela, ale ducha a človeka a to je omnoho viac. A svet? Zrazu nás nielen nudí, ale vyslovene otravuje. Jeho hurhaj, zmätok, ale aj zlo, zákernosť, neustála závišť a nenávisť a boj a zápas - a o čo, prosím pekne? O zase tie isté smeti sveta? A je nám ľúto ľudí, ktorí sú v tomto *matrixe* stále uviaznutí... A tak je pre nás stále viac obetou, keď sa musíme akoby vzdialiť od Pána a pobývať vo svete. Nie, že by sa Pán od nás vzdialil, to nie. Je všade. Len vo svete naša schopnosť byť len a jedine s ním je menšia a slabšia. Alebo na nás vŕhuť dolieha utrpenie a bláznovstvo sveta? Nech je ako je, obrátilo sa to. Predtým sme ako obeť a stratu cítili, že musíme opustiť svet. Teraz je to presne naopak.

Blažené a sladké okamihy mlčania v modlitbe, kde myseľ mlčí a srdce prebýva v Bohu. Blažené okamihy adorácie Krista Boha v Dáte Jeho Lásky, Eucharistii. Blažené okamihy liturgie - ak sme už dozreli na jej nebeskú výšku, ak sa do nej už vieme ponoriť a žiť ju... A, áno, ak nám je na ňu dopriať aj primeraný čas... Aká škoda, ak na ňu dobehneme na poslednú chvíľu a potom ju hoci len za seba len tak odbavíme, alebo naopak pozeráme na hodinky, lebo sa nám, povrchným, vlečie... Poznal som človeka, ktorý opustil Božiu Cirkev a vo svojej sekte sa tešil, že už nikdy žiadna liturgia... Koľká bolesť, keď sa niekto zo svojej straty ešte aj teší...

"Ale čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista." (Flp 3, 7-8)

"Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!" (Mt 16, 25-26)

Toto je svätosť. Svätosť nie je výsledok námahy človeka, ale ovocie prebývania človeka s Bohom, ovocie Božej blízkosti. Svätosť je, keď je človek Božou Láskou uzdravený a úplne obnovený a potom zbožštený. Svätosť je tá najnádhernjšia vec, aká jestvuje. Je Nebom, lebo je účasťou na Bohu, ktorý je takto svätý, čiže dokonalý, bez kazu či slabosti či nedostatku.

Boh, sám Boh prišiel, aby bol so mnou, aby som ja mohol byť s Ním. Boh. Boh osobne! To je... neopísateľné! Čo je v porovnaní s tým celý svet? *Zdrap starej látky, vetchej a deravej?* V tej chvíli sa nám naozaj už nič svetské nežiada, len ostať takto už navždy, naveky.

"A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista." (Jn 17, 3)

Zastaviť sa aby si mohol ísť – vždy znova a znova

Keď je človek plný seba... Keď sa rozbehne hnaný svojou vôľou, svojou žiadostivosťou za svojimi cestami... Keď sa podobá na *rozbehnutý vlak*... Vtedy Boh mlčí. Čaká. Nebojuje, nekrotí človeka, nesnaží sa ho násilne zastaviť ani premôcť. Neprišiel súdiť ani bojovať. Prišiel spasiť. Nevnučuje. Ponúka. Ponúka a čaká.

"Múdrosť si postavila dom; na siedmich stĺpoch spočíva. Pozabijala svoj dobytok, namiešala víno a prestrela svoj stôl. Vyslala svoje služobnice zvestovať z najvyššej mestskej výšiny: "Ten, kto je pochabý, nech uchýli sa sem, (a) komu chýba rozum, toho poučím. Pod'ťe (a) jedzte z môjho pokrmu a pite z vína, čo som namiešala! Opusťte pochabosť a budete žiť, budete kráčať cestou rozvážnosti." (Prís 9, 1-6)

Je to akoby sme boli v ošiali a amoku, len sme na to zvyknutí. Musíme sa zastaviť. Zastaviť, stíšiť, vyprázdniť. Potom začujeme toto volanie. Môžeme prísť. Sadnúť. Uvoľniť sa. A potom, keď sme takto stíšení a keď je oblúznenie preč, môže sa Boh ujať vedenia a práve toto aj urobí.

"A povediem slepých cestou, čo nepoznajú, po im neznámych chodníkoch ich odprevadím. Tmu pred nimi obrátim na svetlo a hrboľaté cesty na rovinu. Toto sú skutky, ktoré urobím a neodstúpim od nich." (Iz 42, 16)

Slepých. Nevedomých. Malých. Deti. Učeníkov, ktorí ešte nevidia, preto sa nechajú viesť. Nevedia, preto sa nechajú učiť a počúvajú. Malých, preto sa nechajú viesť Otcom na cesty synov, cesty dospelých.

Toto nie je niečo, čo by sa dalo urobiť raz navždy. Každé ráno, každý deň, každú hodinu znova a znova musíme zanechávať nutkanie rozbehnúť sa kamsi preč, lebo *tam práve letí motýľ a zase tam sa čosi ligoce a hentam zase sa detváky hádajú o kamienky a šišky a držať sa ruky Otca*, pretože vieme, že oni sú ako sirotky a nič iné nemajú, nateraz, kým aj oni niekedy nepoznajú Otca. Nás však Otec už vzal za ruku a vedie nás za vecami nekonečné väčšími a zázračnejšími.

Aby sme sa stali deťmi, musíme vyrásť zo svojej detinskosti. Byť naozaj dieťaťom Otca je vec veľká, krásna a svojim spôsobom aj vážna. Treba do nej dospieť - *úplne rovnako, ako aj v bežnom svete musí dieťa dospieť do istého veku a dozrieť sociálne v materskej škole, aby mohlo ísť do školy a byť už školákom. Stále dieťaťom, ale už dosť veľkým na to, aby mohlo byť malým prváčikom. Predtým sa na dospelých a veľkých hralo. Teraz sa začína učiť takým naozaj byť*. Tak to je voči Bohu. Svet vo svojej detinskosti sa hrá na to, že je veľký a samostatným a dospelý. Kresťan je človek, ktorý vyrástol dosť na to, aby sa stal *učenikom*, malým Božím *prváčikom*, ktorý, Otcom vedený a držiac sa Ho za ruku, sa na cestu za Božou veľkosťou naozaj vydal. Len musí odolať starému nutkaniu *vytrhnúť sa Otcovi z ruky a rozbehnúť sa naspäť, medzi detváky sveta, lapať motýle a hrať sa o fazuľky a kamienky a tváriť sa, že sme veľkí a že je to niečo skutočné...* a tak to robiť každý deň, každé ráno, každú hodinu, znova a znova.

Odolať nutkaniu detinsky behať *za motýľmi*, a súčasne mať odvahu nestáť, neplakať, ale s vierou nasledovať Otca tam, kam nás vedie a s nami ide – za vecami veľkými a skutočnými, za vecami *dospelými*.

Viera stávajúca sa

Musí to byť skutočné. A prítomné. Boh ma v krste urobil bohom, zbožštil ma. Toto som. Týmto som. A práve tu a práve teraz. Na tomto mieste, v tejto chvíli, v tomto skutku. Celým srdcom, pretože objektívne už nič väčšie ani dôležitejšie v mojom živote nie je. Čo by sa už len mohlo tomuto rovnať? Učím sa byť tým, čím som. Učím sa byť bohom v Bohu. V Ňom. Prebudený, prítomný.

Toto je viera. Viera *stávajúca sa*. Viera, ktorá sa znova a znova v každej jednej chvíli, práve tu, uskutočňuje a koná. Napriek celému svetu. "*Pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ale pre povolaných, tak Židov ako Grékov, ... Božia moc a Božia múdrosť*" (porov. 1Kor 1, 23-24). Viera nie je niečo "raz a navždy". Musí byť znova a znova takto žitá, takto konaná, takto znova a znova takto volená a takto potvrdzovaná.

Učím sa byť bohom. Vážne. Učím sa byť bohom. Dostal som to, prijal som to, zvolil som si to. Je to medzi mnou a Bohom, mojím Otcom. Len medzi nami dvoma. V Rodine bratov a sestier, v Cirkvi, kde zdieľame medzi sebou to, že u každého z nás je to len medzi nami a naším Otcom. Jemu sa učíme podobať. Jemu sa túžime páčiť. Jeho Slávu sme si zvolili, aby bola naša. Jeho samého, aby sa stal naším domovom. Tak nám to ponúkol, tak nám to daroval. Čo väčšie alebo dôležitejšie by ste si vedeli predstaviť, než toto? Toto nás spája, tento Dar, toto poznanie, toto rozhodnutie, takýto život, toto učenie sa, tento *vzťahový systém* ja a Boh, nezávislý na zvyšku sveta.

Je to veľmi prosté učenie sa. Jednoducho práve tu a práve teraz ma Otec vedie a učí, ako práve tu a práve teraz vidieť veci Jeho očami a vykonať Jeho, Boží skutok. Ako byť bohom práve tu a práve teraz, verným, milosrdným, ktorý odpustil. Toto sú tie skutky, o ktorých hovorí Písmo:

"Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi, už odteraz. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah; ved' ich skutky idú s nimi" (Zjv 14, 13), či inde s pozdvihnutým obočím: "Bdej a posilňuj, čo ešte ostalo, a už malo zomrieť. Lebo tvoje skutky nenachádzam dokonalé pred mojím Bohom" (Zjv 3, 2).

Toto je moja identita, onen nový človek, ktorého si obliekam a učím sa ho "nosiť", "ktorý je stvorený podľa Boha" (Ef 4, 24). Učím sa byť Mu bratom, Ježišovi, ktorý my vyhľadal, našiel, zachránil a v ktorom mi Otec toto všetko dal. Na tomto záleží. Na ničom ostatnom. Na tomto. Toto je to jedno dôležité. Jedno kde, keď o kedy, v škole, na fare, v obchode, v rodine, na stretku, vo farnosti, u susedov, všade som týmto jedným, všade žijem to isté, konám to isté, v tom istom vzťahu ja a Boh. *Je to ako vlak, veci za oknom sa mihajú, ale vlak je všade a stále ten istý, v každej chvíli, letiaci každou sekundou svojim smerom za svojím cieľom.*

Neriešenie, nesúdenie a hranice zodpovednosti

To, že *neriešime* samých seba ani nič okolo nás, čo nám nebolo zverené Otcem, koreni práve v tom, že sa zmenil náš vzťahový systém. Už nie Ego a svet, ale ja a Otec.

V prvom rade chápeme, že svet patrí Otcovi, ktorý ho stvoril, je to Jeho dielo ale aj Jeho podnik, Jeho práca, pretože toto dielo nie je u konca a "*Otec pracuje doteraz*" (Jn 5, 17).

Keď som sa stal synom, Otec mi dal, aby som niektoré veci robil s Ním, celkom tak, ako keď pozemský otec, stávajúci dom, nechá svojho malého synčeka motať sa po stavbe a akože mu pomáhať, nie preto, že to Otec potrebuje ani preto, že by to bez nás neurobil, ale preto, že sme Jeho deti a On nám dáva dôstojnosť a privilégium byť Mu akokoľvek malými, ale pomocníkmi a teda spoločníkmi v Jeho Práci.

Preto *neriešime* (čiže, slovami Písma, *nesúdime*) svet, pretože svet je Otcova starosť a Otcova práca a my Mu veríme, že On svoju prácu zvládne a dotiahne do konca, aký má byť, konečný výsledok Otcovej práce "*náhli sa ku koncu a nesklame; ak sa oddiali, čakaj naň, veď určite príde a nezmešká*" (Hab 2, 3), On sám uisťuje: "*Hľa, všetko robím nové.*" A hovoril: "*Píš: Tieto slová sú verné a pravdivé.*" (Zjv 21, 5). Prečo teda byť ustarostení, keď Boh má veci v rukách a Jeho prozreteľnosť sa vznáša nad všetkým? A prečo *riešiť* veci, ktoré sú mimo nášho vplyvu a nemôžeme ich ovplyvniť a Otec nám ich nezveril, keď On sám na nich pracuje - často cez iných našich súrodencov v našej novej Rodine - a to spôsobom, ktorý prevyšuje našu chápanosť, lebo vidíme len niečo, trochu, na povrchu, ale On berie do úvahy všetko, vidí všetko a koná nielen na povrchu, ale aj vnútri a v skrytosti, či naopak, používa nástroje, ktoré nám ani nenapadnú?

Neriešime ani seba - "*ani sám seba nesúdim, ... Pán je môj sudca*" (1Kor 4, 3-4) - pretože nemusíme. Otec nás už vyvolil za svoje deti a v krste nám už dal Moc byť skrze Krista, Jednorodeného, bohmi v Ňom a teda ako On. Už sa len učíme, *navykáme si*, ako by povedal Irenej, tým byť. S radosťou, uvoľnenosťou, ľahkosťou, pasiou, bezstarostnosťou, pretože už sme deti a On už je náš Otec. V každej chvíli tým sme, žijeme to s robíme to ako dokážeme, ako najlepšie vieme - nie zo strachu, ale z pasie. A všetko ostatné je na Ňom. Ak spadneme, On sa neurazí, lebo vie, že sme ešte len deti. Miesto toho nám pomôže na nohy. A ak sme slabí a nemotorní, doplní, čo chýba, lebo vie, že sme iba deti. Je to láskyplný vzťah lásky, o ktorom Ján

píše: "*V láske niet strachu, a dokonalá láska vyhádza strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, pretože on prvý miloval nás*" (1Jn 4, 18-19). Strach nás núti byť ustarostení a riešiť veci. Láska nás od toho oslobodzuje, pretože tieto veci už vzal do rúk Otec, už ich rieši On.

Neriešime ani osud či momentálny stav iných ľudí (a teda ani ich nesúdime). Áno, všímame si ich, nie sme ani hlúpi ani slepí, snažíme sa poznať ich, aby sme im mohli správne a účinne slúžiť - ale *neriešime* a teda nesúdime nikoho, že je taký či onaký a ako to môže a čo s ním bude tak. Veď aj oni, ľudia, sú súčasťou Božej práce a ako vraví Syn Ježiš: "*Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne. A toho, kto prichádza ku mne, neodoženiem, lebo som nezostúpil z neba, aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal*" (Jn 6, 37-38). Nie my, ale Otec nesie osud ľudstva. Našou prácou je učiť sa *byť ľudom bohmi*, synmi Otca, tak, ako dokážeme, tak, ako najlepšie vieme, v radosť a s pasiou, že smieme a môžeme toto byť. Riešime, ako my k nim takýto byť môžeme - ale už nie, čo s nimi nakoniec bude alebo prečo sú teraz práve takí alebo onakí, to s dôverou pre nechávame Otcovi, ktorý sa o nich stará a je to On, kto rieši ich stav a ich osud.

A tak žijeme v bezstarostnej dôvere a nádeji čo sa týka nás, ľudí i sveta, pretože osud všetkého toho nezávisí od nás, ale od Otca. My Mu len pomáhame, na tom jednom drobnom mieste, tým jedným drobným skutkom, voči tomu jednému človekovi, s ktorým práve sme a kde práve konáme. To je naša jediná starosť, ako byť bohmi a konať ako Boh v tomto jednom malom okamihu a v tom jednom konkrétnom skutku, voči tým zopár ľudom, s ktorými nás Boh nechal pomáhať Mu - kvôli nám, nie kvôli sebe. On doplní, čo nám chýba pre toto dielo, pretože stále je to Jeho dielo, "*Božia roľa a Božia stavba*" (1Kor 3, 9) a nám len láskavo dovolil, ako svojim deťom, *motáť sa po stavenisku a veľmi detský Mu pomáhať*, však výsledok úplne závisí od Neho a preto je pevný a istý. Preto preň nemusíme byť

ustarostení ani ho nijako *riešiť* - alebo *súdiť*, ako tomu hovorí Písmo a jasne vraví: "*Nesúďte, aby ste neboli súdení*" (Mt 7, 1), "*nesúďte nič predčasne, kým nepríde Pán. On osvetlí, čo je skryté v tme, a vyjaví úmysly srdc. Vtedy každý dostane pochvalu od Boha*" (1Kor 4, 5). "*Jeden je zákonodarca a sudca, ktorý môže spasíť i zahubiť. Ale kto si ty, že súdiš blížneho*" (Jak 4, 12)? "*Nesťážujte sa, bratia, jeden na druhého, aby ste neboli odsúdení. Hľa, sudca stojí pred dvermi*" (Jak 5, 9).

Nesúdím, čiže neriešim. Áno, toto je ten správny význam slova "neriešiť", ako ho tu používam. A *nesúdiť* znamená, že jednoducho druhého človeka *neriešim*. Nie som jeho sudca. Ani lekár jeho duše. Ani Spasiteľ. Toto všetko je Boh. Milujem ho ako správny syn Otca, slúžim mu ako správny syn Otca, najlepšie ako viem, ale *neriešim* ho. Ale toto je možné len vtedy a len preto, že žijem vo vzťahnom systéme *ja a Otec*, kde všetko robím vo vzťahu k Otcovi, pre Neho kvôli Nemu, v jedinej túžbe podobať a teda "*žiť a páčiť sa Bohu*" (1Sol 4, 1), môjmu Otcovi, ktorému vo všetkom bezmedzne dôverujem, ktorý má moc nad všetkým, veď "*Bohatstvo a sláva pochádza od teba, ty panuješ nad všetkým, v tvojej ruke je sila a moc a v tvojej moci je zveľadiť a upevniť všetko*" (1Krn 29, 12) a z toho pramení naša nádej, náš opodstatnený optimizmus, založený na Otcovi.

Je to, ako keď utečenec blúdi púšťou a je plný starostí o seba, o stratených druhov, o osud svojej krajiny. Potom narazí na záchrancov, ktorí ho vrtuľníkom odvezú do nemocnice a azylového tábora a on už viac ustarostený nie je, lebo vie, že jeho priateľov tiež nájdu a zachránia a ich vojaci a lekári a záchranári a pomocníci smerujú do jeho krajiny a zachránia aj ju. A tak bezstarostne, s radosťou a vďačne robí a pomáha, čo mu v tábore zveria a čo môže. Ani predtým viac nedokázal - len bol bezmocne ustarostený a stále v mysli riešil veci, ktoré nemohol nijako ovplyvniť. Ale toto skončilo. Už nemusí - pretože dôveruje svojim záchrancom. Tak, ako my vo vzťahu k Otcovi, keď sme Ho spoznali a boli

Ním podobne zachránení. *Neriešime*, čo je mimo našich možností, lebo riešenie toho všetkého prevzal Otec. *Nesúdime* nič a nikoho, miesto toho prosto milujeme a slúžime, učíme sa namiesto súdenia druhých my sami byť *milosrdní ako Otec*. A to je všetko.

Je to vlastne staré dobré vymedzenie *hraníc zodpovednosti*: za čo zodpovedám ja - a odkiaľ už začína zodpovednosť Otca a už to nie je ani neleží na mne, Jeho dieťaťati. V tom je vlastne do veľkej miery aj oná *malosť* dieťaťa, ktorú objavujeme a aktívne vo vzťahu k Otcovi prijímame. On je Boh, Stvoriteľ, Pán a náš Otec - a tomu zodpovedá zodpovednosť, ktorú na seba slobodne z lásky prijal. A my sme stvorenia prijaté za Jeho deti, sme malé deti hrajúce a učiace sa na dvorku svojho Otca - a to zase vymedzuje hranice našej zodpovednosti, čiže toho, čo riešiť máme a súdiť máme: naše učenie sa byť ako Otec. Nič menej. Nič viac. Toto je všetka a celá naša zodpovednosť, to jediné, čo máme skutočne a vážne riešiť, to jediné, čo máme a musíme objektívne súdiť a posudzovať, ako vraví aj Písmo: "*Nech teda človek skúma sám seba ... keby sme súdili sami seba, neboli by sme súdení*" (1Kor 11, 28.31).

Učíme sa teda *nesúdiť* a *neriešiť* to, čo je nie naša ale Otcova zodpovednosť: čo bude so svetom a čo bude s ľuďmi a ako a či sa spasia a prečo sú teraz akí sú a či a ako a kedy sa zmenia a podobné veci. A naopak, dôkladne a úprimne *riešiť* a *súdiť* to, čo je naša zodpovednosť: byť bohmi na obraz Boha, byť synmi na obraz Otca a v každej chvíli tým byť najlepšie ako vieme a učiť sa a vzrastať v tom, pretože k tomu nás Otec povolal a my presne týmto túžime byť. Áno, toto je umenie byť dieťaťom, prijať *malosť* dieťaťa i jeho veľkosť, lebo je to dieťa *Boha!*

Brána, a za ňou čaká On

Je veľký rozdiel medzi tým, o čom si my myslíme, že znamená žiť kresťansky a ako Ježiš - a o čom si Ježiš myslí, že v našom konkrétnom prípade znamená žiť ako syn, dcéra Boha. Vidíme to na svätých, ktorí na začiatku mnohí žili nábožne a horlivo, ale na konci ich Boh zaviedol niekam úplne inam a k veciam úplne iným, než by sa boli na začiatku nazdali.

Toto je to, čo nám pripadá ťažké. Aspoň sprvu. Žiť kresťanstvo, dokonca aj svoju malosť - ale len zdanlivo, podľa svojej vôle a svojich predstáv a tak si skryto zachovať svoje Ego a jeho márnú veľkosť, to je to, čo sprvu skúšame robiť. Úplne sa zastaviť, podať ruku Bohu a nechať sa Jeho Duchom viesť úplne nanovo a k úplne novým veciam, začať ako keby úplne odznova, je niečo, čomu sa dosť zdráhame. Aj preto, že náš starý život ma svoje zabehnuté koľaje, návyky, aj naše okolie nás zo zvyku berie a tiahne starým smerom...

A predsa práve táto definitívna *vydanosť*, poddanie sa Bohu, kapitulácia, je to, čo nám definitívne otvára bránu do Kráľovstva, do Života. Ako vraví Písmo, "*pokorte sa teda pod mocnou Božou rukou, aby vás povýšil v určenom čase*" (1Pt 5, 6), lebo "*všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi*" (Rim 8, 14).

A čo je na tom divné? Chceme predsa žiť s Bohom v Božej Rodine Cirkvi Boží Život - a to sa nedá, kým si ako nejaký pojašení tínedžeri beháme po svojom, ale až vtedy, ak naozaj prideme k Otcovi, aby sme spolu s Bratom Kristom a ostatnými súrodencami v Jeho Rodine začali skutočne Boží Život podľa Boha žiť!

A ak sa započúvame do svojho vnútra, zistíme, že presne po tomto naše srdce dychtí a piští. Tak nás zvnútra Otec priťahuje k sebe, "*lanami lásky*;

bol som, ako kto dvíha jarmo ponad ich líca, a skláňal som sa k nemu chovať ho" (Oz 11, 4).

Jednoducho, je to rozhodnutie prijať svätosť, stať sa svätý, začať byť svätý. To znamená, úplne Boží. Patriaci Bohu. A konečne prijímajúci Život Boha, život Jeho dieťaťa. Symbióza človeka v Bohu. Odkladáme seba, aby sme do seba pojali, prijali Boha a aby sa On stal nami konečne. On nami, my Ním. Doteraz sme žili sami. Potom vedľa Boha a s Bohom, tak nejako nezáväzne. Teraz konečne v Bohu. Svadba Baránkova. Dvaja v jednom Tele. *"Preto muž zanechá otca i matku a pripúta sa k svojej manželke a budú dvaja v jednom tele. Toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi"* (Ef 5, 31-32) - ako celku, ale aj o každom jej úde osobitne.

Nerozhodnosť musí skončiť. Nie je možné v sebe nosiť súčasne aj Boha aj hriech. *"Neľahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na nepravosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! Aká zhoda je medzi Kristom a Beliarom?! Aký podiel má veriaci s neveriacim?! A ako súvisí Boží chrám s modlami?! A vy ste chrám živého Boha, ako hovorí Boh: "Budem v nich prebývať a medzi nimi chodiť, budem ich Bohom a oni budú mojím ľudom"* (2Kor 6, 14-16).

Pasca služby a bič viny a nedostatočnosti

Nedlžíme nič svetu - odišli sme z neho. Ani svet nedlží nič nám. Zanechali sme ho. Sme slobodní.

Staneme sa teda ľahostajní? Ani náhodou!

Myslím, že existuje jedna pasca - pasca, v ktorej skutky lásky považujeme za niečo ako službu, ktorou sme ako kresťania povinní. A pravda? Počujme, čo hovorí napríklad Pavol: *"Ako Boží vyvolenci, svätí a milovaní, oblečte si hlboké milosrdenstvo, láskavosť, pokoru, miernosť a trpezlivosť. Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy"* (Kol 3, 12-13)! Vidíte? Najprv sme sa stali Božími vyvolencami, svätými a milovanými, ktorí zažili Božie odpustenie - až potom Pavol hovorí, čím sa táto premena nášho života a osobnosti prejaví! Alebo Ježiš. Najprv hovorí: *"Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu? Ved' aj hriešnici milujú tých, čo ich milujú. Ak robíte dobre tým, čo vám dobre robia, akúže máte zásluhu? Ved' to isté robia aj hriešnici. A ak požičiavate tým, od ktorých to dúfate dostať naspäť, akúže máte zásluhu? Ved' aj hriešnici požičiavajú hriešnikom, aby dostali naspäť to isté"* (Lk 6, 32-34). Inými slovami, ak sme hriešnici, kým sme hriešnici, je pre tých chytřejších z nás prirodzené a normálne sa takto správať. Na druhej strane by pre nás bolo veľmi ťažké, popravde nemožné splniť to ďalšie: *"Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú! Tomu, kto ťa udrie po líci, nadstav aj druhé. A tomu, kto ti berie plášť, neodopri ani šaty. Každému, kto ťa prosí, daj a ak ti niekto niečo vezme, nežiadaj to naspäť"* (Lk 6, 27-30). Ale Ježiš to ani u hriešnikov nepredpokladá ani neočakáva. Očakáva to od tých, *"ktorí ma počúvate"* (Lk 6, 27) - a *"tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi"* (Jn 1, 12) - a práve toto mení všetko! Sám hovorí, že sa toto vzťahuje na týchto synov a dcéry Jeho Otca, keď vraví: *"Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým"* (Lk 6, 35) a inde *"aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec"* (Mt 5, 45.48). Najprv musí byť Boh našim Otcom a my Jeho deťmi - a potom

dokážeme takto žiť a konať - a tým spätne potvrdzujeme a dokazujeme, že Boh už naozaj našim Otcom je a my naozaj Jeho deťmi sme!

Čo sa v nás zmení, keď sa z obyčajných ľudí a smrteľníkov zmeníme na synov a dcéry Boha, Otca v Nebi? Všetko! Namiesto žiadostivosti a strachu nastúpi bezstarostnosť a radosť. Namiesto súperenia a posudzovania nastúpi súcit a milosrdenstvo s tými, ktorí ešte stále žijú v šere sveta a ešte stále sa neodvážili spoznať a prijať Boží dar. Namiesto zlosti a hnevu na ich zlo - *keď nám napríklad chcú vziať košelu* - nastúpi ľútosť a hlboké pohnutie a bolesť nad zlom, ktoré ich takto ovláda a otravuje svojim jedom - *a tak, plní súcitu a pohnutia im dáme aspoň ten kabát, keď už nič viac nemôžeme...* Áno, takto to robí a žije Boh. Nie je "*dobrý aj k nevďačným a zlým*" (Lk 6, 35) preto, že by Mu to niekto nariadil, že by to pre niečo musel alebo sa k tomu bolestne a namáhavo nútil, ale preto, že taký prosto je. Toto isté potom platí aj o Jeho deťoch. Nekonajú tak preto, že musia, ani preto, že im to niekto nariadil, ale preto, že sa *takými stali!*

Existuje niečo ako *pasca služby*. Presvedčenie, že ako kresťania by sme mali iným slúžiť, obetovať sa pre nich - a to viac a ešte viac a stále viac a nikdy to nie je dostatočné, pretože vždy by sme mohli ešte viac... Ak sa pozrieme na Ježiša a apoštolov, s prekvapením zistíme, že podobnou *neurózou* zjavne netrpeli. Áno, Ježiš, keď na to príde, káže a uzdravuje a ak treba, až do odpadnutia - ale na druhej strane nie je ani náhodou nejaký *strhaný sociálny pracovník*. V čom je Jeho tajomstvo?

Hlavným Ježišovým nástrojom je *On sám* - Jeho život, Jeho skutky, to, čím prirodzene je a čo prirodzene koná a aký prirodzene je.

Aj u nás je to rovnaké. Naším hlavným nástrojom apoštolátu a evanjelizácie a svedectva o Kristovi je sám náš život - to, ako ho žijeme, v slobode a radosi, v priateľstve, bez porovnávania, súdenia, súperenia, v hlbokkej a radosnej jednote, v ktorej sa delíme medzi sebou o túto radosť. Naša služba

- to je jednoducho len radostné a často súcitné delenie sa s tým, čím sme a čo žijeme. Je to prirodzené vyjadrenie našej novej podstaty synov a dcér Boha asi rovnako, *ako keď slnko svieti alebo hudba znie*. Jednoducho to sme, takí sme, tak žijeme, tak konáme, lebo je nám to prirodzené, je pre nás prirodzené deliť sa a zdieľať s tým všetkým, čím nás Boh obdaril - v slobode, ktorú od sveta máme.

Ľudia, ktorí upadli do *pasce služby* uverili, že hlavné je niečo *konať*, nejakou *službou* - a to ešte skôr či dokonca úplne bez toho, aby sme sa najprv stali *deťmi Boha* so všetkým, čo k tomu patrí. Výsledkom je, že je to pre nich niečo ako *bič*, stály dôvod *zlého svedomia*, otrocké jarmo, ktoré nevládku niesť.

V skutočnosti sa najprv musíme *stať* - až potom, na samom konci, tak, ako je to pri každej svätej omši, sme *vyslaní v Mene Božom*, aby sme teraz tým, čím sme boli urobení, naplno boli aj tam, vonku, vo svete. A ak naozaj Božími deťmi sme, potom to, čo nám ako smrteľným ľuďom pripadalo neľudsky ťažké a náročné, sa nám zrazu ako *deťom Boha* stáva akosi samozrejme a prirodzené, ako to zistil už Ján, že "*jeho prikázania nie sú ťažké, veď všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet*" (1 Jn 5, 3). Vlastne sa ani nemusíme nejakou *snažiť* niečo *robiť* a nejakou *službou*. Jednoducho žijeme v slobode svoj nový a krásny život - v ktorom my viac nič nedlžíme svetu a svet viac nič nedlží nám - a len sa akosi prirodzene delíme s tým, čím sme a čo žijeme, pretože toto delenie sa (alebo láska, povedzme si to rovno) je jeho samozrejmou a radostnou súčasťou.

Nie sme závislí ani nič dlží svetu a preto ho dokážeme a vieme žiť naplno, slobodne, radostne, bez falošných ohľadov a strachu zo súdov sveta. A ani netrpíme falošným pocitom viny, že by sme si to nemali tak užívať a byť takí radostní, nakoniec, koľko ľudí naokolo trpí a je v núdzi, mali by sme miesto toho byť smutní a iba pracovať a slúžiť a slúžiť a pracovať. Pochopili sme totiž, že práve tento krásy a slobodný život, ktorý žijeme (a *identita* detí

Boha, ktorou *sme*) je naše najväčšie svedectvo a najmocnejšia služba svetu – spolu s *Cirkvou*, ktorú tvoríme a v Rodine ktorej sa k nám môže pridať každý, kto zatúži po rovnakej slobode, radosti a kráse Božieho života! Božie synovstvo a Boží život je najmocnejšia forma apoštolátu a to, že sme ako Cirkvev prítomní uprostred sveta ako reálna a nádherná alternatíva k nemu, je naša najväčšia služba, akú ľuďom vo svete poskytujeme. Byť deťmi Boha, byť Cirkvou a užívať si to naplno, otvorene, pred tvárou celého sveta – viac, než toto, už možné nie je. A že súčasťou tohto života je aj služba a pomoc a súčasťou tejto identity je aj milosrdenstvo, súciti a láska, je už len príjemná a milá samozrejmosť...

Prosto a bez výčitiek si to užívať

"Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie." (Jn 10, 10)

"Lebo každému, kto má, ešte sa pridá a bude mať hojne." (Mt 25, 29)

Ježiš prišiel, aby nám dal Moc byť synmi Boha a aby nám dal dar a schopnosť skutočne žiť. Všetko hojne, štedro, *"pretože on nedáva Ducha podľa miery. ... Kto verí v Syna, má večný život"* (Jn 3, 34,36), veď *"v ňom bol život a život bol svetlom ľudí"* (Jn 1, 4). Kresťanstvo nie je zákon. V ňom nie je prvé niečo *robiť*, ale najprv týmto *byť* a toto *žiť*.

Adorácia, napríklad: miesto, kde môžeme všeličo *robiť*, ale nakoniec pochopíme, že to najlepšie možno je jednoducho len tak tu byť a len tak sa

tešiť z prítomnosti jeden Druhého. *Ako keď dvaja starí priatelia mlčky sedia vedľa seba a hľadajú do ohňa...* Adorácia ako posedenie dvoch priateľov, viac, súrodencov v prostom mlčaní porozumenia, kde jeden každý má radosť z prítomnosti toho druhého. Nič komplikované. Najprostejšia vec na svete.

Prosté bytie synom a prosté žitie synovstva je podstata Neba, podstata kresťanstva na zemi aj jadro a to najväčšie na našej službe svetu, že toto žijeme a svedčíme tak o ceste, ktorú Kristus otvoril, o dare synovstva, ktoré Otec svetu daroval - a súčasne v Cirkvi toto žijeme a umožňujeme s nami žiť každému, kto uverí a prijme tento dar. Čo viac a čo väčšie môže ktokoľvek svetu dať, než je toto? Všetko ostatné - aktivity, podujatia, koncerty, semináre,... sú len doplnok, vedľajší, občas užitočný, ale nikdy nie zásadný. Zásadné sú *identita, život, Rodina* Cirkvi. Keby sme nič iné nerobili - ako raná Cirkev - len toto nepokryto *žili* a týmto na očiach celému svetu *boli*, úplne to bude stačiť. Bez toho, naopak, nebude stačiť nič. Práve dnes sa tomu znovu učíme, že nie aktivity a podujatia sú v Cirkvi a kresťanstve to hlavné! A že kresťan takisto nie je človek, ktorý "niečo zachováva"!

Nepokladajme teda za niečo zlé či dokonca sebecké, keď ako prvé v kresťanstve je jednoducho v radosť toto prijať a v radosť toto žiť, ako onen eunuch: "*Filip otvoril ústa a počnúc týmto miestom z Písma, zvestoval mu Ježiša. Ako išli cestou, došli k akejsi vode a eunuch vravel: "Pozri, voda! Čo prekáža, aby som sa dal pokrstiť?" Rozkázal zastaviť voz a obaja, Filip i eunuch, zostúpili do vody a pokrstil ho. Keď vystúpili z vody, Pánov Duch Filipa uniesol a eunuch ho viac nevidel; ale šiel svojou cestou plný radosť"* (Sk 8, 35-39). Potom môžeme ísť a sama naša prítomnosť a radosť a život budú mocne kričať a hlásať Krista, aj keby sme sami nepovedali ani slovo - *tak, ako keď sv. František kázal v meste prosto tým, že oblečení v habitoch prešli mlčky mestom tam a zase späť...* Nie sme rehoľníci a nemáme habit,

ale sama radosť zo slobody a života synovstva je naším habitom, sám život, ktorý v nás je, sám Duch!

A tak sedíme pred Pánom a On je predo mnou, so mnou, okolo mňa, vo mne. Nič neriešim. Nič nežiadam. Len som. Prosto som. Vychutnávam si a teším sa z toho, že spolu sme. Nič viac. Čo viac treba? Ja viem, že On vie. A On vie, že ja viem, a čo neviem, sám zjaví a odhalí, keď nadíde čas. Boh je Boh Života. To len Diabol, keď nás nedokáže zviest' od Božieho života k svetskému životu, tak sa nás aspoň snaží presvedčiť, že prosto byť a prosto žiť Boží Dar a Boží Život a prosto sa z neho tešiť a radosť je niečo neprístojné a zlé, ako onehdá zavádzal Martu a ona sa sťažovala Pánovi, pretože *Mária "si sadla Pánovi k nohám a počúvala jeho slovo. Ale Marta mala plno práce s obsluhou. Tu zastala a povedala: "Pane, nedbáš, že ma sestra nechá samu obsluhovať? Povedz jej, nech mi pomôže!"*" (Lk 10, 39-40). No Pán neposlal Máriu preč! Nie, ani modlitba nie je robenie niečoho či nejaký výkon, ale skôr prosté zotrvávanie.

A tak sa naše kresťanstvo podobá človekovi, ktorého si najme predajca automobilov a platí ho za to, že sa celý deň preváža po meste v drahom, silnom, luxusnom aute a tým samým činom mu robí reklamu... Boh nie je tyranským bohom výkonov. Ak aj hovorí o skutkoch a konaní, všetko sú to veci, ktoré sú samozrejme a prirodzené pre tých, ktorí už synovstvo prijali a žijú ho v radosť. Nie sú bremenom ani námahou ani ničím neprirodzeným. Len kým sme boli starí a svetskí ľudia, sa nám tak javili a aj pre nás také naozaj boli. *"Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou"* (1Kor 1, 18).

A tak bez výčítiek a v radosť smieme byť synmi s žiť slobodu a radosť Božieho synovstva, užívať Boží Dar plní vďačnosti Kristovi, Darcovi Života. *"Ved' v ňom telesne prebýva celá plnosť božstva. V ňom ste aj vy naplnení. On je hlavou každého kniežatstva a mocnosti"* (Kol 2, 9-10).

Nemusíme sa nikam ponáhľať. Nikam utekať. Zhon, nervozita, výčitky, stres,... nič z toho. Všetko je tu. On je tu. Stačí byť. Stačí žiť. Ostatné príde samo od seba. Tak, ako vraví Ježiš: *"S Božím kráľovstvom je to tak, ako keď človek hodí semeno do zeme; či spí alebo vstáva, v noci či vo dne, semeno klíči a rastie a on ani o tom nevie. Zem sama od seba prináša úrodu: najprv steblo, potom klas a napokon plné zrno v klase"* (Mk 4, 26-28), pretože *"vypestujte dobrý strom a bude dobré aj jeho ovocie"* (Mt 12, 33).

Nádej pre biednych mrzákov hriechu, alebo o povahe Vykúpenia

"Lebo mzdou hriechu je smrť, ale Boží dar je večný život v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi." (Rim 6, 23)

Hriech. Myslíme si, alebo aspoň ľudia sveta, že hriech je niečo úžasné. Vzrušujúce. Že *zhrešiť* je synonymom toho, *užiť si* niečo, dopriať.

V Božom Svetle konečne chápeme, aké hrozné veci v nás a našich životoch hriech spôsobil. Zranenia, bolesť, utrpenie, sklamania - a následne pokrútil a zdeformoval všetko. Bratia protestanti si niekedy myslia, že je to len vec *viny a trestu a Peklo je trest uvalený Bohom na ľudí za vinu hriechu a keď nám Boh v Kristovi odpustil, tak sme spasení pred Božím trestom Pekla a všetko je vyriešené...* Boh nie je hlupák. Keby nás chcel (či dokonca, ako niektorí vysvetľujú, musel) trestať za hriechy, tak nás ani nestvorí.

Jediné, čo dáva stvoreniu zmysel, je *Božie milosrdenstvo*. Boh vie, ako to bude vyzerat', úplne presne a dôkladne. Tvorí svet už vopred s víziou toho, čo bude ľudská sloboda, podmienka zbožštenia, znamenať a čo bude treba vykonať, aby svoj zámer zbožštenia človeka dotiahol až do konca - že cenou zbožštenia človeka je Vtelenie a cenou Vtelenia bude Kríž a to, čo navonok symbolizuje a čo v skutočnosti Kristus vykonal: že spolu s nami prijal aj všetok hriech, zlo, bolesť a utrpenie sveta. Preto dáva zmysel aj to, čo Písmo učí, že "*v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy*" (2Kor 5, 19) - všetkých ľudí, celý svet, veriacich aj neveriacich, dobrých aj zlých, všetkých. Boh s hriechom ľudí ráta, nemá potrebu ľudí zaň trestať a už vopred ho plošne odpúšťa, už v okamihu stvorenia, dokonca už pred ním - preto Kristus "*bol vopred vyhladnutý, ešte pred stvorením sveta*" (1Pt 1, 20) a "*v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškrvnení v láske*" (Ef 1, 4).

Pavol potom pokračuje: "*Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou*" (2Kor 5, 20-21). Toto je to kľúčové. My sa musíme stať *spravodlivosťou*. Nielen ju navonok konať či zachovať, ale vnútorne sa takými *stať*. A to v nás môže urobiť iba Boh. Zranenia a pokrútenosť hriechu - to je presne to zúfalé, o čom píše Pavol: "*Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch*" (Rim 7, 22-23). Chceme milovať - ale nevieme to, nedokážeme to urobiť! Chceme žiť jednotu a zdieľanie - a zase zisťujeme, že to nevieme a nedokážeme a namiesto porozumenia a pokoja vybuchujú nedorozumenia a konflikty! Chceme dobro a vyvstane z toho zlo. Zo snahy o pokoj nepokoj. Sme *ako telesne ťažko postihnutý človek, ktorý chce konať jemnú prácu, ale jeho údy ho neposlúchajú a všetko, čoho sa dotkne, polámu*. My zisťujeme, že hriech nás takto poznačil celých, celého

človeka. Bezmála v každom skutku a geste, ktoré robíme, to robíme zle a krútime a kazíme všetko, čo chceme vykonať. Sme... postihnutí, deformovaní, zmrzačení hriechom a jeho návykmi, hlboko v nás zakoreneními...

"Ja nešťastný človek! Kto ma vyslobodí z tohoto tela smrti? Ale nech je Bohu vd'aka skrze Ježiša Krista, nášho Pána" (Rim 7, 24-25), pretože toto je tá praktická časť nášho Vykúpenia. "Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškvrneného Baránka" (1Pt 1, 18-19) "a my všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz" (2Kor 3, 18). Uzdravenie z hriechu, vyliečenie všetkého toho mrzáctva našej duše, bez toho Nebo možné nie je. Nie od trestov Otca nás prišiel Ježiš zachrániť, ale z hriechu a jeho následkov. Ostať v hriechu, ostať duševným mrzákom, to je Peklo. Nie trest od Boha, ale mzda, následok hriechu. Bez uzdravenia z hriechu a jeho otroctva niet Neba. Toto je spása. Toto je vykúpenie. Preto "keď máme takéto prisľúbenia, milovaní, očistme sa od každej poškrvny tela i ducha a posväcujme sa v Božej bázni" (2Kor 7, 1) - tu, na zemi, či ak to nestihneme urobiť (či skôr nedokážeme Božej milosti dovoliť, aby to v nás vykonala už tu a teraz a úplne), v očistci, ovocí Kristovej obety, úchvatnom nástroji záchrany a Božieho milosrdenstva, v ktorom Boh ukazuje, že ide v diele našej spásy, zbožštenia, uzdravenia z hriechu až do tej úplnej krajnosti.

A tak túžime zo všetkých síl zomrieť s Kristom, úplne vyzliecť starého človeka, aby v nás Boh mohol vykonať a završiť toto znovuzrodenie a urobiť z nás úplne nového človeka, konečne slobodného, konečne zdravého, konečne živého, konečne krásneho - konečne svätého, konečne završeného a zbožšteného v Bohu. Malosť, zraniteľnosť, odzbrojenie - presný opak toho, čo nám velí svet a čo nás navykol hriech. Toto je cesta.

Toto je spôsob. Toto je brána milosti. "Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojдете do nebeského kráľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. A kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma" (Mt 18, 3-5). Z nich sa rodí nesebeckosť, uvoľnenosť, priamosť, otvorenosť a z nich potom skutočné dobro a skutočná láska a skutočná jednota v Rodine Boha, Cirkvi. "Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu" (Rim 6, 7). Len malý, len vlastnou voľbou maličký to môže. Veď je to ohavná obludná *nafúkanosť* a *nafúknutosť* Ega, ktorá je tým hriechom!

Bláznom budeš tak či tak – len komu?

"Nech nik neklame sám seba! Ak si niekto z vás myslí, že je v tomto veku múdry, nech sa stane bláznom, aby bol múdry." (1Kor 3, 18)

Časom si to uvedomíme. Po pokusoch, akosi samozrejme mimovoľných, byť kresťanmi v rámci toho, čo svet a dovtedy aj my s ním považuje za normálne. No, nejde to.

Byť synom Boha. Mať Božie zmýšľanie. Ako to Boh hovorí? "Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty — hovorí Pán" (Iz 55, 8). Ba aj keď žil a konal na zemi v tele človeka, "jeho príbuzní išli ho odvieť, lebo hovorili: "Pomiatol sa."" (Mk 3, 21). Festus hovorí Pavlovi, ktorý sa učí tomuto umeniu synov Boha: "Šalieš, Pavol! Veľká učenosť ťa privádza do šialenstva" (Sk 26, 24)! František, Filip Néri, nemali ich súčasníci vo svete za bláznov? Don Bosca, nechceli ho dokonca

jeho bratia kňazi odviezť do blázinca? Benedikt, nechceli ho jeho bratia mnísi jedného času otráviť, lebo im pripadal... no, nie úplne normálny, ale akoby až zbláznený z a do náboženstva?

Nasledovať Krista vyžaduje nakoniec prekročiť túto hranicu *bláznovstva* a prijať, že nás budú mať za bláznov a fanatikov - jednoducho preto, že zažívame a poznáme veci, o ktorých sa svetu ani nesníva a ktorým svet neverí a preto sa z nich smeje. Hľadáme tak na svet z hľadiska, ktoré svetu pripadá bláznivé. Máme ciele, priority, postoje, vnímanie a reakcie, ktoré svet nechápe a budú mu vždy bláznivé. Bude sa nás snažiť vtesnať do svojho rámca, skrotiť, dať nám hranice v zmysle: *dobře, ak chceš, tak sa modlí a aj do kostola si chodí, ale odtiaľ potiaľ...!* A ak nie, bude sa nám vysmievať ako bláznom ... a potom nakoniec prenasledovať ako nebezpečných fanatikov. A má pravdu. "*Lebo slovo križa je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou*" (1Kor 1, 18), "*živočíšny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť, lebo ich treba duchovne posudzovať*" (1Kor 2, 14). Tak, ako svet a jeho jed je smrteľný pre nás, je Evanjelium a Božia moc smrteľná pre svet a jeho spôsoby.

A tak skôr či neskôr, ak naozaj túžime nasledovať Krista, zastaneme na tejto hranici a musíme si položiť otázku: Som ochotný toto urobiť? Ísť a stať sa v očiach sveta *bláznom pre Krista*, opustiť múdrosť a spôsoby sveta a úplne sa vydať za Kristom, naučiť sa Jeho múdrosti a Jeho spôsobom, stať sa úplne novým človekom, zmeniť úplne svoje myslenie, takže sa stane vskutku *neľudské*, pretože *Božie*? Bláznivé svetu a podľa meradiel sveta, pretože stojace na múdrosti a myslení Boha? Tak, ako vtedy Peter a apoštoli: "*Keď to počuli jeho učeníci, mnohí z nich povedali: "Tvrdá je to reč! Kto to môže počúvať?!" ... Vtedy ho mnohí z jeho učeníkov opustili a viac s ním nechodili. Ježiš povedal Dvanástim: "Aj vy chcete odísť?" Odpovedal mu Šimon Peter: "Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života"*

(Jn 6, 60.66-68). Ako vraví sám Ježiš: "*Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriechnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi*" (Mk 8, 38). Budeme to my, kto sa podrobíme svetu, alebo naopak, budeme na Kristovi-Skale bralom, okolo ktorého budú vody sveta buráčať, ale nepremôžu ho a budú sa nakoniec musieť oni skrútiť podľa neho?

"*Múdrosť tohoto sveta je pred Bohom bláznovstvom. Veď je napísané: "On chytá múdrych v ich chytráctve"*" (1Kor 3, 19). Buď svetu, buď Bohu, ale jednej z týchto strán bláznami budeme. Alebo budeme od Boha počuť slová: "*Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, či bude?*" (Lk 12, 20) - alebo budeme od sveta počuť smiech a hlas: "*Sú plní mladého vína*" (Sk 2, 13). Jedno alebo druhé. Jediné, čo musíme, je zvoliť si, pred kým a komu chceme byť múdri - a pred kým a komu blázni.

"*Potom [Pavol] vošiel do synagógy a smelo hovoril; tri mesiace rozprával a presviedčal o Božom kráľovstve. Ale keď sa niektorí zatvrdili a neuverili, ba pred zástupom tupili Pánovu cestu, odišiel od nich, oddelil učeníkov a každý deň hovoril v Tyrannovej škole.*" (Sk 19, 8-9)

Možno Pánovu cestu sme netupili, ale hĺbka premeny myslenia - a jej dopad na náš život, majetok, postavenie, vzťahy, ciele, záujmy, všetko - ktorú obnáša rozhodnutie naozaj sa deťmi Otca a synmi a dverami Boha stať, nás na začiatku skutočne desí. Je to ako *Cézarov Rubikon*, ako *Jozueho Jordán*, krok do úplne novej zeme a krajiny, krok, ktorý keď urobíme, niet návratu alebo aspoň je nám jasné, že by bol len veľmi ťažký, ak naozaj vôbec. Zčať myslieť ako Boh, ako sám Kristus Ježiš. Fú... To je čosi extrémne radikálne, z pohľadu sveta a starého života extrémne radikálne. Nie ťažké, len radikálne. Nie, že by sme to nemohli alebo nevedeli, ale máme strach a obavy. Veď čo je na tom ťažké, prijať a správať sa podľa slov: "*vy všetci ste bratia*" (Mt 23, 8), "*predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu! Robte si mešce, ktoré sa nezoderú, nevyčerpatelný poklad v nebi, kde sa zlodej*

nedostane a kde mol' neniči. Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce" (Lk 12, 33-34)? Nič. Nie nie tam nič nadľudské ani nepochopiteľné. Ak veríme, nič to nie je. Každý to dokáže. Len nevier a strach nás držia a bránia nám!

Treba to však urobiť - aj keď vieme, že aj na nás budú ukazovať a vravieť: "*Je posadnutý zlým duchom a šalie*" (Jn 10, 20) - tak, ako to hovorili o Ňom - "*a vlastní domáci budú človeku nepriateľmi*" (Mt 10, 36). Znakom, že sme tak urobili, bude určitá "božská naivnosť", detská nevinnosť, odzbrojujúca priamosť, samozrejmosť a bezprostrednosť tohto nového myslenia a jeho postojov a života a konania, "*pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ale pre povolaných, tak Židov ako Grékov, Krista — Božia moc a Božia múdrosť*" (porov. 1Kor 1, 23-24).

Evanjelium je ľahké a Nebo lacné

"Láska k Bohu spočíva v tom, že zachovávame jeho prikázania. A jeho prikázania nie sú ťažké. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera." (1 Jn 5, 3-4)

Až to prekvapuje - ale naozaj je to až tak ľahké! Stačí naozaj len jediné. Uveriť. Chcieť. A hlavne - uvedomiť si, aká je cena Neba a zaplatiť ju. A touto cenou je - odsťahovanie sa zo sveta. V tom je nakoniec povaha spásy. "*Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho*" (Mt 10, 39), hovorí Ježiš. Kto sa odsťahuje zo sveta a prest'ahuje do Neba, bude

v Nebi. Kto sa neodst'ahuje zo sveta, nebude v Nebi, ale "sa ponechá" (Lk 17, 34) vo svete, predsieni Pekla. Tak jednoduché to je.

Čo znamená odst'ahovať sa? Zrieknuť sa slávy a uznania sveta a prijať, že budeme vo svete a pre svet blázni, na smiech, na opovrhnutie. Zrieknuť sa postavenia a moci vo svete a zanechať jeho boj o moc, postavenie, vplyv. Nakoniec sa zrieknuť túžby po bohatstve vo svete a osvojiť si postoj, ktorý si osvojil pred nami Pavol: "*Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť. Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudia ponárajú do záhuby a zatratenia. Lebo koreňom všetkého zla je láska k peniazom; niektorí po nich pachtili, a tak zablúdili od viery a spôsobili si mnoho bolesti*" (1 Tim 6, 8-10). A to je všetko.

Ak sme sa naozaj oslobodili od týchto vecí, potom - čo je vlastne na kresťanstve ťažké? Objasniť druhého človeka, aj keď k nám je zlý? Ved' už nám nemôže a nemá ako ublížiť! Podeliť sa o veci? Prečo nie, nezáleží nám na ich hromadení! Zdieľať sa s druhým a odhaliť svoje vnútro? Nebojíme sa sa zahanbenia ani ničoho podobného, ved' sme vzdali svetskú slávu a naši sme radosť a nečakanú rozkoš a naplnenie v malosti a ničotnosti a slabosti pre Krista a v Kristovi, ktorý nás naplňuje! To tieto žiadostivosti a strachy robili veci ťažké. Bez nich - bez nich je to tá najľahšia vec na svete! Kým teda túžime po uznaní, ocenení, postavení, moci, vplyve, majetku sveta a samom živote vo svete, je pre nás evanjelium ťažké, ba rovno nemožné a odpudivé. A ak sme to všetko nechali a rozhodli sa, že zaplatíme cenu za Nebo a prijmemo, že v očiach sveta a pre svet budeme blázni, bezvýznamní, chudobní a dokonca ani dlhý život vo svete sa nám už nežiada, v tej chvíli sa Evanjelium a svätosť stávajú ľahké, samozrejmé, prirodzené a krásne!

Spása je zadarmo. A Nebo? Nebo je lacné. Nesmierne lacné. Najlacnejšia vec na svete. Ako vraví Písmo: "*Ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj*

oslávení. A myslím, že utrpenia tohto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť" (Rim 8, 17-18). V pomere cena/výkon, investícia/výnos je Nebo tá najvýhodnejšia investícia na svete, v pomere k tomu, čo ponúka, je lacnejšie než *teplý rožok...*

Kým ako lakomci žmolíme v ruke cenu Neba a zdráhame sa ju zaplatiť, je to pre nás všetko hrozne ťažké a namáhavé, veru rovnako, *ako pre pozemského lakomca utratíť peniaze, ktoré tak miluje. Ale v okamihu, keď sme sa rozhodli a zaplatili - tak je všetko zrazu nekonečne ľahké a objat' s láskou hoci aj človeka, ktorý nám ide odťat' hlavu, je zrazu tá najľahšia vec na svete. To iba strach o pozemský život to robil ťažkým. Však "kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu"* (Rim 6, 7) - a keď je raz tento strach a zdráhanie sa preč, ostáva naozaj už len to objatie. Prostý pohyb rúk, triviálny a nič nestojaci, najľahšia vec na svete. A tak je to so všetkým. Pre tých, ktorí uverili, rozhodli sa a zaplatili, je kresťanstvo tá najľahšia vec na svete. Najľahšia, najprostejšia - a najkrajšia, pretože veľmi rýchlo prídeme na to, že žiť takto, *dobro v slobode*, je nádherne krásna vec, ktorá nás naplňa stále viac a viac, a to ani nehovoríme o Bohu, ktorý je v tom s nami! Pravdu má Ježiš, keď hovorí, že *"každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry, alebo otca a matku, alebo deti, alebo polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života"* (Mt 19, 29). Ostatní ľudia, ľudia sveta, pozerat' na nás budú ako na bláznov - ale to nám nevadí. Už nie. Je to časť ceny, ktorú sme za to šťastie zaplatili. A ak nám toto nevadí, potom nám naozaj nič nebráni takto žiť, podľa sveta bláznivo, však podľa Boha múdro a rozumne, v Božej múdrosti, nie múdrosti sveta. A ak nám toto nevadí a ak v pohode blázni pre svet budeme, potom sme slobodní a slobodní vchádzame do samého Neba.

Rozhodnúť sa byť *malí*. Prijat', že pre svet budeme *blázni*, ba dokonca svojim spôsobom si to až akoby vychutnať, brať to ako niečo možno až zábavné, ale v každom prípade niečo veľmi oslobodzujúce. Spolu s prijatím

chudoby ako ďalšieho rozmeru slobody nás spolu vedú k onej ľahkosti autentického kresťanského života detí Boha, ktoré s ľahkým srdcom a slobodne *"všetko stratili a pokladajú za odpadky, aby získali Krista"* (porov. Flp 3, 8). Toto sú cestičky, ktoré sa nakoniec zlievajú do Cesty a Brány – a ňou nie je nik menší, než Kristus, ktorý pre nás sa sám stal *malým, chudobným* a v očiach sveta *bláznom* (ba horšie, pre niektorých priam posadnutým) – ktorá nás uvádza do Života a Radosti Kráľovstva!

Prečo tichý a pokojný život

".. aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote. Toto je dobré a milé pred Bohom, naším Spasiteľom." (1Tim 2, 2-3)

Nik nemôže žiť ticho a pokojne, kým najprv toto ticho a pokoj nemá sám v sebe. Vnútorne rozorvaný človek plný protichodných pocitov a emócií, vnútorných konfliktov, strachov a žiadostivostí, ako by mohol mať v sebe pokoj? A ak - tak len pokoj rezignovanosti, zanechania nádejí, ale ako by potom to, čo ostalo, mohlo byť nazvané životom?

V diele Richarda Bacha *Čajka Jonathan Livingstone Čiang*, Jonathanov učiteľ, hovorí: *„Môžeš sa dostať na hociktoré miesto a do hociktorého času, kam len chceš. Ak chceš lietať rýchlo ako myšlienka a na hociktoré miesto, musíš najprv začať s presvedčením, že si sa tam už dostal...“* Ako kresťania sme už trochu ďalej. Viera, o ktorú sa opierame, nie je len presvedčenie, ale *istota* - ktorá pramení okrem iného aj z toho, že sme to

zakúsili a stále zakúšame (hoci niekedy prídu chvíle temnoty, noci, krízy a skúšky na náš rast), že naozaj už sme dorazili. Už sme doma, veď sám Otec "nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov" (Kol 1, 13-14) a "hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi" (Ef 2, 5-6), ktorý potvrdzuje, že každý takýto syn či dcéra Otca "má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života" (Jn 5, 24).

Preto žiadna žiadostivosť, ale *apatheia* naplnenia, veď viac už niet po čom dychtiť, všetko cenné už máme a bezcenné nás netrápi.

Preto žiaden strach ani úzkosť, len radostná *bezstarostnosť* dieťaťa, veď sám Boh je náš Otec a Kristus je náš vlastný najstarší Brat a náš záchranca a teda Spasiteľ! "Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedľňuje? A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás" (Rim 8, 33-34)? A čo sa všetkého ostatného týka, ako vraví Ježiš: "Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých a nik ich nemôže Otcovi vytrhnúť z ruky" (Jn 10, 29).

Žiadna falošná veľkosť Ega, umelého a neskutočného, ktoré žije z porovnávaní sa, súdenia, súperenia a tak. Miesto toho radostná *malosť dieťaťa Otca, uvoľnenosť* plná radosti a spokojnosti, keď vieme, že nič nie je naše ani z nás, že "to všetko je od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou" (2Kor 5, 18) a že to tak je úplne v poriadku, pretože Otec nás miluje láskou vášnivou a Kristus ako svoju Nevestu a Božou rozkošou je obdarovávať svoje deti z čirej lásky a pretože On sám Je Dobrý - a najvyšším spôsobom a formou našej lásky a vd'ačnosti k Nemu je tieto dary prsto prijímať a žiť!

Sme tak slobodní od sveta, ktorý sme kvôli tomu už zanechali. To je cena, ktorú sme my sami zaplatili za prijatie tejto *vznešenej tajomnej výmeny*: že

sme vymenili pozemský život za nebeský a pozemský svet za nebeské Kráľovstvo. Preto nám vôbec nevadí, že pre svet sme malí (veď aj sami pred sebou takí sme s tešíme sa z toho), že nás má za bláznov, že sa nám smeje, pohŕda nami, časom dokonca nenávidí, keď zistí, že už nad nami nemá moc a nemôže nás ovládať a manipulovať ako ostatných svojich otrokov. Nevadí nám, že vo svete viac nemáme postavenie, lebo po ňom netúžime a už sa nezúčastňujeme jeho bojov a zápasov. Nevadí nám, že podľa meradiel sveta sme prostí a chudobní, "*uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť*" (1Tím 6, 8) a čo je nadto by nás zbytočne len otravovalo, netúžime po tom.

A tak už len, slobodní od všetkého a od všetkých, plní vnútorného pokoja, spokojnosti a naplnenia, už len v *pokoji a tichu* dorastáme do toho, čo sme už dostali, učíme sa žiť to, čím sme sa už stali, ujať sa naplno dedičstva, ktoré nám už bolo darované, jednoducho už len s *pokojnou* istotou a *tichou* a preto tak hlbokou a prenikavou radosťou sa učíme stále viac, lepšie, hlbšie a dokonalejšie žiť Boží Život Božích detí v Božom Kráľovstve, tak, ako si to o každom kresťanovi želal onen Pavlov žiak, keď túžil, "*aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo vierou a vytrvalosťou sú dedičmi prisľúbení*" (Hebr 6, 11-12).

Slobodní od všetkého a od všetkých, toto sme, toto žijeme, bez strachu, bez obáv, bez bránia ohľadov na sudy a reakcie sveta, bez potreby hádať sa či zápasit' s ľuďmi, veď "*nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach*" (Ef 6, 12), "*ale vďaka Bohu, ktorý nám dal víťazstvo skrze nášho Pána Ježiša Krista. A tak, moji milovaní bratia, buďte pevní, neochvejní, čoraz horlivejší v Pánovom diele, veď viete, že vaša námaha nie je daromná v Pánovi*" (1Kor 15, 57-58). Preto *pokojný a tichý* život, navonok, ale ešte viac vo vnútri. Preto tak krásny s hlboký! Namiesto nedostatku nás motivuje

hojnosť a dostatok, namiesto žiadostivosti a smädu radosť a vzrušenie zo stále plnšieho osvojovania si toho, čo už máme, lebo sme to už dostali.

Vymeniť. Úplne zanechať a úplne prijať. V tom celé tajomstvo prijatia spásy je.

"A blahoslavený je, kto sa na mne nepohorší." (Mt 11, 6)

Uveril si už v Ježiša ako svojho Spasiteľa?

"Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život." (Jn 3, 16)

Čo znamená, *veriť v Ježiša*? Veriť v Neho?

"[Ježiš] povedal Šimonovi: "Zatiahni na hlbinu a spustite siete na lov!" Šimon mu odpovedal: "Učiteľ, celú noc sme sa namáhali, a nič sme nechytili. Ale na tvoje slovo spustím siete." (Lk 5, 4-5)

"Nad ránom sa, kráčajúc po mori, blížil k nim Ježiš. ... Peter mu povedal: "Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode." On povedal: "Pod!" Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi." (Mt 14, 25.28-29)

Veriť Ježišovi ešte zďaleka nie je to isté, ako *veriť v Ježiša*. To druhé je viac. Veriť v Ježiša. To je, stavať na Neho všetko. Úplne všetko. Jeho urobiť Skalou a Základom a zmyslom a Alfou a Omegou a dôvodom a cieľom i

všetkou nádejou celého svojho bytia a života. Tak, ako to urobili učenici, keď uverili v Neho: "*Vtedy mu Peter povedal: "Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou. Čo z toho teda budeme mať?"*" (Mt 19, 27). Prvá aj druhá časť otázky je plne legitímna. Opustili Ježiša preto, že v Neho uverili. Ešte netušia, čo za to dostanú, ale nasledujú Ho lebo uverili v Neho ako v Mesiáša a Syna Boha a teda veria, že sa vyplatí byť za každú cenu s Ním, držať sa Ho ako kliešť, aj keby kvôli tomu museli úplne všetko nechať tak a opustiť, ako aj urobili. Toto znamená veriť v Ježiša - uveriť, že On je to jediné, na čom záleží, to jediné, čo celý život hľadáme, jednoducho, On je náš Spasiteľ, náš Vykupiteľ z nudy a šera sveta, náš Život, oná cenná perla a poklad na poli z Evanjelia. On je Ženích. On je naša Budúcnosť. On. "*Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista*" (Flp 3, 8).

To nie je oná plytká viera v štýle, *verím, že za mňa zomrel na križi a vykúpil ma z hriechov a zaplatil za mňa môj dlh*. Tou plytkou vierou sa cesta do hĺbočiny skutočnej viery ešte len začína! Skutočná viera znamená pochopiť, že Kristus nie je len darcom Života a bránou do Kráľovstva, ale On sám Je Život, Je Kráľovstvo - On, Ženích, odetý v Tele Cirkvi, svojej Manželky, onoho Nebeského Jeruzalema, s ktorým - ktorou - sa stal jedným Telom a v ktorej aj my môžeme byť s Ním Jeden, stať sa Ním, byť Ním a tak mať Život a byť v Kráľovstva, v Ňom.

Skutočná viera znamená *stať sa Kristom*. On nás k sebe privieľuje *Eucharistiou*, ktorej schopnými nás urobil v *krste*. Z našej strany sa to deje *vierou* - čiže úplne stotožnením sa s Ním, tak úplne, aby sme žili Jeho Život, konali Jeho skutky, mali Jeho vzťahy, Jeho túžby, Jeho vôľu, boli svätí Jeho Svätosťou. Alebo, slovami sv. Klementa Alexandrijského, *stali sa bohmi tak, že milujeme všetko to, čo miluje Boh*, Kristus, v ktorého sme uverili ako v Boha a svoj Život.

"Lebo všetci, čo ste pokrstení v Kristovi, Krista ste si obliekli. Už niet Žida ani Gréka, niet otroka ani slobodného, niet muža a ženy, lebo vy všetci ste jeden v Kristovi Ježišovi." (Gal 3, 27-28)

"Preto hovorím a dosvedčujem v Pánovi: Už nežite, ako žijú pohania, v márnosti svojho zmyšľania, ... máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmyšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti. ... Napodobňujte Boha ako milované deti a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône!" (Ef 4, 17.22-24; 5,1-2)

Samozrejme, že táto viera je skutok. Verí sa konaním a žitím. Ako vraví Jakub: *"Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru. ... Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov"* (Jak 2, 18.26). Ako pred ním vraví sám Ježiš: *"Nie každý, kto mi hovorí: 'Pane, Pane,' vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach"* (Mt 7, 21). Ako učí Pavol, Apoštol: *"On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 6-7). Ako učí Ján, Miláčik Pána a Teológ: *"Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. ... Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata"* (1Jn 3, 6,10). Ako Jánovi apoštolovi zjavuje jeho Majster: *"Napíš: Blahoslavení sú mŕtvi, ktorí umierajú v Pánovi, už odteraz. Áno, hovorí Duch, nech si odpočinú od svojich námah; ved' ich skutky idú s nimi"* (Zjv 14, 13).

Veriť v Krista znamená rozhodnúť sa vyzliecť seba a obliecť si Krista a byť Kristom. Zomrieť starému životu, vstať z mŕtvych s Kristom a žiť Krista. Zanechať staré skutky sveta a začať konať skutky Krista, hovoriť slová

Krista, tak, ako vraví slovo: "*Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh*" (1Pt 4, 11). Jednoducho, zvolit' si Krista, aby bol od tejto chvíle pre nás vo všetkom úplne všetkým, pretože sme uverili v Neho ako v Boha a ako vo svoju Nádej, svoj Život, svoju Budúcnosť, úplne všetko sme stavili na to, že v Ňom sme "*Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení*" (Rim 8, 17) - a že to stojí za to! Táto viera sama je *Skutok*, ktorý zahŕňa všetko, čím sme a čo žijeme a verí sa *konaním*, verí sa *skutkami*. Nemôže existovať inak, než jeden *absolútny Skutok*, zahŕňajúci úplne všetko, všetku našu identitu, život, konanie, myslenie, hovorenie, všetko.

Veriť v Krista znamená stať sa Kristom so všetkým čo to zahŕňa, so všetkými dôsledkami, ktoré z toho plynú - tak, ako povahu kresťanskej viery v jednej vete vysvetlil Ježiš učeníkom: "*Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela*" (Lk 22, 28-30). Ak s Kristom žijeme, konáme, namáhame sa a trpíme na zemi, budeme s Ním v tomto pokračovať aj v Sláve Neba. Kto je s Kristom na zemi, ostane s Ním aj vo Večnosti. Kto žije Kristov život na Zemi, bude žiť Kristov Život aj vo Večnosti. Toto je viera a týmto spôsobom sa *verí* viera.

Preto o tejto viere hovorí Ježiš: "*Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem. Nie pokoj som priniesol, ale meč. Prišiel som postaviť syna proti jeho otcovi, dcéru proti matke, nevestu proti svokre. A vlastní domáci budú človeku nepriateľmi. Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hoden. Kto nájde svoj život, stratí ho, a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho*" (Mt 10, 34-39). Presne toto je viera, presne toto konať znamená veriť v Krista. Všetko zanechať, aby sme si vo všetkom osvojili, prijali a následne žili a konali Krista, stratit' dokonca

svoju *dušu* (ako znie slovo "život" z onoho úryvku v pôvodine), *seba samého*, svoju osobnosť, s radosťou takto zomrieť sebe, aby sme si mohli obliecť úplne a len Krista. Tak, ako to vysvetľuje Kristus sám, že "*ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom*" (Lk 14, 33) - lebo presne toto nás prišiel Ježiš naučiť: *ako vymeniť seba a všetko za Neho a Jeho urobiť svojím sebou a svojím všetkým*. Urobiť toto, je viera. Urobiť toto znamená uveriť v Krista. Urobiť toto znamená byť veriacim človekom, kresťanom.

Každý deň toto slávime - a Kristus to koná a nás k tomu pozýva - v Eucharistii, každý deň na toto ukazujeme a voláme, *hľa, Tajomstvo viery!* Z nej sa rodí Cirkev, Telo, ktorým sa Kristus odel, aby v ňom pokračovalo Jeho slávne Vtelenie, v ktorom dnes tu a teraz je, žije, koná a zbožšťuje svoje údy svojou Svätosťou, "*aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou*" (2Kor 5, 21).

"*Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy*" (2Kor 5, 19) a všetkým tak dokorán otvoril cestu do Neba, cestu do Života, cestu do Spásy, jedným slovom - každému daroval možnosť a dar stať sa Kristom. Stačí to prijať. Uveriť, čiže stať sa Kristom, "*aby každý, kto verí, mal v ňom večný život*" (Jn 3, 15). Amen.

Pápežova modlitba, bola povrchná?

Keď bol pápež František na Slovensku, videli sme ho a počuli modliť sa. A možno nás prekvapilo, že modlitby hovoril tak akosi... málo precítene. Akosi

všedne. Dokonca niektoré slabiky prehľtal. Je to dobré? Alebo zlé? Príde na to...

Predstavte si človeka, ktorému zaplatili let stíhačkou. Je to pre neho niečo mimoriadne, je plný vzrušenia, cítiť to z jeho slov, gest, správania, všetkého. Pilot? Pre neho je to rutina. Iste, páči sa mu lietanie, dokonca viac, než onomu turistovi! Ale nejaké nabudené nadšenie? Nie. Pre neho je to niečo bežné a všedné. Znamená to, že je na tom horšie, ako onen turista? Ó, ani náhodou! Vôbec nie! Je na tom nekonečne lepšie - pretože čo je pre neho mimoriadne a vzbudzuje to v ňom úžas a údiv, je pre pilota niečo bežné a všedné, normálne, nie mimoriadny zážitok raz za život, ale bežná súčasť života.

Kresťan nie je hosť, ale domáci Boha. "Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny" (Ef 2, 19). Čo je pre zástupy a ľudí zvonka mimoriadne a výnimočné, pre nás je bežnou súčasťou života, bežnou rutinou v Božej Rodine. *Dobre to vidieť na učeníkoch samotných. Zástupy žasnú a sú plné údivu nad tým, čo Ježiš robí - ale až na pár okamihov, učenici nie. Už si zvykli. Denne to s Ježišom zažívajú, len občas ich niečo nové ohromí a potom sa pýtajú jeden druhého: "Čo myslíš, kto je to, že ho i vietor, i more poslúchajú?" (Mk 4, 41).*

Keby táto všednosť bola spôsobená nevedomosťou, neznalosťou Krista, tým, že s Ním nežijeme a náboženstvo je pre nás len akási mŕtva a nudná rutina, ktorú si odbavujeme, potom by to bolo zlé znamenie.

Ak je táto všednosť spôsobená tým, že tieto Božie veci s Kristom žijeme úplne bežne a neprestajne a sme už naozaj u Otca v Jeho Rodine doma, potom je to to najskvelejšie možné znamenie. Tak to vidíme u Ježiša, napríklad keď úplne všednými slovami a bez nejakej umelosti celkom prosto "dotkol sa ho a povedal mu: "Chcem, bud' čistý!"" (Mk 1, 41). Alebo keď Peter takisto úplne normálne a prosto povie: "Striebro a zlato nemám, ale čo

mám, to ti dám: V mene Ježiša Krista Nazaretského vstaň a chod'!" (Sk 3, 6). Ako Ježiš, tak aj Peter si už zvykol, už je doma v živote s Bohom, v Božom Kráľovstve. Tým krásnym a vytúženým spôsobom mu zovšedneli.

Je to ako hostina u Kráľa. Ľudia, ktorí na nej nie sú, nie sú ani plní žiadneho nadšenia. Ved' tam nie sú! Hostia, ktorých tam pozvali, sú plní nadšenia a pomaly ani nedýchajú vzrušením, ved' sú na večeri so samotným Kráľom! A Kráľová rodina? Prosto prídu, zjedia jedlo a nevidieť na nich žiadne vzrušenie ani nadšenie, ved' to, čo tamtých uvádza ako niečo mimoriadne do vytrženia, je pre nich bežná všedná každodenná rutinná skúsenosť, sám ich život.

Blažený, komu takto Božie veci zovšednejú, kto nie je v Božom Dome *host'*, ale *domáci* a člen Rodiny! Na prvý pohľad sa to nemusí dať úplne odlišiť od ľahostajnosti *cudzích*. Až keď si človek všimne život a Ducha, môže usúdiť, či je to z ľahostajnosti *kúkoľa*, alebo z plnosti *pšenice*, ktorá sa nemusí na nič hrať.

Hostia sa môžu nad tým dokonca pohoršiť - môžu uprednostniť nejaké *chvály* s kapelou a nadšenými rečníkmi *u hostí*, ktorí len okienkom nescmelo nakukujú do Božieho Domu, pred onou *všednosťou* liturgie *Božej Rodiny* a *Božích detí*, ktoré v Dome žijú a pre ktorých je to už bežný a všedný život, ktorý s Bohom žijú a nepotrebujú to už nejako "prežívať" ani sa nejako "nabudzovať", nepotrebujú žiadne veľké gestá ani veľké slová ani žiadne efekty, pretože nič z toho sa medzi *domácimi* v rodine prosto nenosí. V rodine sa prosto je. Prosto žije. Jedno či ľudskej alebo tej Božej. *Party* s efektami je pre *hostí*. *Všednosť* a *rutina* domácnosti, jej navonok neviditeľné teplo a krása a hĺbka a blízkosť a láska a jednota, sú pre *domácich*. Tie žiadne efekty nepotrebujú.

Ten, kto je a žije *vonku*, potrebuje silné slová a gestá, aby sa naladil na to, čo je pre neho mimoriadne a nevšedné. Ten, kto ale už žije *vnútri* a pre

ktorého je to niečo, čím je a čo žije neprestajne a bežne, jednoducho v tom je, nepotrebuje sa na nič nalaďovať.

Čriepky I

Nie, nemýľme sa. Najdôležitejším svedectvom je sám *svätý život* a najdôležitejším nástrojom je samo *spoločenstvo Cirkvi*. Ak tieto dve chýbajú, nič nepomôže. Ak tieto dve sú prítomné, všetko ostatné je už len príjemný bonus navyše.

***

Akékoľvek problémy v duchovnom živote pochádzajú z toho, že sme sami osebe ešte stále príliš *veľkí* a primálo *malí* na to, aby sme boli veľkí len a jedine *Bohom*.

***

Ako zladit' stabilitu istoty a nevšednosť vzrušenia?

Sú v nás totiž práve tieto dve protichodné túžby.

Jedna je túžba po *stabilite*, istote, nemennosti, bezpečí, predvídateľnosti. Niekedy tomu vravíme aj *domov*, *domáci krb* a podobne.

A druhá je túžba po šťastí, ktoré sa odvíja, ako vravia odborníci, od toho, že zažívame niečo *nečakané*, mimoriadne, nevšedné a dobrodružné. Stále niečo nové, neokukané, inak nás to začne po čase hrozne nudit', dokonca otravovať.

Vo svete sú tieto dve túžby protichodné.

V Bohu sa ale zlievajú dohromady, pretože Boh je súčasne oboje: nekonečné nevšedný a prekvapivý a dobrodružný, a súčasne ten najnemennejší, najstabilnejší, najbezpečnejší a najistejší možný.

Preto v Ňom nachádzame svoje dokonalé naplnenie. Alebo, ak chcete, tieto dve túžby v nás sú preto, lebo sme stvorení pre Boha, žiť Bohom Boha v Bohu. To len hriech a odpad od Boha ich rozdelil a postavil proti sebe a odsúdil tak človeka na večnú nespokojnosť.

***

Manželstvo je dnes vnímané ako: Som aký som meniť sa nemienim, kým my vyhovuješ, beriem ťa, ak už nie, nechcem ťa.

Kresťanské manželstvo naopak je o tom, že obaja sa menia a vedia, že sa musia hlboko a vnútorne premeniť a v manželstve sa na túto cestu podujímajú spolu s plným vedomím si toho, že si aj sebe navzájom budú nástrojmi tejto premeny a pretvárania sa do podoby Krista.

Preto takéto manželstvo môže a musí byť navždy. Veď kým sú tu dôvody na rozchod, sú to zároveň dôvody na zmenu a o tú ide. A ak už nie sú - potom ani nie je dôvod sa rozchádzať.

***

Chaos v komunite je nástroj, ktorý odhaľuje naše Ego - a ako kresťania vieme, že Ego je problém a že musí byť zanechané. Ale pozor, nie je to nejaké prvoplánové "Veď ja ustúpim!" Nie! Tu musí prísť reflexia, analýza - pretože môžeme pokojne stáť za dobrou vecou, ale zlým spôsobom a zo zlého motívu! Preto analýza, aby odhalila, v čom presne aký aspekt Ega bol v konflikte u každého z nás odhalený, aby sme mohli Ego v tomto opustiť a

vo všetkom sa prispôsobiť a pripodobniť Kristovi a v Ňom nachádzať znova a znova základ pre jednotu Komunity Cirkvi.

***

Rodney Stark hovorí, že existuje len jedno vysvetlenie Reformácie: uspela tam, kde ľudia sveta mohli revoltou voči Cirkvi niečo získať: majetky, moc,... Možno je to cesta aj dnes. Boli časy, keď Cirkev slúžila spoločnosti tým, že tvorila a udržiavala civilizáciu. A dnes, keď viac alebo menej otvorene svet žije "cancel culture", nechať ho tak a vrátiť sa späť k jadru svojho poslania: večný Boží Život teraz o na veky vekov pre každého, kto je smädný a má odvahu a rozum na to, aby uveril.

***

Chodíme s mečom a hľadáme, kde je ten náš nepriateľ, ktorého musíme poraziť?

A Ježiš ukazujem na nás a hovorí, tu *vnútri*, tvoje Ego, "*lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závisť, rúhanie, pýcha, hlúposť. Všetky tieto zlá vychádzajú znútra a poškvŕňujú človeka*" (Mk 7, 21-23) a "*každého pokúša vlastná žiadostivosť, ktorá ho zachvacuje a zvádza. Žiadostivosť potom, keď počne, porodí hriech a keď je hriech dokonaný, splodí smrť*" (Jak 1, 14-15).

A tohto nepriateľa žiaden meč neporazí - a ani nemusí. Tento nepriateľ nemá byť porazený, má byť prosto a jednoducho zanechaný, "*máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti*" (Ef 4, 22-24).

***

Božie Kráľovstvo, to je Cirkev. Nie je možné v ňom žiť bez skutočnej jednoty s Cirkvou putujúcou a bojujúcou na zemi, Cirkvou víťaznou a oslávenou vo Večnosti i Cirkvou trpiacou a očisťujúcou sa na prahu Blaženosti. Preto protestantizmus o Nebi a Kráľovstve síce hovorí, ale aktuálne v ňom nežije, pretože odmieta toto spoločenstvo. A preto je ruženec tak veľkou modlitbou - pretože je modlitbou obyvateľov Kráľovstva.

V Eucharistickej modlitbe to dobre vidieť: Najprv prinášame samých seba ako obetný dar Bohu, s Kristom sa obetujeme, spoločne sa v modlitbe spájame s Cirkvou oslávenou aj očisťujúcou sa – a až potom sa môžeme modliť k Bohu ako k Otcovi, už ako členovia Rodiny a spoločne, v bratskej láske a Božom Pokoji, pristúpiť k Stolu Zbožštenia v Kristovi!

***

Inštitúcia Cirkvi vždy bude mať v sebe prvky zákona a byrokracie a úradu, pretože slúži nielen dokonalým, ale aj tým, ktorí ešte len začínajú svoju cestu a ešte sú stále v moci sveta a svojej žiadostivosti a svojho Ega. Preto ako hovoril sv. Ján Pavol II., cirkevné *communio* je zhmotnené v *malých bázových spoločenstvách*, kde sa združujú už tí, ktorí uverili, stali sa učeníkmi Pána a v Cirkvi tak nastúpili cestu osvietenia a neskôr zjednotenia.

***

Lekcia Ježišovej osoby a života

Je pravda, že naše zbožštenie vyžadovalo, aby sa Boh zjednotil s každým jedným človekom osobne, ale dovoľím si tvrdiť, že sa to dalo aj bez toho, aby sa stal tým jedným konkrétnym človekom Ježišom Kristom. Takisto cenou za toto zjednotenie bolo, že vzal na seba všetky hriechy a všetko zlo a utrpenie a bolesť všetkého druhu každého jedného človeka, s ktorým sa takto spojil, pretože je to súčasť tohto spojenia. Kríž a vonkajšie utrpenie a smrť tela na kríži k tomu sami osebe neboli potrebná vôbec. Všetko toto dielo mohol Boh urobiť sám v sebe bez toho, že by sme o tom vôbec niečo tušili. Ani ohlasovanie Evanjelia nevyžadovalo telesnú prítomnosť Vteleného Boha, aj v minulosti ľudskí proroci poslúžili viac než dostatočne a nakoniec, po troch rokoch toto bremeno aj tak ostalo na pleciach apoštolov a Cirkvi.

Ak si teda Boh vyvolil stať sa konkrétnym človekom a viditeľne žiť medzi nami, malo to svoj dôvod samo osebe: "*Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach*" (1Pt 2, 21). Sám Ježiš hovorí: "*Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám*" (Jn 13, 15). Zdá sa, že viac, než Ježišove slová sám Jeho život a konanie na zemi sú lekciami, ktorá nás má učiť, ako byť synmi Otca - tak, ako opäť vraví Ježiš: "*Kto vidí mňa, vidí Otca*" (Jn 14, 9), pretože Ježiš "*je obraz neviditeľného Boha, prvorodený zo všetkého stvorenia*" (Kol 1, 15) a robí tak možným príkaz Písma: "*Napodobňujte Boha ako milované deti*" (Ef 5, 1) a to veľmi jednoduchým spôsobom: "*Kto hovorí, že ostáva v ňom [Kristovi], má aj sám žiť, ako žil on*" (1Jn 2, 6).

Ježišov pozemský život sa v tomto svetle javí ako dôkladne naaranžovaná lekcia. Prečo sa narodil práve v Betleheme? Prečo v maštali? Prečo v rodine tesára? Prečo Márii? Prečo utekal do Egypta? Prečo presťahovanie do Nazareta a nie do Jeruzalema? Prečo Ján Krstiteľ a prečo krst? Prečo púšť? Prečo učeníci? Prečo rybári a nie zákonníci, teológovia, rabíni? Prečo Galilea a nie Júdea? Prečo v chudobe a vonkajšej slabosti, bez akýchkoľvek zdrojov peňazí, bez akejkoľvek vlastnej vonkajšej moci alebo aspoň pomoci a podpory zo strany držiteľov moci vo svete? Každé jedno Jeho slovo, gesto, zázrak, okolnosti, za akých sa to dialo, až po Getsemany, Kajfáša, Piláta, Kríž, Hrob, Zmŕtvychvstanie, emauzskí učeníci, chlieb a ryba na brehu jazera a potom odchod do Neba... každá jedna osoba, každý jeden rozhovor, skutok, gesto, miesto, okolnosť, čin, reakcia,... všetko sa tak javí byť dôkladne naaranžované ako lekcia pre nás - aby sme sa pri pohľade na to znova a znova pýtali: Prečo? Ako? Čo to odhaľuje o Otcovi, čo nám to prezrádza o Božom synovstve? Ako to vo svojom živote uskutočniť, podľa slov Krista: *"Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec"* (Jn 12, 26)? A aby sme to nielen nejako mechanicky napodobnili navonok, ale pri pohľade na Krista a Jeho život a konanie ako celok do seba nasali akoby vôňu Boha, Jeho povahu, osobnosť, myslenie, vnímanie, názory a postoje a stali sa Jeho obrazom v zmýšľaní, názoroch, cieľoch, postojoch a následne, áno, aj v samom živote a konaní.

A táto lekcia nekončí desať dní pred Turícami. Naopak, Kristus ďalej koná a ďalej zobrazuje Otca - v Tele Cirkvi, ktorá je aká je... prečo? Prečo tak a taká? V omši - čo v nej koná a prečo? Eucharistia - aký v nej je a prečo a čo sa od Neho skrze Eucharistiu máme naučiť? A tak by sme mohli pokračovať. A keď tak robíme, pozvoľna sa v nás uskutočňujú oné slová Písma: *"My všetci s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz"* (2Kor 3, 18).

Tak sa od *zástupov*, ktoré k Ježišovi prichádzajú, aby im niečo urobil a dal, posúvame smerom k *učeníkom*, ktorí prišli, aby Ježiša nasledovali - a tak sa konečne stávame kresťanmi. Tu je povaha onoho *druhého obrátenia* od zástupu k učeníkovi.

Prečo musíme trpieť s Kristom?

"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť." (Rim 8, 15-18)

"Lebo aká je to sláva, keď znášate údery po tvári za to, že hrešíte? Ale ak dobre robíte, a predsa znášate utrpenia, je to milosť pred Bohom. Ved' na to ste povolani; lebo aj Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach." (1Pt 2, 20-21)

"Milovaní, nečudujte sa, keď ste v ohni skúšok, ktoré na vás prišli, akoby sa vám prihodilo niečo nezvyčajné! Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva. Keď vás hanobia pre Kristovo meno, ste blahoslavení, lebo Duch slávy a Boží na vás spočíva." (1Pt 4, 12-14)

Prečo trpieť? Prečo s Kristom? A čo to znamená, ako a kedy sa tak deje?

Prečo a ako trpel Kristus? No, jednoducho preto, že nežil podľa sveta. Sám to hovorí o sebe aj o nás zástupom: "*Vás nemôže svet nenávidieť, mňa však nenávidí, lebo ja o ňom svedčím, že jeho skutky sú zlé*" (Jn 7, 7) aj učeníkom "*ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv ako vás. Keby ste boli zo sveta, svet by miloval, čo je jeho, ale preto, že nie ste zo sveta, že som si vás ja vyvolil zo sveta, svet vás nenávidí. Spomeňte si na slovo, ktoré som vám povedal: Sluha nie ja väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás; ak zachovávali moje slovo, budú zachovávať aj vaše. Ale to všetko vám budú robiť pre moje meno, lebo nepoznajú toho, ktorý ma poslal.*" (Jn 15, 18-21). Krátko a stručne, výsmech, obviňovanie, že je šialený a posadnutý, pokúšanie a nakoniec zajatie a kríž a smrť, to všetko je tu len preto, že Ježiš sa oddelil od sveta, žije Kráľovstvo a preto Ho svet nenávidí.

Toto je odpoveď na otázku: Ako? No, presne takto. Nedá sa nasledovať Ježiša bez toho, aby sme nezažili aj túto negatívnu reakciu sveta. Sám Ježiš o tom hovorí so všetkou vážnosťou, že kvôli "*vás vydajú súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach a pre mňa vás budú vláčiť pred vládarov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. ... Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený*" (Mt 10, 17-18.21-22). Áno, dokonca aj vo vlastnej rodine a medzi vlastnými priateľmi a blízkymi to zakúsime obzvlášť bolestne, že "*dokonca i môj priateľ, ktorému som dôveroval a ktorý jedával môj chlieb, zdvihol proti mne päť*" (Ž 41, 10). Toto je cena, ktorú musíme zaplatiť - alebo nie, potom sa ale musíme s Ježišom rozlúčiť, lebo cenou za pohodlie a pokoj podľa sveta a so svetom je, že nenásledujeme Krista. Preto Ježiš varuje: "*Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden. Kto neberie svoj kríž a nenásleduje ma, nie*

je ma hoden" (Mt 10, 37-38). A Pavol lakonicky ako ozvena konštatuje: *"Chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom"* (Gal 1, 10).

Čiastočne to bola aj odpoveď na otázku: Prečo? Ale nie úplne. Ono totiž ide ešte o niečo viac, o jednotu s Kristom. Čo myslíte, ktorí ľudia budú mať k sebe bližšie bude medzi nimi hlbšie a pevnejšie puto a jednota: *ti, ktorí spolu jedli a pili a zabávali sa, alebo tí, ktorí spolu trpeli, spolu o niečo usilovali a zápasili, spolu sa namáhali a strádali, dokonca spoločne zomierali za niečo?* Odpoveď poznáme všetci. Ako inak teda vojsť do tej najhlbšej jednoty s Kristom, než cez spoločné námahy a utrpenie? A tak sa Boh stal človekom, aby Ten, Ktorý trpieť nemôže, mohol aj trpieť aj zomrieť spolu s nami tak, ako my - a aby sme to tak mohli aj my spoločne s Ním. A tak zrazu chápeme, že je to niečo vskutku nutné a nevyhnutné a že niet jednoty a slávy bez najprv spoločnej námahy, spoločného súženia, spoločného obetovania samého života. Preto *"kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho. ... Kto sa bude hanbiť za mňa a za moje slová pred týmto cudzoložným a hriešnym pokolením, za toho sa bude hanbiť aj Syn človeka, keď príde v sláve svojho Otca so svätými anjelmi"* (Mk 8, 35,38).

Preto neexistuje žiadne podľa pozemských meradiel príjemné a pohodlné kresťanstvo. Len láska Boha, ktorý trpel s nami a za nás, každého jedného osobne - a láska človeka, ktorá je tak veľká a rastie práve tým, že je ochotná trpieť so svojím Bohom a zomrieť pre svojho Boha. Sám Ježiš ako človek nemal pred sebou inú cestu, než práve túto, ako sám vysvetľuje Emauzanom: *"Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy"* (Lk 24, 26)?

Kresťanstvo jedným slovom?

Dobro.

To je to slovo. Obsahuje všetko. Ono je centrálnou osou aj Písma. Stačí počúvať!

Ján Krstiteľ: "*Sekera je už priložená na korene stromov. A každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa.*" (Mt 3, 10)

Ježiš Kristus: "*Každý strom, ktorý neprináša dobré ovocie, vytnú a hodia do ohňa.*" (Mt 7, 19)

"*Roľa je svet. Dobré semeno sú synovia kráľovstva, kúkoľ sú synovia Zlého.*" (Mt 13, 38)

"*A zasa nebeské kráľovstvo sa podobá sieti, ktorú spustia do mora a ona zachytáva všetky druhy. Keď je plná, vyťahnu ju na breh, posadajú si, dobré vyberú do nádob a zlé vyhodia von. Tak bude aj na konci sveta: vyjdú anjeli, oddelia zlých od spravodlivých a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škrípanie zubami.*" (Mt 13, 47-50)

"*Jeho pán mu povedal: "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána."*" (Mt 25, 21)

"*Ale vám, ktorí ma počúvate, hovorím: Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, ... milujte svojich nepriateľov, dobre robte,*

požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým." (Lk 6, 27.35)

"Podobenstvo znamená toto: Semeno je Božie slovo ... a ktoré padlo do dobrej zeme, to sú tí, čo počúvajú slovo, zachovávajú ho v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu." (Lk 8, 11.15)

"Nedivte sa tomu, lebo prichádza hodina, keď všetci v hroboch počujú jeho hlas a vyjdú: tí, čo robili dobre, budú vzkriesení pre život a tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení na odsúdenie." (Jn 5, 28-29)

Pavol Apoštol: "On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť, ... sláva, česť a pokoj čakajú každého, kto koná dobro, najprv Žida, potom Gréka." (Rim 2, 6-7.10)

"Maj teda pred očami Božiu dobrotu i prísnosť: prísnosť voči tým, čo padli, a Božiu dobrotu voči tebe, ak vytrváš v dobrom; inak budeš aj ty odťatý." (Rim 11, 22)

"A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé. ... Láska nech je bez pretváranky. Nenávidíte zlo, lipnite k dobru. ... Nikomu sa neodplácajte zlým za zlé; usilujte sa robiť dobre pred všetkými ľuďmi. ... Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo." (Rim 12, 2.9.17.21)

"Neúnavne konajme dobro, lebo ak neochabneme, budeme v pravom čase žať. Kým teda máme čas, robme dobre všetkým, ale najmä členom rodiny veriacich." (Gal 6, 9-10)

"Veď sme jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali." (Ef 2, 10)

"Preto aj my odo dňa, keď sme to počuli, neprestávame sa za vás modliť a prosiť, aby ste boli naplnení poznaním jeho vôle vo všetkej múdrosti a duchovnej chápatosti, aby ste žili, ako sa patrí vzhľadom na Pána, a páčili sa mu vo všetkom, tým, že budete prinášať ovocie všetkých dobrých skutkov a rásť v poznaní Boha." (Kol 1, 9-10)

"Všetko skúmajte a čo je dobré, toho sa držte! Chráňte sa zla v akejkoľvek podobe!" (1Sol 5, 21-22)

"Ale vy, bratia, neochabujte v konaní dobra." (2Sol 3, 13)

"Tým, čo sú bohatí v tomto veku, prikazuj, nech nie sú namyslení a nevkladajú nádej do neistého bohatstva, ale v Boha, ktorý nám hojne dáva všetko na užívanie, nech robia dobre a stanú sa bohatými na dobré skutky, nech sú štedrý a vedia sa podeliť, nech si uložia dobrý základ pre budúcnosť, aby dosiahli pravý život." (1Tim 6, 17-19)

"Celé Písmo je Bohom vnuknuté a užitočné na poučanie, na usvedčovanie, na nápravu a na výchovu v spravodlivosti, aby bol Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo." (2Tim 3, 16-17)

"Toto slovo je spoľahlivé a chcem, aby si to zdôrazňoval, žeby tí, čo uverili Bohu, usilovali sa vynikať v dobrých skutkoch. Toto je ľuďom dobré a užitočné." (Tít 3, 8)

"Všímajme si jeden druhého, a tak sa pobádajme k láske a k dobrým skutkom." (Hebr 10, 24)

Jakub apoštol: *"Kto je medzi vami múdry a rozumný? Nech dobrým životom ukáže svoje skutky v múdrej skromnosti. ... Múdrost', ktorá je zhora, je predovšetkým cudná, potom upokojujúca, skromná, zmierlivá, plná milosrdenstva a dobrého ovocia, nepochybujúca a bez pretvárinky." (Jak 3, 13,17)*

Šimon Peter, Kéfas: "*Lebo to je Božia vôľa, aby ste robili dobre, a tak umlčali nevedomosť nerozumných ľudí, ako slobodní, ale nie takí, čo slobodu majú za prikrývku zloby, ale ako Boží služobníci.*" (1Pt 2, 15-16)

"Lebo aká je to sláva, keď znášate údery po tvári za to, že hrešíte? Ale ak dobre robíte, a predsa znášate utrpenia, je to milosť pred Bohom. Ved' na to ste povolani; lebo aj Kristus trpel za vás a zanechal vám príklad, aby ste kráčali v jeho šľapajach. On sa nedopustil hriechu, ani lešť nebola v jeho ústach." (1Pt 2, 20-22)

"Ved' kto chce milovať život a vidieť dobré dni, nech zdržiava svoj jazyk od zlého a svoje pery od reči úlisnej. Nech sa vyhýba zlu a robí dobre, nech hľadá pokoj a usiluje sa oň. Lebo Pánove oči hľadajú na spravodlivých a k ich prosbám sa nakláňa jeho sluch; ale Pánova tvár je proti tým, čo robia zlo." Ktože vám uškodí, ak budete horliví v dobrom?! Ale ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Neľakajte sa ich hrozieb a neplašte sa." (1Pt 3, 10-14)

Ján, Teológ, miláčik Pána: "*Milovaný, nenasleduj zlé, ale dobré. Kto robí dobre, je z Boha; kto robí zle, Boha nevidel.*" (3Jn 1, 11)

Impozantné, že? Kresťan, čiže spasený človek, je ten, kto je *dobry* a *spravodlivy*, kto *dobre* a *spravodlivo* žije a koná *dobré* a *spravodlivé* skutky!

Už počujem všetky tie námietky: To ako každý *dobry* človek ide do Neba? A kde je viera? Kristova výkupná obeta? Spása zadarmo, ako inde vraví Pavol? Vari si môžeme spásu zaslúžiť? Krik to všetkých strán... ale Písmo ešte neskončilo!

"Keď sa [Ježiš] vydával na cestu, ktosi k nemu pribehol, klakol si pred ním a pýtal sa ho: "Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som obsiahol večný život?"

Ježiš mu povedal: "Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, jedine Boh" (Mk 10, 17-18). Iba Boh je dobrý. Prečo? Pretože byť dobrý znamená nemať v sebe žiadne zlo. To je predsa podstata vyhlásenia, že Boh je Svätý, trikrát Svätý Boh! Žiadne zlo - to znamená žiadne sebecko. Žiadna pýcha. Žiadna žiadostivosť po čomkoľvek. Žiaden strach z čohokoľvek. Žiadna závislosť na čomkoľvek.

Znova tu vidíme tú božskú dvojicu, ktorá dohromady definuje Boha - Lásku: Odpustenie, kedy nemáme na nikoho a na nič žiadne nároky ani očakávania, pretože nič nepotrebujeme a teda ani nechceme, ani ničoho sa neobávame. A milosrdenstvo, kedy, naopak, aktívne a verne a oddane stojíme pri druhých a delíme sa s nimi o svoje dobro nie preto, že oni sú toho hodní, ale preto, že my sme dobrí, úplne zadarmo, úplne nezištne. Toto dohromady je podstata Božieho Dobra.

Kto však okrem Boha, ktorý žije v absolútnej hojnosti a dostatku a istote, nezmerateľný sám v sebe, však môže takýto byť? Nikto! Preto Ježiš hovorí: aj keď sa mnohí považujú za dobrých alebo iných nazývajú dobrými, v skutočnosti dobrý nie je nik, iba Boh. Nik, iba Boh.

Ako by teda mohol človek byť takýto, dobrý? "Keď to učeníci počuli, veľmi sa divili a hovorili: "Kto potom môže byť spasený?" Ježiš sa na nich zahľadel a povedal im: "Ludom je to nemožné, ale Bohu je všetko možné." (Mt 19, 25-26). Kto iný okrem Boha by nám mohol dať, umožniť žiť tak, ako On, v istote a bezpečí, bez žiadostivosti či strachu, v dokonalej voľnosti a slobode? A ako inak, než účasťou na samom sebe, zbožštením človeka v Bohu? A ako inak by sa mohol človek stať v Bohu bohom, než že sa Boh prvý stal v človeku človekom? A ako inak by to bolo možné, ak by Boh nezaplátil hroznú cenu tejto jednoty a spojenia s človekom - navonok vyjadrenú Krížom Boha a nášho Spasiteľa Ježiša Krista? A kto by si už len mohol niečo také zaslúžiť alebo od Boha kúpiť, aby nám to nemuselo byť darované zadarmo? Ako vraví Písmo: "Prišiel do svojho vlastného, a vlastní

ho neprijali. Ale tým, ktorí ho prijali, dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha" (Jn 1, 11-13).

Boh je *Dobry*. Nebo je *Dobro*. Byť spasený znamená byť *dobry*, žiť *dobro*, konať *dobro*, byť prosto ako *Dobry* Boh. Ježiš svojom vtelením a obeťou nám toto získal, aby sme skrze Neho a v Ňom účasťou na Ňom samom toto mohli. Toto je *spása* a je úplne zadarmo. *Spasiť sa* potom znamená túto spásu prijať a takým sa skutočne stať: *Dobrym*. Nie podľa meradiel ľudí, ale na podobu a obraz Boha, *dobry* Jeho *Dobrosťou*, ktorá je plná slobody a plná moci a plná slávy a plná jasu a plná blaženosti, *zázračná* a *úchvatná*, samo Nebo. Ona sama je odmenou všetkých tých, ktorí "*vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť*" (Rim 2, 7), "*lebo každý, kto prosí, dostane, a kto hľadá, nájde, a kto klope, tomu otvorí*" (Mt 7, 8).

Pozri, pohliadni! *Dobro*! Skutočné *Dobro* - tak čisté, tak žiarivé, tak jemné a tak mocné, tak nádherné, tak vznešené a plné slávy, ponížené a preto vyvýšené nad všetko, nadzemské, božské, blažené. Len nesmeli a s bázňou naň hľadáme, keď nám ho Pán pomaly odhaľuje, tak ako znesieme. Ako by sme mohli niečo také nemilovať, netúžiť vlastniť ho naplno, veď nám bolo darované?

Toto *Dobro* sa nedá naučiť ani odovzdať slovami. Veď je to sám Boh! Dá sa naň len *hľadiť*, *otvoriť sa* Mu a akosi Ho do seba pojať samým *srdcom* a stať sa ním.

Mystérium odpustenia

"Odpúšťajú sa jej mnohé hriechy, lebo veľmi miluje. Komu sa menej odpúšťa, menej miluje." (Lk 7, 47)

Ježiš to trochu obrátil. Čakali by sme, že povie, ako to aj z krátkého podobenstva predtým vyplývalo: *pretože jej bolo veľa odpustené, veľmi miluje*. Ale On to obrátil - hoci druhú polovicu povedal už podľa očakávania.

Ako môže prísť človek, hriešnik k Bohu bez nádeje na odpustenie? Neplatí aj tu to, čo Ježiš hovorí: *"Verte, že všetko, o čo v modlitbe prosíte, ste už dostali, a budete to mať"* (Mk 11, 24)? Tak to hovorí Ján: *"Ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: odpustí nám hriechy a očistí nás od každej nepravosti"* (1Jn 1, 9). Božie odpustenie je vec istá. Už je dané, všetkým ľuďom, už vopred, prv, než by svoj hriech vôbec spoznali, vyznali a prosili o odpustenie, ako vraví Písmo, že *"v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľuďom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom!"* (2Kor 5, 19-20). Prvá je láska Boha, ktorý odpúšťa, bez podmienok, bez výhrad, bez toho, aby sme museli najprv my čokoľvek urobiť. A potom, počujme!, Boh prosí, Boh prosí človeka, aby sa vrátil domov a zmieril sa so svojom Tvorcom a Otcem!

Keď toto spoznáme, uveríme tomu a prijmeme to, ako inak sa to dá, než zlomeným srdcom a veľkou láskou? A tak už len mlčky, ako oná žena, prichádzame k Bohu a nepotrebujeme už veľa slov. Láska dáva, láska prijíma. Láska odpúšťa, láskou je odpustenie prijaté. Ved' čo iné znamená prijať odpustenie, než zanechať hriech? A čo iné značí, zanechať hriech, než zanechať vzburu, vrátiť sa späť a celým srdcom milovať Boha, svojho Otca,

ktorý je tak dobrý, tak miluje? A tak láska nás priviedla k odpusteniu a odpustenie nás privádza k láske a oboje je jedno. Zmierenie človeka s Bohom je jediný akt obojstrannej lásky Boha a človeka, Otca a syna, Ženicha a nevesty. Láska. To je všetko. Ona je všetko. Ona dáva, ňou sa prijíma. V nej je všetko spojené a završené.

Je to tak malé a pritom tak veľké. Tak malé vo svojej detskej jednoduchosti prostej lásky. A tak veľké, lebo to navždy zmení celých nás, celý a všetok náš život. Áno, skutočné pokánenie mení človeka a mení život, úplne a od základu. A to, čo ho mení, je sama láska, ako opäť svedčí Ján: *"My, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. Láska v nás je dokonalá v tom, že máme dôveru v deň súdu, lebo ako je on, tak sme aj my na tomto svete. V láske niet strachu, a dokonalá láska vyhádza strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske. My milujeme, pretože on prvý miloval nás"* (1Jn 4, 16-19).

Bez poznania a uvedomenia si Božej lásky nedokážeme vyznať hriech ani ho ľutovať. A naopak, vyznanie a ľútosť nás vedú k láske, páľčivej a hlbokej láske k Bohu a ona je dôkazom toho, že sme prijali, naozaj prijali odpustenie hriechov a naozaj sa zmierili s Bohom. A omša, Eucharistia, omša, je potom slávením tohto zmierenie, jeho plnosťou, ktorú potom ako vieme, tak žijeme aj vo svete, všade a vo všetkom, pretože sa stalo naším životom. Zmierenie, čiže splynutie dvoch do Jedného. Eucharistia je zmierenie. Žiť zmierenie znamená žiť, byť Jedno Telo s Bohom. Znamená žiť Eucharistiu, spoločenstvo, *communio*, ktoré medzi nami a Bohom vytvorila a to úplne a bytostne.

"A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista. Skrze neho máme vierou prístup k tej milosti, v ktorej zotrávame, aj sa chválime nádejou na Božiu slávu." (Rim 5, 1-2)

Tri dni v hrobe

Pavol hovorí o krste: "*S ním [Kristom] ste boli pochovaní v krste a v ňom ste boli s ním aj vzkriesení vierou v moc Boha, ktorý ho vzkriesil z mŕtvych*" (Kol 2, 12). Ale toto sa odráža aj v samom živote, v ktorom mystérium krstu žijeme. Starým človekom sme boli od narodenia až po krst. Nového si obliekame a vzkriesenými sa učíme žiť od krstu až do odchodu do Večnosti. A medzitým sú "*tri dni a tri noci v lone zeme*" (Mt 12, 40).

Ježiš mal svojich štyridsať dní na púšti. Učeníci tri roky vedľa Ježiša. Pavol dva roky v Arábii. Ignác v nemocnici a kláštore. František na Porciunkule. Niektorí dokonca na púšti už ostali...

Hrob. Predel. Čas pokoja po obrátení, ticho, vznášanie sa akoby v prázdne, kedy staré už nie je a nové sa ešte len rodí. Lebo "*ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu*" (Jn 12, 24). Musí tu byť odumretie tomu, čo bolo. "*Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu*" (Rim 6, 6). Tam, v hrobe, v lone zeme, v skrytosti a ďaleko od sveta, sa táto smrť dokonáva. Tam potom, z lona zeme, začína rásť nový život nového človeka. Inak hrozí, že svet bude znova a znova resuscitovať onoho starého človeka a my sa poddáme jeho pudu prežiť a svet nám nedovolí zomrieť...

Čo teda môžeme urobiť, my, ktorí už žijeme na mieste a v službe veriacich a obrátených, ale viera a obrátenie zaostali a až teraz prichádzajú, Bohu vďaka za to? Možno postačí rázne preŕať tie putá so svetom, ktoré nie sú nevyhnutné. A na čas sa ponoriť do tohto prázdna, bez netu, bez telky, bez novín, bez nakupovania, bez prázdnych reči... *Ticho a mlčanie* a možno dokonca aspoň chvíľe *samoty* môžu byť dobrou formou *hrobu*

uprostred sídliska. A pôst, áno, na ten tiež nezabudnúť. Vlastne všetko je to forma pôstu, nielen toho od jedla. Miesto toho zanechaného adorácia, modlitba, lectio divina,... A, ó, áno, prijať to, že v očiach ľudí okolo budeme blázni. Nejaký čas na nás budú doliehať, lákať a tlačiť... možno... Potom skončia. Zvyknú si. Alebo nájdu iných, ktorí im vyhovujú. Aj to prijímame. Veď sa už nechceme vrátiť k starému životu. Keď vyjdeme z hrobu, bude to už aj pre nás nový život. Tak, ako nám to sľúbil On: "Hľa, všetko robím nové" (Zjv 21, 5).

Chvíľu takto zotrvať... v hrobe tela, ale svadobnej komnate Baránkovej pre dušu, pre človeka, pre rodiace sa dieťa Boha.

Najprv zrieknutie, potom očistenie

*Ešte sa vrátim k téme *hrobu* v našom živote.*

*Hrob, to je miesto, kde zomierame seba a zriekame sa seba. Vlastne, nie *seba*, pretože od počiatku našim skutočným a pravým *Ja* je Kristus, sme určení na *sybiózu* s Bohom a v Bohu, aby sme my boli úplne Boží a Boh bol úplne a celý našim, Jeho Všetko našim všetkým. To, čomu zomierame, je naše *Ego*, onen falošný umelý paškvil, ovocie hriechu, ktorý sa do nás votrel namiesto Krista a zaplnil miesto určené Bohu.*

*Hrob je miesto a čas, keď sa ho zriekame. Neznamená to, že už je hneď aj odstránené. *Je to podobné búraniu domu. Najprv sa musíte jasne a pevne rozhodnúť, že dom idete zbúrať. Ale on stále ešte stojí. Ešte len musí prísť**

práca, počas ktorej ho skutočne zbúrate. Ale bez toho prvého rozhodnutia by k tomu nikdy nedošlo. Tak je to aj s Egom. Najprv musí prísť rozhodnutie naozaj mu zomrieť, naozaj ho zanechať. To sa deje v onom hrobe, kde sa, nakoľko dá, oddeľujeme od sveta a svetských vecí - čiže hlavne od toho, čo živí žiadostivosť po moci a uznaní a bohatstve a rozkoši, ako aj Písmo píše: "Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomínie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky" (1Jn 2, 15-17). Takto, odstrihnutí od sveta a jeho balastu, rozhodujeme sa, že hej, áno, toto chceme. Chceme takto odumrieť Egu.

A keď takto v mysli zanecháme Ego a rozhodneme sa *ho zbúrať*, ostatné je potom už len *formalita*, prostá práca, v kresťanstve nazvaná *askéza*, ktorou už len postupne dokončujeme, k čomu sme sa takto rozhodli. Vlastne o tom duchovný život je, že vypratávame sami seba od Ega, stále viac, stále hlbšie, až kým nie je úplne preč, podľa slov Písma: "*Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba! ... Ale teraz odložte aj vy všetko: hnev, rozhorčenie, zlobu, rúhanie i mrzké reči zo svojich úst. Neluhajte si navzájom vy, čo ste si vyzliekli starého človeka s jeho skutkami a obliekli ste si nového, toho, čo sa obnovuje, aby mal pravé poznanie podľa obrazu toho, ktorý ho stvoril" (Kol 3, 5.8-10), či inde: "Bratia, sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela. Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť" (Rim 8, 12-13) a aby následne v takto uvoľnenom priestore "*Kristus skrze vieru prebýval vo vašich srdciach, aby ste zakorenení a upevnení v láske mohli so všetkými svätými pochopiť, aká je to šírka, dĺžka, výška a hĺbka, a poznať aj Kristovu lásku, presahujúcu každé poznanie, aby vás naplnila Božia plnosť celá" (Ef 3, 17-19).**

Vojdime teda do svojho hrobu. Ego začne kričať, kvíliť, nariekať. Pokývame hlavou a povieme si, áno, tu je, tu je moje Ego. No, je na čase začať ho umŕtvovať, začať ho vypratávať, aby mohol stále viac vychádzať Kristus, Boh, môj Život, moje nové Ja.

Dnes možno na tento *hrob* úplne stačí *odpojiť sa* od *médií* - televízor, internet, rádio, mobil, mp3-ka,... samozrejme, nezabudnúť na *pôst* od jedla, ktorý je nesmierne účinný... k tomuto *tichu* ešte pridať *mlčanie* a zanechať zbytočné reči, ale aj zbytočné myšlienky a *dumanie*... nič, než staré osvedčené nástroje. Ego kričí a objavuje sa náhle spústa miesta, ktoré môže byť nanovo naplnené. A keďže sme kresťania, začíname sa otvárať tak, aby bolo naplnené Kristom.

Ochota vojsť do *hrobu* je znakom toho, že sme sa konečne vážne rozhodli pre obrátenie, pre Krista, pre nový život, "*aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom*" (Rim 6, 4).

"*Tu sa ozval Peter: "Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou."*" (Mk 10, 28)

"*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom.*" (Lk 14, 33)

"*Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídem k nemu a urobíme si uňho príbytok.*" (Jn 14, 23)

Potom, neskôr, časom, sa môžeme k týmto veciam vrátiť a už nám neublížia, pretože naše vnútro už bude inak plné, plné Krista. "*Slobodno všetko.*" *Ale nie všetko osoží.* "*Slobodno všetko.*" *Ale nie všetko buduje*" (1Kor 10, 23) - sami slobodní však už vieme vybrať, čo buduje a čo osoží, "*veď to všetko sa má použiť, a tým zničiť*" (Kol 2, 22).

Milovať a byť ako dieťa

Príkaz lásky a výzva byť ako dieťa medzi sebou hlboko súvisia.

Poznáme to, že vzťahy vo svete sú často veľmi komplikované. Ba aj medzi priateľmi si musíme dávať pozor, čo im povieme a ako, koľko im prezradíme či nakoľko úprimní budeme, kvôli sebe aj aby sme sa ich nedotkli a neurazili či nenahnevali ich. To preto, lebo sme stále plní Ega.

Byť kresťanom znamená, že Ego púšťame. Nielen že ho viac nepotrebujeme, ale uvedomujeme si, že je prekážkou medzi nami a Nebom, spásou, samým Bohom.

Toto potom umožňuje milovať. Je to predpoklad lásky, odtrhnúť sa od seba a hľadiť na toho, koho milujeme. Naplno to dokážeme naozaj len vtedy, ak nie sme pohltení starosťou o seba, pretože, ako vraví Písmo o našom Otcovi, *"na neho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará"* (1Pt 5, 7).

A je to aj ovocie lásky, pretože čím viac milujeme, tým viac zabúdame na seba a na Ego a ono sa z nášho života vytráca preč. Naozaj neexistuje žiaden iný spôsob, ako sa zbaviť Ega, než tým, že sebestvo nahradí láska. Preto Ján píše: *"vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti"* (1Jn 3, 14). Ale aj to je možné len v Kristovi, veď *"my milujeme, pretože on prvý miloval nás"* (1Jn 4, 19).

Výsledkom je, že sami sa stávame ako deti, skutočné Božie deti, a to je niečo krásne a nádherné. Sme deti Boha, plné dôvery a radosti, slobodné, žijúce v uvoľnenosti, schopné plnými dúškami a naplno žiť každú sekundu života, pretože sme s Kristom a v Kristovi zomreli starému a ohavnému Egu a vstali sme z mŕtvych ako nové stvorenia, nový Boží človek, *"ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti"* (Ef 4, 24). A tak náhle

dostávame svoju odmenu podľa slov: "*Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám*" (Lk 6, 38). My dávame lásku a naspäť sa nám dostáva v rovnakej ba ešte plnšej miere Božie synovstvo, radosť a nádhera a voľnosť života Božieho dieťaťa!

A tak len deti, skutočné deti Boha vedia skutočne, prsto, priamo a radostne milovať - a len tí, ktorí takto v Bohu bezstarostne bez okolkov milujú, sa stávajú takými deťmi. Oboje je naozaj hlboko prepojené.

Byť vo všetkej radosti a slobode a dôvere Božím deťmi a a prsto detsky milovať, úprimne a pravdivo, je lepšie a účinnejšie, než všetky ostatné evanjelizačné programy či diskusie na svete. Tu totiž naplno tryská a je viditeľný sám Boží Život!

Ekosystém

To, čo Ježiš zanechal a čo nazývame Cirkvou, by sme dnes moderne nazvali *ekosystémom*. Jednoducho uceleným svetom, v ktorom sa dá žiť.

Kristus *Prorok* v Cirkvi ohlasuje a odovzdáva svoje slovo, pravdu aj know-how Evanjelia, ktoré je akoby novou DNA našej duše a dáva nám dôvod a základ pre nové myslenie, ktoré už nie je myslením ľudí, ale detí Boha a oslobodzuje k radosti a k životu, o ktorých Pán pravdivo povedal, že "*vaše srdce sa bude radovať. A vašu radosť vám nik nevezme*" (Jn 16, 22).

Kristus *Kráľ* nás následne ako deti a svojich bratov zhromažďuje vo svojej Rodine, kde Boh je Otcom a kde sme si, v slobode detí Boha, navzájom tými najbližšími, skutočnými priateľmi, bratmi a sestrami nielen podľa mena, ale

naozaj. Ak teda Slovo zakladá spôsob, akým žijeme, Cirkev je miestom, kde toto žijeme. *"Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny"* (Ef 2, 19). Túto Rodinu sme si vyvolil, aby bola naša. Kristus vraví, že *"kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden"* (Mt 10, 37) a keď sa kresťana niekto opýta: *"Ako sa darí tvojej rodine?"*, automaticky myslí na Cirkev. Ona je teraz jeho Rodnou, ju si vyvolil, do nej bol adoptovaný, tak, ako vraví Ježiš: *"Ocom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský"* (Mt 23, 9).

Kristus Kňaz nás nakoniec cez sviatosti v Tele svojej Cirkvi, a teda Sebe samom, svojom vlastnom Tele, posväcuje a zbožšťuje. Ľudí podobných Jemu robí skutočne Sebou, naplňa ich Sebou, ich život robí naozaj a opravdivo Božím a božským. Tu je most, cez ktorý nás prenáša od *podobnosti* k *jednote*. Tak je už na zemi prítomné Nebo a Nebeské Kráľovstvo - v Kristovi, ktorého Otec *"ustanovil nad všetkým za hlavu Cirkvi, ktorá je jeho telom, plnosťou toho, ktorý naplňa všetko vo všetkom"* (Ef 1, 22-23).

Naša cesta ako kresťanov sa začína tým, že do tohto sveta, *ekosystému*, vstupujeme, aby sme v ňom mohli žiť, skutočne a celým bytím.

Završuje sa potom tým, keď ako dôsledok našej jednoty s Kristom prijímame a žijeme *"účasť na poslaní Krista kňaza, proroka a kráľa"*, ako nám to pri krste prorokovala a predurčila krstná liturgia a teda sa stávame účastníkmi a spolupracovníkmi na tomto Diele Krista: Proroci, ktorí ohlasujú, králi, ktorí budujú a zveľaďujú *zverený talent* Božieho majetku na zemi, Cirkev, čiže Jeho Kráľovstvo, a nakoniec aj kňazi, ako o nás vraví Písmo: *"dajte sa vbudovať aj vy ako živé kamene do duchovného domu, do svätého kňazstva, aby ste prinášali duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista"* (1Pt 2, 5) - a to je Eucharistia a v nej spolu s Kristom obetovali seba samých Bohu

a "radovali sa v utrpeniach a na vlastnom tele dopĺňali to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev" (porov. Kol 1, 24).

Všetky tri tieto rozmary, liturgia, ohlasovanie a spoločenstvo, vidíme v Cirkvi už od jej prvého dňa, ako o prvých, ktorí do tohto sveta vošli aby v ňom žili a bývali, svedčí Písmo: "Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámání chleba a na modlitbách. ... Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení" (Sk 2, 42.44-47).

Vďaka slovu sme sa tak stali deťmi Boha. Vďaka Cirkvi a v Cirkvi môžeme ako deti opravdivo žiť a konať. A nakoniec mocou sviatostí Krista máme "v jednom Duchu prístup k Otcovi" (Ef 2, 18), obzvlášť "tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje [Kristovo] telo" (Hebr 10, 20) v Eucharistii. Veď "nie je kalich dobrorečenia, ktorému dobrorečíme, účasťou na Kristovej krvi? A chlieb, ktorý lámeme, nie je účasťou na Kristovom tele" (1Kor 10, 16)? Takáto je postupnosť. Najprv počuť slovo a uveriť mu. Potom sa stať súčasťou Rodiny a nechať sa do jej krstom adoptovať a začať v jej spoločenstve žiť. Nakoniec v Eucharistii vojsť do Života Boha a žiť svoje zbožštenie.

Jedine láska nás zachrániť vie

Preto Ján píše: *"Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska"* (1Jn 4, 7-8).

"Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch" (Rim 7, 22-23), narieka Pavol. A naozaj je to tak. Aj keď uveríme a ako len vieme prijmeme a začneme žiť malosť dieťaťa Boha, *"číha hriech pri dverách a sleduje ťa jeho žiadostivosť"* (Gn 4, 7), priam v našich údoch. Stačí stretnutie s nejakým človekom, alebo nejaké slovo - a náhle vzplanie, vybuchne ako sopečný plameň spod zeme tam, kde sme si mysleli, že už vyhasol. A keď sa spamätáme a znova si vyvolíme malosť a slobodu dieťaťa, tak ten istý *"démon kys' škaredý, do ucha šepce mi"*, ako mám byť hrdý a pyšný na to, čo som dokázal a čo iní vari ešte nevedia...

A tu je liekom naozaj len láska. *Malé dieťa nie je dieťa preto, že pozerá na seba, ale preto, že pozerá na rodičov.* My sa deťmi stávame nie tak, že sa zameriame na seba a začneme v sebe ten postoj budovať ako nejakú formu úlohy z oblasti *sebarozvoja*, ale tým, že hľadáme na Otca, milujeme Ho a s radosťou Ho prijímame ako svojho otca. Máme radosť, keď sa Mu páčime. Na Neho je upretý náš zrak. A čím viac takto hľadáme na Otca a čím viac je takto Otec prítomný v našom živote - tým viac sme deťmi, naozaj a skutočne, a tým menej má Ego, umierajúce na nedostatok pozornosti, moc nad nami. Áno, liekom na pýchu Ega nie je pokorovanie sa, ale láska, láska

k Otcovi, ktorá nás robí skutočným dieťaťom. V tejto láske a láskyplnom vzťahu Otca a Jeho dieťaťa sa nachádza všetka sloboda a blaženosť a radosť Neba, veď toto je Nebo! Tu sa rozplývajú a miznú ako dym všetky smiešne ambície a žiadostivosti a dôležitosti Ega, čiže hriech.

Je len prirodzené, že nás táto láska vedie do Cirkvi. Nemôžeme mať predsa Boha za Otca inak a inde, než v *Jeho Rodine*. Ani sa Mu nemôžeme páčiť a vyjadriť Mu svoju lásku inak a lepšie než tak, že v Jeho Rodine naozaj a skutočne *žijeme*. Preto aj Ján, keď hovorí o láske, rovno prechádza k láske k bratom a hovorí, že *"kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí. A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata"* (1Jn 4, 20-21).

Preto, ako nabáda Pavol, keď vraví: *"Milujte sa navzájom bratskou láskou, predbiehajte sa vzájomne v úctivosti, v horlivosti neochabujte, buďte vrúcneho ducha, slúžte Pánovi"* (Rim 12, 10-11), je len jeden spôsob, ako sa páčiť a robiť radosť Otcovi - byť dobrým členom Rodiny a dobrým, skvelým, tým najlepším súrodencom svojim bratom a sestrám v nej. Preto ono *"predbiehajte sa!"* - pretože nás ženie láska k Otcovi, láska a túžba čo najviac sa Mu páčiť, nie kvôli sebe, *"nie pre mrzký zisk, ale ochotne"* (1Pt 5, 2), lebo sa Mu za všetku Jeho lásku túžime odvdáčiť radosťou, ktorú by z nás mal. Láska nás ženie. A to je znak, že sme deťmi. Kto takto miluje, nemá dôvod a nemá kedy a ani na rozum mu nepríde zaoberať sa sebou a riešiť seba - *"na neho zložte všetky svoje starosti, lebo on sa o vás stará"* (1Pt 5, 7) - a jeho Ego zabudnuté a opustené umiera a vôbec mu to nie je ľúto, ba ani si to nevšimne. A to je práva smrť Ega, keď si ju už ani nevšimneme. Pozornosťou Ego žije a keď naň zabudneme, umiera. Bez lásky však zabudnúť nedokážeme.

"Si vytrvalý, veľa si zniesol pre moje meno a neochabol si. Mám však proti tebe to, že si zanechal svoju prvotnú lásku. Preto si spomeň, odkiaľ si padol,

rob pokánie a konaj ako prv. Ak nie, prídem na teba a pohnem tvoj svietnik z jeho miesta — ak nebudeš robiť pokánie." (Zjv 2, 3-5)

Katolík je človek, ktorý žije v Rodine

"Skrze neho [Krista] máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi. Teda už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny." (Ef 2, 18-19)

Možno toto je jeden z problémov protestantizmu, že ostáva iba pri Kristovi. To je postoj zástupov. Počúvajú Krista. Oslavujú Krista. Prosia Krista. Ďakujú Kristovi. Ale sám Kristus hovorí: *"Ja som cesta... Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa"* (Jn 14, 6). Cieľom je prísť k Otcovi, do Jeho Domu, do Jeho Kráľovstva, stať sa súčasťou Jeho Večnej Rodiny, Cirkvi, a v nej žiť, v nej byť dieťaťom Otca - kde inde by sa to inak mohlo dať? Toto je to, čo žijú učeníci, toto je to, čo žije Cirkev, ktorá touto Rodinou, Domom i Kráľovstvom je, na zemi i vo Večnosti.

Je tak príznačné, že odlúčení bratia sa modlia slovami "Pane Ježíši Kriste...!" - hoci modlitba ku Kristovi je v Písme neviem či vôbec niekde doložená. A zase Cirkev sa obvykle modlí: "Nebeský Otče,... skrze Krista, nášho Pána!"

Pre odlúčených bratov je v centre kríž a dar spásy a tu, vierou v toto, končia. Cirkev však tu ešte len začína a ospravedlnená z viery vstupuje cez Bránu Kríža *"tou novou a živou cestou, ktorú nám [Kristus] otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo"* (Hebr 10, 20) do Božieho Domu, aby v ňom túto Spásu

skutočne žila - a tou spásou je práve to, že *"už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny"* (Ef 2, 19) a v nej skutočne žijete, v kruhu celej Rodiny, všetkých bratov a sestier, jedno, či žijú ešte na zemi, alebo už sú v Otcovej Sláve vo Večnosti! Čo zase pripadá odlúčeným bratom divné a cudzie, pretože je to za hranicou toho, čo oni sami prijali. Až natoľko, že dokonca považujú oslávených bratov a sestry za *mŕtvych* a život s nimi za *rúhavý okultizmus* a sama Božia Rodina Cirkvi je pre nich niečo veľmi abstraktné a veria, že je pre nás "neviditeľná". Hľadajú totiž na Bránu a Cestu Kríža, však ešte nevchádzajú.

Pre odlúčených bratov je základom Biblia, kde o tejto Božej Rodine čítajú - pre Cirkev je základom sama Božia Rodina a Otec, ktorý je v jej strede. Preto čerpá nielen z Biblie, ale aj zo samej prítomnosti, konania, múdrosti a vedenia Krista, ktorého Telom je a v ktorom žije s Otcom a tak sa v nej a na nej plnia Ježišove slová: *"Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého. Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok"* (Jn 14,21.23). To je zdroj onej "tradície" Cirkvi, ktorú naši odlúčení bratia, poznajúci iba Bibliu, zatracujú a dokonca za "ľudské náuky" vyhlasujú. A to len preto, že nerozumejú, že to, o čom oni čítajú a veria v to, Cirkev žije a že Boh nie je uväznený v nejakej knihe ani že Jeho ústa neboli zapchaté a umlčané smrťou posledného apoštola a uzatvorením kánonu Písma. A tak miesto "sola Scriptura" Cirkev hľadá na Pána, počúva Ho a vyznáva "sola Revelatio" a s radosťou žije to, o čom iní iba čítajú.

To je asi aj dôvod, prečo si naši odlúčení bratia myslia, že ako katolíci sa snažíme "zaslúžiť si" spásu a odpustenie hriechov. To, samozrejme, nie. Spása je zadarmo, sama Cirkev to hlása a vyznáva v Písme Svätom. Prijatie spásy však je životom, žitím spásy, čiže žitím v Božom Dome, Kráľovstve, žitím Božieho života - a sám život je skutkom, je konaním, je pohybom, nie

pasívnou nehybnosťou, tou je *smrť* a *mŕtvola*! Byť spasený znamená *vojsť* do Božieho Domu, stať sa členom Božej Rodiny, žiť v nej Boží Život a konať Božie Skutky. Kým sa toto nestane, Spása je *darovaná*, zadarmo a z čirej milosti Boha, lenže *neprijatá*. Môžem v ňu veriť, ale čo mi osoží veriť v spásu, kým ju neprijmem a nezačnem žiť, čiže *konať*? Z pochopiteľných dôvodov však toto, akokoľvek je to Biblii jasné, našim bratom nie veľmi ide do hlavy... Ale je to tak a bez skutku prijatia Spásy a skutkov žitia Spásy nie je možné byť spasený! Preto "*viera bez skutkov je neúčinná. ... Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov*" (Jak 2, 20-26).

Kontemplácia a umenie žiť

Nesúdiť, ale iba prosto a naplno byť a žiť. Ľahšie sa povie ako urobiť! Samozrejme, vieme, že súdenie iných nemá zmysel. Nie sme ich sudcovia, Boh je. Nemôžeme ich ani zmeniť a obrátiť, len Božia milosť a oni sami s ňou to môžu. Porovnávanie sa s nimi je tiež o ničom, veď nie oni sú normou nášho života ani v porovnaní s nimi nie sme súdení, akurát čo takéto konanie živí naše Ego... Ale v praxi...

Myslím, že tu prichádza na scénu umenie kontemplácia. Nie ešte onej vliatej, ale tej prirodzenej, o ktorej Písmo hovorí: "*Nech vám Boh nášho Pána Ježiša Krista, Otec slávy, dá Ducha múdrosti a zjavenia, aby ste ho poznali. Nech osvieti oči vášho srdca, aby ste vedeli, aká je nádej z jeho povolania, aké bohatstvo slávy je z jeho dedičstva vo svätých*" (Ef 1, 17-18). Kontemplácia, to je, keď vidíme veci komplexne a pravdivo, aké sú - a to je svet plný Krista, v ktorom všetko riadi Božia Prozreteľnosť a tá je nad

všetkým, takže ešte aj *"kde sa rozmnožil hriech, tam sa ešte väčšmi rozhojnila milosť"* (Rim 5, 20). A tak už takpovediac nevidíme ľudí, s ktorými by sme sa mohli pomeriavať ani ktorých by sme mali súdiť, ale za všetkým a vo všetkom vidíme Boha, Otca a Spasiteľa Krista, ktorý *"siaha mocne od jedného konca k druhému, a všetko riadi najlepšie"* (Múdr 8, 1). *"Vieme, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré; tým, čo sú povolani podľa jeho rozhodnutia"* (Rim 8, 28) a *"je na vašu nápravu, čo znášate. Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna by otec nekarhal?"* (Hebr 12, 7) - ale aj všetko ostatné, čo sa deje. A preto, *"Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus"* (Ef 5, 14)!

V tejto kontemplácii potom dokážeme prosto byť, *skrze Krista, s Kristom a v Kristovi* v Otcovi a pre Otca. Niet čo ani koho súdiť, pretože všetko je pre nás, či už je to navonok a podľa tela dobré a či zlé, všetko je od Boha a s rovnakou dôverou a radosťou a dychtivosťou malého dieťaťa *"azda máme len dobré brať od Pána, a zlé prijať by sme nemali?"* (Jób 2, 10). Veď pre nás už nejestvuje nič zlé! Všetko prosto už len je - a je na naše poučenie, rast a budovanie. Veci prosto sú aké sú. Pán z nich pre nás pripravil *pieskovisko*, aby sme sa na ňom *hrali* na Otca a tak rástli do veľkosti a podobnosti synov a dcér. Všetko je dar, všetko je príležitosť – pre nás! Svet je ako *velikánsky Disneyland, plný miest, dobrákov aj zloduchov, ktorým prechádzame a vieme, že všetko je to tu pre nás, tak, ako to pre nás má byť, aby sme tým prešli, aby sme si to užili a využili, nie aby sme súdili, už vôbec nie architekta.*

Kontemplácia, táto prirodzená, nie je nič, než *pohľad dieťaťa*, ktoré pozná svojho Otca, má bezmedznú dôveru v Jeho múdrosť, moc a kontrolu nad vecami ako aj v Jeho lásku, starostlivosť a vernosť a preto sa neznepokojuje, ani nesúdi, ale vo všetkom vidí Otcovo dielo a Otcov zámer, ktorý tu je kvôli nemu. Vďaka tomu potom dieťa aj žije ako dieťa, bezstarostne a radostne vo všetkom, berúc všetko ako formu tréningu, úlohy, ktoré Otec vymyslel

a pred neho postavil, aby v nich rástlo, aby v nich ukázalo svoje schopnosti, aby tak potešilo Srdce Otca!

Kto hľadá ako dieťa, dokáže aj žiť ako dieťa. Kto vo všetkom vidí Boha, v ktorom "žijeme, hýbeme sa a sme" (Sk 17, 28), kto za všetkým vidí lásku svojho Otca, ten vo všetkom vidí dar a príležitosť. Nie veci, ktoré by mal súdiť, ani problémy, na ktoré by sa mal sťažovať. Dar a príležitosť - dôvod radosti, vzrušenia, nádeje. Niečo, čo sa má namiesto tamtoho planého súdenia a sťažovania pristo a naplno žiť a použiť a s vďakou využiť ako schodík k Nebu. Všetko tu je nie na naše súdenie, ale na naše obohatenie, na náš rast, na našu spásu.

Len kto správne vidí, vie aj správne žiť. A tak umenie správne žiť sa začína učením sa správne vidieť. Skutočne byť a skutočne vidieť je v istom zmysle jedno a to isté.

"Lampou tela je tvoje oko. Ak bude tvoje oko čisté, bude celé tvoje telo vo svetle. Ale ak sa zakalí, bude aj tvoje telo vo tme. Daj si teda pozor, aby svetlo, čo je v tebe, nebolo tmou. Ak bude celé tvoje telo vo svetle a ani jedna jeho časť nebude vo tme, celé bude jasné, ako keď ťa lampa ožiari svojím svetlom." (Lk 11, 34-36)

Pápež a jediná cesta do Neba

Na ekumenickom stretnutí pápež povedal: "Jednota sa nedosahuje natoľko dobrými úmyslami a dodržiavaním nejakej spoločnej hodnoty, ako skôr tým,

že robíme niečo pre tých, ktorí nás väčšmi približujú k Pánovi. Kto to je? Sú to chudobní, lebo v nich je prítomný Ježiš (porov. Mt 25, 40)."

V čase rozhádaného nielen kresťanstva, ale keď sa diabol, ten starý roztrhávač - lebo presne toto jeho meno znamená - snaží znovu a znovu roztrhať samú Cirkev, už tradične prezelečený za "anjela svetla" (2Kor 11, 14), horujúceho za tradičnú vieru a tradičné hodnoty Cirkvi a kresťanstva, akurát že proti Cirkvi samej, ale to je maličkosť, ktorú si mnohí, nadutí vlastnou pýchou a oblúznení predstavou, že oni sú záchrancovia a spasitelia Cirkvi, vôbec nevšímajú, sú tieto slová ako jasný maják a dúšok čistej vody.

V Písme čítame: "*Až príde Syn človeka vo svojej sláve a s ním všetci anjeli, zasadne na trón svojej slávy. ... Potom Kráľ povie tým, čo budú po jeho pravici: "Poďte, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta. Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma; bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne."*" (Mt 25, 31.34-36).

V Písme čítame: "*Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy. Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého. Boha nikto nikdy nevidel; ale keď sa milujeme navzájom, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás je dokonalá. ... My milujeme, pretože on prvý miloval nás. Ak niekto povie: "Milujem Boha," a nenávidí svojho brata, je luhár. Ved' kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí. A toto prikázanie máme od neho: aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata"*" (1Jn 4, 10-12.19-21).

V Písme čítame: "*Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal. A keby som*

mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo. ... A tak teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska" (1Kor 13, 1-3.13).

A dáva to zmysel. Veď Boh je láska. Preto keď Boh prišiel na svet, "neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých" (Mk 10, 45). Toto je podstata Boha. Jeho svätá prirodzenosť. Ako inak by sme mohli byť svätí a zbožstvení, než podľa slov "Napodobňujte Boha ako milované deti" (Ef 5, 1)? A ako inak Ho napodobniť, než podľa slov a návodu Krista, ktorý je zároveň podmienkou Božieho synovstva: "Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach. Veď on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých" (Mt 5, 44-45)? Tak to Ježiš prikázal a súčasne prisľúbil: "Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec! ... Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám" (Lk 6, 36.38)? A znova prikazuje a súčasne definuje katolíka, kresťana: "Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať" (Jn 13, 34-35). Nie podľa obradu či jazyka liturgie. Nie podľa nejakých chariziem. Podľa lásky.

Veď ako inak dosiahnuť svätosť, ktorá je dokonalosťou v láske, ak nie láskou, čiže službou? "Keď im umyl nohy a obliekol si odev, znova si sadol k stolu a povedal im: "Chápete, čo som vám urobil? Vy ma oslovujete: "Učiteľ" a: "Pane" a dobre hovoríte, lebo to som. Keď som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte jeden druhému nohy umývať. Dal som

vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám" (Jn 13, 12-15), vraví, prikazuje, vysvetľuje Ježiš. Jakub tam bol - a pochopil. Sám neskôr napísal: *"Čistá a nepoškvrnená nábožnosť pred Bohom a Otcom je: navštevovať sirotu a vdovu v ich tiesni a zachovať sa nepoškvrneným od tohoto sveta"* (Jak 1, 27). Čo ďalšie ešte potrebujeme na to, aby sme sa stali naozaj *nábožnými*?

Tu nejde o to, premeniť Cirkev na nejakú sociálnu inštitúciu, pretože tá nahrádza lásku možno navonok účinným, ale vnútri mŕtvym systémom a službu nahrádza tým, že naň len sterilne prispejeme pár drobnými. To nie. Tu ide o to, aby sme my sami, osobne, sa naučili takto milovať, takto slúžiť, vlastnými rukami, vlastným a celým srdcom, tak, ako nám prikazuje slovo samého Boha: *"Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska? Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce"* (1Jn 3, 16-19).

Toto je cesta do Neba. Toto je srdce Cirkvi. Toto je základ kresťanstva. Toto.

Ako sa môžeme hádať o hlúposti a maličkosti a pritom toto prehládame? Ideme sa biť do krvi aj proti Cirkvi samej, proti Kristovi samému za liturgiu "tradičnú latinskú" a myslíme si, že o tom je nábožnosť? A pritom nám uniká tá skutočná, to skutočné kresťanstvo? Láska? Služba, ktorá povstáva z lásky? Jednota, ktorá povstáva to služby? Ako vraví Písmo: *"No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal. A slávu, ktorú si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno — ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale*

jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa" (Jn 17, 20-23).

Toto je cesta. Žiadna iná nejestvuje. A znova je to pápež, Peter, ten, ktorému Ježiš vraví: *"Ja som prosil za teba, aby neochabla tvoja viera. A ty, až sa raz obrátiš, posilňuj svojich bratov"* (Lk 22, 32), ktorý prichádza a svedčí o tejto ceste, ohlasuje ju, volá na ňu a kričí - a v ňom a cez neho sám Kristus, ved' nato si ho vyvolil. Nie sama viera. Nie latinská omša. Nie chvály v jazykoch. Nič z toho. Láska. Len a jedine láska. Lebo *"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti"* (1Jn 3, 14).

"Čo myslíš, ktorý z tých troch bol bližným tomu, čo padol do rúk zbojníkov?" On odpovedal: "Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo." A Ježiš mu povedal: "Chod' a rob aj ty podobne!" (Lk 10, 36-37)

Mnohí opustili kostol, pretože "im to nič nedávalo". Ako by aj mohlo, keď si boli s Ježišom úplne cudzí? On ich volal nasledovať Ho v Jeho službe, láske, kríži - a oni si mysleli, že to splnia tým, ak v nedeľu prídu do kostola (ak vôbec), cestou do roboty povedia nejakú modlitbu a v piatok si namiesto mäsa dajú nejakú inú dobrôtku! Vidíte tú strašnú dialku, hroznú priepasť?

Chceš vidieť Boha? Mať mystickú skúsenosť? Ponorit' sa do hlbiny kontemplácie? Kľúč od tej brány je hned' vedľa teba. Volá sa blížny, volá sa brat, sestra. Volá sa človek. V ňom na teba čaká Syn človeka.

Rozdiel medzi Starou a Novou zmluvou

Rozdiel medzi Starou zmluvou a Novou zmluvou? V podstate žiaden, stále platí to isté: *"Budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou"* (Dt 6, 5), *"nepomsti sa a neprechovávaj hnev voči príslušníkom svojho ľudu, ale miluj svojho bližneho ako seba samého"* (Lv 19, 18), *"obmyte, očistite sa, odstráňte mi pred očí zlobu svojich skutkov, prestaňte robiť zlo! Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomôžte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu! Pod'te, pravoťme sa! - hovorí Pán. Ak budú vaše hriechy s'ťa šarlát, budú obielené ako sneh, ak sa budú červenat' s'ťa purpur, budú ako vlna (biele). Ak budete povolní a budete poslúchať, dobro zeme budete požívať"* (Iz 1, 16-19).

Ale práve v tomto poslednom je to nové a iné, maličkosť, ale zásadná, ohromujúco nová a sama osebe ohromná, získaná nám len a jedine skrze Krista, Jeho Vtelenie a Kríž a z Jeho nezaslúženej a čisto darovanej Milosti. A v tomto to je: Stará Zmluva to prikazovala formou *Zákona*: Rob to – a bude ti dobre na zemi. Nová neprikazuje, ale *pozýva* a *sľubuje*: *"On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 6-7) – alebo krátko a stručne: toto rob a budeš žiť večne, budeš zbožštený Bohom v Bohu, staneš sa bohom, pretože Kristus otvoril Cestu, ktorá k tomu vedie – *"tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo"* (Hebr 10, 20).

Preto Nová Zmluva nie je *zákonom* ani *prikázaniami* a už vôbec nie knihou. Nová Zmluva je to, čo Ježiš za ňu vyhlásil, keď *"po večeri vzal kalich a*

hovoril: "Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás" (Lk 22, 20) – pretože Jeho Telo a Jeho Krv je tá cesta a brána k zbožšteniu.

A, áno, z toho potom plynie ešte jedna novinka – nie v povahe, ale hĺbke a kvalite, ktorú Ježiš vyjadruje v Reči na Hore svojim slávnym: *"Počuli ste, že otcom bolo povedané: "Nezabiješ!" Kto by teda zabil, pôjde pred súd. No ja vám hovorím: Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá. Kto svojmu bratovi povie: "Hlupák," pôjde pred veľradu. A kto mu povie: "Ty bohapustý blázon," pôjde do pekelného ohňa" (Mt 5, 21-22). Zákonu stačí vonkajšom. Zbožštenie vyžaduje vnútro. Zákon sa uspokojí s poslušnosťou. Nebo ale vyžaduje *metanoi*u, vnútornú premenu človeka, ako neskôr povie Pavol, že *"ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie"* (Gal 6, 15).*

Netreba však už nič nové ani zásadné prikazovať – veď všetko už bolo povedané v Zákone. To, čo pribudlo, je *dôvod* – a tým je zbožštenie; a tiež *hĺbka* a *schopnosť* túto hĺbku uskutočniť – a tou je sila Ducha a Milosti, ktorá do nás skrze Kristovo Vtelenie a Obetu prúdi a tak nám *"dal moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno, čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha"* (Jn 1, 12-13). Alebo ako hovorí Písmo inde – a stojí za to pozorne si to v tomto svetle prečítať celé:

"Čo bolo nemožné zákonu pre slabosť ľudskej prirodzenosti, to uskutočnil Boh, keď pre hriech poslal svojho Syna v tele podobnom hriešnemu a v tele odsúdil hriech, aby sa požiadavka zákona splnila v nás, čo nežijeme podľa tela, ale podľa Ducha. Lebo tí, čo žijú podľa tela, zmyšľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmyšľajú duchovne. A zmyšľáť podľa tela je smrť, kým zmyšľáť podľa Ducha je život a pokoj. Veď zmyšľáť podľa tela je nepriateľstvom voči Bohu, lebo sa nepodriaďuje Božiemu zákonu - a ani sa nemôže. A tak tí, čo žijú telesne, nemôžu sa páčiť Bohu. Lenže vy nežijete telesne, ale duchovne, pravda, ak vo vás prebýva Boží Duch. Lebo kto nemá Kristovho Ducha, ten nie je jeho. Ale ak je vo vás Kristus, telo je síce pre

hriech mŕtve, no duch je život pre spravodlivosť. A keď vo vás prebýva Duch toho, ktorý vzkriesil Ježiša z mŕtvych, potom ten, čo vzkriesil z mŕtvych Krista, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás. A tak, bratia, sme dlžníkmi, ale nie telu, aby sme museli žiť podľa tela. Lebo ak budete žiť podľa tela, zomriete. Ale ak Duchom umŕtvujete skutky tela, budete žiť. Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi. Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení." (Rim 8, 3-17)

Stále ale platí jedno a to isté: Podobnosť s Bohom, čiže láska k Bohu, prejavujúca sa láskou k blížnemu, nielen nekonanie zla, ale aktívna služba lásky a konanie dobra je to, čo otvára cestu, v SZ k požehnaniu, v NZ do Večného Života.

Ježiš vyháňa kupcov z Chrámu

Prečo? Neboli tam aj predtým? Tak prečo teraz? A neboli tam preto, že bez ich služby by nebola možná bohoslužba a prinášanie obiet? Chcel vari Ježiš zastaviť bohoslužby v Chráme?

Možno náznak odpovede nájdeme v tejto skromnej vete: "A nedovolil nikomu prenášať ani náčinie cez chrám" (Mk 11, 16). Áno, Ježiš zastavil bohoslužbu v Chráme! Prečo?

Marek pokračuje: *"A učil ich: "Nie je napísané: "Môj dom sa bude volat domom modlitby pre všetky národy"? A vy ste z neho urobili lotrovský pelech.""* (Mk 11, 17).

Chrám mal byť miestom, kde príde Mesiáš a, obrazne povedané, nájde tam zhromaždené všetky národy, čakajúc na Neho. A keď prišiel? No, našiel na stene za Nádvorím pohanov tabuľky, ktoré varovali, že ak pohan vojde dovnútra Chrámu, prepadne životom. Takže žiadne "všetky národy".

A druhé, čo našiel, bola *mašineria* do seba zahľadeného národa a jeho bohoslužby. Stroj, ktorý slúžil už len sám sebe. *Ako raz istá nemocnica a v nej isté oddelenie, ktoré malo na dverách oznam, že ako pacientov prijíma iba zamestnancov nemocnice.*

Blížil sa čas konca. *"Židia sa ho opýtali: "Aké znamenie nám ukážeš, že môžeš toto robiť?"* (Jn 2, 18)? Oni vedia, že raz príde Mesiáš. Vedia, že bohoslužba v Chráme bude nahradená inou, o ktorej prorok hovorí: *"Lebo od východu slnka až po západ je veľké moje meno medzi národmi a na každom mieste budú obetovať, budú prinášať môjmu menu čistú obeť, lebo je veľké moje meno medzi národmi, hovorí Pán zástupov"* (Mal 1, 11). Pýtajú sa ho teda, či môže preukázať znamením, že naozaj Mesiáš je. A *"Ježiš im odpovedal: "Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím." Židia povedali: "Štyridsaťšesť rokov stavali tento chrám a ty ho postavíš za tri dni?" Ale on hovoril o chráme svojho tela. Keď potom vstal z mŕtvych, jeho učeníci si spomenuli, že toto hovoril, a uverili Písmu i slovu, ktoré povedal Ježiš"* (Jn 2, 19-22). Dokáže im to ničím menším, než že toto dielo Mesiáša vykoná a ustanoví nový Chrám, Cirkev, v ktorom sa po celom svete bude prinášať nová obeta Eucharistie, už nie symbol a predobraz, ale skutočnosť.

Ježiš zastavuje chod Chrámu, aby ukázal, že jeho čas sa naplnil. Najbližšia Veľká noc sa už bude sláviť po novom, keď bude *"obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus"* (1Kor 5, 7). Stará bohoslužba skončila. O to

viac, že sa spreneverila svojmu zmyslu a poslaniu, zhromaždiť a pripraviť národy na príchod Mesiáša. Preto tá tvrdá výčitka: ""Napísané je: "Môj dom sa bude volať domom modlitby." A vy z neho robíte lotrovský pelech"" (Mt 21, 13)! K čomu je dobré náboženstvo, ak namiesto poslania a zmyslu, ktoré má, sa stane do seba zahľadeným *strojom* poháňaným samol'úbymi ľuďmi? K ničomu...

Toto sa môže prihodiť aj kresťanom. Prvý, ktorý pred tým kresťanov varuje, je Ježiš: "*Poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, už-už ťa vyplúvam z úst. Lebo hovoríš: "Som bohatý, zbohatol som, nepotrebujem nič" — a nevieš, že si biedny, poľutovaniahodný, chudobný, slepý a nahý. Radím ti: odo mňa si kúp zlato vyskúšané ohňom, aby si zbohatol, a biele rúcho, aby si sa zaodel a aby nebolo vidieť hanbu tvojej nahoty, i masť, ktorou si potrieš oči, aby si videl. Ja karhám a trescem tých, ktorých milujem. Bud' teda horlivý a rob pokánie"* (Zjv 3, 15-19) a inde: "*Mám však proti tebe to, že si zanechal svoju prvotnú lásku. Preto si spomeň, odkiaľ si padol, rob pokánie a konaj ako prv. Ak nie, prídem na teba a pohnem tvoj svietnik z jeho miesta — ak nebudeš robiť pokánie"* (Zjv 2, 4-5). Posledný, ktorý nás pred tým varuje, je súčasný pápež František: "*Kresťania by sa preto nemali uspokojiť s tým, že sa stanú cirkevnou buržoáziou. Nemali by byť spokojní so službou malej katolíckej menšine s tým, že sú diaspórou, ktorá nikdy nerastie. Mali by zájsť na hlbinu a hodiť odhodlane svoje siete na veľký úlovok, namiesto toho, aby lamentovali, že celú noc nič nechytili. Mali by pomáhať iným, aby dokorán otvorili svoje vráta Ježišovi Kristovi, ktorý im dá život v hojnosti."*

Je ľahké opustiť Krista i Cirkev a stať sa bezduchým a pyšným *náboženským strojom*, ktorý sa točí iba sám okolo seba, v ktorom dookola sa pomodlíme, ideme do kostola, v piatok nejdeme mäso a to je všetko, slúžime si sami sebe, žijeme si svoje náboženstvo sami pre seba, nič viac nás netrápi a už

vôbec nie poslanie a zmysel tohto všetkého, ktoré nám Boh zveril do rúk, aby sme tak mohli mať podiel na Ňom a byť Jeho synmi a dedičmi! A tak hoci navonok *"máš meno, akoby si žil, ale si mŕtvý"* (Zjv 3, 1). Môžeme sa ďalej volať katolíci a farnosť a diecéza a cirkev a sláviť skutočnú Eucharistiu skutočnej Katolíckej Cirkvi - a predsa byť už len takýmto mŕtvym strojom. My, kňazi, sa môžeme zmeniť na takýchto mŕtvych *strojníkov - či údržbárov*, ako tomu hovorievame...

Načim vracat' sa znova a znova k úlohe, poslaniu i zmyslu, ktorý ako Cirkev i v Cirkvi máme: *"zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi"* (Ef 1, 10). Seba s Kristom. Seba navzájom v Kristovi. Všetkých ľudí v Cirkvi, Jeho Tele. Toto je podstata. O tomto náš život ako katolíkov je. Ak toto nerobíme, sme *mŕtvý stroj*. Mŕtva ratolesť, o ktorej Ježiš hovorí: *"Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. On každú ratolesť, ktorá na mne neprináša ovocie, odrezáva, a každú, ktorá ovocie prináša, čistí, aby prinášala viac ovocia. ... Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria"* (Jn 15, 1-2,6). Čo je na tomto tak ťažko pochopiteľné? Zjednotiť seba s Kristom, úplne, telom, dušou i duchom v Jeho Tele, Cirkvi. Zjednotiť sa navzájom v jednom Tele, v Cirkvi. Priviesť všetkých ľudí do jednoty tohto jedného Tela, Cirkvi. Toto je kresťanstvo. Toto je, byť katolík. Tak kde je problém?

"Preto vás prosím ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili dôstojne podľa povolania, ktorého sa vám dostalo, so všetkou pokorou, miernosťou a zhovievavosťou. Znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja. Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolani v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých." (Ef 4, 1-6)

Pôst, chudoba a čistota

Myšlienka *presmerovania* energie od *banálneho* k *dôležitému*, spomínaná obzvlášť v súvislosti s energiou sexuálnou (v profánnej sfére napríklad Napoleon Hill a jeho rady, ako byť úspešným a bohatým človekom), je najskôr dôvodom, prečo si stále silnejšie uvedomujem, prečo *čistota, pôst a chudoba* sú prostredím, kde sa odohráva rast k sile, napredovanie k dokonalosti, dozrievanie k svätosti.

Samozrejme, musí tu byť *viera* v cieľ, *nádej* v jeho dosiahnutie a túžba, čiže *láska* a *dychtivosť* po ňom - dosť veľké na to, aby sme energiu od vecí ako sú *jedlo, sex* či *majetok* odtrhli a presmerovali na iný, vyšší cieľ, v ktorý sme uverili, nádejáme sa naň a zamilovali sme si ho.

Preto toto odriekania nemá veľký zmysel samo osebe, bez tohto cieľa. Tiež nie, ak je to len namáhavé potláčanie a premáhanie. Ale ak je tu *viera, nádej* a *láska*, potom vytvára priestor a slobodu pre úspech. Potom je to naozaj, ako vraví Atanáz, *život anjelov*.

Ježiš hovorí: "*Vari môžu svadobní hostia smútiť, kým je ženích s nimi? No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom sa budú postiť*" (Mt 9, 15). Na začiatku, keď nás Kristus láka k sebe, sme plní nadšenía a eufórie a chvály a máme pocit, že už sme dorazili, zrovna tak, ako keď v Písme Ježišovi "*jeho učeníci povedali: "Teraz už hovoríš otvorene a nehovoríš v obrazoch. Teraz vieme, že vieš všetko a nepotrebuješ, aby sa ťa dakto spytoval. Preto veríme, že si vyšiel od Boha."* Ježiš im odvetil: "*Teraz veríte? Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozprchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou*" (Jn 16, 29-32). Aj my po čase zistíme, že v skutočnosti Ženích bol u nás len na návšteve, nás ale čaká ešte dlhá cesta Domov, do Kráľovstva, ktoré sme s Ním zdedili. Vtedy

nastupuje *viera, nádej a láska* a s nimi *pôst, čistota a chudoba*. Cesta za Ženichom do Domu Jeho Otca sa začína.

Adorácia, omša a liturgia, ale aj vnútorná modlitba a kontemplácia, to všetko sú miesta, kde sa nás Pán dotýka a my do seba nasávame Jeho Svetlo a blízkosť a tak v nás rastie aj viera, aj nádej, aj láska a robí nás schopnými vydať sa na cestu za Ním a do Jeho Domu ako nám prikazuje: "*Usilujte sa vojsť ...*" (Lk 13, 24) a ako nám je predobrazom Eliáš, keď "*posilnený týmto pokrmom išiel štyridsať dní a štyridsať nocí až k Božiemu vrchu Horeb*" (1Krľ 19, 8). Veľká a závratná Hlbina je Boh - a sa musíme pustiť všetkého a s vierou a bez strachu nechať sa Ňou pohltiť, aby sme v Nej našli vieru a život, ktoré sú silou synov a dcér Otca, poznanie, že naozaj *sme* synmi v Synovi, "*aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. Lebo ... sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými*" (Rim 6, 4-5). Nie v prchavom nadšení, ale v pokoji istoty skutočného.

Tak prosté: Bez Ega.

Z hriechu sa Ego zrodilo. V Bohu musí zase zomrieť.

Byť bez Ega znamená nechať znova v sebe zažiť prvotnú svätosť, hriechom pochovanú ale ne zničenú.

Byť bez Ega znamená žiť ľahkosť a radosť dieťaťa bez toho, aby sme stratili kvality skutočnej dospelosti, naopak, konečne sa môžu naplno prejaviť a zaskvieť.

Bez Boha a mimo Boha Ego zomrieť nedokážem, iba v Bohu to je možné. V Ňom sa nám znovu odhaľuje od Neho darovaná krstom obnovená krása

vnútorného človeka. Podstatou Ega je sebeckosť a byť bez neho znamená byť úplne bez sebeckosti. To sa ale naozaj dá len v Bohu, v ktorom všetko už je a všetko už máme a všetko je dar.

Je to ako *presedlať z auta na auto*. Vnútorňý človek je tu, obnovený a pripravený, aby sme z Ega *prestúpili* doň a odteraz žili jeho. Len to sprvu nevieme. Musíme sa naučiť "šoférovať" ho, žiť ho, *jazdiť* ho. Preto sme učeníci. Aby sme od vzrušenia a obdivu nad jeho krásou prešli k jeho životu.

Toto učenie sa je do veľkej miery vnútorné. Žiadne slovo nedokáže vystihnúť ani popísať vnútorného človeka a jeho krásu a prostú veľkosť. Kontemplácia, hľadanie ktoré pozerá očami bytia, je miestom tohto učenia, tohto stávania sa. A to sa dá iba v Bohu. Preto je adorácia tak vzácna a mocná.

Byť malým neznamená byť slabým

Ani neschopným či nemohúcim. Nie je tak u detí v pozemských rodinách, nie je tak ani v Rodine Boha. Veď ako vraví aj Písmo: "*aby skrze jeho Ducha mocne zesilnel váš vnútorný človek*" (Ef 3, 16). Znamená to byť prosto *bez Ega* - pretože našim novým "egom" sa stal doslova a do písmena Boh, náš Otec.

Zvolili sme si byť deťmi Boha. Zvolili sme si nemať nič vlastné a miesto toho za svoje prijať všetko, čo má Boh, všetko Božie, veď On, "*hoci bol*

bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy jeho chudobou obohatili" (2Kor 8, 9).

Zvolili sme si život v Jeho Rodine a Jeho Dome a Kráľovstve, kde všetci sú si bratia a sestry a medzi všetkými vládne hlboké, verné a oddané priateľstvo, ktorému hovoríme *milosrdenstvo*. Niet tam nepriateľstva ani závisť ani boja ani hnevu ani strachu, lebo o priazeň Otca nemusíme s nikým zápasiť, ani o Jeho bohatstvo ani o nič, pretože u Otca je všetko v miere nekonečnej a každý od Neho dostáva toľko, koľko len vládze a dokáže prijímať, ved' "*on nedáva Ducha podľa miery*" (Jn 3, 34) ale všetko dáva bez miery.

Toto z nás robí deti. Že žijeme na Otcovom a nemáme nič, než čo je Otcovo a to máme preto, že sme Jeho deti a že nám to ako deťom a dedičom daroval. Nie ako mzdu, ani za odmenu ani pre zásluhy, ani nijako podmienene, ale preto, že sme Jeho deti. Po ničom netúžime, lebo všetko už máme. Ničoho sa nebojíme, lebo Otec je s nami. Máme vo všetkom radostnú nádej, lebo vieme, že všetko nakoniec závisí od Otca, ktorý doplní, čo my nedokážeme a žiadna naša či už nedostatočnosť alebo chyba neznamená žiadnu pohromu, pretože za nami stojí Otec, sleduje nás ako svoje milované deti a čo je zlé, naprávi a čo chýba, doplní.

Ako správne deti sa snažíme rásť a byť v tomto živote čo najlepší. *Aj v bežnej rodine, dieťa napodobňuje otca, rastie, silnie, učí sa - nie preto, že by od neho niečo naozaj záviselo, všetko závisí od rodičov, ale preto, že ho to baví, že sa im chce podobať - a, áno, chce sa im páčiť, robiť im radosť, pomáhať im aspoň v niečom.* Nám sa tiež páči byť deťmi Boha, žiť život a vzťahy Boha v Rodine Boha. Teší nás, keď sme v tom stále lepší a lepší a dokonalejší a silnejší a schopnejší. S radosťou rozvíjame schopnosti, ktoré od Otca máme. So vzrušením hľadáme a objavujeme nové a nové spôsoby, ako žiť tento nový bratský život v Rodine Otca stále lepšie a lepšie a stále vynaliezavejšie. Nie preto, že by od nás niečo záviselo. Alebo že by sme si

museli nejako zasluhovať Otcovo bohatstvo. Teší nás, keď sme v tom stále lepší a lepší. Teší nás, keď sa Otec teší z nás. Je v tom všetkom láska a čím viac dokážeme pre tých, ktorých milujeme, tým väčšiu radosť aj sami prežívame. A tak z lásky rastieme a silnieme podľa výzvy Písma: "*Milovaní, budujte sami seba na svojej presvätej viere a modlite sa v Duchu Svätom. Zachovajte sa v Božej láske a očakávajte milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista pre večný život*" (Júd 1, 20-21).

Malosť a sila tak idú k sebe a vzájomne sa doplňujú. Sme malí, lebo sme deti Otca. A rastieme a silnieme a zdokonaľujeme sa a učíme byť vo všetkom tomto novom živote stále lepší a schopnejší tiež práve preto, že sme Božie deti. Lahostajnosť, lenivosť či zmierenie sa s neschopnosťou a priemernosťou by nás usvedčili z opaku. Ak sme deti Boha, nič také medzi nami nemá miesto, naopak, denne stále viac plní radosti a pasie dorastáme do onoho vzrušujúceho, k čomu nás Kristus uschopnil: "*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*" (Mt 5, 48).

A tak malosť a úplná dôvera a spoliehanie sa na Otca vo všetkom je jedna strana mince, rast v sile a zručnosti a dokonalosti je druhá strana tej istej mince - a tou je Božie synovstvo, to, že sme deti Boha, ktorým už teraz nič nechýba, ničoho sa neboja, po ničom ďalšom netúžia, o nič sa nestrachujú, ale denne mocne vzrastajú v podobnosti Otcovi, v umení a schopnosti Božieho Života vo svojom novom Domove a novej Rodine Boha. To prvé, že sme deti Otca, nám dáva silu, dôveru a odvahu k tomu druhému, vyrásť čo najviac do veľkosti a podoby Otca. V Božej rodine malosť dieťaťa a veľkosť, sila, pevnosť a schopnosť syna idú nerozlučiteľne k sebe.

Tak, ako u nášho staršieho brata Ježiša, ktorý tiež "*rástol a mocnel, plný múdrosti, a Božia milosť bola na ňom*" (Lk 2, 40) a ktorý o svojom učení sa (nielen) ako človek hovorí: "*Čo robí Otec, to robí podobne aj Syn. Ved' Otec miluje Syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí; a ukáže mu ešte väčšie skutky ako tieto, aby ste sa čudovali*" (Jn 5, 19-20). A súčasne ako Syn má úplnú

dôveru vo svojho Otca: "Hľa, prichádza hodina, ba už prišla, keď sa rozpráchnete, každý svojou stranou, a mňa necháte samého. Ale nie som sám, lebo Otec je so mnou" (Jn 16, 32), "alebo si myslíš, že by som nemohol poprosiť svojho Otca a on by mi hneď poslal viac ako dvanásť plukov anjelov?" (Mt 26, 53)? "Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. A ja som vedel, že ma vždy počuješ, ale hovorím to kvôli ľudu, čo tu stojí, aby uverili, že si ma ty poslal" (Jn 11, 41-42).

Ako deti sme bezstarostní a vrcholne spokojní. Ako synovia rastieme a silnieme a v tejto schopnosti rásť máme ohromnú pasiu a radosť. Milujeme ako Otec, ktorého napodobňujeme a navzájom sme si oddaní a verní a predbiehame sa v láske ako bratia a sestry a nikde sa necítíme lepšie, než v tejto svojej novej Rodine, Cirkvi. Očakávame všetko od Pána a v ňom všetko máme. Prijímame to a silnieme a rastieme v schopnosti mať, žiť, používať to, čo nám bolo z lásky Boha darované. V tom je malosť i sila dieťaťa Boha.

Vlastnou cestou

Cirkev je komunita. Medzi sebou, ale aj vo vzťahu každého z nás k Otcovi.

V podstatnom musí byť dokonalá jednota až *uniformita*: že sme uverili Evanjeliu Ježiša Krista. Že sme opustili úplne svoje Ego (a podstupujeme proces jeho úplného odstránenia), stali sa malými deťmi, aby Boh bol našim všetkým, našou jedinou veľkosťou, našou jedinou slávou, našim Otcom. Že sme si miesto sebeckta zvolili lásku a miesto cudzoty bratstvo a našou novou Rodinou sa stala Cirkev a našim novým Domovom Nebo a tam sa s'ahujeme.

Ale ako v každej komunite, aj tu vo všetkom ostatnom vládne krásna a nádherná *pestrosť*. Preto konkrétny spôsob, ako toto budeme žiť a uskutočňovať, sa bude u každého z nás líšiť. *Gary Chapman napísal sériu kníh o piatich jazykoch lásky. Hovorí, že lásku môžeme primárne dávať a prijímať na päť spôsobov, ide konkrétne o pozornosť, slovné uistenie, dary, skutky a fyzický kontakt. A tak jedna láska, ale päť rôznych spôsobov jej prežívania, dávania prijímania, chápania, žitia. A vo vzťahu k Otcovi by to malo byť inak?*

A tak je tu Bruno a kartuziáni a ich rečou je reč pozornosti voči Otcovi. U Ignáca a jezuitov sú to skutky a činnosť. U askétov je to reč darov. Ďalší sa našli v poklone a chvále a slovách uistenia. A pri fyzickom kontakte sa mi natíska František a jeho vzťah k Otcovi cez slnko a mesiac a vodu a vtákov a pani Chudobu... Ale aj to sú len akoby kategórie, v rámci ktorých každý je pozvaný žiť svoj vzťah syna či dcéry s Otcom veľmi jedinečne.

Preto je krásne, keď sv. Terezka z Lisieux píše: "*Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste...*" - svojej vlastnej ceste! Nie je z nej ani nový Ján z Kríža, ani nová Avilská. Nesnaží sa napodobniť cestu iných, ale prijíma tú jedinečnú cestu, ktorú Otec pripravil špeciálne pre ňu a má odvahu sa na ňu vydať, aj keď sa nepodobá cestám iných až tak, že ju považuje za úplne "novú".

Toto je to krásne. Nemusíme a ani nemáme mechanicky a už vôbec nie násilne *napodobňovať* žiadneho svätca - leda by sme cítili, že išiel tou istou cestou, ktorou ideme aj my a aj potom len opatrne a nie slepo a mechanicky.

Nemusíme sa ani so žiadnym z nich *porovnávať* - iba *inšpirovať*. Nie sme tu preto, aby sme sa vyrovnali našom svätým vzorom v ich spôsobe života s Otcom - iba v ich svätosti a detstve v Otcovom Dome.

Pred nami je naša vlastná cesta, náš vlastný spôsob, akým k nám Otec pristúpil, akým nás oslovil a tiahne k sebe, cesta určená špeciálne pre nás, aby sme ňou a na jej spôsob vstúpili do nového Života s Otcom. Tak, ako vraví Písmo, že *"všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi"* (Rim 8, 14) a *"ak vás vedie Duch, nie ste pod zákonom"* (Gal 5, 18), ktorý by nám mechanicky nariad'oval to isté a vtlačal nás do jednej formy. *"Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriaľnúť do jarma otroctva"* (Gal 5, 1), nalieha Pavol.

Je krásne, že môžem naplno žiť svoj vzťah s Otcom tým jedinečným spôsobom, ku ktorému ma pozval, stvoril, uschopnil Otec.

Je krásne, že sa nemusím v tomto porovnávať s inými bratmi a sestrami, s ktorými spolu žijeme v tej istej Rodine a tom istom Dome a kráčame po tej istej Ceste a ani necítiť výčitky svedomia či nejaký pocit nepatričnosti, ak sa môj spôsob sa od toho ich líši, ani ich súdiť a pohoršovať sa nad tým, že ich spôsob je odlišný od toho môjho.

Je krásne, že Otec ku každému z nás pristupuje jedinečným spôsobom, šitým nám na mieru a pripravil každému z nás jedinečnú cestu a vtahuje nás do jedinečného vzťahu so sebou a my sa v tomto nemusíme nijako premáhať ani krútiť ani znásilňovať, aby sme napodobnili jedinečný vzťah niekoho iného. A tak vyznávač sa nemusí cítiť zahanbený mučeníkom ani Filip Néri Brunom či Don Bosco Antonom...

Takto tomu rozumel aj sv. Serafim Sárovs'ký, keď píše: *"Získávejte milost Ducha svatého i všemi ďalšími ctnostnými skutky pro Krista vykonanými, duchovně s nimi obchodujte, především s těmi z nich, které vám poskytnou největší výnos. Shromazďujte kapitál blahodárné hojnosti milosti Boží, ukládejte jej do věčné Boží banky na nehmotné úroky... Například dá-li vám více Boží milosti modlitba a bdění, bděte a modlete se; jestliže půst, postěte*

se; pokud skutky milosrdenství, konejte je. A takto posuzujte všechny čtnostné skutky vykonané pro Krista."

Už pred Ním Pavol opísal Cirkev podobne: *"Telo nie je jeden úd, ale mnoho údov. ... Keby bolo celé telo okom, kde by bol sluch? A keby bolo celé sluchom, kde by bol čuch? ... A v Cirkvi Boh niektorých ustanovil po prvý za apoštolov, po druhé za prorokov, po tretie za učiteľ'ov, potom sú zázraky, ďalej dary uzdravovať, pomáhať, viesť, dar rozličných jazykov. Sú vari všetci apoštolmi? Sú všetci prorokmi? Všetci učiteľ'mi? Robia všetci zázraky? Majú všetci dar uzdravovať? Hovoria všetci jazykmi? Vari všetci vysvetľujú?"* (1Kor 12, 14.17.28-30) a pokračuje aj o spôsoboch: *"Nieko je presvedčený, že môže jesť všetko; slabý je iba zeleninu. Ten, kto je, nech nepohŕda tým, kto neje, a kto neje, nech nesúdi toho, kto je, lebo Boh ho prijal. ... Lebo nieko robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom. Kto zachováva deň, zachováva ho kvôli Pánovi; kto je, je kvôli Pánovi, ved' vzdáva vd'aky Bohu; a kto neje, neje kvôli Pánovi a vzdáva vd'aky Bohu. Nik z nás totiž nežije pre seba a nik pre seba neumiera; lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi"* (Rim 14, 2-3,5-8). Len pred jedným varuje - aby táto sloboda a odlišnosť naozaj bola z Ducha a z úprimného milujúceho srdca dieťaťa Otca, preto varuje: *"Len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske"* (Gal 5, 13)! V tom zásadnom a podstatnom - Otec, dieťa, Rodina, bratstvo, láska, chudoba apatheie a bezstarostnej uvoľnenosti - musí byť nie jednota, ale priam uniformita!

Kristus *"nalomenú trsť nedolomí, hasnúci knôtik nedohasí"* (Mt 12, 20), naopak, stvoril každého z nás jedinečného a prišiel, aby túto jedinečnosť každého z nás rozvinul až do nebeskej a božskej veľkosti, nádhery a slávy! Tak to porozumel aj Søren Kierkegaard, keď hovorí, že *teraz sa konečne s pomocou Božou stane tým, čím je*. Kristus nás neprišiel spútať, ale

oslobodiť. Bez výčitiek a s radosťou sa môžeme každý vybrať po tej jedinečnej ceste, ktorú pre každého z nás osobne pripravil Boh, žiť život, konať diela a *"dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali"* (Ef 2, 10).

Na túto slobodu poukázal nakoniec pri svojej návšteve Slovenska aj pápež František, keď zdôrazňoval, že táto sloboda je podstatným znakom Cirkvi a života v nej. A už dávno pred ním Pavol: *"Nech vás teda nik nesúdi pre pokrm ani pre nápoj, ani pre sviatok, novmesiac alebo soboty, lebo ony sú len tieňom budúcich vecí, no skutočnosť je Kristus. Nech vás nik nepripraví o víťaznú cenu samolúbou poníženosťou, uctievaním anjelov a upútavaním pozornosti na to, čo videl, lebo to sa len márne nadúva vo svojom telesnom zmýšľaní"* (Kol 2, 16-18).

Kým sa držíme Božej *uniformity* v podstatnom, môžeme slobodne, radostne, bez výčitiek, bez porovnávania sa, bez súdenia kráčať tou jedinečnou vlastnou cestou, ktorú pre nás konkrétne Otec vybral a ktorou obohacuje cez nás svoje Telo, Cirkev, v ktorom sme my rovnako obohacovaní jedinečnosťou ostatných. V Bohu môžem byť skutočným *sebou*. Nie Egom. *Sebou*. Spôsobom, akým sa Boh uskutočňuje vo mne. Spôsobom, jedinečným, akým Kristus vo mne uskutočňuje a žije svoje vlastné Synovstvo. Nikto nikdy nebude úplne ako ja. A ja nikdy nebudem úplne ako iní. Rôzne údy. Jedno Telo.

Nie zahodiť, ale integrovať

Že sme deťmi Boha, z nás robí to, že sme zanechali svoje Ego a miesto neho sme si vyvolil Boha, aby On bol našim Otcom, Syn našim Ženíchom a Duch našim životom a tak Boh našim všetkým a všetko Božie našim.

To, čo sme opustili a zanechali, je *ciel'*, za ktorým sme kedysi ešte ako starí ľudia žiadostivo dychtili a o ktorý sme boli ustarostení.

Ostatného sa ale táto výmena ani zanechanie netýka. Tak, ako v prípade pudov tela nie je na nás, aby sme ich *potláčali*, ale *presmerovali všetku* ich energiu k nášmu novému Cieľu a tým je byť ako Otec, žiť Život Ducha a konať skutky Syna uprostred sveta, to isté platí aj o silách, schopnostiach a mohutnostiach duše, ale aj tela. Sila, nadanie, zručnosti, vedomosti, vôľa,... - nič z toho nebude zahodené ani zabudnuté, naopak, všetko sa len odteraz upína k nášmu novému cieľu a zmyslu a stáva sa súčasťou našej jedinečnej cesty k Bohu a s Bohom. Všetko je zahrnuté, očistené, posvätné, integrované do novej osobnosti, ktorou sme sa v Bohu stali. Všetko v Bohu nachádza svoj zmysel, svoju veľkosť a svoju novú slávu.

Ježiš hovorí: "*Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie [dosl. prekypujúce]*" (Jn 10, 10). Teraz to chápeme. Ježiš neprišiel nič z toho umŕtvíť ani zničiť ani poprieť. Prišiel nás *vyslobodiť z moci a otroctva krutého faraóna, ktorým je Ego a Egypta, ktorým je tento malý, tesný, malicherný svet plný žiadostivosti, strachu a závidy i biednych bojov ľudí medzi sebou*. A keď to urobil a my sme sa vyslobodiť nechali, zrazu všetko ostatné v nás, oslobodené, uzdravené, očistené a oživené, prepuká do naozaj

plného, slobodného života plného jasu a radosti, ktorá pramení zvnútra a ktorú čokoľvek vonkajšie už len ťažko dokáže zväčšiť a zmenšiť vari vôbec, tak, ako to Ježiš prisľúbil: "*z jeho vnútra potečú prúdy živej vody*" (Jn 7, 38).

Veľkosť tejto slobody a opojnosť tohto života v nás vzbudzuje závrat. Ale viera a nádej nám dávajú silu k láske - k tomu, aby sme sa vrhli a naplno pokorili do tohto ohromného priestoru a sveta, ktoré sa pred nami otvorili, nesení ničím, než samým Duchom v Otcovi a skrze Syna.

Takýto život sa naozaj dá *prúdiť*, celým bytím, naplno, v tomto prítomnom okamihu a hlbokej radosti plnej pokoja. Keď zomrie Ego, všetko ostatné môže byť konečne zahrnuté a integrované a tak to byť má. Všetko je zahrnuté, všetko je objaté, na všetko sa vzťahuje ono veľké a krásne, prisľub i volanie, "*aby bol Boh všetko vo všetkom*" (1Kor 15, 28). Dokonca aj veci ako únava prestávajú byť bremenom a už len prosto sú, rovnako naplnené a rovnako včlenené. Sám spánok sa stáva modlitbou.

Svet sa nám náhle odhaľuje a je plný Boha a my sami sme plní Boha.

Čriepky II

- Volím si *malosť* ako svoju najvyššiu prednosť a dar.
- Volím si *slabosť* podľa meradiel sveta a vzdávam sa používania násilia a účasti vo svetských zápasoch.
- Volím si, že v očiach sveta budem *bláznom* a zriekam sa jeho uznania, pretože som si vyvolil uznanie a byť múdрым v očiach môjho Otca.
- Volím si *chudobu* v duchu a jednoduchosť života a zriekam sa bohatstva, aby ma zbytočne neotravovalo.

- Volím si *pôst* a zriekam sa rozkoší tela, aby mi nezacláňali a nezatieňovali omnoho väčšie rozkoše duše a ducha.

***

Zrieknuť sa Ega a byť naplnený Kristom, to je naozaj veľká vec, to znamená, že nás skutočne naplní a prenikne Kristus, tak úplne a tak skutočne, že v každej chvíli platí ono "*už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus*" (Gal 2, 20) - a to naozaj, úplne a skutočne, naozaj je to už Kristus, ktorý sa stal mnou a ja Kristom a tak aj život a skutky sú už Kristove.

***

"Lebo vy ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske! Ved' celý zákon sa splňa v jedinom slove, v tomto: "Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!"" (Gal 5, 13-14)

Sme spoločenstvo učeníkov. Nie, aby sme si svojvoľnosťou škodili a bezohľadne presadzovali seba, ale učili sa byť Boží!

A tak bez zábran či okolkov žijem, konám, správam sa a hovorím, ako som dospel k záveru, že je dobré a správne podľa Krista, lebo o to usilujem. A zároveň v tomto rešpektujem ostatných. Spoločne sa tak inšpirujeme jeden druhým a všetko spolu pomeriavame Kristom a tak si pomáhame robiť to ešte lepším a dokonalejším.

***

Svätosť je nám vrodená. Alebo prinajmenšom od krstu obnovená. Stačí, aby zomrelo Ego, plod dedičného hriechu, a svätosť sa stane prirodzenou, normálnou, bez toho, aby sme sa jej museli odniekiaľ učiť.

***

Byť dieťaťom Boha znamená byť úplne a dokonale *bez Ega*, pretože našim egom sa úplne, dokonale a vo všetkom stal náš *Otec*. Znamená to zrieknuť sa akejkolvek *nezávislosti* na Bohu výmenou za to, že všetko Božie, sám Boh, stane sa našim.

***

Konať s pasiou a zanietením, akoby všetko záviselo len od nás, a pritom s radosťou, ľahkosťou a bez strachu, lebo v skutočnosti všetko závisí od Otca.

***

Je to zvláštne, keď sa človek modlí breviár pred Bohom v Eucharistii a uvedomí si, že ten, o ktorom žalmy hovoria, presne On, je tu celý a úplne, pretože sa kvôli mne stal človekom a potom Chlebom Života.

***

Tesná brána, úzka cesta a znamenie spásy

"Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska." (1Jn 4, 7-8)

Tak prosté to je. Láska.

"Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého!" (Lk 10, 27)

Čo viac potrebujeme? Riešime otázky duchovného života, hľadáme si pre seba nejakú spiritualitu, a pritom si ani nevšimame, že až pričasto je to vedomá či nevedomá zástera, ako sa vyhnúť láske a nahradiť ju niečím pohodlnejším, nejakou *náboženskou praktikou*, ako často pritom miesto Boha sme v strede my sami a riešime sami seba a svoje Ego, len oblečené do hávu nábožnosti - namiesto brata, ktorého máme milovať!

Sv. Terezka z Lisieux hovorí, *"že keby táto láska vyhasla, apoštoli by už viac nezvestovali evanjelium a mučeníci by už neprelievali krv."* No, presne toto sa predsa deje, nie? Hľadáme spôsob, ako byť dobrými kresťanmi a katolíkmi bez toho, aby sme museli *"dávať život za bratov"* (1Jn 3, 16), bez toho, aby sme museli *"stratiť svoj život pre Krista a pre evanjelium"* (porov. Mk 8, 35), bez toho, aby sme sa stali *"sluhom všetkých, lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých"* (Mk 10, 44-45). Chceme sa prosto vyhnúť týmto jednoduchým slovám a *"tesnej bráne a úzkej ceste, čo vedie do života, a*

málo je tých, čo ju nachádzajú" (porov. Mt 7, 14), lebo *"sa rozmnožila neprávosť a v mnohých vychladla láska"* (porov. Mt 24, 12). Tak to je.

Chceme byť ako Boh, ktorý je Láska a žiť s Ním v Nebi Večný Život, ktorým je Láska, Život Boha, ale tak, aby sme nemuseli milovať. Aby sme nemuseli slúžiť. Aby sme nemuseli opustiť Ego. Aby sme nemuseli sprevádzať a nasledovať toho, ktorý z lásky *"hoci má božskú prirodzenosť, nepriďžal sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži"* (Flp 2, 6-8), aby sme nemuseli *"s ním trpieť, aby sme s ním boli aj oslávení"* (porov. Rim 8, 17). Ale to je rozpor, žiť lásku a byť láskou tak, aby sme nemuseli žiť lásku a byť láskou, vskutku veľké bláznovstvo!

Chceli by sme miesto tejto *tesnej brány a úzkej cesty* niečo iné, nejakú inú, *širokú a pohodlnú cestu*: farizejské zákonnicke "kresťanstvo", kde stačí si splniť nejaké nenáročné "náboženské povinnosti" a mať nejaké tie náboženské veci "na poriadku" a stačí. Pavol varuje, že *"zo skutkov podľa zákona nebude ospravedlnený nijaký človek"* (Gal 2, 16) - ale koľkí túžime veriť, že sa zmýlil, že sám Ježiš sa zmýlil a že v skutočnosti presne toto je možné, že stačí si plniť nejakej náboženské povinnosti - možno dokonca iba *uveriť*, že Ježiš je Boh a Spasiteľ - a budeme ospravedlnení z viery a spasení zo zákona...? A koľkokrát je hľadanie "spirituality" a čítanie všetkých tých kníh iba hľadanie spôsobu, ako byť kresťanom z pohodlia domu a mäkkého gauča bez toho, aby sme museli von, do spoločenstva, kde by sme slúžili v láske ako sluhovia všetkých, do sveta, kde by sme hlásali Slovo a milovali aj svojich nepriateľov? Bez toho, aby sme zapreli (čiže zanechali) seba, svoje Ego a stali sa láskou ako je Boh Láskou?

A pritom, ak už naozaj chceme spásu zo Zákona, tak *"celý zákon sa splňa v jedinom slove, v tomto: "Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!"*" (Gal 5, 14) a len *"ak... uskutočňujete kráľovský zákon podľa Písma:*

"Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!", dobre robíte" (Jak 2, 8). Len vtedy "vieme, že sme prešli zo smrti do života, ak milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti" (porov. 1Jn 3, 14). Sám Ježiš hovorí - pred Večerou, "keď im umyl nohy a obliekol si odev, znova si sadol k stolu a povedal im: "Chápete, čo som vám urobil? Vy ma oslovujete: "Učiteľ" a: "Pane" a dobre hovoríte, lebo to som. Keď som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte jeden druhému nohy umývať. Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám. Veru, veru, hovorím vám: Sluha nie je väčší ako jeho pán, ani posol nie je väčší ako ten, kto ho poslal. Keď to viete, ste blahoslavení, ak podľa toho aj konáte" (Jn 13, 12-17).

Prečo to a tak nerobíme? Lebo nemilujeme. A práve o toto ide! Nebo nie je za odmenu za takéto skutky. Nebo je láska. Kto miluje, koná takéto skutky, ale nie skutky samé, ale láska ho do Neba vovádza! Životom Neba je láska a *"človek sa stáva bohom, lebo miluje všetko to, čo miluje Boh"* (sv. Klement Alexandrijský) - a teda i každého a tak isto. Preto Písmo pred samotnými skutkami, síce dobrými ale bez lásky, varuje, že *"keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo"* (1Kor 13, 3).

Stačí len, a súčasne bezpodmienečne treba len - milovať! Milovať. Nič viac. Kto miluje, už je v Nebi. *"Kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska"* (1Jn 4, 8). A je to Ján, kto nám dáva aj návod, ako začať takto milovať, keď hovorí: *"Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodeného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život. Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy. Milovaní, keď nás Boh tak miluje, aj my sme povinní milovať jeden druhého. ... A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám. Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom. ... My milujeme, pretože on prvý miloval nás"* (1Jn 4, 9-11.16.19).

Spasení sme z viery. Pravda. Ale len preto, že *skutočná* viera vedie k tomu, že sme uverili v Kristovu lásku k nám a preto v tej istej viete aj my sme sa rozhodli milovať rovnako, Krista celým bytím a skrze Neho a v Ňom blížneho ako seba samého a cudzinca i nepriateľa tak, ako každého z nich miluje sám Boh, ktorý sa tak stáva našim Otcom a my Jeho synmi, ako to podmienil sám Spasiteľ, keď povedal: "*Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 5, 44-45).

Tak toto je oná *tesná brána a úzka cesta* a veru naozaj platí, že len "*málo je tých, čo ju nachádzajú*" (Mt 7, 14)... Odložiť Ego a začať milovať. Odložiť Ego a začať *slúžiť*, stať sa sluhom všetkých, "*nie zo žiaľu ani z donútenia, lebo veselého darcu Boh miluje*" (2Kor 9, 7). To je všetko. Všetko ostatné je vedľajšie. Všetko ostatné je dočasné. Jedine "*láska nikdy nezanikne. Proroctvá prestanú, jazyky zamĺknu a poznanie pominie. Lebo poznávame len sčasti a len sčasti prorokujeme. Ale keď príde to, čo je dokonalé, prestane, čo je len čiastočné*" (1Kor 13, 8-10). A presne podľa toho poznávame, že už sme uverili, že už sme prijali spásu a vykúpenie, že už sme prešli *zo smrti do života* a vošli do Neba a prijali Božie synovstvo a zbožšťujeme sa v Bohu: že nám tak ako Bohu záleží na ľuďoch, bratoch či nepriateľoch, to je jedno. Že už tak ako Boh milujeme ľudí, blížnych či nepriateľov, na tom už viac nezáleží. Toto je ten znak, toto je to znamenie spásy! *Kto z lásky k bratom zabudne na seba, nájde seba v Kráľovstve. A kto kvôli sebe zabudne na bratov, stratí seba naveky.*

Uverit' telom

Slovo sa telom stalo... a rovnako sa musí vteliť, stať telom, aj naša viera. Písmo vraví, "*srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na*

spásu" (Rim 10, 10) - a srdce, to je naše *vnútorné ja*, to sme my sami, celý človek a teda aj "ústa", čiže telo. Musíme uveriť nielen niekde v mysli, ale samým telom. Veriť telom. Preto "*viera bez skutkov je neúčinná*" (Jak 2, 20), lebo nezahŕňa telo, skutky, život, konanie.

Telo je *kotvou duše*, miestom, kde žijeme. Kým neveríme aj *telom*, telo ostáva vo svete a nedotknuté a drží aj dušu. Nemôžeme vojsť do Života a Kráľovstva, lebo telo sa ešte nehýbe, ešte sme neverili aj telom. Potom naša viera ostáva len na úrovni mienky, názoru, možno občasného zážitku, nakuknutia cez bránu Kráľovstva na to, čo je gá ňou - ale kým sa nepohne aj telo, duša sama vojsť nemôže.

Preto v liturgii vychádza nám Ježiš v ústrety nielen ako duch, ale aj ako telo. V tele Cirkvi, v tele Eucharistie, všade tam sa dotýka celého človeka, duše aj tela. Skrze telo Ho prijíma aj duša celkom tak, ako potom celí, telo aj duša, vchádzame "*tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo*" (Hebr 10, 20) do Kráľovstva a do Života, ktorý je v Ňom, Bohu, ktorý "*prišiel v tele*" (1Jn 4, 2) a "*my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život*" (1Jn 5, 20).

Uveriť telom. Nielen mysl'ou, ale aj telom a tak celým srdcom. To je posledný a definitívny krok uverenia. Potom už viac niet miesto pre nič iné. Konečne sa celí stávame novými ľuďmi, konečne pre nás kresťanstvo značí niekde a niečím byť, nielen niečo konať, praktizovať či zachovať. Telo, duša, majetok, všetko sa stáva jedným a to Božím. Už nekolíšeme medzi svetom a Nebom, ale definitívne pre nás existuje už len jeden svet, ten Boží, do ktorého sme konečne skutočne vošli. Tak, ako o tom hovorí Písmo: "*Ked' niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh*" (1Pt 4, 11) a inde: "*Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce*" (1Jn 3, 18-19). Všetko sa konečne stáva svätým, všetko sa stáva trvajúcou nepretržitou liturgiou, modlitbou, ktorá sa

neprednáša slovami či mysl'ou, ale ktorá je žitá a konaná celým bytím, celým telom i celou dušou, samým životom, ako nás nabáda Pavol: "*Ustavične sa radujte! Bez prestania sa modlite, pri všetkom vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi pre vás*" (1 Sol 5, 16-18)!

Odráža sa to aj v slovách Krista o manželstve: "*Každý, kto prepustí svoju manželku a vezme si inú, dopúšťa sa voči nej cudzoložstva. A ak ona prepustí svojho muža a vydá sa za iného, cudzoloží*" (Mk 10, 11-12) - pretože byť kresťan znamená žiť Život Boha, Jeho svätosť, Trojičnú lásku a jednotu, celým svojim bytím, telom i dušou, každým skutkom, v každom vzťahu a teda, áno, aj v manželstve a samým manželstvom. Ak tak nie je, nie je to ešte viera, nie je to ešte kresťanstvo. Ak niečo nie je v našej viere zahrnuté, nie je to ešte viera. Ak niečo nie je zahrnutá v našom kresťanstve, nie je to ešte kresťanstvo. Ak manželstvo nie je životom Trojičnej jednoty a úsilia o ňu po vzore Krista a Jeho Nevesty, Cirkvi, "*ktorú si získal vlastnou krvou*" (Sk 20, 28), potom to ešte nie je kresťanstvo.

Veriť telom. Uvedomovať si, cítiť vieru každým údom. V každej čiastočke tela. Veriť každým jedným pohybom, skutkom, vecou,... Celým sebou. Celý vojsť, celý sa ponoriť do Života, do Kráľovstva. To je okamih, kedy začíname rozumieť Eucharistii a ona sa nám náhle približuje a otvára. A o tom je aj byť dieťaťom. Dieťa vie, dokáže byť celým srdcom, z celej sily, celým telom, celou dušou, prsto, bez komplikovania.

Modlitba Božích detí

Otče náš je v prvom rade modlitbou detí k svojmu Otcovi v Nebi, ako svedčí Písmo, že "*ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!"*"

Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti" (Rim 8, 15-16). A tak aj my voláme: Otče náš!

... ktorý si na nebesiach - pretože ako Písmo pokračuje: "Ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť" (Rim 8, 17-18). Prijali sme toto dedičstvo. Prest'ahovali sme sa. Vymenili sme svet za Kráľovstvo, život pozemský za život nebeský. Zvolili sme si namiesto pohodlia námahu práce s Kristom, ba aj utrpenie a obeť súc nenávidení a prenasledovaní s Kristom, "lebo ak neochabneme, budeme v pravom čase žatí" (Gal 6, 9). Tu sme cudzinci, doma sme už v Nebi, "naša vlasť je v nebi" (Flp 3, 20) a "ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny" (Ef 2, 19).

Posväť sa Meno tvoje - pretože sme sa stali deťmi a nemáme žiadnu vlastnú veľkosť, slávu, dôležitosť, silu ani nič, len to, čo je Otcovo. Stali sme sa sami v sebe malými, úplne ničím, aby nás mohlo naplniť a preniknúť Otcovo všetko, aby Jeho veľkosť bola aj tou našou, Jeho sláva našou slávou, Jeho Život naším životom, všetko Jeho našim všetkým. A tak túžime, aby sa toto dialo, ako píše už žalmista: "Nie nás, Pane, nie nás, ale svoje meno osláv pre svoje milosrdenstvo a pre svoju vernosť" (Ž 115, 1), pretože už sami nemáme iné meno ani inú slávu, než Meno Krista a slávu Otca.

Prid' Kráľovstvo tvoje - pretože sme opustili všetko vlastné, aby sme nanovo mohli prijať všetko Otcovo. Stali sme sa chudobnými s nemáme nič vlastné ani sami zo seba, ale nesmútime. Naopak, s radosťou vítame Božie Kráľovstvo, naše nové krásne dedičstvo od nášho Otca a túžime, aby k nám čím skôr prišlo v plnosti a mohli sme už navždy prejsť do jeho Slávy.

Bud' vôľa tvoja ako v nebi tak i na zemi - lebo sme sa stalo deťmi. vzdali sme sa nezávislosti a osamotenosti hriechu, aby sme mohli byť súčasťou Rodiny Boha. Zvolili sme si byť vo všetkom závislí len na Ňom, vo všetkom

všetko očakávať len od Neho, spoliehať sa iba na Neho, pretože keď sme pred Ním takými malými deťmi, potom On je náš Veľký Otec a my patríme do Jeho Rodiny a nad to nič väčšie niet.

Chlieb nás každodenný (nadprirodzený, gr. epiúsios) *daj nám dnes* - lebo čo do pozemského života rozhodli sme sa vo všetkom závisieť od nášho Otecka a ne Neho sa spoliehať. A čo sa nášho dedičstva v Nebi týka, dychtíme po Chlebe z Neba, Chlebe Eucharistie, lebo on je pokrmom Kráľovstva, v ňom už teraz ochutnávame krásu a blaženosť Neba, on je novou *mannou* Mesiáša Krista, chlebom na našu cestu domov.

Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom - pretože byť deťmi Otca znamená byť si i navzájom bratmi a sestrami, jednou rodinou. Dôkazom toho, že naozaj deťmi Otca sme, je, že si navzájom odpúšťame a prijímame jeden druhého takého, aký je, milujeme ho takého, aký je, sme k sebe milosrdných, čiže verne stojíme jeden pri druhom, sme si navzájom oddaní a spoločne so pomáhamo na našej ceste domov, do Neba, ktorá sa nemeria na kilometre, ale pôsobnosťou Kristovi, nášmu Prvorodenému Bratovi, vo všetkom.

Neuved' nás do pokušenia - či do skúšky a súženia tých, ktorí opovrhli Darom Boha a zvolili si svet a teda aj zdieľať jeho osud porušenia, rozkladu, zániku, smútku a bolesti. My však už medzi nich nepatríme. Opustili sme svet i všetko, čo je v ňom, aby sme patrili už len a jedine Bohu, nášmu Otcovi.

... ale zbav nás zlého - zlého aj Zlého, ktorý je pôvodcom toho všetkého zlého. Lebo je to zlo a hriech, ktoré nám bránia naplno vstúpiť a ujať sa svojho nového dedičstva a pútajú nás ešte stále k svetlu. A tak celým srdcom túžime byť úplne a navždy vyslobodení, aby sme mohli už navždy žiť tam, kde už nie a nijako nie je naše, ale všetko je Otcovo, však sám Otec je náš - Otec náš!

Prečo je aj Boh pokorný a chudobný

Keď sme slávili spomienku sv. Františka, modlili sme sa, že *chudobou a pokorou stal sa podobný Kristovi.*

Kristus bol chudobný a pokorný. A je Boh a bol Bohom aj keď žil s nami ako človek na zemi. Je teda Boh chudobný a pokorný? Alebo to bola iba póza, nejaká obeta zo strany Boha?

Odpoveď nám môže našepkať Rafael, archanjel, ktorý Tobiášovi hovorí: "*Aj keď ste ma videli jesť, nič som nejedol; čo ste videli, bolo iba zdanie*" (Tob 12, 19). Rafael sa postil, nič nejedol - hladoval však? "*Nielen z chleba žije človek, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst*" (Mt 4, 4) - o čo viac anjeli! "*Nasýtím sa pohľadom na teba [Bože]*" (Ž 17, 15), nádejá sa žalmista - a z tohto pohľadu živý je aj "*Rafael, jeden zo siedmich anjelov, čo sú vždy pripravení predstúpiť pred Pánovu velebu*" (Tob 12, 15) a ktorí "*v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 18, 10), vraví Ježiš.

Rafael sa teda postil - *ale ako človek, ktorý odmietne chudobné a nie veľmi chutné jedlo, lebo vie, že doma ho čaká niečo omnoho lepšie a chutnejšie.*

Tak je Boh chudobný - chudobný podľa sveta, pretože nič zo sveta nepotrebuje ani po ničom to sveta netúži, pretože Jeho je Kráľovstvo Neba a je, povedané po ľudsky, nekonečne bohatý sám v sebe. Nepotrebuje sa obohacovať ničím zo sveta a nič zo sveta ho nijako obohatiť ani nedokáže. "*Ved' ... kto mu dal niečo prvý, aby mu bolo treba vrátiť? Lebo od neho, skrze neho a pre neho je všetko*" (Rim 11, 34-36). A sám Boh s hodnou dávkou

sarkazmu hovorí: "Aj keď budem hladný, nebudem pýtať od teba; ved' moja je zem i s tým, čo ju naplňa. Vari ja hovädzie mäso jedávam alebo pijem krv kozľaciu" (Ž 50, 12-13)?

Boh je pokorný - pokorný a ponížený podľa sveta jednoducho preto, že žiadne postavenie vo svete nepotrebuje a je Mu nanič, po žiadnom netúži, ani žiadne Mu nemôže nič pridať ani ubrať. *Podobá sa bohatému majiteľovi, ktorý sa prechádza po fabrike, ktorú vlastní. Netúži po mieste ani majstra, ani vedúceho, ani riaditeľa. Nie je dokonca ani zamestnancom. Formálne nie je ničím, než návštevou a formálne nemá ani takú právomoc a kompetenciu, ako prostý zamestnanec. A predsa netúži niečo z toho mať, pretože je majiteľ.*

Svätý František sa presne takto pripodobnil Kristovi. K čomu je svetský majetok synovi Boha, ktorý je dedičom Neba? K ničomu. "Uspokojíme sa s tým, že máme čo jesť a čo si obliecť" (1 Tim 6, 8), všetko navyše by nám bolo len zbytočne na oštaru. A svetské postavenie? K čomu je synovi Boha, ktorého Bratom je Kristus, Otcom Boh a spolovníkmi Bohorodička, apoštoli, mučeníci a anjeli? K čomu sláva sveta - "vypína sa jeho pýcha, čo aj do oblakov čnie mu hlava, veru navždy pominie sa ako prelud" (Jób 20, 6-7) - tomu, kto je v Bohu dedičom Večného Života a večnej slávy samého Boha?

Pokora Boha a Jeho chudoba čo do sveta je prejavom jeho veľkosti a bohatstva, ktoré sú tak veľké, že svet Mu nemá čo dať ani čo ubrať a preto je jednoducho úplne mimo nich. Pokora a chudoba Jeho detí, kresťanov, je podobného rázu. "Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta" (Jn 17, 14), vraví o nich Ježiš. Svet im už rovnako nemá čo dať, čo ponúknuť. Sú už rovnako mimo neho. Javia sa ako pokorní, ponížení a chudobní, ale nie preto, že by sa ponížovali alebo zapierali, ale preto, že sú plní Božieho bohatstva a spočívajú na nich sláva Boha.

A tak radostná chudoba a pokora sú znamením toho, že sme už prešli zo sveta do Kráľovstva, ako svedčí aj Ján, že *"ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomínie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky"* (1Jn 2, 15-17). Ba ani sám pozemský život pre nás veľa neznamená, *"svoj život si však veľmi necením, len aby som dokončil svoj beh a službu, ktorú som dostal od Pána Ježiša"* (Sk 20, 24), vyznáva sa Pavol a dodáva, že jeho skutočný *"život je s Kristom ukrytý v Bohu"* (Kol 3, 3). Svet nám viac nemá čo dať, svet nám viac nemá čo vziať. Sme mimo neho. *Vo svete, ale nie zo sveta*, ako vraví Ježiš.

Ked' slepý vedie slepého

"Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ pre mnohé veci, a potrebné je len jedno. Mária si vybrala lepšiu podiel, ktorý sa jej neodníme." (Lk 10, 41-42)

"Vieme, že človek nie je ospravedlnený zo skutkov podľa zákona, ale iba skrze vieru v Ježiša Krista. Aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery v Krista, a nie zo skutkov podľa zákona, lebo zo skutkov podľa zákona nebude ospravedlnený nijaký človek." (Gal 2, 16)

Tento princíp sa prejavuje nielen čo sa našej spásy týka, ale aj čo sa týka našej práce.

Lebo je veľmi ľahké spoliehať sa na mnohé a vonkajšie veci. Hromadiť rôzne rekvizity a pomôcky, o ktorých dúfame, že nám pomôžu lepšie iným ukázať a sprostredkovať Krista a Evanjelium. Spoliehať sa na veci ako semináre, publikácie, médiá,... Časom zistíme, že to nefunguje. Nikdy v

dejínách mala Cirkev na Západe toľko a takých možností a vonkajších prostriedkov, než teraz. Napriek tomu rastie inde, tam, kde nič alebo len málo z toho je.

Viac, než všetky tieto rekvizity a aktivity je v našom živote dôležité, aby sme boli obrátení ľudia plní Ducha, plní Krista. Ak sami nie sme veriaci a obrátení a, povedzme si to rovno, svätí - nie v zmysle dokonalosti, to ešte len bude, ale v zmysle oddelenosti od sveta, vydanosti Kristovi, na sledovaní Krista - potom žiadne vonkajšie veci nič nezachránia. Aj tu platia slová Písma: *"Iba to by som sa rád od vás dozvedel: Dostali ste Ducha zo skutkov podľa zákona, alebo z poslušnosti viery? ... A ten, ktorý vám dáva Ducha a robí medzi vami zázraky, robí to na základe skutkov podľa zákona, alebo z poslušnosti viery"* (Gal 3, 2.5)? Ak katechéta je neveriaci (aj o takom som už počul), ak kňaz či biskup je v praxi neobrátený a teda ešte nie veriaci človek - ako by potom jeho práca mohla prinášať ovocie? Je tragické, že si myslíme, že ak sme kňazmi alebo biskupmi, alebo katechézami alebo "chodíme do kostola", tak sme už, samozrejme, veriaci...

"To je Pánovo slovo Zorobábelovi: Nie silou a nie mocou, ale mojím duchom! — hovorí Pán zástupov." (Zach 4, 6)

"Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený; ale kto neuverí, bude odsúdený. A tých, čo uveria, budú sprevádzať tieto znamenia: v mojom mene budú vyháňať zlých duchov, budú hovoriť novými jazykmi, hady budú brať do rúk a ak niečo smrtonosné vypijú, neuškodí im; na chorých budú vkladáť ruky a tí ozdravejú." ... Oni sa rozišli a všade kázali. Pán im pomáhal a ich slová potvrdzoval znameniami, ktoré ich sprevádzali." (Mk 16, 16-18.20)

"Ani ja, keď som prišiel k vám, bratia, neprišiel som vám zvestovať Božie tajomstvo vysokou rečou alebo múdrosťou. Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného. A bol som u vás slabý, bojazlivý a veľmi prestrašený. Moja reč a moje ohlasovanie

nespočítali v presvedčivých a múdrych slovách, ale v prejavoch Ducha a moci, aby sa vaša viera nezakladala na ľudskej múdrosti, ale na Božej moci." (1Kor 2, 1-5)

Áno, takto to funguje. Kto sám ešte nemá, nemôže ani dať a "*keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy*" (Mt 15, 14).

Ježiš hovorí: "*Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo*" (Mt 5, 3) - a táto chudoba sa musí prejavovať aj v našej pastoračnej činnosti, keď sa rozhodneme spoliehať nie na časopisy a internet a podujatia a skrine plné pomôcok a rekvizít a na všelijaké metodiky a plány, ale na Krista. A teda keď sami sme Neho plní, veriaci, obrátení, dôverujúci, patriaci Jemu, čiže - svätí. V tom je práva chudoba, keď sme sa vzdali samých seba, aby v nás všetko a vo všetkom bol už len Kristus a všetko očakávame už len od Neho, lebo nám to tak On sám prisľúbil. A aj preto, že prečo by sme nemali užívať Božiu moc a namiesto toho sa spoliehať na slabé a aj tak neúčinné svetské nástroje?

Naozaj, potrebné je len jedno. Toto jedno. Všade. Vo všetkom - byť plní Krista. Byť úplne Kristovi. Skutočne. Nič nehrať. Od našej vlastnej spásy až po činnosť a poslanie, ktoré máme, všade platí a funguje a je potrebné len toto jedno. Preto *jeden páter Pio v drevenej spovednici bez programov, projektorov, seminárov, prezentácií, médií a metodík priniesol viac ovocia, než zástupy ostatných*, ktorí mali tieto všetky taľafatky, ale nie vieru, svätosť, Krista.

Otec, Vtelenie, Eucharistia

Boh je príliš desivý, príliš veľký a príliš mocný na to, aby sme Ho zniesli. *"Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl, a ostal by nažive"* (Ex 33, 20), vysvetľuje Boh Mojžišovi. Aj preto si ľudia nahrádzajú Boha svojou predstavou o Bohu, mýtom, v ktorom spravidla vždy je niečo, čo umožňuje Boha manipulovať alebo sa pred Ním nejako chrániť: mágia, amulet, obety, bohoslužba, a samozrejme šaman, kňazstvo, ľudia, ktorí plnia tú funkciu nárazníka medzi nimi a Bohom, akú Izrael hodil na Mojžiša, keď mu povedali: *"Ty nám hovor a budeme ťa počúvať. Nech s nami nehovori Boh, aby sme nepomreli"* (Ex 20, 19).

Existujú však dve veci, ktoré nám vzťah s Ním umožňujú.

Tou prvou je viera - že tento strašlivý Boh je Otec, skutočný Otec, náš vlastný Otec a stojí na našej strane, nepochopiteľne ale skutočne a do krajnosti nás miluje.

Tou druhou je Vtelenie - keď sa Boh stal človekom, aby sme skrze človeka Krista mali prístup k Bohu Kristovi spôsobom, ktorý tu, na zemi, dokážeme. Ak ste videli film (alebo čítali knihu) *Chatrč*, toto bola možno hlavná myšlienka: Boh vzal na seba podobu človeka a rodiny, aby sa stal znesiteľným a zrozumiteľným pre človeka a aby človek mohol na Boha hľadiť, hovoriť s Ním, prísúpiť k Nemu a vytvoriť vzťah dôvery a lásky, vzťah rodiny.

Vrcholom je potom Eucharistia, v ktorej vtelený Pán prístupuje k nám spôsobom, v ktorom sa nám odhaľuje a zjavuje úmerne našej dôvere a tak,

slovami Ireneja, dáva nám možnosť *navyknúť si na Boha* a na život a jednotu s Ním bez toho, aby nás rozdrvila Jeho Nesmiernosť alebo odradila Jeho vtelením odetá ľudskosť a spisovnom, v ktorom Ho môžeme nielen počúvať, dotýkať sa, hľadiť na Neho, ale Ho do seba pojímať.

V Eucharistii je Boh akoby pasívny - chlieb, prameň Živej Vody - a necháva na nás, aby sme si sami brali a načierali, koľko sa odvažujeme a koľko vládžeme. Evanjelium nás posmeľuje k viere a k láske, v ktorej potom z Eucharistie prijímame toľko, koľko sa v nich odvážime. A tak z ohlasovania a vyučovania je odvaha, z Eucharistie Život a sväté spoločenstvo. Preto i v liturgii je oboje jedno po druhom, najprv slovo, potom Chlieb Života.

A ako človek prijíma? Pripodobnením sa. Ani nie tak vôľou a napodobením, než tým, že sa roztvorí, vyprázdni od samého seba a nechá, aby Boh ho sám naplnil a prenikol a tak v Seba pretvoril. Je to mystérium smrti a zmŕtvychvstania. Preto to nejde naraz, lebo pud sebazáchovy len pomaly je premožený vierou a láskou.

Preto sú aj skutky a konanie dôležitou súčasťou tejto premeny, veď v nich sa oná premena završuje, v nich sa naša podobnosť stáva skutočnou. *"A Ježiš im zasa povedal: "Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života""* (Jn 8, 12), *"ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec"* (Jn 12, 26), *"kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať; prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok"* (Jn 14, 23). Konaním sa prijaté stáva skutočným a spečatňuje sa: *"slovo aj uskutočňujte, nebud'te len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba"* (Jak 1, 22).

Obdobne funguje aj adorácia, keď v tichu a mlčaní umierame sebe a vyprázdňujeme seba, aby do nás prenikla a vsiakla Svätá Prítomnosť Boha. *A liturgia hodín*, modlitba žalmov a textov z Písma – kedy sa samými

Otcovými slovami učíme s Bohom hovoriť tak bezprostredne a bez ostychu (a súčasne nie bez rešpektu a úcty, čiže lásky), ako syn so svojim *Oteckom*.

Už sme to všetko kedysi videli...

U Izraela, ktorý bol prvou podobou Božej Cirkvi: *"Slzy ronia moje oči, neprestávajú noc a deň, lebo veľká skaza stihla pannu, dcéru môjho ľudu, rana veľmi bolestná. Ak vyjdem na pole, hľa, preklatí mečom, ak vojdem do mesta, hľa, muky hladu! Ved' i prorok, i kňaz blúdia krajinou a nechápu!" Azda si celkom zavrhol Júdu, či sa tvojej duši zhnusil Sion? Prečo si nás udrel, že niet pre nás uzdravenia" (Jer 14, 17-19)? "Plienili ho všetci, čo išli okolo, a na posmech vyšiel u susedov. Povýšil si pravicu jeho utláčateľov, všetkým nepriateľom si spôsobil radosť" (Ž 89, 42-43)*

U Ježiša, keď Jeho Telo bolo ešte len jediným Synom človeka: *"Opovrhnutý a posledný z ľudí, muž bolesti, ktorý poznal utrpenie, pred akým si zakrývajú tvár, opovrhnutý, a preto sme si ho nevážili. Vskutku on niesol naše choroby a našimi bôľmi sa on obťažil, no my sme ho pokladali za zbitého, strešaného Bohom a pokoreného" (Iz 53, 3-4) - i medzi tými, ktorých si vyvolil: "Nevyvolil som si vás Dvanástich?! A jeden z vás je diabol" (Jn 6, 70). Videli sme Jeho Telo zranené, dobité, v agónii, dokonca mŕtve, zavalené balvanom a vládou zapečatené v Hrobe.*

Dialo sa to aj potom, keď sa Kristovo Telo rozšírilo na všetkých veriacich, pokrstených a Eucharistiou sytených ľudí. Cirkev je *bojujúca*, a nečaká ju *"zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto*

temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach" (Ef 6, 12) - a kde je boj, tam sú aj zranení, aj mŕtvi. Nie na tele, ale na duši, smrteľne zasiahnutí hriechom a "mzdou hriechu je smrť" (Rim 6, 23)... Kto to vie lepšie ako Pavol, keď narieka: "mnohí, o ktorých som vám často hovoril a teraz aj s plačom hovorím, žijú ako nepriatelía Kristovho kríža. Ich koniec je záhuba, ich bohom je brucho a hanba je slávou tých, čo zmyšľajú pozemsky" (Flp 3, 18-19) a inde: "Démas ma opustil, lebo miluje tento svet, a odišiel do Solúna, Keď som sa prvý raz bránil, nebol pri mne nik; všetci ma opustili" (2 Tim 4, 10.16)? A do tretice: "Ba počuť aj o smilstve medzi vami, a o takom smilstve, o akom ani medzi pohanmi nepočuť, aby mal niekto manželku svojho otca. A vy sa ešte vystatujete..." (1 Kor 5, 1-2).

Ježiš predpovedal a varoval nás, že to, čo sme videli na Jeho Tele, budeme vidieť aj na Tele Cirkvi. Budeme ju vidieť ťažko zranenú bičmi a údermi Zlého - *"toho, ktorý môže i dušu, i telo zahubiť v pekle"* (Mt 10, 28) - až natoľko, že sa Ježiš pýta: *"Nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde"* (Lk 18, 8)? A akoby to nestačilo, v čase temna vzplanie hnev i voči tomu, čo je ešte živé a zdravé, lebo *"diabol, plný zlosti, ... vie, že má málo času"* (Zjv 12, 12). Ježiš nezatajuje nič, otvorene hovorí: *"Potom vás vydajú na mučenie, budú vás zabíjať, a všetky národy vás budú nenávidieť pre moje meno. Vtedy mnohí odpadnú a budú sa navzájom udávať a nenávidieť. Vystúpí mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska"* (Mt 24, 9-12). Dokonca až tak, že sa nám bude zdať, že Pánovo Telo, Cirkev, je mŕtve, pochované hlboko v hrobe, za kameňmi a pečatami, pretože Šelme je *"dovolené viesť vojnu proti svätým a zvíťaziť nad nimi"* (Zjv 13, 7) a *"obyvatelia zeme sa budú nad tým radovať a plesať a budú si navzájom posielat' dary"* (porov. Zjv 11, 10).

Ale tam, v hrobe, *"zvyšok sa obráti, zvyšok Jakubov k mocnému Bohu"* (Iz 10, 21) - keď sa znovu naučí nespoliehať na nič, iba na Boha, nevlastniť nič,

iba Boha, nemať inú slávu, inú vážnosť, inú nádej, iného zástancu, iba Boha. Znovu sa to musíme naučiť, nezávisieť od ničoho a nikoho iného, nečeliť svetu a Šelme a diablove s ničím, iba Ním samotným - Otcom, Synom, Duchom Svätým. Nič viac. *"Lebo každý, kto bude vzývať Pánovo meno, bude spasený"* (Rim 10, 13-14).

Hľa, je to tu. Čas nastal. *"Lebo, hľa, tma pokrýva zem a temnota národy, ale nad tebou sa zaskvel Pán a jeho sláva sa zjavila nad tebou. Národy prichádzajú k tvojmu svetlu a králi k žiare, čo ti vzišla. Zdvihni si vôkol očí a pozri, všetci sa zišli, prišli k tebe; tvoji synovia prídu zd'aleka a dcéry ti z kraj sveta povstanú"* (Iz 60, 2-4).

"Staň sa. Amen" (Ž 106, 48)! *"Prid', Pane Ježišu"* (Zjv 22, 20)!

Ak s Ním trpíme...

Tvárou v tvár veciam, ktoré sa dejú, v Cirkvi, okolo Cirkvi, vo svete,... - ako sa máme zachovať? Máme smútiť a strachovať sa? Ale nie je to potom znak nedôvery? Alebo tým máme byť nedotknutí, veď Boh sa o všetko stará a má nad všetkým moc, tak sa nemusíme ničím súžiť a môžeme žiť v pokoji a radosť? Nie je však takýto postoj bezcitný, ľahostajný, sebecký a bez lásky?

V skutočnosti celé toto uvažovanie má v sebe zásadnú chybu - a tou je JA. Stále sa pri ňom točíme okolo seba. A uvažujeme o sebe stále ako o niekom oddelenom od Krista, od Boha a Jeho Rodiny.

Pavol píše: *"Ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou*

slávou, ktorá sa na nás má zjaviť" (Rim 8, 17-18). Samozrejme nás hneď napadne prenasledovanie a nenávisť sveta, ako vraví nakoniec aj Ježiš: *"Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa nenávidel prv ako vás"* (Jn 15, 18). Lenže to nie je jediné!

Žiť s Kristom znamená žiť s Kristom. Byť s Ním. Byť účastný na Ňom, na tom, čo žije a čo koná. Sv. Bernard píše: *"Čo si aj mohol človek predtým myslieť o Bohu, iba že si v srdci vytvoril modlu? Ved' bol vonkoncom nepochopiteľný a neprístupný, neviditeľný a nevymysliteľný"*, ale Vtelením sa k nám priblížil a otvoril nám bránu k tomu, aby sme takto mohli zdieľať Jeho vlastný život. A tak čítame:

"Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach..." (Lk 22, 28)

"Vtedy im povedal: "Moja duša je smutná až na smrť. Ostaňte tu a bdejte so mnou!"" (Mt 26, 38)

"On im povedal: "Pod'te vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite." Lebo stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí a nemali sa kedy ani najesť." (Mk 6, 31)

Ba hovorí aj o zdieľaní a účasti na Jeho vnútorných hnutiach, keď vraví: *"Blahoslavení plačúci... Blahoslavení lační a smädní po spravodlivosti... Blahoslavení čistého srdca..."* (Mt 5, 4.6.8)

Byť kresťanom znamená jednoducho žiť v Rodine Boha. Žiť tým, čím táto Rodina Boha, Telo Krista, žije, mať na tomto všetkom podiel. Na Kristovej práci. Na Kristovej túžbe, *"aby boli všetci ľudia spasení a poznali pravdu"* (1Tim 2, 4). Na Kristovej bolesti nad tvrdosťou srdca a hriechom. Na Kristovej námahe a diele. I na Kristovej láske, jednote s Otcom, Kristovej radosti a nakoniec i Sláve. Slová Písma *"radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi"* (Rim 12, 15) platia aj vo vzťahu k Hlave, ku Kristovi!

A tak to, že sa nás dotýkajú túžby Krista, bolesti a smútok Krista, že teda plačeme s Kristom, ako keď *"plakal nad [Jeruzalemom]"* (Lk 19, 41) rovnako, ako sa s Ním tešíme a radujeme, ako keď *"zástupy, čo išli pred ním, i tie, čo šli za ním, volali: "Hosanna synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosanna na výsostiach!"*" (Mt 21, 9), keď spolu s Ním pracujeme a spolu s Ním odpočívame, jednoducho keď spolu s Ním aj trpíme, potom je to znak toho, že už naozaj milujeme a *"že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov"* (1Jn 3, 14) v Kristovi a Krista v bratoch, Telo v Kristovi a Krista v Tele a nevyhýbame sa ničomu, ale naša láska a spoločenstvo s Kristom zahŕňajú všetko.

A čo radosť, o ktorej hovorí Pavol, že *"ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa"* (Flp 4, 4)? V Pánovi! To je ten kľúč a zmysel. Peter ho vysvetľuje: *"Keď teda Kristus trpel v tele, aj vy sa vyzbrojte tým istým zmýšľaním. Lebo ten, kto trpel v tele, skoncoval s hriechom, aby zostávajúci čas v tele nežil ľudským žiadostivostiam, ale Božej vôli. ... Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva"* (1Pt 4, 1-2.13). Ak milujeme Krista a smieme takto s Ním, milovaným, žiť a mať účasť na všetkom, dokonca aj na Jeho bolesti a utrpení a námahe a súžení a smútku, potom toto samo osebe je dôvodom hlbokej radosti, radosti zo spoločenstva s Ním, že nás takto prijal a dal nám účasť na sebe samom, radosti z účasti na Ňom, ako sám Peter a s ním Ján aj skutkom osvedčili: *"Zavolali apoštolov, dali ich zbičovať, prikázali im, že nesmú hovoriť v Ježišovom mene, a prepustili ich. A oni odchádzali z veľrady natešení, že boli uznaní za hodných znášať potupu pre toto meno. A neprestávali deň čo deň učiť v chráme i po domoch a zvestovať Krista, Ježiša"* (Sk 5, 40-42).

Jednota s Kristom, účasť na Kristovi, život s Kristom. To nie je niečo abstraktné. Ani nejaká metafora, ktorá by v skutočnosti znamenala len nejaké "toto dodržuj a hotovo"... Znamená to s Kristom skutočne žiť. A to

je odpoveď na úvodnú otázku. Tam, kde Kristus trpí, trpieť s Ním. Tam, kde je plný radosti a slávy, tešiť sa s Ním. Pracovať, kde pracuje, odpočívať, kde odpočíva, postiť sa, kde sa postí a hodovať na Jeho *Tajomnej Hostine*, keď sám hostí, smútiť, kde On smúti a zvelebovať Otca, kde On zvelebuje, byť jednoducho s Ním, v samom Jeho Srdci. A vo všetkom prežívať hlbokú a vysokú a divokú radosť z toho, že sme boli uznaní za hodných byť Jeho spoločníkmi.

To je všetko.

Viera je krásna vec, ale *láska* je viac, ako svedčí aj Pavol. V ten hrozný sobotný deň *viera* učeníkov zakolísala, ba úplne padla. Ale *láska* žien ostala rovnaká. A tak nie oni, ale ony, ženy, prsto milujúce a sprevádzajúce Krista, jedno, či na cestách, na kríži, v hrobe, v radosti či bolesti, v istote či nebezpečenstve, boli tie, ktoré Ho v ono veľkonočné ráno stretli v sláve Vzkriesenia!

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne." (Jn 15, 4)

Takto deti Boha dorastajú do "*zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku, aby sme už neboli malými deťmi*" (Ef 4, 13-14): Najprv sme museli zomrieť Egu, vzdať seba, zomrieť sebe a všetkému vlastnému, aby sme sa mohli byť deťmi Boha a aby tak všetko Božie bolo naše a všetko naše bolo Božie. No a presne v tomto teraz rastieme a nanovo dospievame, ale už do dospelosti synov a dcér Boha a učíme sa naozaj prijímať všetko Božie – Kristovu radosť i bolesť, námahu i slávu, smútok i nádej. Všetko. Pochopila to aj sv. Terezka z Lisieux, keď píše: "*Pochopila som, že ak sa chcem stať svätou, musím mnoho trpieť, stále sa usilovať o to, čo je dokonalejšie, a zabúdať na seba.*"- Jednota s Kristom je jednotou v Jeho radosti i bolesti, smrti i vzkriesení, pohane i oslave, smútku i jasaní. Kto s Kristom trpí, spokojne bude z tohto sveta odchádzať, lebo vie, že "*ak sme s ním zrástli a stali sa mu*

podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní" (Rim 6, 5). Preto je jej Malá cesta cestou lásky. Láska nikdy nesklame. Viera môže kolísať, ale láska netúži vedieť, chápať, zažívať, netúži po ničom, iba milovať.

Dospelák, dieťa, dedič

Tak si to zhrňme!

Hriech z nás robí "dospelákov", karikatúru skutočnej zrelosti a dospelosti Božích synov a dcér. Podstata leží v snahe byť nezávislí na Bohu, mať niečo svoje, vlastné - vlastný osud, vlastnú vôľu, vlastné plány, vlastné zásluhy, vlastnú slávu, moc, vlastníctvo,...

Pokánie je, keď pochopíme, že sa to síce dá, ale výsledok je katastrofálny. Je ním chudoba, nuda a prázdnota Pekla. Vyhnanstvo, do ktorého sa sami uvrhujeme. A tak to vzdávame - aj preto, že sme spoznali a uverili, že Boh má jednak pre nás omnoho lepšiu víziu a dar, a jednak že nás skutočne prijíma, odpúšťa nám, dokonca platí za nás cenou bolesti a krvi a kríža, aby nám umožnil vrátiť sa a Jeho víziu a Dar prijať.

Stávame sa deťmi, deťmi Boha. Podstata tohto detstva je v tom, že sa rozhodujeme zanechať svoje Ego, ktoré po tom všetkom snažení sa ako hriešnikov aj tak za nič nestojí. Rozhodujeme sa nemať nič svoje ani nič vlastné, iba Božie. Rozhodujeme sa nespoliehať na nič vlastné ani nečakať nič od sveta, iba na Boha a od Boha. Strácame svoj život, samých seba, aby Boží Život a sám Boh boli našim všetkým a aby všetko, čo máme, bolo len to Božie, Boh sám. V láske sa nám práve takto Boh, náš Otec, dáva a toto je Jeho vízia pre nás: *"Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli*

zasa báb, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti. Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia" (Rim 8, 15-17). Výsledkom je, čo hovorí Raniero Cantalamessa: "My z Božej milosti vlastníme Boha!" On vlastní nás a my Jeho vo vzájomnom darovaní sa lásky.

A teraz je čas znova vyrásť, ako vraví Písmo, *"aby skrze jeho Ducha mocne zosilnel váš vnútorný človek"* (Ef 3, 16), aby sme rástli až *"kým nedospejeme všetci... k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku"* (Ef 4, 13) a stali sa skutočne dospelými, skutočne synmi a dcérami, skutočne dedičmi.

V čom táto nová a skutočná dospelosť syna a dediča spočíva? Pavol to ukázal úplne jasne: *"Sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení"* (Rim 8, 17). Malé dieťa je od utrpenia uchránené, lebo by ho ešte neznieslo. Je uchránené ešte aj od skutočnej roboty a skutočnej námahy. Ešte sa len hrá, žije v bavlneke a v náručí Otca. Ale keď vyrastie, je Otcom prizvané ku skutočnej robote. Ku skutočnej námahe. A, áno, aj k utrpeniu a bolesti s tým spojenými, ako vraví Ježiš, najprv o detstve: *"Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba,... Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho"* (Mk 8, 34-35), a potom o dospelosti dedičia a Jeho druha a brata pred Otcom: *"Nech... vezme svoj kríž a nasleduje ma"* (Mk 8, 34).

Tu začíname chápať, prečo mnohí svätí sa radovali v utrpeniach s Kristom, dokonca o ne Krista prosili a žiadali. Veď je to vyznačenie - *keď otec jedného dňa povie dieťaťu, si už dosť veľký, nechaj hračky stranou a pod', dnes budeme pracovať spolu, skutočnú chlapskú prácu. Alebo keď kráľ, ktorý ide do vojny, vezme so sebou už aj svojho syna - je to pocta a vyznačenie a syn už celé roky túžil a čakal, kedy konečne bude môcť aj on ísť a sprevádzať otca!*

U nás, v Božej Rodine, to je rovnaké: "*Ved' vy ste dostali milosť nielen v Krista veriť, ale aj trpieť pre neho tým, že vediete ten istý zápas, ktorý ste videli na mne a teraz o mne počúvate*" (Flp 1, 29-30), jasá Pavol, keď vidí toto vyznačenie a povýšenie na iných a sám o sebe dodáva, plný radosti, že ho Otec uznal za hodného a prizval ho k svojej "chlapskej" práci, dielu Kráľa, po boku Prvorodeného Syna, Krista: "*Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev*" (Kol 1, 24) a potom aj ich povzbudzuje, aby tiež boli "*vo viere upevnení, stáli a neodkloniteľní od nádeje evanjelia*" (Kol 1, 23). Podobne píše aj Peter: "*Radujte sa, keď máte účasť na Kristových utrpeniach, aby ste sa radovali a plesali aj vtedy, keď sa zjaví jeho sláva. Keď vás hanobia pre Kristovo meno, ste blahoslavení, lebo Duch slávy a Boží na vás spočíva*" (1Pt 4, 13-14). Je to vyznačenie od Otca a znak toho, že sme po obrátení znovu vyrástli, znovu dospelí, ale už do skutočnej dospelosti a do opravdivej zrelosti synov a dcér, dedičov Boha.

Čo je teda znakom skutočnej dospelosti, zrelosti syna a dediča Boha, pripraveného ujať sa Kráľovstva? Stále je dieťaťom Otca a teda stále nemá a ani nechce mať nič svoje a nič vlastné a nič od seba ani zo seba, iba všetko Otcovo. Ani sa nespolieha na nikoho ani na nič ani neočakáva nič od nikoho ani ničoho, iba od svojho Otca. Je syn Otca a jeho závislosť na Otcovi je jeho najväčším bohatstvom s darom. Jeho zrelosť a dospelosť sa však prejavuje v tom, že je dosť silný a veľký na to, aby priložil ruku k dielu, ku *skutočnej práci*, pripravený na skutočný boj a zápas o Kráľovstvo a spásu všetkých. Dost' veľký na to, aby podstúpil aj námahu, utrpenie, bolesť, obeť, súženie s tým spojené. Práve týmto dospieva, práve týmto sa z neplnoletého dieťaťa stáva mužom, synom a dedičom, ako hovorí aj Písmo, "*že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia*" (Sk 14, 22), v ktorých sa osvedčíme, že sme už naozaj do svojho dedičstva dorástli. Keby sme toto nezvládli, potom by to bola pohroma, ako varuje sám Ježiš: najprv pred tými, ktorí sa nechcú stať deťmi a držia sa svojho dospeláctva: "*Semeno*

je Božie slovo. ... [to,] ktoré padlo do trnia, to sú tí, čo počúvajú, ale starosti, bohatstvo a rozkoše života ho postupne udusia a oni neprinesú úrodu" (Lk 8, 11.14). A potom pred tými, ktorí sa deťmi s radosťou stali, ale boja sa vyrásť: "Na skale, to sú tí, čo počúvajú a s radosťou prijímajú slovo, ale nemajú korene, veria len na čas a v čase skúšky odpadajú" (Lk 8, 13).

Malé dieťa sa nestane veľkým a silným len tak, z čista, jasna. Aj my máme nástroje, ktorými sa na toto chystáme a ktoré nás robia silnejšími. Hovoríme im askéza: Zapieranie sa. Pôst. Bdenie. Strohosť a prostota života proti rozmazanosti a zmäčkivosti. *Tak, ako v minulosti synovia kráľov a veľmožov správali na zemi na plášti v studených sieňach hradov, umývali sa v ľadovej vode, denne cvičili so zbraňou a ťažkými bremenami a učili sa vystačiť s jednými šatami a prostým jedlom, aby sa pripravili na život rytiera a bojovníka v poli, presne to isté môžeme aj my. Môžeme sa pripravovať, napomáhať tomu, aby sme dorástli do dospelosti dedičov, ktorí sa neboja práce a námahy v Otcovom Diele, ktorí sa neboja ani bolesti a utrpenia v spoločnom boji s Kristom, ba ani Božieho smútku, plného radosti z hlbokej jednoty a spoločnosti Otca so svojimi deťmi, synmi, dedičmi.*

Malosť a súčasne veľkosť. Paradox kresťanstva. Som malý, lebo nemám nič vlastné ani zo seba. Som veľký, lebo všetko Božie je moje, sám Boh, môj Otec. Som malý, lebo som dieťaťom a spočívam v láske Otca, uvoľnené, bezstarostne, spokojne. A som veľký, pretože som dorástol do sily syna či dcéry, Božieho muža, Božej ženy, dediča, ktorý pred Otcovou prácou neuteká, pred námahou necúva, bolesti ani utrpenia sa nedesí a obetovať sa s Kristom sa nezdráha, lebo v Duchu mocne zosilnel a je plný sily od Otca. Malý a chudobný čo do sveta, bez svetského postavenia, bez svetskej moci, bez svetského bohatstva. Veľký pred Bohom a anjelmi, pretože dedič samého Boha, dedič Kráľovstva, syn samého Otca.

Nie snívanie, nie kvietizmus

Sú ľudia, ktorí sa neodhodlajú k tej radikálnej zmene, prechodu, obráteniu, ktoré spočíva v tom, že zanecháme „veľkosť“ svojho Ega, aby sme namiesto neho sa stali deťmi a prijali všetko Otcovo. Pre týchto ľudí je kresťanstvo alebo *bremenom*, pretože ich núti robiť a žiť veci, ktoré hlboko a bytostne odporujú ich Egu;...

... alebo sa pre nich stáva *snívaním*: únikom od života do „praktikovania náboženstva“, v ktorom sa vyžívajú a realizujú vo vonkajších veciach, vo vonkajších znakoch liturgie, vonkajších pobožnostiach, utápajú sa v dumaní a uvažovaní a v citoch, nahovárajú si, ako Krista milujú, pretože cítia v sebe akési dojatie a pohnutie nad Ním (čo je samo osebe dobré a pochopiteľné a malo by byť každému normálnemu človeku prirodzené) – ale toto všetko len ako často nevedomá prikrývka, určená na to, aby maskovala strach a nechotu zomrieť sebe, opustiť Ego, uveriť Bohu a celkom sa Mu zveriť, vybrať si iba Jeho. Naopak, často práve táto prikrývka je miestom, kde bujnie ich Ego a kde sa opájajú pocitom, že oni sú tí jediní "praví" a "veriaci" katolíci, zatiaľ čo celá Cirkev Kristova vrátane jej pastierov a námestníka už dávno od Boha odpadla a je už len akousi diabolskou inštitúciou, veru, nie ako *oni*...! Podobne *protestantizmus* so svojim „stačí ti uveriť, že Ježiš je tvoj Spasiteľ a nič viac už netreba, si spasený človek“ koná podobne a utápa sa v ilúzii o tom, ako je „spasený iba vierou“, bez skutkov – dokonca teraz už bude „iba požehnaný“, ako tomu verí jeho odnož, hlásajúca ono „evanjelium prosperity“.

A potom je tu kvietizmus, "učenie hlásajúce pasívny nazeravý vzťah k životu a zrieknutie sa aktívnej činnosti, ľahostajnosť k dobru i zlu, zmierenie sa s každým utrpením a bezpodmienečné podriadenie sa božej vôli" (wikipedia), "forma kresťanskej viery, ktorý znamená úplnú pasivitu duše, blaženej preto, že je spojená s Bohom, a Bohom a v Bohu premenená. Toto učenie, zastávané v 17. storočí pani Guyonovou a Fénelom, vedie najmä potlačeniu zodpovednosti odmietaním akejkoľvek individuálnej iniciatívy" (drahoslav.solas.sk). Smer Cirkvou oficiálne zavrhnutý. Prečo? Nie je vari dobré a správne odovzdať sa do vôle Božej? Všetko prijímať? Blažene hľadiť na Otca a kochať sa Jeho Krásou a Veľkosťou? Nie je práve o tomto, byť dieťaťom Boha? A sme v jadre problému!

Kvietizmus je *syndróm Petra Pana* vo vzťahu k Bohu. Vo svetskom prostredí sa tento syndróm prejavuje ako neochota, ťažkosť "prevziať zodpovednosť za svoje činy, majú pocit, že aktivity a povinnosti, ktoré bežne robia dospelí, sa ich netýkajú, alebo že sa s nimi nevedia vysporiadať. Necítia sa pripravení čeliť životu, v ktorom musia rozhodovať sami za seba, aj keď sa blížia k tridsiatke alebo majú už po nej. Nedodržiať sľuby, nevedia sa nadhlo niečomu zaviazat'" (noizz.aktuality.sk). Vo vzťahu k Bohu je to podobné: neochota vyrásť, dorásť do zrelosti a dospelosti Božieho syna a dcéry, dediča Boha, ktorý je povoláný a vyvolený k veľkej veci, že totiž "ak vytrváme, s ním budeme aj kralovať" (2 Tim 2, 12). Kralovanie je niečo aktívne, plné sily a konania. Ako synovia Otca preto musíme doň dorásť – práve konaním! Dospieť "k zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku, aby sme už neboli malými deťmi" (Ef 4, 13-14) – tým, že sa naučíme konať, pracovať s Kristom, bojovať po Jeho boku ako súčasť Jeho Tela, *Cirkvi bojujúcej*, že sa naučíme spolu s Ním namáhať, spolu s Ním trpieť, znášať "bremeno dňa a horúčosť" (Mt 20, 12), mať podiel na Jeho radošti aj smútku, plesaní v Duchu i slzách a úzkosti Getseman, na bolesti a utrpení i na triumfe víťazstva. takto sa z nás stávajú navzájom druhovia, takto sa po boku Krista stávame naplno synmi Otca a naozaj sa aj ujímame dedičstva podľa

slov Krista: "Pod'ite, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta" (Mt 25, 34)!

Kvietizmus sa ale toho bojí. Odmieťa vyrásť. Odmieťa dospieť. Chce stále ostať iba malým dieťaťom, pasívnym, bezmocným, ležiacim, ktoré sa necháva obskakovať a obš'astňovať a odmieťa sa stať druhom Krista a spolupracovníkom Otca, opravdivým dedičom Otca. A tak sa stáva slepou uličkou, splňajú sa na ňom slová Krista: "Tento človek začal stavať, a nemohol dokončiť" (Lk 14, 30). Je formou *neviery*, aj keď sa ako viera *tvári*. Odmieťa totiž volanie Otca, odmieťa uveriť, že je možné a že je dokonca aj krásne - krajšie, než celý život *preležať v kolíske* - vyjsť z kolisky von, v dôvere podať Otcovi ruku a vyraziť spolu s Ním do sveta *dospelých* synov a dcér Boha, kráľov a kráľovien sediacych a vládnuacych na Tróne Baránkovom, predtým však osvedčených a ošľahaných, ohňom zocelených a súžením zošľachtených dedičov Otca a druhov, *družiny hrdinov* Jeho Syna, Krista, aby tak Otec "aj v nás mohol milovať, čo ... si obľúbil vo svojom Synovi" (Rímsky misál, nedeľná prefácia VII).

"Pamätaj na to, že Ježiš Kristus, z Dávidovho rodu, bol vzkriesený z mŕtvych podľa môjho evanjelia, pre ktoré znášam útrapy až po okovy ako nejaký zločinec. Ale Božie slovo nie je spútané! Preto všetko znášam pre vyvolených, aby aj oni dosiahli spásu, ktorá je v Kristovi Ježišovi, a večnú slávu. Spôľahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť. Ak vytrváme, s ním budeme aj kraľovať. Ak ho zaprieme, aj on zaprie nás." (2 Tim 2, 8-12)

Pred nejakým časom sme dumali, že podstatou *tretieho obrátenia* je práve ono „stať sa dieťaťom“, ktoré nemá nič vlastné, ale všetko len a jedine Božie. Tak, ako sa dá *dospelosť* zameniť za *dospeláckosť*, dá sa aj Božie *detstvo* zameniť za *detinskosť*. O tom kvietizmus, myslím, je. Snaží sa byť dieťaťom – ale nie skutočným, ktoré sa učí, rastie a dospieva. Ani sa nezrieka seba, svojho Ega. Ponecháva si ho v podobe infantilnej túžby

vyhnúť sa jednaniu, práci, námahe, rastu, miesto toho sa snaží presadiť svoje a ostať naveky v kolíske...

Preto sv. Terezka jedným dychom hovorí o tom, že chce byť *malým dieťaťom* a súčasne o tom, že musí *veľa trpieť* s Kristom. Podobne švédsky karmelitán Wilfrid Stinissen hovorí, že po treťom obrátení prichádza čas prijať účasť na obete Krista a trpieť spolu s Ním. To, preto, že sme sa stali deťmi a zanechali *detinskosť* - a ako deti sme tak namiesto *dospeláctva* vyrástli a dorástli do skutočnej *dospelosti* a zrelosti Krista, Syna.

Adorácia je vo svojej podstate veľmi aktívna

Vo svojej podstate, nie v uskutočnení.

Počas adorácie mlčíme a sme pasívni a nechávame Pána, aby konal a hovoril a nechávame, aby sama Jeho prítomnosť, *podobne ako Slnko pokožku, keď sa opalujeme*, nás premieňala a pôsobila na nás.

Súčasne je ale adorácia podobná *nadýchnutiu sa plavca pred skokom do vody*. Je to sústredenie pred konaním. Tak, ako to vidíme u samého Ježiša: *"V tých dňoch vyšiel na vrch modliť sa a strávil celú noc v modlitbe s Bohom. Keď sa rozodnilo, zavolať si učeníkov a vyvolil si z nich Dvanástich, ktorých nazval apoštolmi: ... Zostúpil s nimi dolu a zastal na rovine i veľký zástup jeho učeníkov a veľké množstvo ľudu z celej Judey i z Jeruzalema aj z týrskeho a sidonského pobrežia. Prišli ho počúvať a dať sa uzdraviť zo*

svojich neduhov. A ozdraveli aj tí, ktorých trápili nečistí duchovia. A každý zo zástupu sa usiloval dotknúť sa ho, lebo vychádzala z neho sila a uzdravovala všetkých" (Lk 6, 12-13.17-19). Modlitba osamote, s Otcom, bola u Neho ako veľký *nádych* - po ktorom pokračoval dlhý a mocný *výdych*!

Možno - asi, určite, - aj toto je jeden z určujúcich faktorov modlitby, ale aj liturgie: neexistuje *nádych* bez predchádzajúceho ale aj nasledujúceho *výdychu* v podobe práce námahy a veru aj strádania a utrpenia bok po boku s Kristom. Ako by sa mohol v modlitbe a adorácii *nadychovať* ten, kto *nedýcha*? "*Zadarmo ste dostali, zadarmo dávajte*" (Mt 10, 8). Nemá čo dávať, kto najprv nedostal. Ale nedostane ten, kto nie je schystaný ísť a dávať ďalej to, čo dostal. Tak, ako hovorí prvý z pápežov: "*Podľa toho, kto aký dar dostal, sľúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti*" (1Pt 4, 10). *Dobry správca* Božej milosti je ten, kto ju ďalej odovzdáva v skutkoch a činoch spolu s Kristom, v Kristovom a teda Otcovom Diele na zemi. To sa nám snažil povedať aj Ježiš hneď dvakrát, v podobenstvách o *talentoch* a o *mínach*.

Ak teda ideme na adoráciu alebo ak sa modlíme alebo sme na liturgii, tak oná *disponovanosť*, ktorá určuje, koľko z Božej milosti a darov sme v tom všetkom schopní prijať, obsahuje v sebe aj toto: že prichádzame *ako robotník na prestávku a oddych, najesť sa, nabrat' sily, vymeniť poškodené nástroje, vziať nový materiál, lebo hneď sa vráti do práce, do roboty, ved' je robotník...* Tak aj my, ak sme kresťania, potom sme druhovia a spolupracovníci Krista - najprv v Jeho *práci a námahe*, aby potom aj v Jeho *Sláve a Dedičstve*.

Ak v sebe tento základný postoj synov a dcér nemáme, ak ešte nežijeme ono synovské: *neprišiel som na svet "aby som plnil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal a dokonat' jeho dielo"* (Jn 6, 38; 4, 34) - tak sa najprv pre to rozhodnime, jasne a pevne ako pre svoj základný vnútorný životný postoj.

A potom s týmto postojom prídme pred Pána na adoráciu: Ježišu, prišiel som si po silu a dary a nástroje a *materiál* do práce na Otcovom Diele a hneď, ako odtiaľto odídem, sa plný sily a darov, ktoré si mi dal, do nej pustím! Myslím, že uvidíme *veľký rozdiel!*

Najprv je teda: "*Keď* vystúpili na breh, videli rozloženú *pahrebu* a na nej položenú *rybu a chlieb*. ... *Ježiš im povedal: "Pod'ite jest!"* A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: "*Kto si?*", lebo vedeli, že je to *Pán*" (Jn 21, 9.12) - ale hneď za tým: "*Keď* sa najedli, *Ježiš sa opýtal Šimona Petra: "Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?"* Odpovedal mu: "*Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.*" *Ježiš mu povedal: "Pas moje baránky."*" (Jn 21, 15). Oboje patrí k sebe, oboje je jedno a nedá sa od seba oddeliť *nádych* od *výdychu*, lebo je to jedno *dýchanie* Božieho synovstva. Ak sme pripravení s Kristom a skrze Krista modliť sa k Otcovi, znamená to, že sme pripravení aj s Kristom pracovať, namáhať sa, obetovať sa a áno, keď na to príde, aj trpieť v Diele Jeho Otca. A naopak, ak sme pripravení na toto dielo a prácu, sme pripravení aj na modlitbu.

Povedané slovami minulých dní, ako *malé deti* sa nadychujeme, prázdni seba sa plníme Bohom, aby sme boli plní len a jedine Jeho. A potom, ako už Bohom *veľkí synovia a dedičia*, vydychujeme v skutkoch, činoch, v práci a bojoch s Kristom, Synom a Bratom.

Od ľudskej k Božej dobrote

Ľudská dobrota je: nerobím nikomu zlé a dokonca som ochotný druhému pomôcť.

Božia dobrota je: delím sa so všetkým, aby každý mal to, čo ja a všetci sme mali rovnako - a som ochotný podstúpiť aj námahu, obeť, utrpenie, aby to tak bolo.

No a my sa musíme naučiť tejto Božej dobrote, pretože tak sa stávame synmi Dobrého Otca a hodnými, *axioi*, pre dobrý život v Kráľovstve dokonalého Dobra.

"Ale milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec!" (Lk 6, 35-36)

"Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých; a svadobná sieň sa naplnila hosťami." (Mt 22, 10)

Toto je Cirkev, Kráľovstvo na zemi, kde sa ľudia zhromaždili, aby sa takto delili so všetkým, čo majú a čím sú: *"Podľa toho, kto aký dar dostal, slúžte si navzájom ako dobrí správcovia mnohotvárnej Božej milosti"* (1Pt 4, 10), hovorí Písmo a inde zase: *"Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska?"* (1Jn 3, 17). Tí, ktorí sa delia, vojdú do Života. Tí, ktorí sa deliť odmietajú, Život práve odmietli...

"Potom Kráľ povie tým, čo budú po jeho pravici: "Poďte, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené od stvorenia sveta. Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť; bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma; bol som nahý a priodeli ste ma; bol som chorý a navštívili ste ma; bol som vo väzení a prišli ste ku mne." ... Potom povie aj tým, čo budú zľava: "Odídte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa, ktorý je pripravený diablovej a jeho anjelom! Lebo som bol hladný, a nedali ste mi jesť; bol som smädný, a nedali ste mi piť; bol som pocestný, a nepritúlili ste ma; bol som nahý, a nepriodeli ste ma; bol som chorý a vo väzení, a nenavštívili ste ma."'" (Mt 25, 34-36.41-43)

Hľa, ale jednoduché to je! Všetky chyby, závislosti, slabosti, všetko môže byť napravené a naozaj uzdravené a očistené bude, tu alebo v očistci, ale bude. To nie je problém. Ale *"kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata"* (1Jn 3, 10), *"kto nemiluje, ostáva v smrti"* (1Jn 3, 14), *"kto nemiluje, nepoznal Boha, lebo Boh je láska"* (1Jn 4, 8), *"veď kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí"* (1Jn 4, 20).

Ak chýba láska, všetko ostatné sa stáva neúčinným a márnym, ako vraví sám Ježiš: *"Si vytrvalý, veľa si zniesol pre moje meno a neochabol si. Mám však proti tebe to, že si zanechal svoju prvotnú lásku. Preto si spomeň, odkiaľ si padol, rob pokánie a konaj ako prv. Ak nie, prídem na teba a pohnem tvoj svietnik z jeho miesta — ak nebudeš robiť pokánie"* (Zjv 2, 3-5). Veď *"keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo"* (1Kor 13, 3).

A podstatou lásky, lásky na spôsob Boha a Otca, lásky synov a dcér Boha, je práve toto: *delenie sa so všetkým, aby všetci mali to čo ja.*

Ovocím tejto lásky je potom *Cirkev*, "ved' medzi nimi nebolo núdzneho, lebo všetci, čo mali polia alebo domy, predávali ich, a čo za ne utržili, prinášali" (Sk 4, 34). Preto Ježiš varuje: "Ako ťažko vchádzajú do Božieho kráľovstva tí, čo majú majetky! Lahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, ako boháčovi vojsť do Božieho kráľovstva." (Lk 18, 24-25) - lebo sa odmieta deliť a radšej strpí nerovnosť, než by sa zriekol majetku, ktorý je mu viac, než bratia. A to platí o všetkom majetku, nielen hmotnom.

Keď sa niekto rozhodne stať kresťanom a žiť v Cirkvi, najprv sa opýta: Čo mám, s čím môžem obohatiť ostatných a podeliť sa? Niekto má dom, kde sa dá stretať. Iný majetok. Ďalší vedomosti. Ďalší zručnosť. Ďalší čas. Každý niečo má. A tak to, čo má, prináša, aby tým slúžil ostatným a s radosťou prijíma službu ostatných a tak sú všetci rovnako bohatí skrze lásku.

"Vystúpi mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený." (Mt 24, 11-13)

V liturgii je súčasťou každej omše *zvonček*, ktorý nie je primárne zbierkou na kostol a elektrinu a tak, ale hlavne na chudobných. Presne tu sa deje to, čo robí Cirkev od počiatku: "všetci, čo mali polia alebo domy, predávali ich, a čo za ne utržili, prinášali a kládli apoštolom k nohám, a rozdeľovalo sa každému podľa toho, kto ako potreboval" (Sk 4, 34-35). Pohľad do košíčka na obetné dary nám tak vcelku pekne odhalí, koho v kostole máme: či katolíkov, *obetavo sa deliacich s finančnými prostriedkami*, ako definuje jeden z troch znakov živej farnosti *Gallupov ústav* vo svojom výskume; alebo boháčov, *neochotných deliť sa, onú duchovnú buržoáziu pápeža Františka*.

Svätosť nie je ťažká

Je prirodzená a normálna. Stačí dať stranou hriech. A to tiež nie je ťažké, ak je tu Boh, v ktorého môžeme uveriť. Koreňom hriechu sú *neistota* a *nedostatok*, prázdnota vnútri človeka. Tie plodia *žiadostivosť* a *strach*. A z nich sa rodí *Ego*, čiže hriech.

V Bohu ale nedostatok ani neistota neexistujú. Niet po čom byť žiadostivý, niet sa čoho báť. Človek sa môže znovu uvoľniť a vrátiť do svojej pôvodnej podoby a tou je "prvotná svätosť". Bez Boha a mimo Neho nemožné. V Ňom a s Ním normálne a prirodzené.

Viera tak je viac, než postoj. Je to skutočný život, skutočné spoločenstvo s Bohom, ktorý sa stal našim Otcom a ktorému dôverujeme. Viera nie je možná bez nádeje a bez lásky. Preto láska je plnosťou viery. Bez viery a bez lásky je svätosť nemožná. S vierou a láskou prirodzená. Tak, ako vraví Ján: *"Vieme, že nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne. Vieme, že sme z Boha a celý svet je v moci Zlého. A vieme, že prišiel Boží Syn a dal nám schopnosť poznať toho Pravého. A my sme v tom Pravom, v jeho Synovi Ježišovi Kristovi. On je ten Pravý, Boh a večný život"* (1Jn 5, 18-20).

Svätosť je zároveň nádherná. V nej je totiž všetko na svojom mieste, všetko je dokonalé, číre, jasné, žiadne rozpory, žiadne vnútorné boje, nič. Dokonalosť. A keďže sa deje v Bohu, je miestom naplnenia Ním, miestom zbožštenia.

Existuje viera, ktorá ešte skutočnou vierou nie je, lebo sme stále plní Ega - ako sprvu aj apoštoli boli: *"učeníci Jakub a Ján povedali: "Pane, máme povedať, aby zostúpil oheň z neba a zničil ich?"*" (Lk 9, 54); alebo keď "hovorili: *"Pane, pozri, tu sú dva meče."* On im povedal: *"Stačí."*" (Lk

22, 38) a potom ešte naposledy: "*Keď tí, čo boli okolo neho, videli, čo sa chystá, povedali: "Pane, máme udrieť mečom?"*" (Lk 22, 49). Potom sa ilúzia ich viery zosypala... a oni sa rozutekali... Často ale, obzvlášť bratia nekatolíci ale v praxi aj mnohí v Cirkvi, považujeme toto za vieru a tvrdíme, že veď "*veríme v Boha*". Ale skutočná viera, to je nádej a láska a skutočný život s Bohom - a to znamená koniec a smrť Ego. Ego vylučuje vieru, viera vylučuje Ego.

Duchovný život je o navykaní si na tento stav. Sprvu je nám to cudzie, krásne, ale cudzie, nové, nezvyklé. Dokážeme to v závetrí adorácie, liturgie, vnútornej modlitby,... preto sa mnohí aspoň na čas uchýľovali do pustovní. Musíme sa navyknúť takými byť, stále a všade. Prirodzene, normálne, bez falošnej hanby, ktorú cíti Ego, keď je zranená jeho pýcha. Prestať sa zo zvyku stáčať okolo sveta. Časom sa on začne stáčať okolo nás... v dobrom a či zlom. Kde v Bohu viac nie je žiadna žiadostivosť po ničom ani obavy z ničoho, tam ostáva len tento prirodzený život svätosti vo všetkej jej ľahkosti a uvoľnenosti.

Ostáva ešte telo, to fyzické. Aj oni si musí navyknúť. Tento návyk sa volá askéza a *askéza je sloboda*.

Chceš žiť Večný život?

Tak začni žiť večný život!

"Ak niekto povie: "Milujem Boha," a nenávidí svojho brata, je luhár. Ved' kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí" (1Jn 4, 20). Môžeme to parafrázovať a povedať: *Nemôže žiť Večný život s Bohom*

, ktorého nevidí, v Tele Eucharistie ten, kto nežije večný život s bratom a sestrou, ktorých vidí, v Tele Cirkvi.

Podstatou tohto života je delenie sa v láske. Delenie sa s tým, čím sme a čo máme. "Čo sme videli a počuli, zvestujeme aj vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami. Ved' my máme spoločenstvo s Ocom a s jeho Synom Ježišom Kristom" (1Jn 1, 3). Ale nemôže mať toto spoločenstvo a deliť sa s ním ten, kto nie je pripravený deliť sa aj s tým ostatným, čo má: s majetkom - "ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska" (1Jn 3, 17)? - až po obeť a utrpenie - "teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev" (Kol 1, 24).

Toto delenie sa musí byť postoj, vnútorné nastavenie nášho ja, nielen občasný skutok, ktorý urobíme. Boh je láska. Boh je delenie sa - v Trojici sám v sebe, v Kristovi s nami. Rovnakými sa musíme stať aj my - v Cirkvi medzi sebou, spoločne potom voči ľuďom sveta.

Lenže v praxi u nás bezmála žiadna takáto cirkev neexistuje. Na pozadí volania pápeža k návratu k *synodalite* hľadáme na farnosť a vidíme v celej nahote, čo sme z nej (nielen) u nás urobili - ľudí, ktorí sú vo viere nesamostatní, apatickí voči Cirkvi, ktorí nemajú často ani základné vedomosti a poznatky, ich viera je často zamenená za akúsi poveru a ktorí netúžia a ani nevedia a ani nie sú zvyknutí zaoberať sa vecami Cirkvi, hoci by to malo byť samozrejmé, lenže im pripadá ako niečo cudzie, abstraktné, niečo mimo ich reálneho života... Čo možno funguje v Južnej Amerike, u nás sa zdá byť priam nepredstaviteľné...

Dve veci sme hanebne zanedbali: *uvádzanie do kresťanského života*, ktoré je hlavným poslaním Cirkvi, a *štruktúru spoločenstva malých spoločenstiev*, ktorá je Cirkvi vlastná odo dňa Turíc a ktorá to všetko v praxi umožňuje na bežnej dennej báze.

Kde začať? Ako začať cestu pokánia - pastierov? Tam, kde Jánova cesta je v nedohľadne, ostáva tá Pavlova. Pôst a modlitba. *Kňazi sú povinní modliť sa a prinášať obety za ľud*, hovorí Koncil. Toto je začiatok. Aj Ježiš začínal, na púšti, hladom, smädom, modlitbou, celých štyridsať dní. Aj v globále, najprv bolo krajné delenie sa s nami na kríži, až potom ono slávne v Tele Cirkvi. *"Tí, čo sejú v slzách, s jasotom budú žať"* (Ž 126, 5).

Ako deti sme sa stali malí a boli sme oslobodení Synom a stali sa deťmi Otca v Duchu Svätom.

Ako dedičia sme dospeli do skutočnej dospelosti Krista a Jeho veľkosti. Zanechali sme hračky a pristúpili k Nemu, aby sme sa pridali k Jeho práci a mali účasť na Jeho námahe. Pripravení s Ním trpieť, s Ním sa obetovať za ľud. Myslím, že inak to ani začať nemôžeme, než pôstom a púšťou. Tam sa sami osvedčujeme, že sme dospeli a že to naozaj chceme. A tam kladieme základy budúceho víťazstva, veď *"tento druh (diabolstva) sa nedá vyhnúť ináč, iba modlitbou a pôstom"* (Mt 17, 21). Ako už dávno predtým Daniel: *"Obrátil som tvár k svojmu Pánovi, k Bohu, aby som ho hľadal modlitbou a prosbami s pôstom, vrecovinou a popolom"* (Dan 9, 3).

A potom? *"Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma"* (Lk 9, 23).

Večný život znamená deliť sa. To znamená, dať to, čo práve máš, dať to, čo práve môžeš dať. Keď sa nedá iné, obeta, pôst, modlitba sú vždy poruke.

V tom je múdrosť slov Pavla: *"ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení"* (Rim 8, 17). Je to jeden a ten istý večný Boží Život jednej a tej istej lásky, ktorý Ježiš žil na zemi a na kríži a ktorý žije v Sláve Otca v Trojici. Stále jeden a ten istý, len žitý v rôznych podmienkach. Ak nežijeme tento život tu, na zemi, ako by sme ho mohli zrazu vedieť žiť v Nebi? A kto ho žije na zemi - *"hoci s prenasledovaním"* (Mk 10, 30) a *"cez mnohé*

súženia" (Sk 14, 22) - samozrejme ho bude žiť a dokáže žiť aj v Sláve Neba. Stále je to totiž jeden a ten istý život. Kto takto žije, nehľadí na odmenu, lebo sám život, to, že trpí s Kristom spoločne, mu je nebom a odmenou, ako jasá aj Pavol: "Ved' vy ste dostali milosť nielen v Krista veriť, ale aj trpieť pre neho" (Flp 1, 29)! Hľa, aká odmena, hľa, aké vyznačenie - pre toho, kto už prijal a žije večný život, pre toho, kto miluje: "Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás..." (Kol 1, 24).

Ako rozdať zlo ako almužnu?

"Lebo znútra, z ľudského srdca, vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstvá, chamtivosť, zlomyseľnosť, klamstvo, necudnosť, závisť, rúhanie, pýcha, hlúposť. Všetky tieto zlá vychádzajú znútra a poškvrňujú človeka." (Mk 7, 21-23)

"Ale čo je vnútri, rozdajte ako almužnu a všetko vám bude čisté." (Lk 11, 41)

Ako môžeme všetko toto zlo rozdať ako almužnu? Jednoducho. Ježiš nám dal presný návod, keď povedal: *"Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde ich mol' a hrdza ničia a kde sa zlodeji dobývajú a kradnú. V nebi si zhromažďujte poklady; tam ich neničí ani mol', ani hrdza a tam sa zlodeji nedobývajú a nekradnú"* (Mt 6, 19-20)! A ako a čím si ich v Nebi zhromaždiť? *"Viete, že tí, ktorých pokladajú za vládcov národov, panujú nad nimi a ich veľmoži majú nad nimi moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa bude chcieť stať medzi vami veľkým, bude vaším služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých. Lebo ani Syn človeka*

neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých" (Mk 10, 42-45). A keby sme tomu náhodou ešte úplne nerozumeli, Pavol to povedal ešte priamejšie: "Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal. A keby som mal dar proroctva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo" (1 Kor 13, 1-3). A keby sme náhodou predsa ešte niečo potrebovali k tomu dodať, nechajme to na poeticky lakonického a drsne priameho Jána: "My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah. A viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život. Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. Ak má niekto pozemský majetok a vidí brata v núdzi, a srdce si pred ním zatvorí, ako v ňom môže ostávať Božia láska? Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou. Podľa toho poznáme, že sme z pravdy, a upokojíme si pred ním srdce. Lebo keby nám srdce niečo vyčítalo, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko. Milovaní, ak nám srdce nič nevyčíta, máme dôveru k Bohu a dostaneme od neho všetko, o čo len budeme prosiť, lebo zachovávame jeho prikázania a robíme, čo sa jemu páči. A toto je jeho prikázanie: aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám prikázal" (1 Jn 3, 14-23). Stačí?

Prečo ľudia podvádzajú, zabíjajú, klamú, sú lakomí, bojujú, hnevajú sa, nenávidia, závidia, smilnia a páchajú každé zlo? Nie preto, lebo túžia po veľkosti, rozkoši, po bohatstve a sláve, alebo aspoň uchovať si život?

Kde je väčšia sláva, než v Bohu? Dlhší život, než večný? Väčšia rozkoš, než Život Boha? Väčšie bohatstvo, než zdediť Kráľovstvo? Nikde. Preto Ježiš

hovorí: "*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Lebo za čo vymení človek svoju dušu*" (Mk 8, 36-37)?! "*A povedal im aj podobenstvo: "Istému boháčovi prinieslo pole veľkú úrodu. Premýšľal a hovoril si: "Čo budem robiť? Ved' nemám kde uložiť svoju úrodu."* Potom si povedal: "*Toto urobím: Zrúcam svoje sýpky a postavím väčšie a tam uložíť všetko obilie i ostatný svoj majetok. Potom si poviem: Duša, máš veľké zásoby na mnohé roky. Odpočívaj, jedz, pi a veselo hoduj!*" Ale Boh mu povedal: "*Blázon! Ešte tejto noci požiadajú od teba tvoj život a čo si si nahonobil, čie bude?*" Tak je to s tým, kto si hromadí poklady, a pred Bohom nie je bohatý." (Lk 12, 16-21).

A tak, nemusíš krotiť svoju túžbu po sláve, po veľkosti, po rozkoši, po živote. Stačí, ak si ujasníš, kde toto všetko nájdeš v miere plnej, prekypujúcej, vrchovatej, večnej – a potom ich tam nasmeruješ! Preto Pavol hovorí: "*Ja sa za evanjelium nehanbím; ved' ono je Božou mocou na spásu každému, kto verí, najprv Židovi, potom Grékovi*" (Rim 1, 16) - práve preto, že odhaľuje, kde toto ohromné bohatstvo leží a čaká na nás - u Otca. A súčasne odhaľuje, ako sa k nemu dostať - láskou. Milosrdenstvom. Alebo - almužnou. Čím viac budeš milovať, čím viac budeš služobníkom všetkých, tým viac získaš, tým väčší budeš, tým viac nadobudneš pravého bohatstva a to už naveky - tak, ako to vysvetľuje sluhom pán v podobenstve o talentoch. Alebo inak – čím viac v láske *stratíš* seba, tým viac *nadobudneš* a získaš seba, ale už v sláve a veľkosti Boha, podľa slov Krista, že "*kto stratí svoj život pre mňa a pre evanjelium, zachráni si ho*" (Mk 8, 35).

Takže - máš v srdci *ambície*? Túžbu po *veľkosti* a *sláve* a *bohatstve* a *rozkoši*? Potom si to všetko nahonob a kúp tým jediným spôsobom, *láskou*, almužnou, dávaním života za bratov, dokonca za nepriateľov, podľa ceny a prísľubu Krista: "*Dávajte a dajú vám: mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú vám dajú do lona. Lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám*" (Lk 6, 38)! Alebo inak: "*Čo je vnútri,*" - všetky tieto túžby

a ambície, realizuj tým jediným ziskovým spôsobom, ktorým to, po čom dychtíš, naozaj získaš a to tak, že ich *"rozdajte ako almužnu a všetko vám bude čisté."* (Lk 11, 41) Práve tým sa naše vnútro očisťuje – keď všetko to, na čom sme lipli a po čom dychtila naša sebecká žiadostivosť, je z lásky rozdané a my sme konečne voľní, slobodní,... živí!

Malý, veľký, ale stále malý, však veľký

"Z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Ved som pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou" (1Kor 15, 10)

Najprv sa stávame *deťmi* a prijímame, že sami osebe nie sme nič a že od nás samých nezávisí v zásade vôbec nič. Boh má nad všetkým kontrolu aj moc a nakoniec všetko dopadne tak, že nikto nebude ukrivdený a každý dostane svoje podľa slov Písma: *"Ved' sa všetci musíme ukázať pred Kristovou súdnou stolicou, aby každý dostal odplatu, za to, čo konal, kým bol v tele, či už dobré a či zlé"* (2Kor 5, 10).

Potom sa stávame *dedičmi* Otca a bratmi Brata, spoločníkmi a druhmi Krista v Jeho práci, spolubojovníkov v Jeho boji. Je to dar a privilégium, môcť sa osvedčiť vedľa Neho, môcť mať podiel na tom, čo robí a čo je. O tom je náš život na zemi.

Stále však sme *deťmi*. Podobáme sa *panošovi veľkého kráľa, ktorý ho sprevádza do bitky. Na jednej strane vie, že od neho samého výsledok bitky*

nijako nezávisí a keby tam vôbec nebol, nič by sa nezmenilo úplne rovnako, ako jeho skutky na bojovom poli tiež nič nezmenia. Je ale poctený a vníma ako veľké vyznačenie, že smie byť pri kráľovi, že ho smie doprevádzať do bitky, byť po jeho boku a bojovať vedľa neho. A preto vydáva zo seba úplne všetko a aj zomrie v boji, ak by na to prišlo. Nie preto, že by tým niečo ovplyvnil, veď či zomrie udatne v boji alebo zbabelo utečie, kráľ tak či tak zvíťazí, nič sa nezmení. Ale urobí to preto, aby dostal vyznačenie, ktoré sa mu dostalo, aby sa osvedčil v službe kráľa. A kráľ ho odmení za jeho udatnosť, keď bude sláviť svoje víťazstvo.

Toto sme. Panoši Krista, Kráľa. Dostali sme životnú šancu. Životnú príležitosť. Smiem stáť po boku samého Kráľa. Môžeme sa osvedčiť v boji i v námahe. Znášať s Ním zápal boja, námahu dňa i smútok a bolesť nad tými, ktorí padli či zanovito odporujú. Môžeme sa osvedčiť ako Jeho druhovia, aby sme mohli byť spolu s Ním oslávení ako Jeho spoludedičia a adoptovaní synovia Jeho Otca. Veď nik, iba *šľachtic môže byť panošom Kráľa* a my sme sa nimi stali, keď sme boli pokrstení a prijatí Jeho Otcom do samej kráľovskej Božej Rodiny.

A tak nekonáme a nebojujeme preto, aby sme videli nejaké ovocie. Boh má moc nad ovocím a ono príde tam, kde príde a vtedy keď príde, pretože "*ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast. Kto sadi i kto polieva, sú jedno, ale každý dostane vlastnú odmenu podľa toho, ako pracoval*" (1Kor 3, 7-8). Jedno, či v sláve ovocia alebo v púšti sadenia a namáhavého a na pohľad možno márneho a neplodného polievania, vo všetkom "*sa usilujeme páčiť sa mu, či sme doma alebo mimo domu*" (2Kor 5, 9) - pretože o toto ide: osvedčiť sa. A aj keby sme navonok ostali opustení a nikdy nevideli ani zrnko ovocia, "*nie som sám, lebo Otec je so mnou*" (Jn 16, 32) a "*blahoslavený muž, ktorý vydrží skúšku, lebo keď sa osvedčí, dostane veniec života, ktorý Boh prisľúbil tým, čo ho milujú*" (Jak 1, 12). Toto je zmysel. O toto ide. Toto je príležitosť, ktorú sme od Otca po boku

Jeho Syna a Kráľa dostali. Preto "*usiluj sa ukázať Bohu ako osvedčený, ako robotník, ktorý sa nemusí hanbiť*" (2Tim 2, 15)! "*A nielen to: chválime sa aj súženiami, veď vieme, že súženie prináša trpezlivosť, trpezlivosť osvedčenú čnosť a osvedčená čnosť zasa nádej. A nádej nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali*" (Rim 5, 3-5)!

A tak sme malí, deti, od ktorých nezávisí nič. Ale sme veľkí, lebo patríme do družiny Veľkého Kráľa kráľov, Jednorodného Otcovho a smiem byť pri Ňom, po Jeho boku. Stále sme ale malí, pretože ani tak od nás nezávisí výsledok tohto boja. Však súčasne veľkí, lebo sa z Božej milosti smieme osvedčiť ako verní a oddaní a hodní tohto vyvolenia a tejto milosti a tak mať podiel na tej sláve, o ktorej náš Kráľ hovorí, že "*tí, čo sú uznaní za hodných tamtoho veku a zmŕtvychvstania, už [...] ani umrieť nemôžu, lebo sú ako anjeli a sú Božími synmi, pretože sú synmi vzkriesenia*" (Lk 20, 35-36).

"*Jeho pán mu povedal: "Správne, dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána."*" (Mt 25, 21)

Je to tento oddaný vzťah Kráľa a Jeho družinika, o ktorý ide, o to, osvedčiť sa v ňom, dostať mu. "*Vy ste vytrvali so mnou v mojich skúškach a ja vám dávam kráľovstvo, ako ho môj Otec dal mne, aby ste jedli a pili pri mojom stole v mojom kráľovstve, sedeli na trónoch a súdili dvanásť kmeňov Izraela*" (Lk 22, 28-30), vraví Ježiš. Tieto skúšky stále trvajú. Kristus neodišiel, len sa odel do Tela Cirkvi. Stále tu je. Stále koná. Stále trpí a je v tomto Tele skúšaný. A pretože toto Telo je rozprestreté všade, každý dnes môže byť súčasťou Jeho Družiny a osvedčiť sa pri Ňom. Tak, ako to pochopil Pavol, ktorý o tom vyznáva: "*Teraz sa radujem v utrpeniach pre vás a na vlastnom tele dopĺňam to, čo chýba Kristovmu utrpeniu pre jeho telo, ktorým je Cirkev. Ja som sa stal jej služobníkom podľa Božieho daru, ktorý som dostal...*" (Kol 1, 24-25).

A sama Cirkev je súčasne Kristus, s ktorým a ktorému oddane slúžime, a súčasne Družina, v ktorej a s ktorou takto slúžime. Cirkev je to miesto, spôsob, nástroj, kde sa toto všetko deje. "Kto má uši na počúvanie, nech počúva" (Mk 4, 23)!

Vďačnosť a oddanosť

V príbehoch, keď niekto inému zachráni život, povie mu ten zachránený: *Dlžím ti svoj život. Ako ti tvoj dlh môžem splatiť?*

Postavme sa pred Krista a uvedomme si to, povedzme Mu: *Dlžím Ti svoj život!* Nielen pozemský, ale večný! Dlžím Ti život mojej rodiny, mojej manželky, manžela, detí... Za nich, za mňa si zomrel. Niesol si bremeno nášho zla, nášho hriechu. Kvôli nám si podstúpil hroznú krivdu a nespravodlivosť, veď aby si nás zachránil, "toho, ktorý nepoznal hriech, [Boh] za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou" (2Kor 5, 21). Dlžíme Ti životom, ja a celá moja rodina. Ako Ti, Ježišu, tento dlh splatíme?

A On hovorí - *tak, že ostanete so mnou a prijmete odo mňa povýšenie a dar byť členmi mojej rodiny a mojimi druhmi a bratmi a sestrami a mojou slávnou družinou!* - a tak vidíme, že náš dlh voči Nemu neklesá, ale ešte viac rastie!

Kedy naposledy sme uvedomili, že v základoch kresťanstva je celkom obyčajná *vďačnosť*? A nie prázdna, ale skutočná, uvedomujúca si, čo sme boli, že sme boli všetci synmi smrti naveky, stratení a zatratení, ale On nás vyľadil, našiel, draho zaplatil, vykúpil a zachránil?

Kedy naposledy, ak vôbec, sme si uvedomili, že naše životy po práve patria Jemu, že mu dlžíme životom a že odteraz patríme Jemu - "*neviete, [...] že nepatríte sebe? Draho ste boli kúpení*" (1Kor 6:19-20)?

Kedy naposledy sme si uvedomili, ak vôbec, že je to otázka úplne triviálnej *slušnosti*, keď jednoducho tento dlh voči Kristovi, ktorý nás spasil a takto vykúpil, voči Otcovi, ktorý nás prijal a adoptoval, voči Duchu, ktorý nám láskavo daroval Večný Život, samého Seba, splácame s vďakou a láskou oddanosťou voči Bohu, skutočnou a hlbokou oddanosťou - "*jemu patríme, sme jeho ľud a ovce z jeho stáda*" (Ž 100, 3), odteraz už "*nik z nás... nežije pre seba a nik pre seba neumiera; lebo či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi. Či teda žijeme alebo umierame, patríme Pánovi*" (Rim 14, 7-8)?

Bez Teba, Pán môj, Kráľ, Otec môj a Záchranca môj, by som bol mŕtvy, ja, moja rodina, všetci. Bez Teba by sme boli nič, prach a popol, stratení, zatratení, bez najmenej nádeje. Mŕtvi. Ty si nás z toho všetkého zachránil a vytiahol, - "*hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi*" (Ef 2, 5-6) - a tak odteraz ja, môj život, všetko toto patrí Tebe. Som Tvoj. Len a jedine Tvoj. Odteraz už nemám vo svete iný zmysel, iný dôvod života, inú povinnosť, než nasledovať Teba, slúžiť Tebe, byť tu pre Teba, splácať svoj dlh tým nesmierne sladkým spôsobom, ktorý si nám určil, že totiž "*ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje! A kde som ja, tam bude aj môj služobník. Kto bude mne slúžiť, toho poctí Otec*" (Jn 12, 26). Odteraz nemám inú identitu, než túto. Som Kristov. Patrím Kristovi. On za mňa zaplatil. Som Jeho. Tak prosté to je. Moje telo, môj čas, moje zamestnanie, môj dom, - všetko je Jeho.

Je skutočná *svätokrádež*, ak niekto na jednej strane chce byť vykúpený a spasený a žiť Večný Život v Nebi v Rodine Boha, ale bez toho, aby prijal tejto Dlh života a Krvi voči Bohu a slušne, statočne a spravodlivo ho Bohu

splatil - bez ohľadu na to, že jeho splácanie je rozkošou a Boh nás necháva platiť tým, že nie Boh od nás, ale my od Boha prijímame stále ďalšie a ďalšie dary a tak splácame prijímaním! A ani sa to nedá! Ako inak by sme mohli prijať spásu a Nebo, ktoré sú vzájomnou oddanosťou a vernosťou Boha a človeka až za smrť – bez tejto vernosti a oddanosti?

Skutočné kresťanstvo je niečo bytostné, veľmi hlboké, veľmi osobné. Samo bytie, sám život, vzťah, ktorý toto všetko zahŕňa, krajná a skutočná, skutkami osvedčená vernosť a oddanosť, ktorá všetko toto preniká, až do krajnosti, bez ohľadu na cenu, námahu, obeť, až na smrť, pretože Mu dlžíme svojim životom. "*Patríme Pánovi*" (Rim 14, 8) - preto sa tak aj voláme: *christianoï, Kristovci*, kresťania – tí, ktorí sú Kristovi.

Zomrieť musí Ego, v tom to celé je

Podobenstvo o *podklade na poli* a o *vzácnnej perle* je podobenstvom o Egu, na ktorom človek dovtedy lipol, ale teraz sa ho náhle a s radosťou vzdáva, pretože objavil *perlu* a *poklad* Kráľovstva, čiže samého Boha.

Niektó sa pozastavuje nad tým, že Ježiš hovorí o chudobe, o ponížení sa, o tom, byť sluhom všetkým a myslí si, že je to ťažké. Ale nie je to tak. To len Ego to pripadá ťažké. Pre Ego je to neznesiteľné.

Lenže čo ak zanecháme Ego...? Samo Ego? V tom to totiž je, "*že máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy*" (Ef 4, 22). Nie vyzliecť a

odložiť *žiadosti a predošlý spôsob života*, ale ponechať si naďalej starého človeka, ktorý na nich lipne a pre ktorého sú životom a všetkým! Nie. Odložiť *samého starého človeka!* Stačí odložiť jeho. Alebo inak - ide *práve o to*, odložiť jeho! Starého človeka! Ego.

A motívom je práve toto: *Poklad Kráľovstva a Perla synovstva*. Oni nahrádzajú Ego. A synovia už nemajú žiadostivosť Ega, lebo sa stali deťmi Boha a všetko svoje našli v Bohu, ktorý sa im stal Otcom a oni Jeho dedičmi.

A tak je to radostná výmena a radostné, ľahké zomieranie, pretože nakoniec zistíme, že nezomierame sebe, len Egu. A zomrieť Egu, to je ako *zomrieť ťažkému bremenu, ktoré nás drví, ako vyzliecť staré a špinavé handry a odhaliť silné, zdravé a krásne telo od Boha*. Ak sme uverili, potom je to ľahké a radostné - ako Zachej: *"On chytró zišiel a prijal ho s radosťou ... a povedal Pánovi: "Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným a ak som niekoho oklamal, vrátim štvornásobne.""* (Lk 19, 6.8).

Celý vtíp, pointa, princíp spočíva práve v tom: vymeniť Ego za malosť dieťaťa, vymeniť všetko svoje za všetko Božie, rozhodnúť sa nič nemať, nič nechcieť, ničím nebyť, aby miesto toho Boh sa stal tým, čím sme, Boh sa stal tým, čo vlastnime, Boh nás obdaroval všetkým, aj tým, čo si ani nevieme predstaviť. Aby Boh nastúpil na miesto, ktoré dovtedy zaberalo Ego. *"A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo"* (Mk 10, 8), *"toto tajomstvo je veľké; ja hovorím o Kristovi a Cirkvi"* (Ef 5, 32) - a o každom jej úde. Potom už nie vo vzťahu k Bohu žiadne "ja" a "Ty", v ktorom by sme sa s Bohom doťahovali, zápasili s Ním, sťažovali sa, naliehali ani nič podobné. Len veľké "My" plné pokoja a hlbokkej radosti. Tichej, lebo presahuje každé slová či gestá. Všetdej, lebo sa stáva spôsobom bytia, nie nejakým mimoriadnym okamihom. Tak, ako hovorí Ježiš: *"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne"* (Jn 15, 4).

Snaha žiť kresťanstvo a duchovný, čiže Boží Život bez toho, aby sme Ego opustili a s tým, že nám na ňom stále záleží, je ak nie priam nemožné, tak aspoň extrémne ťažké. Ak neuveríme, ak sa nezamilujeme do krásy a nádhery Otca a Dedičstva, ktoré nám pripravil, nedokážeme však Ego opustiť. To je spôsob, akým nás priťahuje Otec: „*Nik nepríde ku mne, iba ten, koho pritiahne Otec.*“ (Jn 6,44) *Ale nemysli si, že ťa bude ťahať nasilu. Duchu priťahuje aj láska. Ani sa nemusíme báť, že nás hádam ľudia, ktorí vážia slová a sú veľmi ďaleko od chápania Božích vecí, chytia na tomto evanjeliovom slove Svätého písma a povedia nám: „Ako verím dobrovoľne, keď som priťahovaný?“ Ja na to odpoviem: „Nielen vôľa, aj rozkoš ťa priťahuje.“*“, hovorí sv. Augustín. A keď sme takto pritiahnutí, nie je nám zaťažko nechať Ego za sebou, ako Matúš: *"Keď odtiaľ Ježiš odišiel, videl na mýtnici sedieť človeka menom Matúša a povedal mu: "Pod' za mnou!" On vstal a išiel za ním"* (Mt 9, 9).

A tak už viac nie je žiadna túžba, žiadna žiadosť, nič, len to jedno: byť, ostať, vy každej chvíli, teraz i naveky, v Ňom. Bolo by nekonečne trúfalé na niečo také vôbec *pomysliet'* - keby nám to On vo svojej nesmiernej láske sám neprikázal! Nielen že ponúkol, ale priam *prikázal!* V Ňom sa každá maličkosť, každý okamih stáva nebeským. Niet viac po čom viac pre seba túžiť!

Čriepky III

Deti sa nehrajú preto, že by od hry niečo očakávali, ale preto, že ich to baví. Ako Božie deti sme na tom rovnako. Spoliehame sa vo všetkom iba na Otca a všetko očakávame jedine od Otca, však svätí sme a milujeme a slúžime a tak naplno a z celej sily žijeme lásku a svätosť jednoducho preto, že nás to baví. Baví nás byť anjelskí a žiť nebesky.

***

Svätá Terézia z Lisieux nás naučila dve veci. Prvá, že záleží na *láske*. Druhá, že len *dieťa*, malé a slobodné, dokáže vo svojej uvoľnenosti a bezstarostnosti takto skutočne milovať. Veľkí zápasia. Malí milujú. Veľkí sa musia starať sami o seba a nemajú kedy milovať. Malí majú Otca – a fúru priestoru deliť sa a milovať.

***

Skutočne sa uvoľniť od všetkého.
Skutočne si vyvolať Boha a Boží svet.
Skutočne doň vojsť.
Úplne.

"Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiat slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše." (Jak 1, 21)

***

Chce to skutočnú vieru, prísť k Bohu ako k Otcovi, taký, aký som, bez pretváranky, bez divadla, prirodzene, spontánne, normálne, ako... hej, ako dieťa. "... a povedal: *"Veru, hovorím vám: Ak sa neobráтите a nebudete ako deti, nevojdete do nebeského kráľovstva"* (Mt 18, 3).

***

Nejestvuje iný nástroj pastorácie, než svätosť pastiera.

***

Zanechaním seba a Ega a zvolením si, aby Boh bol v nás všetko naše a my sami zo seba nemali nič, iba to Božie, zomierame a sme pochovaní

a vzkriesení s Kristom a stávame sa aj skutočne deťmi Boha. No a ochotou mať účasť aj na práci, súžení, utrpení, bolesti a smútkoch Syna Božieho dorastáme ako deti do novej dospelosti, dospelosti a zrelosti Božích synov a dcér.

***

Tak, ako sa adoráciou a modlitbou chystáme a posilňujeme na prácu s Kristom, *pôstom* sa chystáme a pripravujeme na námahu a utrpenie s Kristom.

***

Ak chceme žiť komunitu, musíme prekonať *lakomstvo* a darovať sa, deliť sa a slúžiť, ale rovnako aj *pýchu* a prijímať, nechať byť obdarovaní, ale aj deliaci sa aj s bolesťou a hanbou a pádmi. Dá sa povedať, že *lakomstvo* a *pýcha* (alebo rečou Maslowa a psychológie, túžba po *dôležitosti* a strach z *neistoty* a straty *pohodlia*) sú základné bariéry, brániace žiť komunitu.

***

Vskutku, Pavol naozaj hovorí najprv o tom, že sme malé deti Nebeského Ocka: "*Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: "Abba, Otče!" Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti*" (Rim 8, 15-16). Potom ale hneď pokračuje s tým, že ako deti sme aj dospelí a zocelení dedičia a druhovia Syna: "*Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení. A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť*" (Rim 8, 17-18).

***

Kresťan je človek, ktorý jednoducho hovorí zlu: Nie! Žiadne zlo, nikdy, nikde, nijako. A prečo? Pretože v tvári Krista spoznal krásu dokonalého Dobra Božieho Kráľovstva a beznádejne sa do nej, do Neho, zamiloval. Chcem patriť Jemu. Chcem patriť do sveta dokonalého Dobra. Preto žiadne zlo. Žiadne. To je všetko.

"Lebo Pánove oči hľadajú na spravodlivých a k ich prosbám sa nakláňa jeho sluch; ale Pánova tvár je proti tým, čo robia zlo." (1Pt 3, 12)

"Láska nech je bez pretvácky. Nenávidíte zlo, lipnite k dobru. ... Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo." (Rim 12, 9.21)

***

Odpustenie a milosrdenstvo. Oboje. Prvé oslobodzuje, ale bez milosrdenstva by sa stalo ľahostajnosťou a nezaujmom. To druhé je vernou a oddanou láskou, tá však bez odpustenia nie je možná. Musí byť prítomné oboje, tak, ako u Boha.

***

Nie, nedokážem a nevládzem pristúpiť k Bohu a obsiahnuť Ho v Jeho Sláve. Ale On sa milostivý stal človekom, aby sa mi priblížil a aby som cez človeka Krista mohol prijať a obsiahnuť Boha, Syna, v ktorom je aj Otec, aj Duch.

***

Čo znamená byť sluhom všetkých

"Kto sa bude chcieť stať medzi vami veľkým, bude vaším služobníkom. A kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude sluhom všetkých. Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých." (Mk 10, 43-45)

To nie je o konaní – že „ved' komu môžem, tak pomôžem“, ako ľudia často vravia, ani o tom, že teraz sa rozbehneme a začneme hlava-nehlava hľadať ako čím komu poslúžiť, vari sa až vnucovať, len aby sme boli sluhami všetkých. Je to o *postoji*. Znamená to, ako sa hovorí, *vedieť, kde je moje miesto*: ako *služobníka všetkých*. Ako sám o sebe vraví Ježiš: *"Ja som medzi vami ako ten, čo obsluhuje"* (Lk 22, 27).

Takto môžu byť *poslední všetci*. Nie je v tom žiadna pýcha ani žiadne pretekánie sa v štýle *ja slúžim druhým, tak nech moju službu prijímajú; ale ja sa zdráham prijať službu od iných, lebo ved' ja nie, ja sa nechcem dať obsluhovať, ja chcem slúžiť!* To by bolo veľmi pyšné a pre pýchu a Ego veru aj nepochopené.

Postoj sluhu je: Ja som tu kvôli nim. Som tu pre nich. Toto je dôvod, prečo tu som. Oni sú akoby *lordi a páni*, alebo nie akoby, ale skutočne moji *zverenci*, aby som nad nimi bdel a bol tu pre nich. Nie, aby som ich riadil, ovládal, manipuloval, ale bol pri nich a pre nich. Naozaj *ako sluha, ktorý sprevádza vznešenú spoločnosť na nejakej poľovačke alebo ceste a je jednoducho poruke, ale súčasne aj sám všetko bdelo sleduje, aby keď treba niečo urobiť a zariadiť, aj sám od seba to urobil a vo všetkom hľadá zaujme a dobro spoločnosti, ktorej slúži, pretože je sluha a toto je jednoducho jeho*

miesto, jeho úloha, týmto je. Tak aj my, stojíme pri našich bratoch a sestách ako sluhovia konajúci v ich záujme, ako hovorí aj Písmo: "nech nik nehľadá vlastné záujmy, ale záujmy iného" (1Kor 10, 24) a "navzájom si slúžte v láske, veď celý zákon sa splňa v jedinom slove, v tomto: "Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!" (Gal 5, 13-14).

*Sluha si spokojne nechá poslúžiť či prijme niečo aj od svojho pána a oceni to, že sa pán takto k nemu správa. A zase, keď to neurobí, nie je sklamaný ani dotknutý, veď je sluha. Náš Pán tiež neprišiel dať sa obsluhovať - a predsa keď "pripravili mu.... hostinu, Marta obsluhovala a Lazár bol jedným z tých, čo s ním stolovali" (Jn 12, 2). Prijal, keď sa k Nemu niekto takto správal, keď niekto aj takto vďačne ocenil, kým je a čo robí. Ale nič to nemenilo na tom, že je stále *sluhom všetkých* a že kvôli tomu prišiel, že kvôli tomu a pre nás znáša poníženie vtelenia i hnus nášho hriechu, malichernosti i zla. Nest'ážuje sa na nič z toho. Berie nás, akí sme a slúži nám, ako potrebujeme - tak, ako vtedy, keď pri Večeri "vstal od stola, zobliekol si odev, vzal plátennú zásteru a prepásal sa. Potom naliat vody do umývadla a začal umývať učeníkom nohy a utierať zásterou, ktorou bol prepásaný. ... Keď im umyl nohy a obliekol si odev, znova si sadol k stolu a povedal im: "Chápete, čo som vám urobil? Vy ma oslovujete: "Učiteľ" a: "Pane" a dobre hovoríte, lebo to som. Keď som teda ja, Pán a Učiteľ, umyl nohy vám, aj vy si máte jeden druhému nohy umývať. Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám" (Jn 13, 4-5,12-15).*

Stali sme sa synmi Boha, vyvolení kral'ovať s Kristom. On nás naučil, že pravý vládca nie je ako "vládcovia národov [ktorí] panujú nad nimi a mocnári im dávajú cítiť svoju moc. Medzi vami to tak nebude. Ale kto sa medzi vami bude chcieť stať veľkým, bude vašim služobníkom" (Mt 20, 25-26). A tak nás náš Boh - ako vznešený Otec a Kráľ svojich kral'ovských synov, keď ich posielal na dvor nejakého iného magnáta, aby tam slúžili ako pážatá a neskôr panoši a tak sa naučili slúžiť, aby neskôr

mohli vládnuť – tak aj nás náš Otec Boh poslal medzi Jeho ľud, aby sme s ním a medzi ním žili ako prostí a obyčajní ľudia, vo všetkom im podobní a medzi nimi sa učili byť *kráľmi*, čiže byť pri nich, pre nich, hľadať ich záujem a slúžiť im a uvedomovať si, že toto je podstata kralovania s Kristom a že sám Boh vo svojej Večnosti ako Stvoriteľ a vo svojom Vtelení ako Spasiteľ žije a koná to isté, len čo väčšom.

Byť kresťanom katolíkom znamená prijať na seba toto postavenie *sluhu všetkých*. Prijatť ho za svoje nie ako obeť, ale ako vyznačenie, ako naplnenie svojej *kráľovskej ambície* kralovať s Kristom po Jeho boku. Prijatť ho v konkrétnom spoločenstve konkrétnych ľudí - farnosti, malého spoločenstva. Prijatť voči nim tento kráľovský záväzok zodpovednosti za ich dobro, záväzok služby a vernej oddanosti - čo je len iné slovo pre *milosrdenstvo*, ako nám ho prikazuje Ježiš po vzore Otca: "*Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec*" (Lk 6, 36)! Nie je v tom nič umelé ani násilné - *ani sluha vo svete sa násilné nevnucuje. Naopak, umenie sluhu je byť neviditeľný* a nám Pán hovorí to isté, že naša služba sa má konať "*v skrytosti*" (Mt 6, 4). Jednoducho tu sme ako *bájný kapitán Nemo na Tajomnom ostrove*, bdieť a súčasne zväčša neviditeľní, starostlivo bdieme nad ostatnými a prosto, ochotne a pohotovo konáme všetko, čo je v ich záujme potrebné a čo v našich silách je. Staratť sa a byť pritom diskretný, neprekážať, neobťažovať, nevnucovať sa, ostatť nakoľko je to možné, neviditeľný, ale súčasne urobiť všetko, čo urobiť treba v záujme dobra, skutočného dobra a prospechu tých, o ktorých sa takto staráme. O tomto to je.

Keď sa týmto staneme, stávame sa kresťanmi.

Keď sa týmto staneme všetci, stali sme sa spoločenstvom Cirkvi.

Uverit' Evanjeliu o Otcovi

Je to tak ľahké.

Stačí naozaj uverit'. Čo? Že Boh je naozaj Otec. A naozaj môj Otec. A ja som Jeho syn. Naozaj syn. Že ma miluje naozaj ako otec svojho vlastného syna. Že nech je Boh Kráľom a Bohom a Stvoriteľom a pre kus sveta aj Sudcom, nemá to žiaden vplyv na náš vzťah. On je môj Otec. Ja som Jeho syn. Sme Rodina.

Stačí milovať. Čo? No predsa toto! Zamilovať si Otca - je úžasný, je milujúci, je... no ako Otec, ktorý nás dokonale pozná, ktorého na nás nemôže nič prekvapiť ani sklamať, ktorý lepšie ako my pozná všetky naše chyby, nedostatky, slabosti, závislosti, zlo, hriech a všetko to - a takýchto nás vybral, adoptoval, takýchto nás miluje. A má s nami plán - volá sa *svätosť* - a nie je to nič iné, než kód pre dokonalý život, kde všetko je na svojom mieste, také, aké to má byť, všetko perfektne funguje a život kypí, preteká plnosťou, vôňou a intenzitou!

Zamilovať si, byť synom Otca. Môcť toto žiť. Môcť týmto byť. Môcť mať takýto vzťah s Otcom. Odhodiť zbytočné ohľady, strach, obavy, hodiť všetko za hlavu a skočiť, ponoriť sa, pohrúžiť sa do tohto nového života, naplno, celým srdcom, s výskaním a radosťou dieťaťa, ktoré je konečne doma - a týmto domovom je samo Nebo. Ktoré konečne našlo svojho Otca (či skôr Otec jeho) - a týmto Otcom nie je nik menší, než sám Boh.

Čert ber strach! Čert ber falošné ohľady! Čert ber naše vlastné Ego. On ich do nás nasadil, tak nech si ich berie, Diabol!

"Ty si mi ochrana a zástita, na tvoje slovo sa najviac spolieham. Odstúpte odo mňa, zlomyseľníci, ja chcem zachovať príkazy svojho Boha." (Ž 119, 114-115)

"A viem, že jeho príkaz je večný život. Čo teda hovorím, hovorím tak, ako mi povedal Otec." (Jn 12, 50)

Priamosť. Uvoľnenosť. Bezprostrednosť. Otvorenosť. Spontánnosť. Ako, akými slovami vyjadriť tú hĺbku, výšku, slobodu, blízkosť, povahu tohto vzťahu, života, ktorý sa rodí z tejto viery a plynie touto láskou? *"On nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna"* (Kol 1, 13) - každého, kto uveril Evanjeliu o Bohu, ktorý je Otcom a ktorý nám toto Kráľovstvo daroval! Toto je tá viera, ktorá vovádza do spásy!

"Ved' čo hovorí Písmo? 'Abrahám uveril Bohu a počítalo sa mu to za spravodlivosť.'" (Rim 4, 3) *"a bol nazvaný Božím priateľom"* (Jak 2, 23). V čo uveril? V Krista a Jeho obetu, ako hovoria niektorí odlúčení bratia? Ved' o Ňom ešte ani nevedel a netušil! *"[Boh] vyviedol ho von a povedal mu: 'Pozri na nebo a spočítaj hviezdy, ak môžeš!'"* A uistil ho: *"Také bude tvoje potomstvo!"* *Abram uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť"* (Gn 15, 5-6), vraví Písmo. Uveril Bohu, že je dôveryhodný, že ho naozaj miluje, nesklame, že je... Otec.

Keď Ježiš vykladá Nikodémovi: *"Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil"* (Jn 3, 16-17) - v strede tejto zvesti nie je Ježiš, ale Otec. Zvest' o Bohu, ktorý je naším Otcom! Apoštoli ohlasujú Krista - ale len preto aby potom na základe viery Krista a autority Krista, mohli pokračovať Evanjeliom o Otcovi, ktorému *"sa zapáčilo dať vám kráľovstvo"* (Lk 12, 32).

Ako vraví Písmo: "*Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých*" (Ef 4, 6) "*a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi — človek Kristus Ježiš, ktorý vydal seba samého ako výkupné za všetkých, ako svedectvo v pravom čase*" (1Tim 2, 5-6), lebo "*večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista*" (Jn 17, 3), "*lebo skrze neho máme obaja v jednom Duchu prístup k Otcovi*" (Ef 2, 18).

Kristus sa stal mojím Bratom

Lebo ktorých [Boh] predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi." (Rim 8, 29)

Ako by však mohlo byť niečo podobné aj uskutočnené - s Bohom, ktorý nás tak presahuje, že ani len pohľad na Neho nikto z nás nedokáže prežiť?

Preto sa stal človekom ako my. "*Vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka*" (Flp 2, 7). Aby bolo niečo podobné možné.

Exupéry hovorí, že *milovať* značí *hľadiť spolu jedným smerom*. Milovať Krista znamená spoločne s Ním hľadiť k Otcovi a na Otca. A potom, kvôli Otcovi a skrze Otca ako *otcovia na obraz Otca* na všetkých ľuďoch. Presne podľa slov Evanjelia: "*Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho*

srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej svojej mysle a svojho blížneho ako seba samého" (Lk 10, 27).

Byť jedno s Kristom znamená hľadiet' spolu s Kristom jedným smerom, spolu s Ním milovať, spolu s Ním pracovať, spolu s Ním trpieť. Spolu s Ním prijať i Slávu a dedičstvo od Otca, *"lebo jeden je Boh a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi — človek Kristus Ježiš"* (1Tim 2, 5).

Je v tom rozkoš, hĺbka a krása dôverného spoločenstva a hlbokého priateľstva dvoch srdc, nášho a Jeho. Hlboký súzvuk, keď za noci v adorácii prosto len sme, jeden s Druhým - druhovia, spoločníci, priatelia, bratia, synovia Otca. Spolu s Kristom milovať Otca a slúžiť Mu. Spolu s Kristom milovať a slúžiť ľuďom - kvôli Otcovi, veď kvôli tomu On na zem od Otca prišiel, pre toto si nás On vybral za spoločníkov. Odteraz toto je náš zmysel života. A to fakt! Odteraz toto je to, čo a čím spolu s Ním žijeme. *"My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. ... Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov. ... Kto zachováva jeho prikázania, ostáva v Bohu a Boh v ňom. A že v nás ostáva, poznáme z Ducha, ktorého nám dal"* (1Jn 3, 14.16.24).

Nie sme *uctievači* Krista, stojaci *oproti* Nemu. Sme Jeho priatelia, učeníci, nasledovníci, spoločníci, druhovia a bratia a preto stojíme spolu s Ním *vedľa* Neho, aby sme spolu s Ním jedným smerom hľadeli a spoločne konali. Iný spôsob, iná forma jednoty s Kristom neexistuje, len stáť *vedľa* Neho a byť takto Jeho spoločníkom.

Toto je aj podstata toho, *modliť sa a prosiť Otca v Ježišovom mene* - pridať sa k Jeho modlitbe, keď *"v dňoch svojho pozemského života so silným výkrikom a so slzami prednášal prosby a modlitby tomu, ktorý ho mohol zachrániť od smrti; a bol vyslyšaný pre svoju bohabojnosť"* (Hebr 5, 7).

Modliť sa, čiže milovať spolu s Ním. A zanechať všetko, čo tejto jednote nesvedčí. Aj keby sme boli takto v Ňom jediní na svete.

Tu leží aj synodalita Cirkvi, "ved' Boh nás neurčil na hnev, ale aby sme získali spásu skrze nášho Pána Ježiša Krista, ktorý za nás zomrel, aby sme žili spolu s ním, či už bdieme, alebo spíme" (1Sol 5, 9-10) a "my všetci, či Židia alebo Gréci, či otroci alebo slobodní, boli sme v jednom Duchu pokrstení v jedno telo. A všetci sme boli napojení jedným Duchom" (1Kor 12, 13).

Otec a Kráľovstvo patria k sebe

Nedá sa oddeliť Kristus Hlava od svojho Tela, Cirkvi.

Kto teda chce naozaj s Kristom žiť, musí s Ním žiť tam, kde je, v Tele Cirkvi, v ktorej On sám slávi Eucharistiu, sviatosť tejto veľkej Jednoty Boha a človeka a ľudí v Bohu.

Nedá sa ani oddeliť Otec od svojho Kráľovstva.

"Potom som videl; a hľa, veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy a mohutným hlasom volali: "Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi!" ... I prehovoril jeden zo starcov a povedal mi: "Kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli?" Povedal som mu: "Pán môj, ty to vieš." A on mi povedal: "To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a

zbielili ich v Baránkovej krvi. Preto sú pred Božím trónom a dňom i nocou mu slúžia v jeho chráme. A ten, čo sedí na tróne, bude prebývať nad nimi." (Zjv 7, 9-10.13-15)

Kto chce žiť s Otcom a skrze Krista pristúpiť k Otcovi, nemôže to urobiť inak, než v spoločenstve týchto blažených, než tým, že sa prosto pridá k Márii a všetkým svätým, ktorí s Otcom v Sláve Jeho Kráľovstva už sú. A prečo by aj robil opak? Čo môže byť blaženejšie a normálnejšie, než žiť s Otcom v Jeho Rodine, než Ho chváliť so zástupom tých, ktorí sú naši súrodenci a ktorí radostne a dychtivo čakajú na náš príchod domov?

"A počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vôd a rachot mocného hromobitia. Hlas, ktorý som počul, znel, ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc vykúpených zo zeme. To sú tí, čo sa nepoškrvnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi." (Zjv 14, 2-4)

Tak, ako Kristus a Cirkev sú jedno Telo a kto nemá Telo, nemá ani Hlavu, tak aj Otec a Jeho Kráľovstvo sú jedno a kto odmietne Rodinu Boha v Jeho Kráľovstve, nemôže mať ani Boha za svojho Otca.

"A tak sa celá Cirkev javí ako ľud zhromaždený jednotou Otca a Syna a Duchu Svätého" (Lumen gentium 4), pretože je Telom Syna, Rodinou a Kráľovstvom Otca, všetko na zemi i v sláve Večnosti, naplnená a preniknutá jedným Duchom, ktorý jej dáva, tam i tu, žiť Boží Život.

Bez Cirkvi nemôžem skutočne žiť s Kristom, jej Hlavou, súčasne ale Cirkev nie je bremeno, ale spôsob a miesto, kde stretám Krista ako svojho Spasiteľa a prijímam spásu. Je to dar, nástroj tejto jednoty. Podobne svätí v Nebi, Kráľovstvo a Rodina Otca, dvor Veľkého Boha a Kráľa, nie sú ani prekážka,

ani bremeno, ale miesto, kde môžeme stretnúť a pristúpiť k Bohu ako k Otcovi a v ich kruhu spočinúť už teraz v Blaženej Rodine Otca, hoci naše telo ešte stále nakratúčko ostáva na zemi.

Aj tu platí ono "alebo všetko, alebo nič" a odmietnuť či opomenúť časť znamená stratiť celok, pretože ten je nedeliteľný. Tak, ako o tomto princípe píše Ján, keď opakuje, že *"kto popiera Syna, nemá ani Otca. Kto vyznáva Syna, má aj Otca"* (1Jn 2, 23), alebo ako naň poukazuje sám Ježiš, keď hovorí, že tomu, *"kto má, tomu sa pridá, a kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má"* (Mk 4, 25). Kto nemá časť, stratí aj zvyšok. Kto má všetko, bude to mať v hojnosti a plnosti.

A tak Telo Cirkvi na svete je kľúčom ku Kristovi a to isté Telo Krista vo Večnosti - čiže všetci svätí - je bránou k Otcovi, ako vraví samo Písmo, že *"máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo"* (Hebr 10, 19-20). Kto má Telo, má aj Hlavu a kto má Syna, má aj Otca.

Je nádherné a krásne, v kruhu našich blažených bratov a sestier pristupovať k Trónu Otca, už teraz, a spolu s Nimi spievať Novú Pieseň blaženého Božieho Života, ktorú sa nedokáže naučiť a spolu s nimi Otcovi spievať nik, iba tí, ktorí sú v Tele Syna vykúpení zo zeme!

Byť katolíkom znamená byť ním aj v tomto: že nevyklúčujeme nič z toho, čo Boh koná a čo nám na naše dobro a spásu daroval, lež s vďakou to všetko prijímame a využívame a pristupujeme k Nemu tou cestou, akú mám On sám v Kristovi otvoril, do toho Kráľovstva, ktoré pre nás založil.

Dnešná sila pre dnešnú skúšku

"Boh je verný. On vás nedovolí skúšať nad vaše sily, ale so skúškou dá aj schopnosť, aby ste mohli vydržať." (1Kor 10, 13)

Neuvažuj o tom, či by si dokázal znieť utrpenie a mučenie či iné veci, ako znášali mnohí svätí pred nami. Ak azda raz príde čas a milosť od Boha podstúpiť takúto skúšku a v nej osláviť Boha a zmocniť sa vlastnej spásy, ako hovorí Ježiš, že *"pre mňa vás budú vládčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom, ... všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený"* (Mt 10, 18.22) - v ten deň so skúškou tu bude aj sila znieť ju a zvíťaziť v nej. Ale tá sila s nami bude potom, nie dnes.

Dnes máme, naopak, silu a schopnosť znieť každú skúšku a podstúpiť všetko a zvíťaziť vo všetkom, čo pred nami stojí a na nás príde dnes. Preto sa nemusíme báť ani sa nemáme ako vyhovárať na to, že by azda niečo z toho, čo budeme dnes zažívať, bolo nad naše sily a schopnosti, ktoré máme od Pána.

Podobáme sa bežcovi na dlhé trate, ktorého trénuje jeho tréner. Ešte nevládze zabehnúť maratón, preto ho ani tréner na maratón neposiela. Raz, o rok, o dva, keď to zvládne, prihlási ho aj na maratónsky pretek. Dnes nie. Dnes zvládne beh na desať kilometrov - a preto na presne takýto pretek ho tréner prihlási, lebo dnes toto zvládne. A keď ho o dva roky zapíše na maratón, bude už v tom čase naň pripravený, hoci dnes ešte je maratón nad jeho sily.

Neznamená to, že dnes nemôžeme padnúť a prehrať. Ale ak sa tak stane, bude to pre slabosť naše vôle a pre slabosť našej viery a nádeje a lásky a pre rozpoltenosť našej mysle, nie preto, že by sme neboli schopní a od Boha vystrojení bojovať a zvíťaziť nad Zlým! Preto *"kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo"* (Lk 9, 62)! A. Keď sa na seba pozriem, na všetky prípady, keď padám, presne v tom to je: v strachu, v neistote, v nerozhodnosti... Nie v tom, že by mi chýbala *schopnosť* uspieť.

Ako teda hovorí Ježiš, *"nebuďte ustarostení o zajtrajšok; zajtrajší deň sa postará sám o seba. Každý deň má dosť svojho trápenia"* (Mt 6, 34). Dnes ešte nemusíme mať a zrejme ani nemáme sily a schopnosti obstáť v skúškach, ktoré prídu zajtra a možno dokonca ani neprídu vôbec. Máme ale silu a milosť obstáť v každej skúške, ktorá na nás čaká dnes. Namiesto dumania o tom, či by sme zvíťazili v ťažkej skúške zajtra, sústreďme sa na to, aby sme obstáli v ľahkej skúške dnes a *"preto nechabujeme; a hoci náš vonkajší človek chradne, náš vnútorný sa zo dňa na deň obnovuje. Veď naše terajšie ľahké súženie prinesie nám nesmierne veľkú váhu večnej slávy"* (2Kor 4, 16-17).

A, samozrejme, využívajme čas na *tréning*, na utvrdenie sa vo viere a nádeji, na prehĺbenie sa v túžbe a láske po nebeských dobrách, na zocelenie vôle i tela askézou, aby sme boli v Božej milosti a s ňou spolupracujúc pripravení na čo najväčšie skúšky, aby aj sláva a víťazstvo boli čo najväčšie, veď sejeme pre *večnosť!* Tak, ako k tomu vyzýva Apoštol: *"Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý"* (1Kor 9, 24-27). Kresťanstvo nie je o pohodlí, ale o

tréningu. Svet, do ktorého nás Pán postavil, nie je hotel, ale výcvikový tábor!

Boh mi už dal všetko. Vystrojil ma všetkým potrebným pre dnešný deň. Ako hovorí Zlatoušty, *stačí už len chcieť*. Ak chcem, môžem! Ak chcem, môžem!

"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne." (Jn 15, 4)

"Kto ostáva v ňom, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne." (1Jn 3, 6; 5, 18)

Ako sa osvedčujeme ako synovia a dedičia

"Ježiš im povedal: "Môj Otec pracuje doteraz, aj ja pracujem."" (Jn 5, 17)

Áno, toto robí z detí ktorými sme sa stali, dedičov, synov, ktorí vyrástli a dorástli do synovstva a ujali sa svojho dedičstva a ktorými sme povolani sa stať. Ako? Tak, že sa postavíme bok po boku svojho Otca a tak potvrdíme, že je naozaj našim Otcom. Tak, že sa zapojíme do Jeho práce na Kráľovstve a tak potvrdíme, že je naozaj naše a my ho naozaj prijímame.

„*Kristovo umučenie trvá až do konca vekov,*“ hovorí pápež Lev V. a opakuje: „*Kristova agónia bude trvať až do konca sveta.*“ Písmo samo hovorí, že tí, ktorí hrešia, „*znovu križujú Božieho Syna a uvádzajú ho na posmech*“ (Hebr 6, 6). Tak, ako Otec stále pracuje, aj Kristus stále trpí -

pretože zatiaľ čo naše oči videli Jeho Telo trpiace na kríži, On sám sa spojil s každým jedným človekom, aký kedy žil, žije, či bude žiť a bral na seba cenu tohto spojenia, každý jeden hriech, zlo, bolesť, utrpenie každého jedného z nich. A teda aj tých, čo žijú dnes. A teda aj hriechy a zlo a utrpenie, ktoré kvôli nim zažívame dnes. Teraz sa to práve deje. U Boha nejestvuje čas, len večné Teraz. A tak Kristus je vzkriesený a vládne práve preto, že vykonal obeť, ktorá z Jeho pohľadu už skončila, z nášho pohľadu sme však práve teraz jej svedkami, v každom okamihu a na každom mieste, kde práve sme. Teraz, v tejto chvíli, je Ježiš spojený so mnou. Teraz, v tejto chvíli, žije spolu so mnou všetku moju bolesť a moje utrpenie. Teraz, v tejto chvíli, berie na seba každý jeden hriech, ktorý z ľahostajnosti, roztopašnosti či nevery a smútku konám a v ňom zotrávam. Práve teraz sa stáva všetkým tým, čím som ja, aby mi dal možnosť, Dar, stať sa všetkým tým, čím je On.

Toto z nás zase robí spoločníkov Krista, Jeho bratov a sestry: "*ak s ním trpíme*" (Rim 8, 17). Nielen *podobne* ako On, ale *spolu* s Ním. Nielen tak, že znášame prenasledovanie ako vtedy, ale ešte viac tak, že znášame a prijímame jeden druhého takých, akí sme, so všetkou nedokonalosťou, otravnosťou, zraneniami, zlom, hriechom, aké na sebe nesú a my tiež. Kristus práve berie toto všetko na seba, aby im aj nám daroval spásu. Ak sme Jeho *bratia a druhovia*, aj my ich prijímeme rovnako, vezmeme na seba toto isté bremeno a staneme sa druhmi a spolupracovníkmi Krista, platiac v menšom a ľahšom spôsobe tú istú cenu za jednotu s nimi ako On. Týmto sa ako Jeho bratia osvedčujeme.

Prácou na Kráľovstve sa teda osvedčujeme ako synovia a dedičia Otca. Ochotou znášať pritom hriech a zlo druhých a napriek tomu nich bezvýhradne a s láskou prijímať a prijímať aj utrpenie a bolesť a nepohodlie s tým spojené, sa osvedčujeme ako bratia a sestry a druhovia a spoločníci Jednorodného Syna v tomto diele. "*Preto prijímajte jeden druhého, ako aj Kristus prijal vás, na Božiu slávu*" (Rim 15, 7).

A Duch Svätý? Ako sa osvedčujeme ako Jeho spoločníci a že sme "*chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatrite sebe*" (1Kor 6, 19) a že "*takmer žiarlivo túži po nás Duch, ktorý v nás prebýva*" (Jak 4, 5)? Práve tým, že sa rozhodujeme už nepatriť sebe - a teda ani hriechu a Egu starého človeka - ale Bohu. A to znamená, *nehrešiť*. Ako by sme aj mohli? Ak viem, že práve teraz sa Ježiš stáva mnou a ja Jeho Telom, že práve teraz každý môj hriech dopadáva na Krista nielen ako hriech a zlo a niečo, čo je Mu bytostne a hlboko odporne a nečisté, ale aj ako bolesť nad tým, ako ja sám opovrhujem Jeho Láskou a Obeťou a Jeho Darom a znova a znova urážlivo hreším Jemu navzdory - ako by som mohol ešte ďalej hrešiť a žiť po svetsky? Nehovoriac, ako by som sa s podobným postojom a poznaním ja sám mohol ešte spasiť? "*Lebo ak dobrovoľne hrešíme po prijatí poznania pravdy, potom už niet obety za hriechy, ale iba hrozné očakávanie súdu a žiara ohňa, ktorý strávi protivníkov. Ak niekto poruší Mojžišov zákon, zomrie bez milosrdenstva na základe dvoch alebo troch svedkov; uvážte, o čo hroznejší trest si zaslúži ten, kto šliape po Božom Synovi, znevažuje krv zmluvy, v ktorej bol posvätený, a tupí Ducha milosti*" (Hebr 10, 26-29)? Preto, "*kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal*" (1Jn 3, 6).

S Otcom pracujeme.

So Synom znášame námahu a bolesť tejto práce a spolu s Ním podstupujeme túto obeť lásky.

V Duchu Svätom nakoniec zanechávame hriech, pretože už viac nesmieme, nemôžeme a vari ani nedokážeme hrešiť - nie bez toho, aby sme ublížili Tomu, ktorého milujeme "*celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou*" (Dt 6, 5) - a ako by sme niečo také mohli? "*Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam, ani nevydávajte svoje údy hriechu za nástroj nepravosti, ale oddajte sa Bohu*

ako živí, čo vstali z mŕtvych, a svoje údy dajte Bohu za nástroj spravodlivosti" (Rim 6, 12-13).

Pracovať s Otcom. Trpieť so Synom. Nehrešiť v Duchu. Takto sa osvedčujeme, že naozaj sme deti Boha a dedičia Otca. A tak "*všetko a vo všetkom je Kristus*" (Kol 3, 11), "*aby bol Boh všetko vo všetkom*" (1Kor 15, 28).

Niektó, človek sveta, by povedal: Ako? Pracovať? Trpieť? Nikdy v ničom nezhrešiť? Čo je to za život? A my odpovedáme - je to život! Toto je život! Pretože výmenou za všetko svetské sme získali všetko Božie, výmenou za svet sa sám Duch stal našim Životom, Syn našim bratom a druhom a spoločníkom a Otec našim otcom a my Jeho dedičmi v Sláve! Bez toho by bol náš život šedivý, prázdny, bez toho by to bolo skutočné utrpenie! Trpieť a pracovať s Bohom je rozkoš a blaženosť. Trpieť a pracovať bez Boha - alebo aj hýriť a hrešiť bez Boha a proti Bohu - to je to skutočné utrpenie, to je Peklo!

Práve teraz sa so mnou, Ježišu, spájaš a nesieš všetko moje zlo a špinu. Ako by som ešte mohol hrešiť?!

Synodalita v dvoch obrazoch

Teraz si požičiam Ježišove slová a trochu si ich upravím: "Čo je to *synodalita*, k čomu ju prirovnám...?"

Podobá sa deťom, ktoré chystajú veľkú oslavu svojim milovaným rodičom a chcú ich neskutočne prekvapiť a urobiť im čo najväčšiu radosť, lebo prekypujú vďačnosťou voči nim. A tak sa zídu, aby spoločne dumali, uvažovali, hodnotili, hľadali a skúmali, čo by bolo pre rodičov najlepšie, čo by ich najviac potešilo, ba aj susedov a ich priateľov sa diskretné opýtajú. A keď nakoniec dospejú k zhode, nie po hádkach a presadzovaní seba, ako to často býva, ale v láske a túžbe nájsť to, čo bude pre rodičov to najlepšie, podelia si medzi sebou úlohy, kto čo zabezpečí a kto čo urobí, aby spoločnými silami tento veľký dar svojim rodičom aj uskutočnili!

My vďačíme Bohu za život, nielen pozemský, ale ešte viac za večný. Stvoril nás a dal nám všetko, čo v tomto živote máme. A za cenu vlastnej Krvi a obety nám otvoril bránu Neba, aby nás zbožštil, urobil bohmi na svoj obraz a dal nám svoju Slávu a svoj vlastný blažený Život. Naše srdcia pretekajú vďačnosťou a túžime na oplátku Boha potešiť a osláviť najlepšie, ako len môžeme. A tak sa, Božia Rodina, Boží ľud, farnosť, schádzame, aby sme spoločne uvažovali, dumali, skúmali, navrhovali, radili sa, ako urobiť to najlepšie, čo by sa Bohu čo najviac páčilo. Počúvame pritom pozorne Ducha Svätého, ktorý nám cez Písmo, cez Cirkev, cez znamenia čias, cez charizmy a cez vnuknutia ukazuje, čo sa Bohu páči a čo Ho najviac dnes, tu a teraz, poteší a oslávi. Táto diskusia tiež prebieha bez hluku a hurhaja, bez hádania a konfliktov, lebo v nej nehľadáme seba, ale Otca, netúžime presadiť svoju, ale nájsť Jeho vôľu a túžbu a prispieť k nej a pridať sa najlepšie, ako len dokážeme. A keď konečne nájdeme, tak si tiež medzi sebou rozdelíme služby a úlohy a funkcie a práce, aby sme sa každý podieľal na tomto dare Otcovi, aby nikto nebol vylúčený, odstrčený ani opomenutý, aby charizma a dar a talent každého boli využité a aby tak každý mal podiel na dare a náš dar bol darom všetkých.

Synodalita sa podobá aj rodine, ktorá si kúpila záhradu a teraz stojí pred kusom zarastenej zeme a spoločne uvažuje, ako ju využiť, ako ju premeniť

na krásnu záhradu, najkrajšiu, akej sú schopní. A keď sa konečne zhodnú, spoločne sa pustia do práce a každý sa na práci a zúrodnení záhrady podieľa najlepšie, ako dokáže, podľa svojich schopností a síl, každý zo seba vydáva to najlepšie.

Podobne Pán hovorí, že svet je *rol'a* a my sme *robotníci*, povolaní do tejto Jeho *vinice*. A tak znova, schádzame sa, uvažujeme, hľadáme a počúvame Cirkev, Písmo, Ducha, úplne rovnako ako v predchádzajúcom prípade. Celým srdcom túžime dostať zodpovednosti, ktorú nám Otec v dôvere zveril. Celým srdcom túžime osvedčiť sa ako Božie deti, ako skutoční synovia a dcéry Otca, ako praví dedičia, ktorú budú uznaní *za hodných* budúceho veku a dedičstva! A keď, vedení Duchom, nájdeme spôsob, akým sa čo najlepšie starať o *Vinicu Otca*, ako ju zúrodniť, zveľadiť, rozmnožiť ako oné *talenty a míny* z podobenstiev, pustíme sa do práce, každý podľa svojich síl, chariziem a darov, nie chaoticky jeden cez druhého, ale spoločne, zohrane, tak, aby sme každý robili to, čo dokážeme najlepšie, aby tak naše dielo bolo tiež najlepšie a najslávnejšie možné a aby bolo ovocím a dôkazom toho, že aj navzájom sme Rodina, Božia Rodina, jedno telo a jedna duša!

Všetko ostatné - štruktúry, úrady, inštitúcie, postupy, dokonca sama farnosť, malé spoločenstvá v nej, kostol, liturgia,... - sú už len nástroje tejto *synodality*, čiže opravdivého Života a Spoločenstva Cirkvi v Kristovi Ježišovi. *Synodalita* je v prvom rade vec viery, vec lásky, vec srdca, čiže vec bytostná, vnútorná. Vonkajšie nástroje sú užitočné a mnohé nevyhnutné. Ale základom je práve toto: srdce. Preto Katechizmus hovorí: "*Nespasí sa, hoci je začlenený do Cirkvi, kto nezotrvá v láske, lebo zostáva síce v lone Cirkvi ,telom', ale nie ,srdcom'*" (KKC 837)

Nemám hriechy a predsa som naskrz hriešnik...

Niekedy, často ľudia hovoria: *Musel som zhrešiť, inak to nešlo...*

Kým sú naše srdcia ešte stále žiadostivé sveta alebo plné obáv a strachu o veci tohto sveta, dovtedy aj hriech je pre nás niečo, čomu sa nevyhneme, pretože ako inak, než konaním hriechu môžeme slúžiť hriechu v jeho samom základe a tým je, že viac, než po Bohu túžime po veciach sveta a tie si volíme pred Bohom a namiesto Boha?

Prvé obrátenie nás vedie k tomu, že krotím túto svoju žiadostivosť prikázaniami a zákonom. A po čase naozaj môžeme dôjsť k tomu istému záveru, k akému sa priznáva Pavol: "*čo do spravodlivosti, ktorá je v zákone, žil som bezúhonne*" (Flp 3, 6). Tak aj my, prejdeme si Desatoro, Pätoro a povieme si: *No, veď naozaj nemám hriech, nič z toho som neporušil!*

Potom ale príde druhé obrátenie, keď porozumieme, "*že človek nie je ospravedlnený zo skutkov podľa zákona, ale iba skrze vieru v Ježiša Krista. Aj my sme uverili v Krista Ježiša, aby sme boli ospravedlnení z viery v Krista, a nie zo skutkov podľa zákona, lebo zo skutkov podľa zákona nebude ospravedlnený nijaký človek*" (Gal 2, 16). Veď spása a Nebo nie sú nejaký cukrík za odmenu za to, že sme dodržali nejaké príkazy, ale znamená, že "*keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je*" (1Jn 3, 2) a táto podobnosť s Bohom je to, čomu hovoríme Nebo! Preto "*každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on čistý*" (1Jn 3, 3).

Od tej chvíle sa už neporovnávame s Desatorom ani žiadnym iným príkazom - jednak preto, že ich zachovávanie by už pre nás málo byt automatické a samozrejmé, jednak preto, že už vieme, že na spásu musíme ísť *d'alej*. Porovnávame sa s Kristom. Ako je Kristus čistý? No tak, že *je* láska - a teda niet v Ňom ani stopa sebeckva. Žiadne súdenie, žiadne porovnávanie sa, súperenie s nikým, žiadne odmietanie nikoho. Len láska. Číra bezbrehá úplne nesebecká láska ochotná ísť kvôli hriešnikov a nepriateľom, nevďačným ľuďom na kríž a vziať na seba bolesť a hriech každého jedného z nich, aby ich zachránila od nich samých, od ich vlastného hriechu!

V tej chvíli zažívame hlbokú skúsenosť, že síce "nemáme hriechu" podľa Zákona (a možno aj podľa modlitebnej knižky a jej spytovania svedomia, ktoré je predsa len písané viac pre začiatočníkov na Ceste), ale zároveň sme skrz-naskrz hriešni! S hrôzou odhaľujeme hĺbku sebeckva a pýchy v sebe, s hrôzou sledujeme, ako priam automaticky znova a znova súdime, na koho pozrieme, ako sa stále porovnávame s druhými, že či sme a ako sme lepší a všetko to ostatné... Nechceme to, ale vyviera to z nás just tak, ako to píše už Pavol: *"Viem totiž, že vo mne, to jest v mojom tele, nesídlí dobro; lebo chciem dobro, to mi je blízko, ale robiť dobro nie. ... Podľa vnútorného človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma zajatcom zákona hriechu, ktorý je v mojich údoch"* (Rim 7, 18.22-23).

Čo teda?

Ak sme sa naozaj obrátili, potom už čo do Zákona by sme naozaj nemali mať žiaden problém. Veď sme už zanechali svet a vyvolil si Boha a Jeho Kráľovstvo. Konať alebo nekonať podľa Zákona je v našich silách a možnostiach, sú to predsa vonkajšie skutky a tie ovláda naša vôľa.

A vnútro? Tu nastupuje dlhá cesta očisťovania. *Aktívneho* - prostredníctvom askézy, rozjímanie, pestovania čností a pod. A keď narazí na svoje hranice,

nastupuje Boh a *pasívne* očisťovania, pasívne preto, že už je to Boh, ktorý nás očisťuje - a my Ním už len očisťovaní sme. Často sa to deje v krízach a *temnote noci*, ako ich opisuje Ján z Kríža. Ale deje sa tak aj vo vnútornej modlitbe, v mlčaní adorácie a kontemplácie, keď sa *vystavujeme* Božej mocnej Prítomnosti a On nás v nej pomaly a pozvoľna mení podobne, *ako slnko mení farbu kože človeka ležiaceho na pláži*. Tak, ako hovorí Písmo, že *"s odhalenou tvárou hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz"* (2Kor 3, 18). My hľadáme, On premieňa.

Ale aby sa to dialo, musíme už mať v tom, čo závisí od nás, jasno. Čo do zákona už musíme byť rozhodnutí. Pretože bez toho prvého nie je možné druhé. Ak nie sme si istí a rozhodnutí čo do túžob a skutkov, ako by mohol Boh prísť a očisťovať naše vnútro od toho, čo navonok sme sa ešte nerozhodli opustiť a zanechať? Musí v nás byť jasné a jednoznačné rozhodnutie: Volím si Boha. Chcem sa páčiť Bohu. Úplne a vo všetkom. Chcem to. Volím si to. Vybral som si to. Toto a nič iné. Toto a basta. Idem na to. Odteraz toto je kritérium všetkého môjho konania, samého môjho života. Toto je moja túžba, zmysel, cieľ. Bodka.

A tak je to presne tak, ako u onoho popredného muža z Evanjelia: *"Tu sa ho ktorýsi popredný muž opýtal: "Učiteľ dobrý, čo mám robiť, aby som bol dedičom večného života?" Ježiš mu povedal: "Prečo ma nazývaš dobrým? Nik nie je dobrý, jedine Boh. Poznáš prikázania: Nescudzoložíš! Nezabiješ! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! Cti svojho otca i matku!?" On vravel: "Toto všetko som zachovával od mladosti." Keď to Ježiš počul, povedal mu: "Ešte ti jedno chýba. Predaj všetko, čo máš, rozdaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma."* (Lk 18, 18-22).

Rozhodni sa pre Boha - a preto zachovávaj Jeho prikázania.

Rozhodni sa pre Nebo - a preto rozdaj svoj majetok, čiže zriekni sa všetkej svetskej žiadostivosti, veď si sa práve rozhodol zo sveta odstáhnovať do Neba.

Nakoniec nasleduj Krista a s Ním sa meraj a porovnávaj, lebo On hovorí: *"Ja som chlieb života. ... Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta"* (Jn 6, 48.51) a žiť Nebo znamená žiť Krista a byť v Nebi znamená byť Kristom a jediná cesta k tomu je, byť Mu podobný, úplne a vo všetkom. A jediný spôsob, ako byť do hĺbky očistený od každej pýchy a sebeckta, je byť celým bytím zamilovaný do Boha a touto láskou tak preniknutý, že už viac nie je žiadne Ja, iba Ty!

Dlžíme Mu život a všetko, preto...

"Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou! To je najväčšie a prvé prikázanie." (Mt 22, 37-38)

"Neviete,... že nepatríte sebe? Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele." (1Kor 6, 19-20)

"Kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hoden. A kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hoden." (Mt 10, 37)

Možno nás to na začiatku pohorší. Ako to? A čo napríklad rodina? Nemala by byť na prvom mieste *rodina*? A čo *priatelía*, voči ktorým máme

záväzky? *Zamestnanie*, kde máme zodpovednosť? Hoci je to často len výhovorka, keď v ničom z toho sa veru veľmi netrháme...

Slušný človek, ak pre neho niekto niečo urobí alebo ho niekam pozve alebo mu niečo daruje, vie, že je správne sa mu za to nejako primerane odvdáčiť, revanšovať.

Boh ma stvoril. Dal mi úplne všetko, čo mám a čím som. Každá sekunda, ktorú žijem, každý nádych, úder srdca, vzduch, ktorý vdýchnem, svetlo, ktoré vidím i oči, ktorými vidím, sústo, ktoré prehlnem, zem, na ktorej stojím, všetko je Jeho, všetko je od Neho, všetko mi dal. Žijem darovaný život, v darovanom tele, v darovanom svete, v darovanom čase. Nič nie je moje ani zo mňa.

A aj to Mu bolo málo. Napriek môjmu hriechu, vzbure, nevďaku a odbojnosti mi odpustil, za cenu vlastnej Krvi napravil, čo som ja pokazil a to všetko len preto aby mi mohol dať ešte viac, aby ma urobil bohom na svoj vlastný Obraz, aby mi dal svoj vlastný večný Život, účasť na svojej vlastnej božskej prirodzenosti, aby bol mojím Otcom, mojím Bratom, mojom Ženíchom, mojím Životom, hoci ja som iba prach a popol a On Boh, ktorý nemá voči mne žiaden dlh, len nepochopiteľná a ničím nezaslúžená láska Ho pohla toto všetko mi dať a urobiť! Len tak. Pre nič. Z lásky, pre ktorú som Mu ja nedal žiaden dôvod!

A teraz zväžte, priatelia! Komu by mala v prvom rade patriť všetka moja vďaka, všetka moja vernosť a oddanosť, všetka láska, ktorej som schopný? Kto mi dal viac, kto pre mňa urobil viac, kto mi odpustil viac, kto pre mňa podstúpil a obetoval viac a kto mal pritom menší dôvod všetko toto pre mňa urobiť, ako môj Boh? Ani keby som prežil tisíc životov a v každom žil a dýchal iba pre Neho, nesplatil by som ani nepatrný zlomok z toho, čo mi dal a pripravil!

Ak teda jestvuje vo mne štipka cti a aspoň trochu slušnosti, potom keď nie pre nič iné, tak pre toto, Pán môj, patrím úplne a skutočne jedine Tebe a vernosť Tebe ďaleko prevyšuje všetko ostatné, čo jestvuje. A keby som tak neurobil, bol by som veru nič viac, než nevd'ačný chrapúň.

A veru, často sa tak správame, sprvu vlastne vždy - ako keby za každú ústretovosť, službu, dar od iného človeka sa bolo treba odvd'ačiť, len Boh bol *povinný* to všetko pre nás robiť a dávať nám a preto si od nás nezasluhoval žiadne odvd'ačenie, lebo veď je to Jeho povinnosť, nie? Možno ešte tak pár slov v modlitbe a aj tam sme sa miesto vďaky viac dožadovali toho, aby robil viac a dával ešte viac, ako nejaký sluha či otrok... A ešte nás pohoršovalo, keď mám Písmo naznačilo, ako by to po slušnosti a správnosti malo z našej strany byť...

"Potom som počul hlas Pána, ktorý hovoril: "Koho mám poslať, kto nám pôjde?" I povedal som: "Hľa, tu som, pošli mňa!" (Iz 6, 8)

"Veď ak budem toho hoden, som hneď pripravený, dokonca aj svoju dušu obetovať bez váhania a veľmi ochotne pre jeho meno. Dávam prednosť vydať sa až na smrť, ak by mi to Pán dovolil, pretože ja som mu veľkým dlžníkom." (sv. Patrik)

Táto vzájomná, osobná a hlboká, obojstranná, krajná, až na smrť oddanosť lásky Boha a človeka je základom Neba a obsahom kresťanstva a ona definuje, kto je to, *kresťan katolík*.

"My milujeme, pretože on prvý miloval nás." (1Jn 4, 19)

Z Božej strany sa tejto láske a oddanosti vraví *milosrdenstvo* a *milosť*. Z našej je to celkom obyčajná *slušnosť* a *spravodlivosť* - odplatiť rovnako tomu, od ktorého všetko dostávame. *"Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha..." (1Jn 3, 10)*

Uverit' v tú nemožnú nelogickosť

Práve toto je viera: že totiž nemám žiadne zásluhy, ktorými by som si mohol Boží Dar zaslúžiť. Ani nejestvuje žiaden logický rozumný dôvod, pre ktorý by mi ho Boh mal dať. Nič také by nemalo existovať. Žiaden Boh, ktorý je Ocom. Žiadne Božie synovstvo. Žiadne zbožštenie. Žiadne odpustenie hriechov. Žiadne Vtelenie ani Kríž. Keď tu už raz Boh je a my s Ním, potom by bolo logickejšie, keby Boh od nás vyžadoval poníženú poslušnosť otrokov a uctievanie a bol sudcom, ktorý trestá ľudí, ktorí sa Mu nejakto vzopru alebo Ho neuspokoja alebo urazia alebo čokoľvek podobné. Takto si ľudia vo svojich mýtoch predstavovali svojich bohov a dávalo im to zmysel. Takto sa Boh zjavil Izraelu za Mojžiša, aby sa im priblížil, pretože takéhoto boha dokázali chápať a prijať.

Napriek tomu, Boh je môj Otec a ja Jeho syn a dedič. Jednorodný sa skutočne stal človekom a získal mi dar zbožštenia a ja môžem byť členom Rodiny Boha a žiť Jeho Trojičný Život v Duchu Svätom, ktorý ku mne prišiel, aby ma naplnil. A všetko toto je neodvolateľné a nezvratné. Žiaden hriech z mojej strany nijako a nikdy nemôže zmeniť tento Boží postoj, zrušiť tento Boží Dar, kde sám Boh sa mi daroval. Niet sily vo mne ani v celom Vesmíre, ktorá by na tom mohla čo len byťku zmeniť. A ak raz skončím ďaleko od Neho v Pekle, nebude to preto, že by si to Boh rozmyslel, že by to zmenil a odvolal, ale len preto, že to budem ja, kto sa rozhodol zavrhnúť Boha a Jeho Dar.

A prečo toto všetko? Mám nejaké kvality, pre ktoré mi to Boh dal? Žiadne! Zaslúžil som si to niečím? Ničím! Naopak, ešte som bol hriešnik a nepriateľ

Boha! Tak ako? Prečo? Čo vo mne to spôsobilo, že sa Boh rozhodol všetko toto mi dať? Nič. Vôbec nič. So mnou to nemá vôbec nič spoločné. Jediné, čo môjho Boha motivovalo stvoriť ma a motivuje Ho byť mi Otcom a mať ma za syna, je... láska. Láska. Nič viac. Prostá, nelogická *láska*, ktorou sa On sám v sebe nezávisle na mne rozhodol ma milovať, hoci na to z mojej strany nejestvuje žiaden ani najmenší dôvod - a tisíce dôvodov, prečo to neurobiť a prečo namiesto lásky zvoliť hnev, odmietnutie, zavrhnutie alebo prosté *nestvorenie ma* a vykašľanie sa na mňa!

A tak, Boží Dar je nielen neodvolateľný, ale aj úplne a dokonale mimo akýkoľvek môj vplyv a dosah. Žiadne dobré skutky ani zásluhy z mojej strany ho nemôžu nijako zväčšiť ani urobiť istejším úplne rovnako, ako žiaden môj hriech, zlo, urážky, nevernosť ho nemôžu nijako oslabiť, zmenšiť, ani zrušiť. Iste, ja, sám za seba, ho môžem odmietnuť. Môžem sa rozhodnúť nebyť ako Boh, nežiť Boží Život, nekonať skutky Božieho syna a nevstúpiť do siete vzťahov Rodiny Boha, Cirkvi. Ale ani vtedy sa tento Dar nijako nezmení, nezmenší ani ho môj Otec v Nebi neodvolá. Stále bude úplne rovnaký, len z mojej strany zahodený a ponechaný a vymenený za pre človeka pochopiteľnú a človeku blízku logiku *Pekla*... Ale sám Dar závisí len a jedine od rozhodnutia a lásky Boha, môjho Otca - a tie ostávajú nemenné a nezrušiteľné naveky a nič ich nijako zmeniť nemôže.

No a toto je viera. Uveriť v tú desivú nelogickosť, ktorá sa volá Láska. Božia láska. Otcova láska. Jediný dôvod všetkého. Mojej existencie. Môjho Vykúpenia a odpustenia mojich hriechov. Môjho synovstvo a dedičstva v Nebi. Jedinkej opravdivej istoty, na ktorú sa možno bezmedzne spoľahnúť. Toho, že Boh sám osobne sa mi stal Otcom, skutočným oteckom. Žiaden iný dôvod. Iba nezvratiteľná, nelogická, ničím neopodstatnená a nezaslúžená láska Boha.

Tomuto celým srdcom uveriť je viera. Prijat' a žiť to je spása.

"Ale keď sa zjavila dobrota Boha, nášho Spasiteľa, a jeho láska k ľuďom, spasil nás nie pre spravodlivé skutky, ktoré sme my konali, ale zo svojho milosrdenstva, kúpeľom znovuzrodenia a obnovy v Duchu Svätom, ktorého na nás hojne vyliat skrze Ježiša Krista, nášho Spasiteľa, aby sme, ospravedlnení jeho milosťou, boli podľa nádeje dedičmi večného života."
(Tít 3, 4-7)

Preto je to viera. Láska je Božia logika, ktorá odporuje logike sveta a našej skúsenosti, založenej na pýche, sebecktve, vypočítavosti a ostatných postojoch sveta a nás v ňom. Nedokážeme ju nijako zdôvodniť. Je absurdná. Dá sa jej len *uveriť*. Uveriť - alebo ju odmietnuť ako bláznovstvo či pohoršenie podľa neúprosnej logiky hriechu, v ktorej sme vyrástli i svet okolo nás.

"Lebo aj Židia žiadajú znamenia a Gréci hľadajú múdrosť, my však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ale pre povolaných, tak Židov ako Grékov, Krista — Božiu moc a Božiu múdrosť." (1Kor 1, 22-24)

Je to desivo trúfalá, opovážlivá viera - že Boh je naozaj môj Otec a ja sa napriek všetkému môžem na Neho obracať ako na Otca a vôbec k Nemu prichádzať! Ak by sa táto moja viera mýlila - a Boh sa správal podľa logiky sveta a ľudí - potom by to bola neskutočná drzosť a urážka Boha a zločin a zaiste by som bol za to naskutku synom smrti, tak, ako by to bolo u pozemských veľmožov, tyranov a kráľov. Ale človek sa musí rozhodnúť. Uverím? Neuverím? Odvážim sa?

Táto viera odomyká dvere do Božieho sveta, ako ho vidíme u mystikov a svätých, ktorí v ňom v láske a veľkej vd'ačnosti a radosti žili. Viera, že je to tak. Že je to naozaj. Že na tom môžem, ako na skale, postaviť celý svoj život. Že je to naozaj tak a so mnou to nijako nesúvisí, nijako som si to nezaslúžil

ani nedal Bohu žiaden dôvod tak urobiť, On sám pre seba a zo seba sa tak nezávisle na mne a bez ohľadu na mňa rozhodol.

"A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si postavil dom na skale. Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrica a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale." (Mt 7, 24-25)

A preto smiem, s tou neskutočnou *drzou trúfalosťou*, znovu a znovu a napriek všetkému z mojej stany, prichádzať k Bohu a volať Ho: Otče! A pred Ním samým sa odvolávať, že som Mu synom, dovoľávať sa Jeho lásky a žiadať od Neho dary a vôbec to všetko. Môžem, lebo On sám prvý všetko toto urobil a *drzá trúfalosť* už viac nie je *drzou trúfalosťou*, ale *láskou* a vzťahom Otca a syna z vôle a pre lásku Otca.

Je v tom paradox. Keby som veril, že čokoľvek na mne alebo vo mne mi túto lásku Otca zaslúžilo, nemohol by som jej takto veriť, lebo táto zásluha či dôvod sa môže ľahko pominúť a hriech na mojej strane by tento dôvod veľmi rýchlo zrušil. Len preto, že tento Boží Dar a Božia láska ku mne a Božie otcovstvo voči mne *nijako* nezávisí od ničoho na mne ani vo mne, mi dáva odvahu a dôvod veriť mu.

"Ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže." (2Tim 2, 13)

Je to niečo ako zlom, keď vo svojej mysli toto konečne pripustíme, keď konečne prestaneme na sebe hľadať nejaký dôvod Božej lásky k nám, žiaden neexistuje, a odvážime sa uveriť tej nelogickej a nepochopiteľnej láske Boha, ktorou nás miluje nie kvôli, ale napriek nám samým!

Čo si počat' s Božou láskou?

S láskou Boha spájame rôzne slová: úžasná, nekonečná, hlboká,... Možno pritom zabúdame na jedno slovo: *nemenná*. Nemenná láska Boha. Ako On sám vyznáva: "*Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá zľutovania nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba. Hľa, do dlaní som si ťa vryl*" (Iz 49, 15-16)!- Bez ohľadu na to, ako strašne sa previním, ako hrozne Boha urazím, ako ďaleko zablúdím, bez ohľadu na všetko - v okamihu, keď sa rozhodnem vrátiť, jedno či po hodinách, dňoch, mesiacoch, rokoch, celom živote, s naprostou istotou zažijem vždy a presne toto: "*Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho*" (Lk 15, 20).

A tu nastáva onen bod zlomu: Ako sa k tejto nemennej, nezvratnej Božej láske postavím?

Môžeme tak "po lutherovsky" - povedať si, super, je to v suchu! Možno k tomu ešte pridať nejakú tú *teológiu o Božej spravodlivosti, ktorej muselo byť učinené zadosť a Božom hneve, ktorý musel byť utišený strašnou krvavou obetou Syna a tak bolo na kríži konečne zadosťučinené za hriechy celého sveta*. Teraz stačí už len uveriť - a sme spasení! "*Kresťanstvo nie je nič iné ako ustavičný cvik v cítení toho, že nemáš hriechu, hoci hrešíš, že však tvoje hriechy sú prehodené na Krista*", vysvetľuje reformátor. Nič viac podľa neho už netreba. Boh mi odpustil a na tomto odpustení a dare Spásy nemôže nik a nič zmeniť, "*ani keby som smilnil a vraždil tisíckrát za deň*", dodáva. A je to pravda. Dokonca ani niečo tak zvrátené nemôže nijako otriast' Božou vernou a *nemennou* láskou a Božou neodvolateľnou milosťou a teda

Spásou. Lenže - môžeme takýmto spôsobom spásu *prijat'*? Lebo *verit'* v Spásu je jedna vec, *prijat'* ju a spasit' sa je však vec druhá...

Na pomoc nám prichádza Písmo, ktoré vraví slová, ktoré už sú nám známe: "*Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata*" (1 Jn 3, 10). "*Nie každý, kto mi hovorí: "Pane, Pane," vojde do nebeského kráľovstva, ale iba ten, kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach*" (Mt 7, 21), hovorí aj sám Ježiš a vysvetľuje: "*Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky*" (Jn 14, 15-16). Spása je darovaná navždy, neodvolateľne a naveky. Čo je ale spása? Nie to, čo hovorí Ježiš, že "*keď odídem a pripravím vám miesto, zasa prídem a vezmem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja*" (Jn 14, 3)? Kde to je? Nie azda v Trojici, v spoločenstva samého Boha, ktorý "*je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom*" (1 Jn 4, 16)?

A toto je ten druhý spôsob, biblický a kresťanský, ktorý vedie k *spaseniu sa* - čiže k *prijatiu* Spásy, ktorá je sama osebe pozvaním do spoločenstva Lásky v samom Bohu – a ním je *láska*. Veď Spása znamená povolanie k Životu Boha v Kruhu Trojice a tým je *Láska*. *Láska* nie hocijaká, ale *Láska božská*, taká, akou nás miluje Boh Ježiš Kristus, ktorý po sebe zanechal jediné prikázanie a v ňom jedinú normu: "*... ako som ja miloval vás*" (Jn 15,12) i podmienku tohto blaženého údela synov a dcér Boha: "*Milujte svojich nepriateľov, dobre robte, požičiavajte a nič za to nečakajte! Tak bude vaša odmena veľká a budete synmi Najvyššieho, lebo on je dobrý aj k nevďačným a zlým. Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec*" (Lk 6,35-36)! Krátko a stručne, byť *spasený* znamená v Bohu a s Bohom milovať Boha a všetkých ľudí tak, ako Boh miluje mňa. Ako inak by sa mohla táto spása dať *prijat'* než tak, že sa rozhodnem týmto spôsobom Boha, blížnych, dokonca

nepriateľov milovať – podľa slov Písma: "*Nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou*" (1 Jn 3,18)?

Keby som neveril Evanjeliu o Otcovej láske, ako by som na ňu mohol odpovedať? A tak naozaj, spása je z viery – ale len vtedy, ak nás viera povedie k odpovedi na túto láskou vlastnou láskou, ako o viere svedčí aj Písmo, že "*v Kristovi Ježišovi ani obriezka nič neznamená, ani neobriezka, ale viera činná skrze lásku*" (Gal 5, 6). Sama viera bez lásky nás nedokáže spasíť, veď "*aj diabli veria, a trasú sa*" (Jak 2, 19) a "*keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol*" (1 Kor 13, 2). Ale kto miluje, nemôže byť nespasený, pretože "*kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom*" (1 Jn 4, 16).

Na láskou odpovedať *láskou*. Na krajnú lásku *krajnou láskou*. Na vernú a nemennú lásku *vernou a nemennou láskou*. "*My milujeme, pretože on prvý miloval nás*" (1 Jn 4, 19) a tak "*nás ženie Kristova láska*" (2 Kor 5, 14) a súčasne uschopňuje milovať Boha tak, ako On miluje nás. A práve takto milovať znamená prijať Spásu a spasíť sa - presne podľa slov Krista: "*Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený*" (Mt 10, 22). Ak však takto milujeme Boha ako synovia a dcéry svojho Otca, "*celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou*" (Mt 22, 37) a tak "*sme zomreli hriechu - ako by sme v ňom ešte mohli žiť*" (Rim 6, 2)? Preto "*kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal*" (1 Jn 3, 6).

Toto je teda onen bod zlomu. Kto ostáva tvrdý srdcom, bude vnímať Božiu lásku ako slabosť. Bude mať sklon sebecky ju využiť, nechcem povedať *zneužiť* vo svoj prospech - a o takých Písmo vraví, že "*nedostávate, lebo zle prosíte; chcete to využiť na svoje náruživosti*" (Jak 4, 3). A koho srdce bolo pohnuté Božou láskou a dotknuté Jeho milosťou, porozumie sile tejto Božej lásky a láskou odpovie na Božiu lásku a u takéhoto človeka slovo Evanjelia o Spáse "*padlo do dobrej zeme, to sú tí, čo počúvajú slovo,*

zachovávajú ho v dobrom a šľachetnom srdci a s vytrvalosťou prinášajú úrodu" (Lk 8, 15).

Spása je život a život sa dá iba *žiť* - čiže *konať*. Preto sa v Spásu dá uveriť, ale prijať sa dá iba konaním, skutkami, čiže samým novým životom, žitým v láske k Bohu, v láske, ktorá je nadovšetko, ktorá je a túži byť čo najviac podobná tej Božej, Otcovej, v jej úplnosti, bezpodmienečnosti a, áno, aj v jej neotrasiteľnej nemennosti a vernosti.

Stali sme sa putujúcim ľuďom na odchode

"Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým. Nie sú zo sveta, ako ani ja nie som zo sveta." (Jn 17, 15-16)

Čím viac poznávame Krista, krásu Jeho Života, ktorým je verná a nemenná láska, dokonalá sloboda, čírosť, nepoškrvnenosť,... čiže *svätosť*, plnosť života - tým viac si a bolesťou a smútkom uvedomujeme stav, v ktorom svet je a v ktorom sme sa donedávna nachádzali aj my sami a ešte stále v nás mnoho z toho ostáva v hĺbke zakorenené.

Svet, ktorý nasleduje pudy a žiadostivosť tela a život na úrovni zvierat'a nazýva užívaním si života...

Svet, ktorý chváli bezzmyselnosť človeka a nabáda ho, aby sám seba urobil svojim biednym bohom a zmyslom samého seba a toto nazýva slobodou...

Svet, ktorý je fascinovaný smrťou a ktorý sa raduje, keď môže žena zabiť svoje dieťa a nazýva to právom a boj za svojou svätou vojnou...

Svet, ktorý zo sebecka a pýchy a lakomstva urobil cnosti a oslavuje tých, ktorí sa im oddali...

Svet, ktorý múdrosť nahradil vôľou a myslí si, že jeho vôľa je dostatočný dôvod a môže ju vnútiť samému Vesmíru a toto nazýva pokrokom...

Už viac nechceme byť toho súčasťou.

"Kedysi ste aj vy boli takí, keď ste v nich žili. Ale teraz odložte aj vy všetko: hnev, rozhorčenie, zlobu, rúhanie i mrzké reči zo svojich úst." (Kol 3, 7-8)

Stávame sa svätí v tom prvom zmysle slova - *oddelení* od sveta, *vyjdení* zo sveta, odpovedajúci na Božie volanie: *"Vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán"* (2Kor 6, 17-18),...

... aby sme v Božej milosti dosiahli aj tú druhú *"svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána"* (Hebr 12, 14), o ktorej hovorí Písmo, že *"Pánov deň príde ako zlodej. A vtedy sa nebesia s rachotom pomínú, živly sa páľavou rozplynú, aj zem i diela, ktoré sú na nej. A keď sa toto všetko má tak rozplynúť, ako sväto a nábožne musíte žiť vy, čo očakávate túžobne príchod Božieho dňa, pre ktorý sa nebesia páľavou rozplynú a živly sa v ohni roztopia"* (2Pt 3, 10-12) a nalieha: *"milovaní, keď toto očakávate, usilujte sa, aby vás našiel nepoškvrnených a bez úhony, v pokoji"* (2Pt 3, 14), *"nepoškvrneným od tohoto sveta"* (Jak 1, 27), *"a nemajte účasť na jalových skutkoch tmy, radšej ich odhaľujte, lebo to, čo oni potajomky robia, je hanba aj hovoriť"* (Ef 5, 11-12).

Tak vzniká Cirkev. Ľud na ceste.

Lud *vychádzajúci* z Egypta tohto sveta tým, že vierou a obrátením zanecháva spôsoby sveta a s pomocou askézy, čiže tréningu, spolupracuje s Božou milosťou, aby sa očistil aj od každého zlého návyku, závislosti, poškrvny svetom a jeho zmýšľaním a konaním, ako nás nabáda Apoštol: "*Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba*" (Kol 3, 5)!

A súčasne ľud *vchádzajúci* do Kráľovstva tak, že sa s láskou a túžbou dychtivo učí *milovať všetko to, čo miluje Boh*, ako trefne vraví sv. Klement Alexandrijský a ako už pred ním, ešte v 1. storočí, nabádal žiak apoštolov a štvrtý pápež Katolíckej Cirkvi po Petrovi, Klement Rímsky: "*Ak teda chceme mať účasť na prisľúbených daroch, usilujme sa urobiť všetko, aby sme patrili do počtu tých, čo ho očakávajú. Ale ako to dosiahnuť, milovaní? Tak, že bude naše zmýšľanie vierou zakotvené v Bohu, že budeme usilovne hľadať to, čo je milé a príjemné jemu, že budeme robiť to, čo zodpovedá jeho svätej vôli, že pôjdeme cestou pravdy a odhodíme od seba akúkoľvek nespravodlivosť.*"

Vytvárame tak ostrov uprostred sveta, *enklávu* Kráľovstva uprostred ľudí, kde sa nežije podľa sveta, ale podľa Boha. Miesto, kde je všetko robené a žité podľa slov Písma: "*Hľad', aby si to urobil podľa vzoru, ktorý si videl na vrchu*" (Ex 25, 40), ktorým je pre nás Kristus, naša Skala, "*obraz neviditeľného Boha, prvorodený zo všetkého stvorenia*" (Kol 1, 15). Miesto, kde sa už na zemi žije v Nebi a kde sa už počas pozemského života žije život nebeský a vzťahy nebeské. Tak a tým si tu, na zemi, volíme Nebo, že ho naozaj chceme žiť!

Cirkev je tak Nebo na zemi. Nielen preto, že v nej už teraz môžeme nachádzať blaženosť nebeského raja a života, "*hoci s prenasledovaním*" (Mk 10, 30), ale aj preto, že v sebe odráža usporiadanie a podstatu Neba, kde všetko a vo všetkom je Kristus a my sme v Ňom a On v nás a sme tak údmi

Jeho Tela a stále viac tak už niet rozdielu, pretože sme stále viac rovnaké ratolesti Jeho, Viniča.

Nebo je teda Cirkev vo Večnosti a Sláve. A na zemi je Cirkev Nebo v čase a priestore, obmedzené ešte nepremeným telom a uprostred súžení a prenasledovania - to preto, aby sme si zoči-voči nenávisli sveta a lákaniu sveta ujasnili, či to naozaj chceme, či naozaj chceme patriť Bohu a žiť Nebo, byť súčasťou Neba v Cirkvi a preto radšej podstúpiť všetko toto a radšej obetovať všetko ostatné. Tak, ako nás na to vopred upozorňuje Písmo, "*že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia*" (Sk 14, 22), "*preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmútite pre rozličné skúšky, aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pominuteľné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus*" (1Pt 1, 6-7).

Keby nebolo Cirkvi, nemali by sme možnosť voľby. Cirkev je alternatíva k svetu. Alternatívny svet, kde sa žije namiesto hriechu svätosť, namiesto zla dobro, namiesto pýchy láska, namiesto sebeckta milosrdenstvo, namiesto individualizmu jednota, namiesto otroctva sloboda, namiesto závisti prajnosť, namiesto smrti život. Každý, kto po tom túži, sa môže k tomuto *svetu nie zo sveta* pridať a vydať sa na jeho cestu spolu s ním.

Mocný Boh – len úplne inak

aký Boh naozaj je: Mocný. Lenže čo pre nás znamená *moc*, sila? Považujeme za silného vojaka *so zbraňou, ktorý má moc zničiť a zabiť, alebo umelca, ktorý má moc tvoriť?* Toho prvého, že?

A tak aj u Boha, keď hovoríme o sile, myslíme na to prvé, lebo sila a moc sa u nás spája práve s tým prvým: moc ničiť, moc zabiť, moc vnútiť inému svoju vôľu a ovládnuť Ho. Och, áno, všetko toto Boh *dokáže* a naozaj môže. Ale nie o tom je Jeho Moc!

Boh je mocný, lebo miluje a tvorí. Láska je moc, ktorá zachraňuje, ktorá oživuje, ktorá privádza k bytiu. Moc tvoriť. Moc uzdraviť. Moc darovať život, naveky a v blaženosti práve tejto lásky, ktorá tým životom je.

Sme v pokušení povedať si, *uff, to mi odľahlo. Boh je dobrý, taký milý dobrák. Milosrdný. Stále len odpúšťa. Vôbec sa Ho nemusím báť...! Môžem si robiť, čo chcem, správať sa ako chcem, ved' nakoniec mi aj tak všetko odpustí, zmiluje sa... Nemusím si s Bohom robiť starosti.* Koľko ľudí takto uvažuje? A Božia Moc im pripadá ako slabosť?

A Boh naozaj opakuje: "*Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa*" (Mt 14, 27), "*dotkol sa ich a povedal im: "Vstaňte a nebojte sa!"*" (Mt 17, 7)! Boh netúži po našom strachu. Túži po našej láske a dôvere, aby sa na nás mohla uplatniť Jeho Moc. Aby nás mohol vzkriesiť s Kristom, aby nás mohol uzdraviť v Kristovi, aby sme mohli a žili Jeho Životom.

Ak Ho odmietneme, lebo sa Ho *nebojíme* a vysmievame sa Jeho Moci preto, že nás za naše rúhanie na mieste neskára bleskom a hromom, Jemu neublížime. Seba však zahubíme, sami seba zahubíme, lebo sme sa práve oddelili od zdroja života a zahodili dar samého zbožštenia sa v Bohu. *Je to ako lev a baránok. Je možno vzrušujúce uctievať leva pre jeho silu a pohrdnúť baránkom pre jeho miernosť a pre nás slabosť, lenže ak chceme žiť, nie lev nás nasýti a udrží nažive, ale baránok - za cenu svojho života. A táto moc, moc dať a udržať v nás život, je tiež moc a v skutočnosti väčšia a pre nás omnoho dôležitejšia, než schopnosť leva zabiť!*

A tak sa zoči-voči Bohu učíme aj tu meniť svoje myslenie a začať chápať, v čom spočíva *skutočná moc*, a kde je iba navonok *sila*, v skutočnosti však slabosť a neschopnosť ničoho, len ničenia, rozbíjania či krivenia toho, čo sama nedokáže ani stvoriť, ani uzdraviť, ani naplniť...

"S vierou obetoval Abrahám Izáka, keď bol skúšaný, a jednorodeného obetoval ten, ktorý dostal prisľúbenia ... Usudzoval totiž, že Boh má moc aj z mŕtvych vzkriesiť. Preto ho dostal naspäť aj ako predobraz." (Hebr 11, 17-19)

"Keď to Ježiš povedal, pozdvihol oči k nebu a hovoril: "Otče, nadišla hodina: Osláv svojho Syna, aby Syn oslávil teba, tak, ako si mu dal moc nad každým telom, aby všetko, čo si dal ty jemu, im darovalo večný život." (Jn 17, 1-2)

"Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život, a zasa si ho vezmem. Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa si ho vziať. Taký príkaz som dostal od môjho Otca." (Jn 10, 17-18)

Každý slaboch, otrok žiadostivosti či vystrašený zbabelec, by dokázal zabiť iného človeka - ale len Jeden dokáže a má moc urobiť toto: "... *zvolal veľkým hlasom: "Lazár, pod' von!" A mŕtvy vyšiel. Nohy a ruky mal ovinuté plátnom*

a tvár obviazanú šatkou. Ježiš im povedal: "Porozvážajte ho a nechajte ho odísť!" (Jn 11, 43-44). Hocijaký slaboch a zbabelec a úbožiak dokáže hroziť strachom a smrťou, ale len jeden má moc, s ktorou môže povedať: *"Neboj sa! Ja som Prvý a Posledný a Živý. Bol som mŕtvy, a hľa, žijem na veky vekov a mám kľúče od smrti a podsvetia"* (Zjv 1, 17-18), *"kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň"* (Jn 6, 54).

Ako nasledovníci Krista sa učíme tomuto novému pohľadu na moc. Učíme sa byť silní podľa Boha, plní Božej moci, *"ktorú mi dal Pán na budovanie, a nie na rúcanie"* (2Kor 13, 10). Moci slúžiť a budovať, nie ovládať, lámať a ničiť. Moci, ktorá je tak iná, že svetu a sprvu aj nám pripadá ako slabosť - len preto, že to, čo svet považuje za moc a silu, je v skutočnosti iba slabosť a bezmocnosť. *Veď či nie je násilie a teror tyrana len výkrikom jeho bezmoci naozaj si získať srdcia ľudí?* A nie je to tak so všetkým, čo svet bežne považuje za moc a silu?

Milujte nepriateľov. Buďte milosrdní ako Otec. Buďte služobníkmi všetkých. *"Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo"* (Rim 12, 21). Toto je moc podľa Boha, opravdivá sila podľa Stvoriteľa. Ona jediná prináša skutočné ovocie, o ktorom vraví Ježiš, že *"nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo; aby vám Otec dal všetko, o čo ho budete prosiť v mojom mene"* (Jn 15, 16) - mene Vykupiteľa, Baránka, ktorý dáva svoj život, aby zachránil, uzdravil, vzkriesil všetkých. Aj tých, čo Ho prebodli. Toto je ovocie, ktoré ostáva, jediné ovocie, ktoré ostáva. Ním my sami prijímame Boží Život a Božiu Moc a preto niet divu, že *"On odplatí každému podľa jeho skutkov: večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hl'adajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 6-7).

Načim nám naučiť sa aj tu myslieť podľa Boha. Naučiť sa rozoznať, čo je skutočná Moc, ako ju má a uplatňuje Boh - a čo je len slabosť, bár ju aj svet

za silu a moc vydáva! Naučiť sa byť mocní podľa Boha a nie podľa sveta, aby aj nám mohlo zaznieť slovo: "*ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého*" (1Jn 2, 14)!

"Práve preto vynaložte všetko úsilie na to, aby ste k svojej viere pripojili čnosť, k čnosti poznanie, k poznaniu zdržanlivosť, k zdržanlivosti trpezlivosť, k trpezlivosti nábožnosť, k nábožnosti bratskú náklonnosť a k bratskej náklonnosti lásku. Ak toto všetko máte a ak sa to rozhojňuje, nebudete nečinnými a neplodnými v poznávaní nášho Pána Ježiša Krista. Kto však toto nemá, je slepý, krátkozraký: zabudol, že bol očistený od svojich starých hriechov. Preto sa, bratia, tým viac usilujte upevňovať svoje povolanie a vyvolenie. Veď ak budete to robiť, nikdy nepadnete. Tak sa vám na široko otvorí vstup do večného kráľovstva nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista." (2Pt 1, 5-11)

Moc uzdravovať a nie rúcať. Moc tvoriť a nie ničiť. Moc oslobodzovať a nie spútať. Moc budovať a nie rozvracať. Moc oživovať a nie zabíjať. Podľa toho poznáte Boha. Podľa toho poznáte aj tých, čo sú s Ním, Jeho synov a dcéry, učeníkov Jeho Syna, kresťanov. Načim nám naučiť sa byť bohmi podľa Boha, nášho Otca. "*Napodobňujte Boha ako milované deti a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône*" (Ef 5, 1-2)!

Domov na ceste...

Kým Izrael putoval púšťou do Zeme zaslúbenej, sprevádzal ho Boh prostredníctvom Stánku zjavenia. Neskôr, keď do svojej novej vlasti prišli, aj stánok sa zmenil, zo stanu na ceste na veľký, slávny, kamenný a už nehybný Chrám.

Ježiš začal nový *exodus*. Sme ľud na ceste do Vlasti v Nebi. Tam na nás čaká nový Chrám v podobe už nie zlata a kameňa, ale samého Otca v Jeho Sláve, ako svedčí Písmo: "*Ale chrám som v ňom nevidel, lebo jeho chrámom je Pán, všemohúci Boh, a Baránok*" (Zjv 21, 22).

Ale ani kým sme na ceste, nie sme bez tohto Chrámu, ktorým je sám Živý Boh. Ježiš sľubuje: "*Nenechám vás ako siroty, prídem k vám. Ešte chvíľku a svet ma už neuvidí, ale vy ma uvidíte, lebo ja žijem a aj vy budete žiť. V ten deň spoznáte, že ja som v svojom Otcovi, vy vo mne a ja vo vás*" (Jn 14, 18-20). A sám vysvetľuje, ako a kde sa to deje: "*Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky*" (Jn 6, 56-58).

A tak Eucharistia je našim Stánkom na ceste púšťou sveta do Zasľúbenej zeme Neba. Ona je našim *Domovom na ceste* a ak sa niekde na tejto zemi cítíme naozaj doma, potom je to naozaj v Eucharistii, či už pri jej slávení, prijímaní, alebo adorovaní, keď len tak jednoducho zotrývame pred Kristom a v Kristovi tak, ako kedysi Mojžiš a Áron pred archou v Stánku zjavenia. Áno, tu sme na celej zemi najviac doma! Eucharistia, to je Nebo už teraz skutočne prítomné na zemi - a záloha a záruka toho, že raz už naplno my sami budeme v Nebi.

Tu naozaj je a hojne tryská prameň Života, zdroj Radosti plnej pokoja a prenikavej rozkoše zároveň! Tu mĺkne každé zlo, malichernosť, smiešne konflikty i trápna namyslenosť. Tu sa človek dotýka Skutočného, zažíva Skutočné. Tu sa rozplýva a mĺkne všetko. Ilúzia sveta je preč a ostáva len On, ktorý Je. Kludne by sme tu ostali už naveky. Ale ešte nie. Ešte putujeme. Ešte sme na ceste. Ale raz, potom, budeme. Spočinieme a už navždy.

Ale niečo sa predsa mení. Aj keď sa vrátíme do sveta, už nie sme viac zo sveta, sme z Neho a v Ňom ostávame. A ak hej, potom viac už nič v našom živote nie je profánne ani mimo Neho. Už natrvalo bude a ostane našou Alfou a Omegou, Tým, "ktorý naplňa všetko vo všetkom" (Ef 1, 23).

Nerieš kľučku, vojdi dovnútra

Ježiš nám otvoril bránu do Neba. Do nádherného sveta Kráľovstva.

Mnoho katolíkov ale namiesto toho, aby vstúpili, sedia vonku a riešia, či kľučka a koberček pred dverami a závesy a dekorácia dverí je alebo nie je tá správna: *Ak prijmem Telo Krista, ktorý práve nesie všetky moje hriechy a všetku moju špinu, svinstvo a zlo a ja sám Ho hriechom práve pribíjam na kríž, na ruku, tak, ako Ho prijímali apoštoli a raná a staroveká Cirkev, urazím tým smrteľne a zneuctím tým Boha? A ak Ho budem chváliť a sláviť Jeho obetu v jazyku, ktorému rozumiem a v jednoduchosti Poslednej večere, nebude Boh urazený, že to nerobím po latinsky a komplikovanejšie? A podobné veci...*

A zatiaľ nám uniká podstata: že dvere sú na to, aby sa nimi vošlo a že to, na čom záleží, je nebeský svet za nimi, v ktorom sme povolaní žiť, áno, už oteraz. Ved' o čom inom sviatosti sú, než aby nás v nich sám Boh "vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov" (Kol 1, 13-14)? Aký význam má sedieť vonku v tme a riešiť kľučku, keď Boh sám volá a prikazuje: "Usilujte

sa vojsť tesnou bránou, lebo hovorím vám: Mnohí sa budú pokúšať vojsť, a nebudú môcť" (Lk 13, 24)? Ved' "skutočnosť je Kristus" (Kol 2, 17)!

Ako hrozne dokáže pýcha zaslepiť naše duše! *"Pokorte sa teda pod mocnou Božou rukou, aby vás povýšil v určenom čase" (1Pt 5, 6), vyzýva prvý pápež, my však miesto toho až pričasto ignorujeme toho súčasného i jeho hlas, ktorým nás sám Kristus volá k Bohu, ku Kristovi, a miesto toho robíme, čo Ježiš vyčítal už farizejom: "Komára preciedzate a ťavu prehltate. Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci, lebo čistíte čašu a misu zvonka, ale vnútri sú plné lúpeže a nečistoty" (Mt 23, 24-25)! A pritom si pyšne namýšľame, že sme akí zbožní, keď toto robíme! A pritom len práve urážame Boha, ktorý hovorí: "Oproti pýche, nadutosti, ceste zlej a ústam, ktoré prekrúcajú, prechovávam nenávisť" (Prísľ 8, 13).*

Pritom Boží svet je tak nádherný! Keď doň v mlčaní, viere, pokore, s ľútosťou nad sebou a radosťou v Bohu, v dojatí, vďake a láske vchádzame, vtedy sa všetky tieto malichernosti rozplývajú a strácajú. Sama pýcha sa stráca a nám za ňou viac nie je ľúto. Ostáva láska. A Boh. Skutočný Boh. Nie karikatúra, ktorej sme v pýche slúžili a ktorú sme si kreslili podľa seba a svojich žiadostivostí! Už nie. Skutočný Boh je spoza ich závoja skutočne odhalený!

"Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom" (Lk 14, 33). A závislosť na materiálnych veciach veru nie je zďaleka tá jediná, ktorá nás púta a oddeľuje od Krista!

"Najväčšia ... je láska" (1Kor 13, 13). "Boh je láska" (1Jn 4, 8). "Kto nemiluje, ostáva v smrti" (1Jn 3, 14). "Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať" (Jn 13, 34-35). Čo viac treba k tomu povedať či dodať? Ešte stále potrebujeme riešiť komárov a pritom ťavu pýchy a nelásky prehltáme?"

"Ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadŕžania osobám, každého podľa jeho skutkov" (1Pt 1, 17), čiže podľa lásky, ktorá tým skutkom je, ako prikazuje Písmo: "Deti moje, nemilujme len slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou" (1Jn 3, 18). Blažený, kto to pochopí. Blažený, kto tomuto uverí. Blažený, kto bránou lásky vojde do Kráľovstva Lásky, kto takto vojde do Domu Boha, ktorý sám Je Láska a preto Otec.

Ale to môže iba ten, kto sa rozhodol zomrieť sebe, zomrieť sebestvu, zomrieť pýche, zomrieť Egu. *"Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť"* (Rim 6, 7-8). Alebo inak, *odpustiť všetkým a všetko*. Smrť Ega a odpustenie sú do veľkej miery, ak nie dokonca úplne, synonymá. Odpustenie, v ktorom sa zriekame všetkých svojich nárokov a očakávaní voči Bohu či ľuďom a v láske prijímame Boha v dôvere viery, ľudí v súcite milosrdenstva, takých, akí sú, v ľahkosti nového človeka. Tak, ako nás voči Bohu vyzýva Apoštol: *"Zmierte sa s Bohom"* (2Kor 5, 20), a voči ľuďom: *"So všetkou pokorou, miernosťou a zhovievavosťou, znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja"* (Ef 4, 2-3).

Okrem lásky naozaj nezáleží na ničom. A jej všetko slúži a v nej nachádza svoj zmysel.

Vyčistiť a naplniť

"Vyčistite starý kvas, aby ste boli novým cestom. Ste totiž akoby nekvasený chlieb. Ved' bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus." (1Kor 5, 7)

"Nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného." (1Kor 2, 2)

Vyprázdniť myseľ, ba viac, srdce, čiže seba, od všetkého. A potom nechať, aby On zase všetko naplnil sebou. Nie je vari toto adorácia? Nie je vari toto sám život - kresťana? Nie je toto podstata ukrytá v samej Eucharistii? Prichádza, je, - aby naplnil.

Naozaj nepotrebujeme nič, len byť úplne plní Krista. V Ňom je všetko, moc, múdrosť, poznanie, život, všetko. *"Ježiš im povedal: "Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť.""* (Jn 6, 35).

Adorácia je čas mlčania. Skutočné mlčanie je však práve toto: mlčanie nielen mysle, ale samého a celého človeka, ktorý s Pavlom hovorí: *"Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista a našiel sa v ňom"* (Flp 3, 8n). A naozaj v Ňom nachádzame seba: v Ňom, v Jeho Spoločenstve, Jeho Rodine, u Jeho Otca, v Cirkvi, v Trojici. Vierou prijímame, čo Láska dáva, aby sme láskou žili, čo sme vo viere prijali.

"Zaspala som, ale moje srdce bdelo. Tu počuť čosi. Môj milý klope: Ženích: Otvor mi, sestra moja, priateľka moja, holubička moja, moja čistá." (Vl'p 5, 2)

Za každej adorácie odchádzame nasiaknutí Kristom, a stále viac a viac, až kým nebude úplne, až kým nebude *"Boh všetko vo všetkom"* (1Kor 15, 28).

Čriepky IV

Pôst je plný radosti, keď nie je zriekanim sa niečoho, ale naopak, *dosahovaním* niečoho!

***

Kľudne si to nazvite intuícia - ale podložená tisíckami rokov praxe a slovami samého Krista a Reči na Hore - že tri veci, *pôst* (apatheia), *modlitba* (láska, vzťah k Bohu) a *milosrdenstvo* s odpustením voči blíznym sú naozaj účinné piliere duchovného života. Ale na začiatok môžeme spokojne dať oné zovšeobecnenia stranou a začať naozaj len na tej najprostejšej úrovni: *pôst* od jedla (a dnes aj od *virtuálneho sveta*, ktorý v tých dobách ešte nejestvoval), *prostá modlitba* a osvojovanie si postoja milosrdenstva voči tým, čo sú okolo.

***

V strede je Otec. Ježišovo slovo nám oznamuje Evanjelium o Otcovi a Jeho Kráľovstve. Nasledovaním Krista sa k Nemu približujeme. V Eucharistii, Chlebe Života o nám zostupuje. V Cirkvi Jeho Tele už teraz existuje. Ale stále je v strede všetkého Otec - "*a jeden prostredník medzi Bohom a ľuďmi — človek Kristus Ježiš*" (1Tim 2, 5).

***

Viera je skutok. Verí sa telom a konaním, nie mysl'ou a dumaním. Najvnútornejšie presvedčenie – čiže viera – je práve to, o čom ani neuvažujeme, ale úplne samozrejme podľa toho žijeme a konáme. Keď kolíšeme vo viere, riešením nie je dumanie, už vôbec nie pocity. Riešením je oprieť sa o konanie – jednoducho ísť a konať podľa toho, čomu sme uverili.

***

Hlava nie je bez tela, ani otec bez rodiny

Ak si chceme uctiť maliara alebo sochára, azda nie tak, že si pozrieme a pochválime jeho diela? Božím dielom sú spasení ľudia, oni sú jeho vrcholom i dôvodom všetkého ostatného, veď "svet bol stvorený kvôli Cirkvi" (Hermasov pastier) a Cirkev je miesto a spôsob, kde sa z hriešnikov stávajú ľudia svätí vďaka Božej milosti. Ako inak a lepšie a viac osláviť Boha než tak, že obdivujeme svätých, diela Jeho milosti, Jeho lásky a moci, Jeho múdrosti? A veru je čo obdivovať!

Ak chceme bývať v nejakom dome, azda sa doň nenast'ahujeme? A ak chceme žiť v nejakej rodine, azda to neznamená žiť s jej členmi? Božie Kráľovstvo je Boží Dom, v ktorom žije Božia Rodina. Tvoria ju naši bratia a sestry tu, na zemi. Ale keď odídu zo zeme do blaženej Večnosti, vari prestanú byť súčasťou Kráľovstva a opustia Boží Dom? Či nie je to naopak a zatiaľ čo my sa v ňom ešte len zabývaváme, oni v ňom sú už skutočne a navždy doma? Ako by sme tak mohli v Božom Dome a Božej Rodine žiť inak, než spolu s Nimi v jednom Dome, jednom Tele, ako jedna Rodina, jedna Cirkev? Ak sú v Cirkvi jej údmi hriešni ľudia na ceste posvätenia, o čo viac tí, ktorí túto cestu už v Božej milosti dokončili? A tak sme s nimi jedno Telo a jedna Rodina, lebo sme jedna Cirkev. Inak sa do Kráľovstva vojsť a v ňom žiť nedá. Veď ako by mohol žiť v dome, kto odmieta jeho obyvateľov?

Písmo vraví, že sme na ceste dospievania do plnosti Kristovho veku a keď túto cestu završíme, budeme Mu podobní, budeme Ho vidieť takého, aký je a budeme poznávať tak, ako teraz sme Ním poznaní, lebo budeme mať účasť

na samej prirodzenosti Boha. A tak láska, spoločenstvo, vzájomná starosť a pomoc, milosrdenstvo, vernosť, nesenie si bremien, všetko toto, čo sa učíme konať na zemi, u spasených v Nebi dosiahlo už dokonalosť. Ak *"Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac — ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás"* (Rim 8, 34) - ako by Mu mohli byť podobní a nemať, ako Jeho Telo, podiel na tom istom a konať to isté, rovnako ako keď žili v čase, teraz však ešte mocnejšie, lebo už stoja pred samým Trónom Otca v blaženej *Večnosti*? Čo je potom divné na tom, že žijeme a zakúšame toto spoločenstvo s nimi aj v podobe ich mocného príhovoru, ktorým ich Boh s radosťou pri sebe oslavuje a potvrdzuje, že bojovali a už zvíťazili a sú s Ním a majú podiel na Ňom?

Aký smiešny... nie. Nie smiešny. Smutný a urážlivý obraz Boha kreslia tí, ktorí Ho vidia nie ako Otca, o ktorom Ježiš hovorí, že *"môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi"* (Jn 15, 8), *"aby sme s ním boli aj oslávení"* (Rim 8, 17), Otca, ktorí sa teší zo svojich detí, teší so svojimi deťmi, má pasiu, keď oslavuje a vyvyšuje svoje deti a raduje sa z ich slávy - ale ako žiarlivého narcistického lakomca, ktorý neznesie nič, iba samého seba v dunivej prázdnote a samote... Ako môže Otec byť bez Rodiny svojich detí? A predsa mnohí si myslia, že ak budú odmietajú Jeho Rodinu, v ktorej žije, tak Ho tým uctia a oslávia... Aké smutné...

Boh je *Otec*, lebo má *syna* a *"kto popiera Syna, nemá ani Otca. Kto vyznáva Syna, má aj Otca"* (1Jn 2, 23). Skrze svojho Syna však Otec *"ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorodený medzi mnohými bratmi"* (Rim 8, 29). A tak Otec sa v Jednom stal Otcom mnohých a mnohí sa v Jednom, v Jeho Tele, stali bratmi a sestrami Syna a súčasťou Božej Rodiny, veď dokonca aj nám, ktorí sme ešte len na ceste, Písmo svedčí, že *"už nie ste cudzinci ani prišielci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny"* (Ef 2, 19) a že sme sa už *"priblížili k vrchu Sion a k mestu živého Boha, k nebeskému Jeruzalemu,... k*

duchom spravodlivých, ktorí už dosiahli dokonalosť" (Hebr 12, 22-23) - o čom skôr potom oni sami, ktorí už dosiahli a naplno v ňom žijú? A tak platí, že kto má Rodinu Otca a žije v nej, má aj Otca, kto však nevyznáva Rodinu Otca ani v nej nežije, nemá ani Otca, lebo ako niet skutočnej rodiny bez otca, tak ani niet otca bez rodiny! Rovnako, ako niet Tela bez Hlavy ale ani Hlavy bez Tela - alebo vari "je Kristus rozdelený" (1Kor 1, 13)? Veru nie je! Kto má Telo, má aj Hlavu, kto však odmieta Telo, nemá ani Hlavu!

A tak znovu opakujem: bez bratov a sestier vo farnosti a v Cirkvi na zemi to nejde úplne rovnako, ako to nejde bez Márie a ostatných bratov a sestier, svätých v Nebi. Jeden Kristus a jedno Telo. Alebo Ho prijmi celé, alebo odmietni, ale trhať ani deliť ho nemôžeš a ani sa to nedá. "*Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých*" (Ef 4, 6) a len jedna je aj Jeho Rodina, žijúca v čase i Večnosti, na zemi i v Nebi. Alebo ju prijmi a ži v nej s Bohom ako so svojím Otcom, alebo odmietni, ale nemôžeš nijako oddeliť Otca od svojich detí, Otca od svojej Rodiny, žiť s Ním ako dieťa s Otcom a súčasne odmietať ostatné Jeho deti, Jeho Rodinou!

Uč sa žiť v Rodine Otca a Tele Syna, aby si v Kristovi mal Život a v Rodine Otca večné dedičstvo!

Predstav si modlitbu ako spoločenstvo...

... pretože, myslím, presne týmto modlitba je: *spoločenstvom modliaceho sa s Bohom i navzájom.*

Prečo potom slová a gestá? Pretože kým sme na zemi, nie sme schopní takéhoto spoločenstva, splynutia dvoch sŕdc inak, než cez vonkajšie znaky: slová, gestá, stolovanie, dotyky, rôzne rituály, ako sú zvyky, tradície,... Ale ak je spoločenstvo a blízkosť naozaj hlboká, časom prerastie do prostého spoločného mlčania.

Aj vo vzťahu k Bohu začíname vonkajškom: slovami modlitby, gestami ktoré ju sprevádzajú, zvykmi a rituálmi a obradmi,... ale časom aj tu nastupuje prosté mlčanie kontemplácie, adorácie,... *spoločenstva*.

Hovorí sa a Písmo používa tento obraz, že Nebo, to je neprestajná modlitba, neprestajný chválospev a oslava Boha. Ak to berieme doslovne, znie to príšerne, ako nejaká *hrozná spartakiáda na počesť narcistického a samolúbeho bôžika*. Ale ak si uvedomíme, že modlitba vo svojej podstate je *spoločenstvo a jednota*, potom zrazu rozumieme, že týmto pojmom sa vyjadruje to najúžasnejšie a najúchvatnejšie na svete: jednota Boha a človeka, kde človek oslavuje Boha, svojho Otca a Spasiteľa tým, že s Ním úplne splyva v súzvuku dokonalej jednoty lásky - a Boh rovnako oslavuje človeka, svojho syna a chránenca tým, že sa s ním spája v rovnakej jednote, v splynutí, v dokonalom súzvuku dvoch a dáva mu tak úplný podiel na samom Sebe, na svojej božskej prirodzenosti, živote, všetkom!

A príhovorná modlitba? Modliť sa za niekoho značí vo svojom srdci ho prijímať a pojiť do spoločenstva, objímať ho, milovať ho... áno, milovať ho. Svätí v Nebi sa prihovárajú za nás tak, že nás volajú do tohto spoločenstva - a my prijímame ovocie ich modlitby a príhovoru, keď do tohto spoločenstva s Nimi vstupujeme. Čiže do spoločenstva samého Krista, s ktorým oni už sú dokonale jeden. Sám "*Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás*" (Rim 8, 34) nás týmto príhovorom pozýva a volá do spoločenstva a jednoty so sebou samým, ako sám hovorí a nalieha: "*Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak*

neostanete vo mne" (Jn 15, 4). A my prijímame ovocie Jeho príhovoru tým, že to tejto jednoty s spoločenstva s Ním vstupujeme a v Ňom nachádzame svoju cestu, večnú pravdu i plný život naveky.

Modlitba je spoločenstvo. Modliť sa k Bohu znamená vstupovať do jednoty a spoločenstva s Ním a zotrvať v nej. Modliť sa za niekoho znamená zamilovať si ho, milovať ho a urobiť mu v srdci miesto, pojať ho do spoločenstva a urobiť ho svojim vzácnym druhom a bratom v Kristovi - aj keby on sám, za ktorého sa modlíme, o tom nateraz nemal ani poňatia. Aby tak cez nás a v nás už teraz predstupoval pred Boha a mal takto sprostredkované podiel na našom spoločenstve s Bohom v Kristovi.

Slová a gestá sú začiatok. Láska a spoločenstvo sú podstata. Jednota všetkého v Kristovi je cieľ.

Preto je eucharistia vrchol každej modlitby. V nej je totiž táto jednota najhlbšia a najprenikavejšia. Tu na zemi väčšej ani hlbšej niet.

Čo robí ľahké veci ťažkými?

Hriech: Strach a lenivosť, lebo chyba nádej. Pochybnosti, lebo chýba viera. Falošné ohľady na mienku iných. Túžba páčiť sa im. Porovnávanie sa pýchy a súperenie a túžba po triumfe sebeckva. Lakomstvo. Všetky tieto veci sa nabaľujú na náš život a hrdúsia ho a menia všetko na námahu a bremeno a vydávajú z nás silu.

Nie nadarmo spievame chválu Kristovi, ktorý nás z tohto vyslobodil, "*aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote*" (1Tim 2, 2), v ktorom prúdi skutočná a opravdivá plnosť života. "*Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie*" (Jn 10, 10) a my spoznávame, že je to naozaj tak. Hriech nás okrádal. Ježiš nám vrátil život.

Motivácia a nadšenie sú pekné a *silná vôľa* je ešte lepšia, ale *Boží pokoj*, ktorý je ovocím zanechania hriechu a to je ovocím uzdravenia, ktoré máme v Kristovi, je zo všetkého úplne najlepší. V Božom pokoji môžeme žiť a konať správne veci s ľahkosťou, nepotrebujeme sa na ne ani *nabudiť*, ani do nich *nútiť*. Preto Ján o ľuďoch, ktorí boli takto uzdravení, píše: "*Jeho prikázania nie sú ťažké. Ved' všetko, čo sa narodilo z Boha, premáha svet. A tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera*" (1Jn 5, 3-4).

Nikdy nemôžeme zanechať hriech bez Boha. Hriech je totiž v našom živote práve náhradou Boha. Ak nemáme Boha, potrebujeme iný základ pre život a tým je *piesok* hriechu. Kto však v Bohu nájde svoju *Skalu* a oporu, nepotrebuje viac piesok. Skutočne existuje len jeden spôsob, ako sa vymaniť z pieskov hriechu a to postaviť sa na Skalu živého Boha a byť v ňom. Jedine v Bohu sa dá uniknúť hriechu. Deje sa to tak, že naša myseľ, naše srdce sú plné Krista. Nie, že na Neho stále *myslíme*, to by sme museli, keby sme Ho plní neboli. Jednoducho sme Ním, Neho plní. Sme v ňom. Je v nás. Nie je to konanie ani úsilie. Je to stav. Zomreli sme hriechu, opustili ho a nechali tak. A na miesto, ktoré po ňom ostalo, sa vrátil Boh.

A veru ľahšie sa stavia i chodí po *skale*, ako na *piesku*! Vtedy človek pochopí, že keby nebolo hriechu, svet, v ktorom žijeme, už tento, by bol rajom. A presne toto Raj bol: svet nepoznačený hriechom. Preto sa zhromažďujeme v Cirkvi, aby sme aspoň na malom kúsku zeme a medzi zopár ľuďmi, nami, tento Raj aspoň trochu obnovili - kým definitívne neodídeme domov, do Neba. *Apatheia. Bezstarostnosť. Uvoľnenosť.*

Prítomnosť. Odpustenie. Milosrdenstvo. Stačia, aby predmestie Pekla zmenili na kúsok Raja!

V tomto Božom pokoji potom život skutočne *prúdi*, živo, ľahko, naplno, ničím neobmedzený, lebo sa vyslobodil z hriechu.

Jedným slovom? Prest'ahovaný.

Toto mi vyšlo, keď som uvažoval nad nejakým jedným slovom, ktoré by vystihlo, čo najlepšie, dôsledok toho, že človek uveril v Krista a zvolil si Krista.

Vymenil som *svet* za *svätosť*. Som teda už *odst'ahovaný* to sveta. Preto tie slová Jána: "*Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska*" (1Jn 2, 15). Preto tie slová Pavla: "*Jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je predo mnou. Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi*" (Flp 3, 13-14). Preto tie slová samého Ježiša: "*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má*" vo svete, čiže sa z neho srdcom neodst'ahuje, "*nemôže byť mojím učeníkom*" (Lk 14, 33), "*lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce*" (Lk 12, 34). Preto "*kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo*" (Lk 9, 62). Preto ten nárek a sklamanie Pavla, keď konštatuje: "*Démas ma opustil, lebo miluje tento svet..*" (2Tim 4, 10).

A v čom je povaha tohto prest'ahovania?

Svet vymenený za svätosť. Frommovo mat' vymenené za byť. Nie hromadiť, ale stávať sa. Nie bohatstvo a vlastníctvo vecí, ale dokonalosť bytia.

Spomínate si na dielo Richarda Bacha Čajka Jonathan Livingstone? Vlastne celé dielko o tom je: Je lietanie nástrojom chytania rýb a obživy? Alebo ryby a obživa slúžia učeniu sa dokonalosti v lietaní? Každý človek počas života rastie a niečím sa stáva. To je normálne. Otázka je, či tento rast a nadobudnutá dokonalosť má zmysel a len do tej miery, kým slúži získavaniu pozemských dobier, alebo či pozemské dobrá sú tu na to, aby nám zaistili všetko potrebné na to (a veľa toho nie je, stačí nám, "že máme čo jesť a čo si obliecť" (1Tim 6, 8)), aby sme mohli rásť v dokonalosti až do stupňa svätosti? Je dokonalosť nástroj, alebo cieľ? Sú svet a veci v ňom nástroje, alebo ciele?

Presťahovanie sa tieto veci medzi sebou navzájom zamieňa a z doterajšieho nástroja sa stáva cieľ a z cieľa nástroj: "Čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu. A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista" (Flp 3, 7-8).

Presťahovaný. Pre Krista. Kvôli Kristovi. Kvôli Otcovi. Z lásky s Kristom k Otcovi. Kvôli sebe a z lásky k sebe tiež. "Ved' nik nikdy nemal v nenávisti svoje telo, ale živí si ho a opatruje" (Ef 5, 29) - a Kristus jednoducho preplatil svet. Jeho ponuka je jednoducho lepšia. Omnoho lepšia. Nekonečne lepšia. A tak v Kristovi láska k sebe a láska k Bohu dospievajú k vzácnnej a dokonalej zhode a čo prospieva jednému, dokonalo zodpovedá aj druhému.

Takže presťahovaný. Vo svete už nič nemám. Odsťahoval som sa. Táto kapitola je skončená. Môj pohľad už smeruje inam a moje srdce už teraz žije inde. "Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho" (Mt 10, 39), tak to zhrnul

Ježiš. Tak to je. Jedno sa skončilo. Druhé začalo. Ale nemohlo začať prv, než to prvé skončilo.

To, čo predo mnou stojí teraz, je jasné, číre a čisté: Dokonalosť - *"bud'te dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec"* (Mt 5, 48). Svätosť - *"ako svätý je ten, ktorý vás povolal, bud'te aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; ved' je napísané: "Bud'te svätí, lebo ja som svätý."*" (1Pt 1, 15-16). Ovocím je láska a nie hocijaká - *"Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať"* (Jn 13, 34-35). Opravdivé milosrdenstvo - *"Bud'te milosrdní, ako je milosrdný váš Otec"* (Lk 6, 36), lebo pre opak už niet dôvodu. Vo svete bol. Mnoho dôvodov k tvrdosti a nemilosrdnosti a ľahostajnosti či nenávisti. Teraz už nie. Žiaden. Práve naopak!

Odteraz už viem, o čom môj život na zemi je a bude a čím sa chcem stať: *svätým*. Tak prosté to je. Jedna vec. Jeden zmysel. Jeden cieľ. *"Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý"* (1Kor 9, 24-27). *"Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi. A všetci dokonalí takto zmýšľajme"* (Flp 3, 14-15)!

Prosto, presťahovaný - a teraz už len sám odchádzam do svojho nového domu. *"Ved' vieme, že keď sa tento stánok — náš pozemský dom rozpadne, máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený, ale večný dom v nebi"* (2Kor 5,1). Amen!

Mnísi to urobili aj fyzicky a navonok, keď postavili pustovne a kláštory. Ale niet rozdielu a aj keď sme navonok stále uprostred sveta, stali sme sa *mnichmi* rovnako, ako oni sú s nami stále rovnakými *učenikmi* a *kresťanmi*. Niet rozdielu, len pár vonkajších vecí sa medzi nami líši. Ale podstata je stále rovnaká: *odšťahovaní* a *presťahovaní*. Líšiť sa budú aj naše *regule*, ale len v tom vedľajšom, nie podstatnom: že sme opustili svet a patríme Kristovi, že namiesto *mať* sme si zvolili slobodu *evanjeliovej chudoby* a jednoduchosti, lebo už nežijeme, aby sme hromadili, ale žijeme, aby sme boli dokonalí a svätí v Kristovi - tak, "*aby sa zachoval váš duch neporušený a duša i telo bez úhony, keď príde náš Pán Ježiš Kristus.*" (1Sol 5, 23). K tomuto je naša myseľ a túžba upnutá rovnako ako u nich. Bez rozpoltenosti. Bez polovičatosti.

"První podmínkou většího než průměrného úspěchu v jakékoli oblasti včetně umění žít je chtít jednu věc. Chtít jednu věc předpokládá umět se rozhodnout, umět si vytknout jeden cíl. To znamená, že celá osoba je poháněna jednou věcí, pro kterou se rozhodla, a je jí tak oddána, že všechna její energie proudí ve směru zvoleného cíle." (Erich Fromm)

"... s vierou, bez pochybovania. Lebo kto pochybuje, podobá sa morskej vlne, hnanej a zmietanej vetrom. Taký človek nech sa nenazdáva, že dostane niečo od Pána; — muž s rozpoltenou mysl'ou, nestály vo všetkom svojom počínaní." (Jak 1, 6-8)

Svet sa zmenil na posilňovňu, veci sveta na činky, udalosti na cviky a výzvy, život na tréning. Všetko a vo všetkom má už len jeden zmysel: hľadať, nachádzať, trénovať v tom a na tom opravdivú dokonalosť Boha, opravdivú a živú svätosť Krista. Odteraz "*len jeden je váš Učiteľ*" a tréner, Kristus (Mt 23, 8).

Sväté sebecstvo

Kedysi dávno ešte na fakulte sme vymysleli takúto definíciu lásky: *je to bezcitné a bezohľadné úsilie o dobro druhého*. Dnes sa mi v mysli vynorila znova...

Boh je láska, vraví Písmo. U Boha láska je to, čím Je, nie to, čo iba koná alebo cíti. JE láska. Vlastne v tomto zmysle Božia láska nemá s nami vôbec nič spoločné. Boh len jednoducho Je, čím Je, vždy, všade, voči každému, bez ohľadu na čokoľvek. A to je dobré, pretože nič z našej strany na tejto láske potom ani nemôže nič zmeniť! Boh nás vskutku miluje *bezohľadne*, bez ohľadu na to, akí sme. Miloval nás tak prv, než nás stvoril, veď v Kristovi "*si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske*" (Ef 1, 4). A neprestal, keď prišiel hriech a s ním zlo a utrpenie, "*veď Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní*" (Rim 5, 6).

Toto by sa malo diať aj s našou láskou. "*Sotvako zomrie za spravodlivého; hoci za dobrého by sa azda niekto odhodlal umrieť*" (Rim 5, 7), vraví Pavol a ešte predtým Ježiš: "*Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania*" (Mt 5, 46-47)? Takto milujeme na počiatku - kvôli tomu, aký ten druhý je. Či sa nám javí lásky hodný, alebo nie. Či k nemu niečo cítime, alebo nie. Či nám našu lásku aj nejako opláti, aspoň vd'ačnosťou, alebo nie. Ohľady a city riadia naše správanie sa a vzťah.

A čo na to hovorí Ježiš? Hovorí: "*Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca. ... Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*." (Mt 5, 44-45.48). Aby

ste *boli!* *Buďte!* Nie preto, že sa vám ten druhý pozdáva. Dokonca ani nie preto, že ten druhý niečo potrebuje alebo aby sa mu pomohlo či uľavilo! Aby ste vy BOLI synmi Otca v Nebi! Aby ste *boli láskou* ako On *Je láskou!* Aby ste milovali preto, že takými jednoducho ste a toto je spôsob vášho bytia, toto ste!

"*My milujeme, pretože on prvý miloval nás*" (1Jn 4, 19), hovorí Ján. Viac netreba. Toto je všetok dôvod našej lásky. Milujeme, lebo On nás miluje a "*nás ženie Kristova láska*" (2Kor 5, 14) milovať ako On. Milujeme, pretože náš Otec "*Boh je láska*" (1Jn 4, 8) a my sme Jeho synovia a dcéry a preto sme tým istým, toto sme si zvolili za svoj život, spôsob bytia, cestu, záľubu, pasiu podľa slov Písma: "*napodobňujte Boha ako milované deti*" (Ef 5, 1). Toto sme si vybrali. Týmto sme a chceme byť: deťmi Otca, anjelmi lásky všade a vždy. Bez ohľadov na ľudí či na pocity a nálady, to už ja za nami a my sami sme nad tým.

Je to zvláštna, Božia podoba *sebectva*, ktorá je základom nie *hriechu*, ale *svätosti*. Je to *sebectvo*, ktoré miluje kvôli sebe. *Sebectvo*, ktoré usiluje o dobro každého, koho stretne, skutočné dobro, kvôli sebe, lebo tým sme. Preto vie počúvať, chápať, súcitiť, darovať sa, dokonca trpieť a obetovať sa. Vie byť jemná i silná, vnímavá aj múdra, mať nadhľad i porozumenie – práve preto, že dôvodom toho všetkého nie je ten druhý, nejaké jeho kvality alebo vlastnosti ani nejaké naše záujmy a očakávania od lásky k nemu a od neho. Dôvod je stále v nás, len a jedine medzi nami a Bohom a tým je, že Boh je náš milujúci Otec a my sme Jeho deti, vo všetkom Mu podobné. Prosto žijeme a konáme to, čo žije a koná On, lebo takí v Ňom sme. A je vlastne srdečne jedno, kto nám v rámci toho "príde do rany" a stane sa tak "obeťou" našej lásky...

"*Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec*" (Mt 5, 48) - *toto* je tá dokonalosť Otca: láska úplne nezávislá na tom, komu sa práve prejavuje. Láska, ktorou milujeme druhého prv, než ho vôbec stretieme.

Dokonalá láska, lebo sa odvíja len a jedine od *milujúceho* a nijako od *milovaného*. Preto je úplne rovnako dávaná každému. "*Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec!*" (Lk 6, 36), vraví Ježiš a ani slovom nezavadí o to, voči komu, pretože na tom vôbec nezáleží. Nejde o to, vybrať si, ku komu milosrdní budeme, ale prosto milosrdní *byť* a tak *byť* na obraz Otca, opravdiví synovia a dcéry Boha! Preto nie "*preukazujte milosrdenstvo*", ale prosto "*bud'te milosrdní*". Podstatné meno miesto slovesa. Identita miesto skutku.

Ako kresťania sa jednoducho učíme *byť* synmi a dcérami Boha. *Bezcitne* a *bezohľadne*, doslova. Nie je to ovocie ohľadov voči druhým. Nie je to o pocitoch a náladách. Je to o bytí. O tom, kým sme, čím sa stávame. O identite. Žiadne ohľady, žiadne pocity a nálady na tom nemôžu nič zmeniť - nie, ak tým naozaj *sme* a o toto ide, aby sme tým naozaj *boli*! Kde v danej chvíli sme, s kým práve sme, to všetko je úplne vedľajšie. Všade a v každej situácii a voči každému sme, čím sme. A jediná sila, opora, motivácia, dôvod tohto všetkého je tento: "*Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. ... Každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on čistý. ... Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata*" (1Jn 3, 1.3.9-10).

Toto je Božie Meno: Som, ktorý Som. Som, čo Som. Toto sa musí stať aj našim menom: *som*, čím *som* - synom (dcérou) Otca. A nič iné s tým nijako nesúvisí.

Kedy sme dozreli pre spoločenstvo v Cirkvi?

Základnou kvalifikáciou je, byť hriešnikom, lebo Ježiš hovorí: "*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov, aby sa kajali*" (Lk 5, 32). Počiatkom spoločenstva Cirkvi sú hriešnici. Zlomení hriešnici, ktorí už stratili svoju nadutosť.

To, samozrejme, všetci sme - hriešnici. Musíme si to však aj uvedomiť. Dokonca nielen tak nejako to vedieť. Uvedomiť. Zažiť. Ako apoštolí na počiatku Cirkvi: jeden zradil, jeden zaprel, ostatní utiekli, ženy ich zahanbili... Už nemávali mečmi, tam preč boli silné reči... Konečne dozreli na Cirkev, na biskupov. Alebo ako Pavol, ktorý si musel pred Damaskom náhle uvedomiť obľudnosť toho, čím je a čo koná a zažiť zlomenie, z ktorého sa spamätával tri dni o hlade a smáde a potom ešte nejaký ten rok v ústraní v Arábii. A ešte aj potom musel mať v tele onen *osteň*, aby nepadol späť...

Len nevedomý ma ochotu začať sa učiť, chorý začať sa liečiť, hriešnik začať odznova a znovu sa narodiť. Len človek, ktorý nejako zažil vlastnú slabosť a neschopnosť je ochotný zveriť sa Bohu a úplne sa spoľahnúť na Jeho Múdrost' a Silu.

Emiliano Tardiff začínal, kde prišiel, modlitbovými stretnutiami za uzdravenie, lebo chorí ľudia často práve toto sú. Nemusia mať ešte nejaké veľké poznanie svojich hriechov sme majú poznanie svojej bezmocnosti a choroby - a to stačí. Vlastne toto je definícia *hriešnika* v Starom zákone: zablúdený a stratený človek, ktorý je v koncoch, sám, bezmocný a bez nádeje v ničom, okrem Boha. A toto títo ľudia sú.

Možno toto je cesta, ako začať budovať farnosť. Nie od iných "dobrých farníkov", ktorí "sú v poriadku a všetko si plnia", ale od ľudí hriešnych, zlomených, ktorí už toto zažili. U učeníkov Ježiša Krista na samom počiatku jedno takéto zlomenie stálo: "*Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny*" (Lk 5, 8) a po celý čas ich sprevádzalo a držalo pri Ježišovi: "*Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života*" (Jn 6, 68). Ty si, my nie. Ty máš, my nie. Sami nie sme nič. A hoci to hlavné zlomenie ešte len príde, predsa práve s nimi a nie s pyšnými farizejmi, zákonníkmi, esénmi či saducejmi Ježiš začal zhromažďovanie Cirkvi, o kráľoch a vládcoch ani nehovoriac!

Obávam sa, že sa to nedá naučiť. Že človek si musí *rozbiť vlastný nos*, kým to naozaj prijme. Ako Benedikt. *Najprv prísna regula, ambície,... až sa ho pokúsil ktosi z bratov mníchov otráviť. Zlomený odchádza preč... a konečne dozrieva na to, aby položil základy úžasného rádu benediktínov a napísal svoju rovnako úžasnú regulu...* Áno, aj u pastierov to tak najskôr musí byť. *Pre vás som biskup, ale spolu s vami hriešnik*, hovorí Augustín. Prvé i druhé je nevyhnutná kvalifikácia pastiera. Uvedomiť si, že podstatou hriešnika nie je to, že nutne koná *zlé skutky*, ale práve táto stratenosť, bezmocnosť, beznádej sám v sebe. Potom namiesto bombastických pastoračných programov je pripravený nechať začať konať Boha. "*Preto odložte všetku nečistotu a akúkoľvek zlobu a v tichosti prijmite zasiate slovo, ktoré má moc spasit' vaše duše*" (Jak 1, 21).

Možno toto je prvé, čo treba vo farnosti vytvoriť a kde začať: zhromaždiť spoločenstvo *neanonymných hriešnikov* a stroskotancov, ktorí už sú v koncoch a pripravení na spásu, na Spasiteľa, na záchranu.

"*V posledný, veľký deň sviatkov Ježiš vstal a zvolal: "Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije. Ako hovorí Písmo, z jeho vnútra potečú prúdy živej vody."* To povedal o Duchu, ktorého mali dostať tí, čo v neho uverili." (Jn 7, 37-39)

Úbohý, ale milujúci

"*Úbohý ale milujúci.*" Sv. Simeon Nový Bohoslov v sebe, myslím, týmto zhrňuje toto:

Som úbohý hriešnik a sám od seba nič neviem ani nedokážem ani nemôžem nikoho zachrániť.

Môžem akurát milovať ľudí, blízných, bratov, toto je moja úloha a časť práce. Naozaj ich milovať, aby mi na nich naozaj záležalo, byť pri nich, blízky blízky.

A Boh doplní ostatné, urobí sám, alebo ukáže čo treba urobiť. To je zase Jeho časť práce. Úbohosť vytvára *priestor* a láska *cestu* pre Božiu milosť nielen do nás, ale aj okolo nás.

To znamená vybrať si úbohosť - alebo, inými slovami, *prijat' svoju malosť* - ako východisko pre svoj život a konanie, svoj základný životný postoj, aby sme cez ňu mohli prijímať Božiu Veľkosť, ktorá je v Bohu a z Boha, nie v nás a z nás. A vytvárali priestor pre Jeho konanie. Stále je to paradox *veľkosti* a *malosti* zároveň, sily a slabosti zároveň. Ekvilibrum, rovnováha oboch, pričom jedno aj druhé je v tom svojom extrémne, pretože čím väčšia naša vlastná malosť samých v sebe, tým väčšia naša veľkosť v Bohu.

Láska toto v sebe spája, je slabosťou a súčasne je silou, ktorá sa prejavuje v slabosti, ako zistil už Pavol, keď od Boha počul slová: "*Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti*" a sám dodáva: "*A tak sa budem radšej chváliť svojimi slabosťami, aby vo mne prebývala Kristova sila*" (2Kor 12, 9).

Láska je slabosťou podľa sveta, lebo nebojuje za seba, nepresadzuje seba ani nehľadá svoju slávu. Odpúšťa a miluje aj nepriateľov a to znova a znova a znova.

A súčasne láska je silná, pretože vychádza z nás a len z nás. Milujeme, pretože sme sa rozhodli milovať, pretože sme synovia a dcéry Boha, pretože sme si vyvolili podobnosť s Bohom za svoju identitu a za svoj život - *"pretože on prvý miloval nás"* (1Jn 4, 19). Nič vonkajšie, žiaden človek, žiadne jeho konanie ani vlastnosť ani cena to nemôžu nijako ovplyvniť, pretože od ničoho z toho sa naše rozhodnutie milovať neodvíja.

Tu sa uskutočňuje to, k čomu sme povolání, naša *symbióza* s Bohom v Kristovi. Dvaja v jednom tele. Nikdy a v ničom nie sme povolání žiť ani konať osamotene, ale v Bohu a s Bohom a Boh s nami a v nás. Toto je spôsob bytia, pre ktorý sme stvorení. V ňom a len v ňom to všetko funguje ako má. *"Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť"* (Jn 15, 4-5). Ratolesť sa prispôsobuje viniču, nie vinič ratolesti. Ak toto vieme, máme kľúč k tomuto životu v ruke.

S ľahkosťou zhodiť zo seba bremeno všetkého vlastného, toho haraburdia, ktoré sme na seba ponaberali za tie roky... *"On odhodil plášť, vyskočil a šiel k Ježišovi. ... a hneď videl a šiel za ním po ceste"* (Mk 10, 50.52). Konečne sa voľne nadýchnuť, slobodne, splna... Konečne voľný a slobodný. *"Vstaň z mŕtvych a bude ti svietiť Kristus"* (Ef 5, 14)!

Je to ako brieždenie. Ako jarný vánok, plný vône. Ako slnko za letného dňa. Lebo keď som sa stal ničím, konečne som sa stal v ňom Jeho Všetkým, *"On je počiatok, prvorodený z mŕtvych, aby on mal vo všetkom prvenstvo"* (Kol 1, 18). Kresťan je človek, ktorý nemá nič vlastné a pritom vlastní Boha, *"aby som sa ho niekedy zmocnil, ako sa aj Kristus Ježiš zmocnil mňa"* (Flp

3, 12). *"Preto odložte všetku nečistotu"* (Jak 1, 21). *Odložte všetko. "Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33).

Akurát, že ani neviem, ako sa to v praxi koná a žije, tak úplne nové to je. Musím sa to učiť. Preto sme *učenici*. *"Kto chce byť prvý, nech je posledný zo všetkých a služobník všetkých"* (Mk 9, 35). Byť *malým* sa v praxi prejavuje voľbou, byť *posledným*. Zvoliť si posledné miesto.

Kto je to - hriešnik?

Hriešnik je človek, ktorý je v koncoch.

Lebo hoci sme všetci rovnakí hriešnici, predsa málokto to vie a málokto si to pripúšťa. Väčšina ľudí sa alebo obhajuje a považuje za dobrých a spravodlivých, alebo sa aspoň spoliehajú na to, že však nie sú až tak veľmi zlí, aby si zaslúžili zatratenie, Boh ich teda nakoniec do Neba vpustí, pretože nie sú až tak zlí... Títo veľmi Pána nečakajú, pretože Pán je pre nich Sudca - a to viete, pred sudcom sme nervózni všetci! Čo ak niečo nájde? Čo ak bude Jeho verdikt predsa len iný, než sa nádejame? Veríme, že nie, ale... predsa! A tak sa viac bojíme, než by sme túžene očakávali príchod Krista, aby nám povedal ono: "Je čas, pod'!"

Hriešnik je človek, ktorý spoznal dve veci.

Tá prvá je tu: *"Keď sa farizeji dopočuli, že umlčal saducejov, zišli sa a jeden z nich, učiteľ zákona, sa ho spýtal, aby ho pokúšal: "Učiteľ, ktoré prikázanie v Zákone je najväčšie?" On mu povedal: "Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou! To*

je najväčšie a prvé prikázanie. Druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého! Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý Zákon i Proroci." (Mt 22, 34-40). Áno, Boh má právo na takúto lásku, "ved kto ti dáva vyniknúť?! Čo máš, čo si nedostal" (1 Kor 4, 7)? Od Neho je všetko, čo mám a čím som a len z Jeho milosti a štedrosti žijem. Napriek tomu Ho tak nemilujem. A dokonca aj keď to viem - nemilujem. Moje srdce je ako skala, z kameňa. Tvrdé, nevšímavé. Hriešne. Som hriešnik. Bodka. Aj keby som nikdy v živote nevyriekol nadarmo Meno, nikoho nezabil, neokradol, bol denne v kostole - toto prikázanie ma usvedčilo z hriechu. A milovať bližneho ako seba? Starat' sa oň ako o seba, mať o neho starosť a záujem a toto všetko ako mám sám o seba samého? Beda...!

A tá druhá? No, že aj keby som obe tieto prikázania splnil - nevzniká mi z toho žiaden nárok na nič. Ako upozorňuje Ježiš: "Keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: "Sme neužitoční sluhovia; urobili sme, čo sme boli povinní urobiť."" (Lk 17, 10). Je to naša povinnosť, ktorú voči Bohu máme a ktorá nemaže nijako ani len dlh, ktorý voči Nemu máme za všetko, čo nám dal, nieto, že by ešte vytvárala nejaký nárok na Nebo, zbožštenie, Večný život! Nie, nie! Ani najmenej! *Tak, ako vám nie sú povinní vaši susedia platiť za to, že sa správate slušne a dodržiavate domový poriadok, je to vaša povinnosť a keby ste to neurobili, potrestajú vás!* - takisto ani tu nie je žiaden dôvod, prečo by nás Boh mal odmeňovať za niečo, čo je naša povinnosť a porušením čoho si, naopak, dokonca zasluhujeme trest!

Hriešnik je teda človek, ktorý je v koncoch. Ako oná vdova zo Sarepty, ktorá s mráz naháňajúcim kľudom hovorí ako človek, ktorý už nemá čo stratiť a ktorému už nik nemôže urobiť nič horšie, než sa mu práve deje: "Ako žije Pán, tvoj Boh, nemám nič upečené; mám iba za priehrstie múky v hrnci a trochu oleja v krčahu. Práve zbieram zo dve triesky dreva, potom pôjdem a pripravím to sebe a svojmu synovi. Keď to zjeme, môžeme zomrieť" (1 Krľ 17, 12)... - aj my: Sme hriešnici. A aj keby sme neboli, aj keby sme boli svätí

a dokonali ako sama Bohorodička - či nie je našou povinnosťou takými byť? Žiadna odmena nám z toho nevyplýva! Preto tak či onak - sme prikovaní k tejto zemi a našim osudom je Peklo, pretože jeho predmetím táto zem je a samo Peklo je len dovedením svetskosti sveta do dôsledkov. Nie je to trest ani pomsta od Boha. Je to jednoducho len: *ostať tak, ako sme*.

V tej chvíli si uvedomujeme, že v našom živote existuje len jedna nádej, jedna šanca, mizivá, ale predsa. Nemáme čo stratiť. Naozaj. Nič horšie, než čo nás čaká, sa nám už stať nemôže. Sme synmi Pekla, spomínate? Čo horšie, než Peklo, by sa nám ešte mohlo prihodiť? A tak sa obraciame k Bohu a bez toho, aby sme Mu dali jediný dôvod tak urobiť, vlastne napriek tomu, že Mu dávame milión dôvodov tak *neurobiť*, robíme to, čo onen dlžník z podobenstva: "*Vtedy mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: "Pozhovej mi a všetko ti vrátim!"*" (Mt 18, 26). Ako oná vdova zo Sarepty, svoju poslednú *múku a olej* dávame Bohu - veď čo sa jej už môže stať? Či zomrie o deň skôr alebo neskôr, čo to už len zmení? Ale Boh... Boh sa môže zľutovať. Môže ju zachrániť. Keby chcel. "*Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť*" (Mt 8, 2), hovorí iný rovnaký zúfalec v Evanjeliu. Ona tým kusom podplamenníka hovorí podobne: "*Pane, ak chceš, môžeš ma zachrániť...*" Som len chudobná vdova. Nič nemám. Ale Ty... ak chceš... môžeš. Možno v podobnom zúfalstve konala aj oná vdova pri pokladnici Chrámu, kde "*všetci dávali zo svojho nadbytku, ale ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie*" (Mk 12, 44). Čo už len zmenia dva *haliere* na osude človeka, ktorý okrem nich nič nemá a stojí na samom konci všetkých svojich nádejí, vlastne už akoby mŕtvy?

A tak sa obraciame k Pánovi. Prvý raz dávame bokom všetko a naozaj Ho dávame na prvé miesto. Voláme k Nemu. O zmilovanie. Nemáme nič, čím by sme svoju prosbu podložili. Žiadne zásluhy. Žiadne kvality. Nič, kvôli čomu by mohlo byť pre Boha výhodné nás zachrániť. Naopak, sme stále *bezmocní, hriešnici, nepriatelja...* (porov. Rim 5,6.8.10). Pre Boha

bezcevní. Napriek tomu voláme. Kričime: "*Príd', Pane Ježišu*" (Zjv 22, 20)! Ak príde ako Sudca - čo môžeme stratit'? Všetko sme už aj tak stratili - vlastne ani nikdy *nemali!* Že čo ak príde ako Sudca a odsúdi nás? Ale veď to už sme, stratení, odsúdení! Nič horšie sa nám stať už nemôže! Ale možno príde ako *Spasiteľ!* A ak hej, potom nás zachráni! On, On jediný môže! *Ak chceš, môžeš nás zachrániť!*

A naozaj! Prichádza. Prichádza a hovorí slová, ktoré nám znejú ako rajska hudba: "*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov*" (Mt 9, 13)!

A toto nás konečne mení. Táto skúsenosť milosrdenstva, záchrany - a ceny, ktorú Boh platí za to, aby nás mohol napriek nám samým zachrániť - toto nás raz a navždy mení.

"Znášajte sa navzájom a odpúšťajte si, ak by mal niekto niečo proti druhému. Ako Pán odpustil vám, tak aj vy" (Kol 3, 13) - ako by sme mohli sa zdráhať odpúšťať druhým, keď sme sami zažili tak ohromné a hlboké odpustenie od Boha?

"Bud'te milosrdní, ako je milosrdný váš Otec" (Lk 6, 36) - ako by sme mohli nebyť, keď sme zažili tak obrovské a hlboké milosrdenstvo a krajnú vernosť od samého Boha, Svätého voči nám, hriešnym, Nesmierneho voči nám, ničotným, Večného voči nám, smrteľným?

"Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás" (Jn 15, 12) - ako by sme mohli takto nemilovať, keď On nás tak neskutočne miluje?

"Čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov" (1 Jn 3, 16) - ako by sme mohli zdráhať sa, keď On, sám Boh, dal život za nás?

A tak náhle, dotknutí a premenení láskou Boha, žijeme to, čo sme nikdy predtým žiť nedokázali: to, o čom vraví Písmo, že *"nik, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale chráni ho ten, ktorý sa narodil z Boha, a Zlý sa ho nedotkne"* (1 Jn 5, 18). A tak *"čo bolo nemožné zákonu pre slabosť ľudskej prirodzenosti, to uskutočnil Boh, keď pre hriech poslal svojho Syna v tele podobnom hriešnemu a v tele odsúdil hriech, aby sa požiadavka zákona splnila v nás, čo nežijeme podľa tela, ale podľa Ducha"* (Rim 8, 3-4). Ako by sme aj mohli, hrešiť? Keď sme boli práve z hriechu zachránení? Hrešiť a byť tými, ktorí *"v sebe znova križujú Božieho Syna a vystavujú ho na posmech"* (Hebr 6, 6), keď za každý jeden náš hriech platí Cenu Krvi, vďaka ktorej jedinej sme zachránení? Ako by sme mohli?! Urobiť niečo také svojmu Záchrancovi?

Toto sú teda tí hriešnici, ktorí jediní naozaj očakávajú Krista, pretože Ho očakávajú ako svojho *Spasiteľa* a *Záchrancu* a už vedia, že sami v sebe žiadnu nádej nemajú, sú sami v sebe v koncoch, bedári, ktorí nemajú čo stratiť a preto v poslednej nádeji zúfalcov a bláznivej dôvere stratencov kričia k Bohu: *"Pane, zmiluj sa nad nami!" "Lebo slovo kríža je bláznovstvom pre tých, čo idú do záhuby, ale pre tých, čo sú na ceste spásy, teda pre nás, je Božou mocou"* (1 Kor 1, 18) - a v tejto pre svet bláznivej nádeji nachádzajú spásu a záchranu, pre ktorú neexistuje žiaden ľudský dôvod, iba láska a milosrdenstvo Boha, nepochopiteľné a pre svet bláznivé!

Ježiš nám zanechal aj jeden výstražný príklad, v podobenstve: *"Pán sa nad sluhom zľutoval, prepustil ho a odpustil mu aj dlžobu. No len čo ten sluha vyšiel, stretol sa so svojím spolusluhom, ktorý mu dlhoval sto denárov. Chytil ho pod krk a kričal: "Vráť, čo mi dlhuješ!" Jeho spolusluha mu padol k nohám a prosil ho: "Pozhovej mi a dlžobu ti splatím." On však nechcel, ale odišiel a vrhol ho do žalára, kým dlh nesplatí. Keď jeho spolusluhovia videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili. Išli a rozpovedali svojmu pánovi všetko, čo sa stalo. A tak si ho pán predvolal a povedal mu: "Zlý sluha, ja*

*som ti odpustil celú dlžobu, pretože si ma prosil. Nemal si sa teda aj ty zľutovať nad svojím spolusluhom, ako som sa ja zľutoval nad tebou?" A rozhnevaný pán ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu" (Mt 18,27-34). Ten sluha nakoniec skutočným hriešnikom nebol. Možno si cestou od pána mädlil ruky a vravel si: *Ja som to vedel, že to dám, ja som to vedel, že ho nakoniec presvedčím, holt, viem ako na neho, starého pána, má mäkké srdce, stačí trochu slz a je to, som chlapík, som dobrý, uhral som to lepšie, než som dúfal!* A plný eufórie nad sebou samým urobí, čo urobí - a tak dokáže, že jeho srdce je stále rovnako pyšné a tvrdé, ako bolo. A výsledok? Namiesto *spasiteľa* nájde v pánovi svojho *sudcu*... Ako hovorí sestra Faustína: *alebo súd Božieho milosrdenstva, alebo súd Božej spravodlivosti.* „Dobří“ a „spravodliví“ apelujú na to druhé - a sú spravodlivo odsúdení. Hriešnici sa spoliehajú už len a jedine na to prvé - a sú zachránení!*

Dva haliere - moje všetko, moja vec

"Prišla aj istá chudobná vdova a vhodila dve drobné mince, čo je kvadrans. Zavolať svojich učeníkov a povedal im: "Veru, hovorím vám: Táto chudobná vdova vhodila viac ako všetci, čo hádzali do pokladnice. Lebo všetci dávali zo svojho nadbytku, ale ona pri svojej chudobe dala všetko, čo mala, celé svoje živobytie." (Mk 12, 42-44)

Prečo? Mohli tie dva haliere niečo zmeniť? Bolo predsa dosť iných, ktorí "hádzali mnoho" (Mk 12, 41). A ona mala len toto, viac nie. Tak prečo? Čisto logicky jej čin nemal zmysel. Čisto logicky by sme jej mali

povedať: *Matička, tu máte, vezmite si tie haliere späť. Chrám tu aj tak nepomôže, ani nezbadajú, že tu sú. A pre vás je to všetko, čo máte!*

Možno by nám na to povedala: *Mladý muž, toto je aj môj Chrám! Možno som chudobná, ale nepokúšaj sa ma odstaviť nabok, vylúčiť z tohto spoločenstva, vylúčiť to starostlivosti o nás a môj Chrám, zo služby Bohu! Nemôžem dať toľko, čo tamti, ale koľko mám, toľko dám!* Či nie je toto postoj, podľa ktorého aj dnes poznáme údy Cirkvi, *živé kamene*, z ktorých Pán postavil nový Chrám, Telo svojej Cirkvi? Oná dnes skloňovaná *synodalita*, kde si každý katolík uvedomuje, že Cirkev, to je *moja vec* a byť jej súčasťou, podieľať sa na všetkom, čím je a čo robí a mať podiel zaiste, aj na jej financovaní, je moja výsada, privilégium a beda tomu, kto by ma chcel hoci aj s dobrým úmyslom od toho odstaviť nabok, vylúčiť?

A možno by sme v tom mohli vidieť aj obraz nás a Krista. On je Ženích a dáva mnoho, nesmierne mnoho, svoje Telo a svoju Krv, ktoré sú liekom nesmrteľnosti. A spolu s ňou Nebo a Božie synovstvo. Dáva mnoho a dáva všetko. A na druhej strane sme my. Vdova, opustená vo svojom hriechu. Chudobná a biedna, lebo je len prach a popol. Smrteľníčka, na ktorú zhliadol Nesmrteľný a zamiloval si ju. Nemôže dať ani zďaleka toľko, koľko On. Všetko čo má, je menej, než boli *oné dva haliere v porovnaní s veľkoleposťou Herodovho Chrámu*. Ale je to všetko, čo my - vdova - máme. Keď nás teda Ženích pojal za Nevestu a daroval nám nie svoje bohatstvo, ale viac, samého seba a všetko to ostatné spolu s tým, ako by sme neurobili rovnako? A tak vdova, ktorá sa náhle a nepochopiteľne stala nevestou, vyberá svoje *dva haliere* a kladie ich pred Ženícha. Je to strašne málo - ale je to jej *všetko*. A v tomto "všetko" sa vyrovná Ženíchovi! Z tohto "všetko" lásky Jeho a jej sa rodí Cirkev, Kráľovstvo, posvätná Jednota, v ktorej On aj ona sú jedno Telo, lebo ani On ani ona si nenechali nič bokom, mimo, pre seba. Obaja dali *všetko* a tak sa stali Jedným Telom. Cirkvou. A v nej sa ona

stala Nebom, pretože samo Nebo sa jej darovalo a ona Ho prijala tým jediným možným spôsobom - že sa úplne celá darovala Jemu a úplne celá pohrúžila do Hlbiny Ženícha.

A ako to urobiť? Znova nás to vracia k tomu prvému: že sa Cirkev, spoločné dielo Ženícha s nevesty, stane *mojou vecou*. Som predsa nevesta, jej časť, nie? Potom Cirkev je môj *domov*, moja rodina, *moja vec*. Ten murovaný dom, kde bývam, je púhym *miestom*, kam chodím jesť a spávať. Ale Cirkev, to je môj *domov*. V nej som doma. V nej ja i moja rodina sme našli svoju Rodinu, Božiu Rodinu, ktorej sme sa stali členmi a o ktorú sa ako o svoju spolu staráme, pretože je to naša rodina, *naša vec*. Podľa toho odlišíte *návštevníka* kostola od *člena* Cirkvi, od katolíka!

Uvoľnenosť je spôsob

Uvoľnenosť. Spôsob, akým sa bojuje náš boj a nadobúda pravá svätosť.

Sme hriešnici, lebo sami o sebe sme v koncoch a nijako nevieme zachrániť samých seba zo sveta, ktorý je predmestím Pekla.

Preto sme všetku svoju nádej úplne *bláznivo* vložili do Boha a do nádeje, že sa nad nami zmiluje, a hoci nemá žiaden dôvod urobiť to a milión dôvodov neurobiť to, zmiluje sa... Nemáme čo stratiť, aj tak sme bez Neho stratení a odsúdení naveky ostať uväznení vo svete. Môžeme len získať. A tak voláme a kričím ako vtedy slepý Bartimej: "*Ježišu, Syn Dávidov, zmiluj sa nado mnou*" (Lk 18, 38) a vyznávame: "*Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť*" (Mt 8, 2)!

A On? "*On vystrel ruku, dotkol sa ho a povedal: "Chcem, bud' čistý!"*" (Mt 8, 3). On to urobil! Urobil to, za cenu Kríža, nepochopiteľne to urobil a jediným motívom, ktorý na to mal, je Jeho nepochopiteľná a ničím mimo Neho neopodstatnená láska k človeku. Naša spása od Boha je tak závislá iba na Bohu, nič vonkajšie ani nič z nás ju nevyvolalo, nič vonkajšie ani nič z nás ju nijako nemôže ani ovplyvniť, ani zmenšiť, už vôbec nie zrušiť. Preto táto spása od Boha je nemenná, istá, večná, daná každému, daná zadarmo.

"Boh, bohatý na milosrdenstvo, pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje, hoci sme boli pre hriechy mŕtvi, oživil nás s Kristom — milosťou ste spasení — a s ním nás vzkriesil a daroval nám miesto v nebi v Kristovi Ježišovi, ... Lebo spasení ste milosťou skrze vieru; a to nie je z vás, je to Boží dar: nie zo skutkov, aby sa nik nevystatoval. Ved' sme jeho dielo, stvorenie v Kristovi Ježišovi pre dobré skutky, ktoré pripravil Boh, aby sme ich konali." (Ef 2, 4-6,8-10)

Ak sme tomuto uverili a prijali to, čo urobíme? Ako túto spásu prijmemo? *Vierou*. Tak, ako to Pavol povedal. Čo však znamená, *uveriť* tomu a *prijat'* spásu? Znamená to *uvoľniť sa*...

Uvoľniť sa od každej *svetskej túžby*, pretože Boh "*nás vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov*" (Kol 1, 13-14). Zúfali sme nad tým, že sme uväznení vo svete *ako muchy vo fľaši*. Kričali sme k Bohu a prosili o milosrdenstvo a zľutovanie, ktoré si nijako ničím nezasluhujeme. A On nám ho dal. Vyslobodil, vykúpil nás zo sveta. Konečne môžeme z *onej fľaštičky* von! Tak ako by sme ešte mohli po niečom z nej, zo sveta, túžiť? A to je *apatheia*.

Uvoľniť sa aj od každej *nebeskej túžby* okrem jednej: stále viac a plnšie byť a žiť to, čo nám už bolo darované, z Božej strany už všetko, úplne a neodolateľne. Nemusíme túžiť po spásu, lebo ju už od okamihu krstu máme,

ani po Nebi, lebo k nám už prišlo, v Kristovi, v Eucharistii, ani po Kráľovstve, lebo sme už doň boli prenesení, do Cirkvi. Ak to teda všetko už máme, potom namiesto túžby po týchto veciach ich s radosťou užívame a učíme sa to všetko žiť, stále viac - a toto je jediná túžba, či skôr radosť, ktorú máme: učiť sa žiť stále viac a plnšie tento nový dar Božej milosti, ako píše aj Pavol svojmu synovi v duchu Timotejovi: "*Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie*" (1Tim 6, 12). A to je *pokoj*, plynúci z dôvery Bohu, nádeje pre budúcnosť a z lásky k tomu, čo nám už bolo dané, *pokoj* vlastný tým, ktorí už dosiahli, po čom túžili, už sú naplnení a uspokojení, ako ten, kto "*svoju dušu upokojil a utíšil. Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí, ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne*" (Ž 131, 2).

Uvoľniť sa od každého *strachu*, "*lebo Božie dary a povolanie sú neodvolateľné*" (Rim 11, 29) a my sa nemusíme strachovať, že by si Boh svoj dar rozmyslel a zrušil ho a odvolal, pretože - spomínate? - jeho jediným motívom je z našej strany nijako nezaslúžená láska, ktorú Boh dokazuje "*tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici*" (Rim 5, 8) a táto láska je nemennejšia, než Slnko, Mesiac a hviezdy, pretože je to láska a rozhodnutie Boha, "*u ktorého niet premeny ani tieňa zmeny*" (Jak 1, 17). A tak dokonca "*ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže*" (2Tim 2, 13). A zo sveta už strach nemáme, veď sme sa už z neho konečne, s uľahčením a plesaním slobodní *odsťahovali*, zanechali sme všetko svetské, čo sa sveta týka, sme už mŕtvi s zomretí. Nemá nám čo vziať, čo by sme už dávno neboli zanechali. A to je *bezstarosť*.

Táto *uvolnenosť* je naša sila. Slobodní, s myslou čistou a čírou, bez horúčky žiadostivosti s bez mrazu strachu, v hlbokom pokoji, prsto v každej chvíli robíme, čo treba. Čo sa má. Čo je správne. Čo zodpovedá našej novej situácii: deti, synovia a dcéry Boha, dedičia Neba a obyvatelia Kráľovstva. Neriešime žiadne vnútorné boje ani dilemy, pretože rozum jasne vidí, čo v

danej chvíli treba a žiadne vnútorné boje nezakaľujú toto poznanie ani mu neodporujú, ani v našich údoch nevyvolávajú vnútorný konflikt, ako to býva, keď s poznaním dobra a pravdy zápasia žiadostivosť, vášne, túžby a strach. Nepotrebujeme žiadne nadšenie, nabudenie ani nič podobné. Nie je to o vzopätí sa. Je to o pokojnom uvoľnení sa, v ktorom prosto, bez vnútornej námahy, bez nutnosti niečo premáhať, s niečím v sebe zápasit', tu a teraz prosto a s ľahkosťou samozrejmosti urobíme, čo je správne a čo urobiť treba a tým to hasne. Žiadna túžba za niečím iným, ani na to nemyslíme! Žiadna ľútosť za ničím iným, veď sme s uľahčením všetko zanechali, opustili, zomreli tomu! Žiaden strach či obavy z čohokoľvek, už vôbec nie beznádej a pochybnosti o tom, čo nám už bolo darované - veď *"v tomto všetkom slávne víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje. A som si istý, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosť, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi"* (Rim 8, 37-39)! Len hlboký pokoj tých, ktorí boli Bohom prenesení a aj sami sa už naozaj a skutočne *prestáhovali* do Kráľovstva. A čo je nad naše sily a možnosti, v pokoji zverujeme Prozreteľnosti Boha, *"on je verný a spravodlivý"* (1Jn 1, 9), *"on stvoril malého i veľkého, rovnako sa stará o všetkých"* (Múdr 6, 7) a *"kto sa môže vzopriet jeho vôli"* (Rim 9, 19)?

Toto je a takto sa prejavuje *viera*, ktorá prijíma darovanú spásu od Boha. On nám spásu daroval, aby sme ju žili - a my ju prijímame tak, že ju prosto a uvoľnene žijeme. To je všetko.

Nedá sa súčasne veriť aj hrešiť

"Každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on čistý." (1Jn 3, 3)

"Ved' sme zomreli hriechu! Ako by sme v ňom ešte mohli žiť?" (Rim 6, 2)

"Kto ostáva v ňom, nehreší; kto hreší, ten ho nevidel, ani nepoznal. Deti moje, nech vás nik nezvedie. Kto koná spravodlivo, je spravodlivý, ako je on spravodlivý. Kto pácha hriech, je z diabla, pretože diabol hreší od počiatku. A Boží Syn sa zjavil preto, aby zmaril diablove skutky." (1Jn 3, 6-8)

Som hriešnik, neschopný opustiť toto predmestie Pekla, ktorému sa vraví svet - nie zem a príroda a všetko to Božie dielo, ale *spoločnosť* a spôsob života, ktorým ako ľudia bez Boha na Božej Zemi žijeme.

Boh Ježiš Kristus ma prišiel z tohto sveta zachrániť. Vytiahnuť von, k sebe, do svojho Kráľovstva, na svoju úroveň, do svojej Rodiny, k svojmu Otcovi. *"Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme"* (1Jn 3, 1)! Dôvodom, prečo to urobil, je jedine Jeho láska a Jeho milosrdenstvo, je to čisto z Neho, nie kvôli mne a v skutočnosti napriek mne.

Ak tomu uverím - čomu vlastne som uveril?

Že svet nefunguje dobre a plodí si svoje vlastné Peklo.

Že "mzdou hriechu je smrť, ale Boží dar je večný život v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi" (Rim 6, 23), ktorý hovorí a pozýva: "Neboj sa, maličké stádo, lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo" (Lk 12, 32).

Uverili sme, že potrebujeme zachrániť a rozhodli sme sa, že zachránení byť chceme. Zo sveta. Z hriechu.

Ako inak by sme teda z jedného aj druhého zachránení byť mohli bez toho, aby sme to opustili? Aby sme vymenili hriech za spravodlivosť, svet za Kráľovstvo, pýchu za lásku, sebecko za spoločenstvo v Rodine Boha, Cirkvi?

A tak zanechanie *sveta, hriechu, sebeckva a pýchy* je nevyhnutným dôsledkom a prejavom *viery* a ak sme tak jasne neurobili, potom ešte sme stále neveriaci, ešte sme reálne neverili. Preto to neochvejné presvedčenie, tiahnuce sa Písmom, že ak je niekto *veriaci*, tak sa to prejaví tým, že odteraz koná *opačne* a žije pre spravodlivosť, lásku a jednotu spoločenstva v Kráľovstve Boha, ktorým je Cirkev, Rodina Otca, ktorú si vo viere vyvolil ako svoju novú rodinu a domov naveky.

"A súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo, lebo ich skutky boli zlé." (Jn 3, 19)

Kto miluje tmu, neverí, že tma je zlá. Neverí, že by z nej mal či musel byť zachránený a opustiť ju teda. Naozaj nie je možné veriť inak ako skutkami a naozaj nie je možné prijať spásu inak ako vierou, čiže skutkami a naozaj nie je možné veriť Kristovi a Evanjeliu a ďalej žiť v hriechu a zmierený s tým, že tak žijem a je to vari dokonca normálne. Aj keď - áno. Je to normálne - tak, ako je normálne ostať zatratený v Pekle, pretože nemáme čím a ako sa z neho vykúpiť. *Spása* je nenormálna. *Križ* je nenormálny. *Božia láska* je nenormálna. Preto tomu hovoríme milosť. Prijat' ju vierou potom znamená, že sa sami staneme *nenormálni* - čiže zanecháme aj svet, aj hriech.

"Kto sa narodil z Boha, nepácha hriech, lebo v ňom ostáva jeho semeno; a nemôže hrešiť, pretože sa narodil z Boha. Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata." (1Jn 3, 9-10)

"Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska." (1Jn 2, 15)

Náš postoj k hriechu - nie nejaký povrchný a zákonnický či dokonca škrupulantský, ale k jeho samej podstate a tou je práve pýcha a sebeckosť a z nich plynúce porovnávanie sa, súperenie, súdenie, lakomstvo, závisť, sebastrednosť, ľahostajnosť k druhým, uzavretosť a všetko to, čo odporuje dobru, čiže láske - je meradlom našej viery a naše skutky neomylnne ukazujú, či vieru máme alebo nie.

"Teraz, keď ste oslobodení od hriechu a stali ste sa Božími služobníkmi, máte z toho úžitok na posvätenie a nakoniec večný život." (Rim 6, 22)

"A keď ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadŕžania osobám, každého podľa jeho skutkov, žite v bázni v čase svojho pobytu na zemi. Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrveného Baránka." (1Pt 1, 17-19)

Veríte tomu? Naozaj veríte, že to tak je?

"Ježiš jej povedal: "Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!"" (Jn 8, 11)

"Hľa, ozdravel si, už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie." (Jn 5, 14)

Ak sme uverili, potom sa to v nás naozaj deje. Nie v strachu ani v úzkosti a napätí, ale v radostnej uvoľnenosti človeka, ktorý s radosťou a uľahčením zhodil zo seba bremeno hriechu, konečne sa vystrel a s ľahkosťou, voľný,

žije spravodlivosť a teší sa z jej prostej a tak prenikavej rozkoše a spoznáva, že ona mu je prirodzená, hlboko prirodzená a v nej sa konečne stal samým sebou vo všetkej kráse obrazu Boha a pravej vnútornej vznešenosti syna Otca.

Veriť znamená prijať to za skutočné

Tak to je všade. *Uveriť lekárovi a jeho diagnóze, uveriť tomu, čo vidíme, vždy skutočná viera znamená, že si naplno uvedomíme skutočnosť toho, čomu sme uverili. Až tak, že to niekoho môže dohnať až k zúfalstvu a samovražde.*

Viera v Boha... O koľko sa líši hoci aj od viery, že človek musí *zaklopať na drevo, aby niečo neuriekol?* Fakt veríš, že si ťa Boh vyvolil, aby si bol bohom? A to už za chvíľu, možno za pár rokov, možno dokonca menej? Naozaj veríš, že ti je naozaj Otcom, Kristus rodinou? Naozaj skutočne prijímaš, veríš - fakty síce nepustia, ale predsa - že naozaj Je?

Niekedy, mám dojem, môže vieru nahradiť folklór. Tradícia. *My sme katolíci, my to tak robíme, my to tak veríme - a zase vy ste niečo iné, robíte to inak, veríte to inak a všetci sme spokojní a nijako nám to nevadí,* pretože takáto forma viery sa v podstate nijako nedotýka bežného života, v ktorom každý aj tak uvažujeme, správame sa a konáme, akoby sme nič z toho skutočne neverili. A veru ani nie. Takto nejaký vidí náboženstvá a viery *multikulturalizmus*: ako rôzne vcelku milé folklóry s viac-menej nulovým dopadom na bežný život.

Ježiš a apoštoli a Písmo naopak hovorí o viere ako o niečom radikálnom, čomu prispôsobujeme celý svoj život a meníme ho na úsilie zmocniť sa toho, čo nám Otec daroval, dorásť tréningom do svojho povolania a vyvolenia, v dôvere, že Duch doplní, čo našim silám chýba k plnému osvojeniu si tohto Daru: *stať sa bohom*. Áno, *toto a vtedy* je to viera. Nie *folklór*, tradícia. Skutočná viera, ktorá, mimochodom, tvorí skutočnú *kultúru* človeka, pretože na rozdiel od multikulturalistov, *skutočná* kultúra naozaj stváraňuje a ovplyvňuje úplne *všetko*.

Ako by vyzeral náš život, keby sme naozaj uverili, že sme boli Bohom vyvolení stať sa bohmi a teraz Boh už len čaká, či to príjmem, či sa tým staneme, či sa naučíme byť *bohmi v tele* tu, na zemi, ako bol Kristus, ktorý sa uvolil byť našim Učiteľom a Trénerom, aby sme tak mohli tým byť aj vo Večnosti - a že od toho závisí naša vlastná večnosť, v porovnaní s ktorou milióny rokov sú ako nič, ako sekunda, ktorá práve uplynula? A že všetko v tejto chvíli stojí a padá na našom rozhodnutí, túžbe, chcení urobiť tak a stať sa tým? Tak, ako nás to učia apoštoli Krista?

"Máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmysľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti." (Ef 4, 22-24)

"Ak ste teda s Kristom vstali z mŕtvych, hľadajte, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha! ... Umŕtvujte teda svoje pozemské údy: smilstvo, nečistotu, vášeň, zlú žiadostivosť a lakomstvo, čo je modloslužba!" (Kol 3, 1.5)

"Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný a zložil si pred mnohými svedkami dobré vyznanie." (1Tim 6, 12)

Že to od nás vyžaduje prístup rovnako vážny, ako keď sa venujeme biznisu alebo študujeme na univerzite? Tréning ducha a celého človeka rovnako

poctivý, vytrvalý a tvrdý, ako keď *športovec trénuje svoje telo a myseľ na majstrák alebo olympiádu?*

A že ak v tom zlyháme, tak pokojne môžeme o všetko prísť - a to nenávratne, navždy, bez nejakej druhej šance?

"Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý." (1Kor 9, 26-27)

"Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil?!" (Lk 9, 25)

Zastaňme na chvíľu a skúsme si do hĺbky uvedomiť: *Boh ma vybral byť bohom. Naozaj ma vybral. Naozaj tým mám byť. Mám byť bohom v Bohu. Ja. Ja, tak, ako tu sedím, tým mám byť. Bohom. Jediné, čo musím urobiť je, stať sa tým. Naučiť sa byť bohom v tele na zemi, aby som ním mohol ostať aj v sláve ducha vo Večnosti. To je všetko. Prosto si to natrénovať. Naučiť sa tým byť. Lebo ak nie - je po šanci... Všetko je teraz na mne. Len na mne. Ak to príjmem, je to moje a nik mi to nebude môcť vziať, lebo Boh mi to už daroval. Ak to neprijmem, potom to nikdy mať nebudem a ani Boh so všetkou svojou mocou a milosrdenstvom na tom nebude môcť nič a nijako zmeniť a s ľútosťou ma bude musieť ponechať Peklu, pretože toto je len a jedine na mne a na mojej voľbe. Ja teraz volím, ja vyberám, ja rozhodujem, aká bude všetka moja večnosť naveky.*

Fakt tomu *veríte?* Skutočne? Ako sa pri tom cítite? Cítite bázeň a *chvenie* (Flp 2,12), prechádza vás závrat nad ohromnosťou toho všetkého, búši vám srdce z lačnej hlbiny priepasti, nad ktorou balansujete, mrazí vás z definitívnosti osudu, o ktorom práve rozhodujete? A ak hej - čo urobíte? Chcete byť bohmi? Stanete sa bohmi? Naučíte sa byť, natrénujete si byť

bohmi tu a teraz, tak ako bol Syn, keď žil ako Ježiš Kristus v tele na zemi ako my?

Uvoľni sa. Začni sa na svet pozerat' ako boh. Počúvaj Ducha, čo ťa k tomu bude učiť. Uč sa spoliehať na Otca a Jeho Moc pre Jeho, teraz už aj tvoje, dielo. Ako sa na svet, ľudí, veci okolo pozerá môj Otec? Čo pre nich chce? Ako to chce? O čo mu ide? Lebo odteraz je toto aj moje hľadisko, záujem, cieľ, zmysel vo všetkom! Som Jeho syn, viete? Len boh môže byť členom Rodiny Boha!

A keď tak urobíme, zrazu všetko zapadne do seba, zrazu sa vo všetkom objaví zmysel a my zrazu v Božej Rodine skutočne sme! Zrazu sme naozaj vo vnútri! Boh je naozaj Otec a Ježiš naozaj Brat a patríme k Ním a Oni k nám, patríme k sebe, sme spolu. Blízki ako nikdy predtým. A v Bohu aj medzi sebou navzájom, všetci, ktorí sme prijali tento Dar, aj ku "všetkým, čo sú ďaleko" (Sk 2, 39). Blízki sme si s Bohom, skrze Boha všetkým a v Bohu i sebe navzájom.

Ked' malost' a veľkosť splynú v jedno...

Dalo by sa povedať, že neexistuje menšia malosť, väčšie *poníženie* sa, než je *zbožštenie*. To znie dobre bláznivo a paradoxne, že? Ale v istom veľmi dôležitom zmysle to tak naozaj je. Je to totiž presne na jednej strane *opačný* pohyb, než ten, ktorý kvôli nám podstúpil Boh, avšak vo svojej podstate zároveň *identický*.

O Bohu čítame: *"On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži"* (Flp 2, 6-8). Zriekol sa seba samého, úplne sám seba vyprázdnil, aby sa stal niečím, čím dovedy nebol: *človekom*.

Pavol nám v súvislosti s tým prikazuje: *"Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš"* (Flp 2, 5) a hoci v tomto prípade mu ide skôr o to, nasledovať Krista v tom, o čom hovoril tesne predtým, že *"nech nik nehľadí iba na svoje vlastné záujmy, ale aj na záujmy iných"* (Flp 2, 4), na inom mieste poukazuje na podobnosť aj v samotnom vyprázdnení sa od seba: *"máte odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy, a obnovovať sa duchovne premenou zmýšľania, obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti"* (Ef 4, 22-24). Aj v tomto nasledujeme Krista, podobnou cestou, ale z opačnej strany. Slová o Ňom by sme teda mohli na seba vzťahovať nejako takto: *"My, hoci sme boli hriešnici a mali prirodzenosť sluhov, nepridržiavali sme sa tohto svojho starého človeka, ale zriekli sme sa samých seba, prijali sme od Boha prirodzenosť synov, stali sme sa podobní Bohu; a podľa prirodzenosti sme boli ustanovení za bohov v Bohu. Boli sme povýšení a to až po úplnú podobnosť, po samotný život Boha vo Večnosti!"*

V okamihu, keď sme sa teda úplne vzdali samých seba, sami sa zo seba vyprázdnil, stali sme konečne plnými, plnými Boha a plnými v Bohu a tak sme dosiahli absolútnu plnosť. V okamihu, keď sme sa sami stali malými a zriekli sa všetkého, čo by sme mohli mať *svoje vlastné*, stali sme sa v Bohu absolútne a nekonečne veľkými a sám Boh sa stal našim vlastným. A tak úplná malosť vedie k úplnej veľkosti v Bohu, úplné vyprázdnenie k úplnému naplneniu v Kristovi. Ako to v trochu iných termínoch hovorí Pavol:

"Spol'ahlivé je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť" (2 Tim 2, 11), "veď vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť" (Rim 6, 6-8). Alebo ako inde Ježiš sám hovorí a opakuje: "Kto nájde svoj život [dosl. svoju dušu, samého seba], stratí ho, a kto stratí svoj život [dušu, seba] pre mňa, nájde ho" (Mt 10, 39).

Toto je onen princíp *tajomnej výmeny*. Dôvod, prečo *"budú poslední prvými a prví poslednými"* (Mt 20, 16) a *"každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený"* (Lk 14, 11).

Uvoľnenosť, to je...

... stav, keď človek úplne pustil samého seba, stratil seba, zomrel sebe, vzdal seba, aby za svoje prijal všetko Božie.

Preto *žiadnen strach* a už vôbec nie z Boha. Svet mu nemôže vziať, čo už nemá a nevlastní. A čo sa týka Boha, kým človek vlastnil seba, bol pre neho Boh *sudcom*, ktorý to všetko posudzoval a nad tým všetkým sa vznášala obava z odsúdenia, z toho, že nebudeme dosť dobrí, že nebudeme zodpovedať zákonu a štandardom Boha. Keď sme ale vzdali seba, nemáme už viac nič vlastné. Ani zásluhy, na ktoré by sme sa mohli spoliehať, ani vady, pre ktoré by sme sa mali obávať. Závisíme len od lásky a verného a oddaného Milosrdenstva Boha, nášho Otca a Jeho Syna, Ježiša Krista a sami nemáme nič, iba Ducha, ktorý nás v láske naplnil. V tejto láske, ktorou nás napĺňa Duch, *"nieť strachu, a dokonalá láska vyháňa strach, lebo strach má v sebe trest, a kto sa bojí, nie je dokonalý v láske"* (1Jn 4, 18). *"Teraz teda*

už niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi" (Rim 8, 1) - ved' sme plní Boha a Boh v nás poznáva svojho Syna.

Preto *apatheia*. Pretože vo svete sme už všetko vzdali, nemáme tam po čom túžiť. A pretože od Boha sme všetko už dostali, ani tu už niet po čom túžiť, iba chváliť, radovať sa, užívať to a *zmocňovať sa* stále viac a viac toho, čo nám už bolo dané - Božieho synovstva. Stále viac sa tým stavať, stále viac to žiť, stále viac *vchádzať* do spásy, *obliekať* si ju.

V tomto procese Boh nie je nejaký *bábkar*, ktorý by ťahal za nitky a ovládal nás ako nejaký bezduchý nástroj. Sám seba Boh opisuje týmito slovami: "*Zavolal si svojich desiatich sluhov, dal im desať mín a povedal im: "Obchodujte, kým sa nevrátim!"*" (Lk 19, 13). V krste sme sa stali *bohmi* a Boh nie je *bábka*! Boh nás učí *bohmi* byť - necháva nás, aby sme využili svoje schopnosti, ktoré od Neho máme, svoj dôvtip a vynaliezavosť rovnako, ako *míny* chariziem a darov, ktoré nám dal. On sám je v pozadí ako *supervízor*, ktorý dozerá, dopĺňa čo treba, radí, občas, keď treba, pomôže a zase inde doplní či dokonca napraví, čo treba. Nakoniec, stále sme v tomto len deti, začiatočníci, stále sa ešte len učíme.

Takto sa na nás plní to, čo je napísané, že pred Bohom "*ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie*" (Gal 6, 15) a "*kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť. ... Tak zmýšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi. Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam, ani nevydávajte svoje údy hriechu za nástroj neprávosti, ale oddajte sa Bohu ako živí, čo vstali z mŕtvych, a svoje údy dajte Bohu za nástroj spravodlivosti"* (Rim 6, 7-8.11-13).

"*Ježiš odpovedal: "Veru, veru, hovorím ti: Ak sa niekto nenarodí z vody a z Ducha, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Čo sa narodilo z tela, je telo, a*

čo sa narodilo z Ducha, je duch. Nečuduj sa, že som ti povedal: Musíte sa znova narodiť" (Jn 3, 5-7). Vzdať všetko a odznova všetko prijať. Vzdať seba a prijať Boha. Nemusíme sa báť, ako vraví Ježiš, v skutočnosti seba nestratíme, len ono pokrútené ošklivé Ego. V skutočnosti v Bohu seba nájdeme, vrátane opravdivej slobody Božích detí. Lebo to, čo sme za slobodu považovali dovtedy, je v skutočnosti otroctvo - *"Neviete, že komu sa dávate za otrokov a poslúchate ho, ste otrokmi toho, koho poslúchate: či hriechu na smrť, alebo poslušnosti pre spravodlivosť? No vďaka Bohu, že hoci ste boli otrokmi hriechu, zo srdca ste sa podriadili tomu učeniu, do ktorého ste boli uvedení, a oslobodení od hriechu stali ste sa služobníkmi spravodlivosti"* (Rim 6, 16-18). To, čoho sme sa sprvu obávali, že ak sa oddáme Bohu, stratíme svoju slobodu, sa ukázalo ako opak a svoju slobodu sme v Bohu naopak konečne našli.

Toto je znovuzrodenie. Stratit' seba a nájsť Boha. Vzdať seba a prijať Boha. Zomrieť ako človek a v Bohu vstať ako boh, plný Ducha Boha. *"Túto slobodu nám vydobyl Kristus. Stojte teda pevne a nedávajte sa znova zapriať do jarma otroctva"* (Gal 5, 1). Oboje je spojené. Nedá sa prijať Boha inak, než stratiť seba, čiže ono umelé Ego, splodené z hriechu. A nedá sa stratiť Ego inak, než sa naplniť, úplne a doplna, Bohom.

Boh sa stal človekom, aby sa človek stal bohom. Kresťanstvo nie je nič iné, než že sa učíme byť bohmi, učíme sa byť tým, čím sme v krste boli Bohom *"z vody a z Ducha"* (Jn 3, 5) už učinení. V Rodine Boha môžu žiť iba bohovia. Iba boh môže mať za Otca Boha. V okamihu, keď sa pre to rozhodneme, zažijeme blízkosť a spriaznenosť s Bohom, ako nikdy dovtedy.

"A keď ako Otca vzývate toho, ktorý súdi bez nadřžania osobám, každého podľa jeho skutkov, žite v bázni v čase svojho pobytu na zemi. Ved' viete, že zo svojho márneho spôsobu života, zdedeného po otcoch, boli ste vykúpení nie porušiteľným striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista, bezúhonného a nepoškrveného Baránka." (1Pt 1, 17-19)

Čo robí Boha bohom na púšti?

"Ako [Ježiš] vystupoval z vody, videl otvorené nebo a Ducha, ktorý ako holubica zostupoval na neho. A z neba zaznel hlas: "Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie." A hneď ho Duch hnal na púšť. Na púšti bol štyridsať dní a satan ho pokúšal. Bol medzi divou zverou a anjeli mu posluhovali." (Mk 1, 10-13)

Plný Ducha? Prázdny od všetkého ostatného? Prosto - Boh? Stále Ním Je, nielen čiastočne, nielen v konaní, ale v samom bytí?

Čosi sa pokazilo. Vlastne celkom dobre vieme, čo. Kňaz ako pastier žil v minulosti uprostred svojho ľudu a sám ľud tvoril komunitu, spoločenstvo, kde *obec a farnosť* boli jedno a spoločný život prenikal všetko. Časy sa zmenili a viac to už neplatí. Sme fragmentovaná spoločnosť a už ani to, že sama rodina žije spoločne, nie je samozrejmé, ba je to skôr rarita, pretože aj jej členovia väčšinu času trávajú každý inde.

V tejto situácii sa kňaz ocitol akoby na púšti. Spojivo spoločného života sa často pretrhlo. Zmenil sa na úradníka, správcu, vysluhovateľa. Odrezaný od ľudu, ktorý sa doslova a do písmena rozpráhol. Spoločný život sa zmenil na sporadické navštevovanie - aj to často už len neosobne, na omši. A pretože bez spoločenstva ani omša "nefunguje" ako má a jej ovocie je úmerné (in)dispozícií účastníkov, väčšina sa nakoniec vytratila úplne.

Čo v takejto chvíli? Na púšti a sám? Čo robí Boha bohom na púšti? To, že Bohom prosto je. Plný Boha. Ako človek Kristus Ježiš - plný Ducha. Len Ducha. Svätý a čistý. Boží. Na začiatku svojho pôsobenia Ježiš sa dáva

Jánovi pokrstiť. V krste skutočne zomiera starý človek. Tesár z Nazareta viac už nie je. Na samom začiatku Ježiš obetuje všetko, zanecháva všetko. Zostupuje Duch a toto všetko v ňom zaplňa. Až potom sa z púšte vráti. A nemusí hľadať ľudí. Oni si veľmi rýchlo nájdu Jeho, až tak, že *"stále prichádzalo a odchádzalo mnoho ľudí a nemali sa kedy ani najesť"* (Mk 6, 31).

Toto je cena za to, byť plný Ducha: *"ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom"* (Lk 14, 33). Sám Ježiš ju zaplatil ako prvý, tam, v Bethabare, keď bol pokrstený. A Duch je to, čo otvára dvere na púšti, *"teš sa, pláň a pustatina, plesaj, púšť, a rozkvitni s'ľa jesienka! ... Vtedy sa roztvorí oči slepých a uši hluchých sa otvoria. Vtedy s'ľa jeleň bude skákať chromý a jazyk nemého zaplesá, ba vyvierat' budú na púšti vody a potoky na pustatine. Vyschnutá zem bude jazerom a suchá pôda prameňom vôd; na mieste, kde sa rozvaľovali šakaly, je zeleň trsti a šašiny"* (Iz 35, 1.5-7), hovorí Boh.

Musíme toto rozhodnutie urobiť - zanechať či nezanechať všetko, zomrieť či nezomrieť sebe, jedno z toho zvoliť musíme. Svätosť alebo pokrytectvo - pretože synom Boha, bohom, sa dá buď byť, alebo ho iba hrať (či *praktizovať*, ako sa to hovoríeva).

"Spoločné je to slovo: Ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť." (2Tim 2, 11)

Sme pripravení zomrieť - aby sme mohli vstať? Žiadne kazanie, žiadne slová nemajú šancu - iba svätosť nového človeka, na ktorej môže každý vidieť, čo nie je možné slovami opísať a každý môže zatúžiť po tom, k čomu slová nadchnúť nedokážu.

Sme pripravení ísť na púšť? Pretože *púšť* je *znakom*, miestom *oslobodenia*, ako vraví Jung. Problém, ktorý sa stáva príležitosťou.

Milosrdenstvo a odpustenie na jednom metri štvorcovom

No dobre. Berme to ako symbol. Symbol toho, že sme pozvaní učiť sa byť bohmi v malom. V najmenšom. Práve tu a práve teraz.

Bohmi na obraz Boha. Ľudia si oddávna tvorili bohov na svoj obraz a projektovali do nich svoje vlastné túžby. Mysleli si, že bohovia sú tí, ktorí hodujú, bavia sa, nepracujú (česť výnimke ako *Héfaistos*), všetkým rozkazujú, sú pyšní a nemajú ďaleko k pomste. Keď sa teda zjavil na svete skutočný Boh, ľudia Ním pohrdli. Veď bol presným opakom toho všetkého, ako sám o sebe svedčí, že "*neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých*" (Mt 20, 28).

Od Neho sme sa naučili, že skutočný Boh žije dve veci: *odpustenie* a *milosrdenstvo*. Alebo povedané inak, lásku, ktorá *prijíma* druhého úplne, bezvýhradne a bezpodmienečne a takého, aký je - a to je podstata odpustenia; a lásku, ktorá sa *dáva* druhému a je *verná*, oddaná a nemenná v tomto dávaní a darovaní sa - a to je podstata milosrdenstva. Tieto dva rozmery lásky, *prijímanie* a *dávanie*, oboje v miere nekonečnej a intenzite absolútnej, sú životom Trojice, ktorou Boh je. A voči

nám, ľudom, sa prejavujú práve takto: ako *odpustenie* a *milosrdenstvo* až do krajnosti, "*až na smrť na kríži*" (Flp 2, 8).

V tejto láske nám Boh dáva celého a samého seba a pozýva nás, aby sme tento dar prijali a tak sa stali bohmi v Bohu. A ak tento dar prijmem, tak sa presne týmto stávame aj svojou vôľou a rozhodnutím. Rozhodujeme sa, že bohmi na obraz Boha byť chceme.

Znamená to, z našej strany, naučiť sa žiť rovnaký život, osvojiť si rovnaké zmýšľanie ako Boh - čiže *odpustenie* a *milosrdenstvo*. Kde? Práve na tom obrazom *metri štvorcovom*, na ktorom sa práve tu a teraz nachádzame. A voči tomu konkrétnemu človekovi, s ktorým práve máme čokoľvek dočinenia. Tak nám to Boh uľahčil, kým sme v tele a učíme sa takými byť. *Ako dieťa, keď sa hrá nie so skutočnými vecami ale s hračkami*, aj náš Otec postavil v tele na *pieskovisko sveta*, aby sme tu, na jednom malom kúsku zeme a voči niekoľko pár ľudom sa učili *byť bohmi* a žiť *odpustenie* a *milosrdenstvo* vo všetkom, voči každému, vždy v tomto jednom okamihu, na tomto jednom mieste, kde práve sme, voči človeku, ktorý práve stojí pred nami a tak byť "*verný v maličkosti*" (Lk 19, 17), aby sa mohlo, keď sa to naučíme a o svedčíme sa, splniť aj to Božie: "*bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojdí do radosti svojho pána*" (Mt 25, 21)!

Byť bohom, milosrdným a opúšťajúcim, prijímajúcim a dávajúcim sa v láske ako Boh, učiť sa v tom byť dokonalý, až do onej Božej krajnosti, ako píše Písmo, že "*čo je láska, poznali sme z toho, že on položil za nás svoj život. Aj my sme povinní dávať život za bratov*" (1Jn 3, 16) - vždy v tej jednej sekunde, na tom jednom metri štvorcovom, voči tomu jednému človekovi, s ktorým tam práve sme.

"*Božie kráľovstvo je medzi vami*" (Lk 17, 21), vraví Ježiš, "*lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi*" (Mt 18, 20). Veď kde sa stretnú dvaja či traja ľudia, ktorí sa takto správajú k sebe ako

bohovia, či nenapodobujú Trojicu a nie sú ako Boh? A ak sa tak stretnú v Mene Krista a *zhromaždia* sa v Jeho *zhromaždení*, Cirkvi, kde On sám je medzi nimi a s nimi obzvlášť v dare Eucharistie, potom sa bohmi v Bohu naozaj stávajú, *zbožšťujú* sa.

A tak ovocím je Nebo prítomné v Cirkvi, ktorá je tou Božou spásou, ktorú Kristus na zem priniesol a pre nás ustanovil. Nasledujúc Boha tvoríme medzi sebou spoločenstvo vzájomného odpustenia a milosrdenstva, prijatia a dávania po vzore Boha Trojice a učíme sa ho žiť stále viac a stále dokonalejšie a tak zanechávať hriech, ktorý je opakom toho. A Boh sa nám v tomto spoločenstvo sám dáva a prijíma nás a zbožšťuje nás, robí ho Cirkvou, svojim Telom a v nej nás uvádza do Neba mocou sviatostí, v ktorých tiež žijeme to isté, len voči Bohu; On nás prijíma a dáva sa nám, celý a úplne - a my Ho prijímame tým istým rovnakým spôsobom, že Ho prijímame a dávame sa Mu tiež celí a úplne. Preto sa svätému prijímaniu vraví *communio*, čiže *spoločenstvo* vzájomného dávania sa a prijímania, čiže Trojičnej jednoty Boha a človeka. Znamená to z našej strany si skutočne a hlboko zamilovať Boha takého, aký je - a v tejto láske sa Mu úplne a celý darovať, pretože ho nadovšetko milujeme, zamilovali sme si Ho "*celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou*" (Dt 6, 5).

A tak to isté *milosrdenstvo* ako verná a oddaná láska, ktorá a sa dáva milovanému a *odpustenie* ako úplne prijatie druhého takého aký je, žije Boh svojim spôsobom sám v sebe v Trojici, žije a koná ho vo vzťahu k nám, ľudom, pre nás ľudí je spôsobom, akým Boha prijímame a vstupujeme do jednoty s Ním a nakoniec aj spôsobom, akým sa, na tomto jednom metri štvorcovom a v tejto jednej sekunde, kde práve sme, voči tým konkrétnym ľudom, s ktorými práve sme, bohmi skutočne stávame. Preto sú aj dušou a srdcom Cirkvi, jej spoločenstva i podstatou samého Neba a jeho blaženosti.

To je všetko. "O nič [ďalšie] nebuďte ustarostení" (Flp 4, 6). "Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko dostanete navyše" (Mt 6, 33).

... aby som odtiaľ odišiel

Prečo tu vlastne som? Nie na adorácii, kde práve som. Je to On, kto má práve teraz, na nej, jemne usmerňuje na túto otázku: *Prečo som na svete?*

Aby som z neho odišiel. Preto. Lebo tento svet je zmesou *svetla* a *tmy*. Krásky a oškľivostií. Dobra a zla. Na jednej strane zem, dielo Božie, plná krásy. Ľudia, stvorení na obraz Boha, v ktorých kde tu prebleskne opravdivé Božie dobro. A potom *svet*. Pomyselná *babylonská veža*, pripomínajúca skôr spotvorený *Železný pas Sarumana* a *Barad-dur Saurona* z Tolkienovho diela. Niečo pokazené. Pokrútené. Zmrzačené. Opravdivo zlé.

A tak túžime opustiť to druhé, aby sme mohli mať to prvé v pôvodnej kráse a sláve panenskej nepoškvrnenosti. A Boh nám miesto toho ponúka ešte omnoho viac: *nové Nebo a novú Zem* v Sláve Jeho samotného! A volá nás: "*Vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vaším Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán*" (2Kor 6, 17-18)!

Svet mi umožňuje vidieť a porovnať: Božie a ľudské diela, *Mordor* človeka a *Lorien*, odlesk *Valinoru* Boha. Porovnať a zvoliť, jedno či druhé. Je to akoby obdoba onoho *mene, tekel, ufarsin* nešťastného

Baltazára. Zvážili sme svet, spoznali sme jeho pravú povahu a preto z neho odchádzame do Božieho sveta - a ovocím toho je Cirkev, prvotina Neba na zemi a pre nás utečenecký tábor, emigračné centrum založené Bohom pre tých, ktorí túžia presťahovať sa do Neba. Ona sa stáva našou vlasťou a domovom na zemi - a potom už naveky. V jej spoločenstve sme doma, pretože v nej, hoci uprostred sveta, sa už žije nebesky.

A toto je vpálené žiarou Nesmrteľného do môjho srdca, duše, mysle: Som tu, aby som odišiel. Aby som spoznal, zvolil - a odišiel. Práve preto, že som spoznal. Preto som zvolil. Som tu, na svete, aby som z neho vedome a s plnou vážnosťou, rozhodnutý, odišiel. Skúsil som, zažil som a odchádzam.

"Skúmajte, čo sa páči Pánovi, a nemajte účasť na jalových skutkoch tmy."
(Ef 5, 10-11)

Tým sa to začína: že sa pevne rozhodneme, hoci uprostred sveta, ale sami už žiť *nebesky* a súdy a reakcie sveta na to nás už netrápia, pretože sme sa z neho práve odsťahovali.

Čriepky V

Telo je kotvou TU a láska je kotvou TERAZ. Kde je telo, tam skutočne sme. A ak milujeme, sme úplne a plne teraz.

***

Roztržitosť v modlitbe má pôvod v ustarostenosti o mnohé veci. Sústredenosť má potom pôvod v *apathei* a *bezstarostnosti*, keď sme spoznali, že *potrebné je len jedno*, byť s Bohom a v Ňom všetko máme a niet sa viac o čo ani čoho báť a všetka ustarostenosť je preč.

***

S hriechom sa nebojuje. Hriech sa zanecháva. Najlepšie tak, že si ho otvorené priznáme a sami sebe sa nad svojim bláznovstvom vysmejeme.

***

Hriech nie je riešiteľný v rámci tohto sveta, pretože v rámci tohto sveta hriech dáva svoj zmysel, je stratégiou ako prežiť vo svete bez Boha. Len v širšom kontexte Božieho sveta a Večnosti sa hriech stáva kontraproduktívnym a škodlivým a hodným úplného zanechania.

***

V kresťanstve *láska* a *sebeláska* splývajú. Milujeme Krista, lebo mu dlžíme život, všetko, samých seba. A milujeme Krista, pretože keby sme ako hľadali, nič ani vzdialene podobné Kristovi a Životu, ktorým On je, by sme pre seba nenašli. A tak v nás viac nie je žiaden rozpor a *láska k sebe* a *láska ku Kristovi* sú oboje jedno. Milovať Krista je v najlepšom záujme seba a milovať seba znamená nadovšetko milovať Krista.

***

Mlčanie je naozaj vrcholný nástroj skrytosti v spoločnosti, umŕtvujúci Ego. A jeho vrcholom je, keď už ani sami v sebe neriešime seba ani nikoho. Prosto neriešime. Sme, milujeme, konáme - a neriešime.

***

To nie je o tom, stať sa posledným či robiť sa posledným. To je uvedomení si, že naozaj *som* posledným. A ostáva mi len ono Simeonovo: *úbohý, ale aspoň milujúci*, keď už na nič iné hodný...

***

Pre vás kresťan, s vami hriešnik a smrteľník. Pre vás otec, s vami brat a druh.

***

Boh sa stal človekom, aby sa človek stal bohom. Kresťanstvo je o učení sa bohom byť. Tak, ako to pochopil už Ján: "*Voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. Každý, kto má túto nádej v neho, usiluje sa byť čistý, ako je on čistý. Ak viete, že je spravodlivý, vedzte, že každý, kto koná spravodlivo, z neho sa narodil*" (1 Jn 3, 1.3; 2, 29).

***

Pôst neznamená *odopierať* si jedlo, ale *vzdať* sa jedla. Vzdať sa ho, lebo sme sa už rozhodli pre niečo lepšie, než je jedenie s pitie - pre "*Božie kráľovstvo [ktoré] nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom*" (Rim 14, 17).

***

Katastrofálny problém protestantizmu je, že vymenil skutočnú premenu a *ospravodlivenie* človeka za fiktívne *ospravedlnenie*, kde človek *ostáva hnojom, len zakrytým snehom*. Namiesto viery, ktorá je *obrátением* a z milosti Boha úplnou premenou človeka v boha, postavil vieru, ktorá je ničím iným, než formálnym *vyznaním*, že Ježiš za nás zomrel na kríži a tak nás spasil. Nakoniec prestal rozlišovať pojmy "spása", čo je z čírej milosti darovaný Dar od Boha, a "spasenie sa", ktoré je výsledkom nášho rozhodnutia spásu prijať, obliecť si ju, žiť ju a naozaj sa stať tak bohmi v Bohu. To druhé opustil úplne a vyhlásil, že kto uverí v existenciu toho prvého, už spasený je...

***

Odpustenie + milosrdenstvo = jednota. Alebo inak, odpustenie je úloha v etape prázdnoty, na ňom potom stavia milosrdenstvo, ktoré vytvára komunitu. Tmelom komunity, tou postaťou, na ktorej stojí a sa tvorí, je potom spoločné poslanie, misia, ktorú so svojím kresťanstvom od Otca Stvoriteľa a Syna Vykupiteľa i Ducha Posväcovateľa ako deti Boha prijímame.

***

"Keď ťa pozvú, choď, sadni si na posledné miesto. Potom príde ten, čo ťa pozval, a povie ti: "Priateľu, postúp vyššie!" Vtedy sa ti dostane pocty pred všetkými spolustolujúcimi. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený." (Lk 14, 10-11)

To nie je návod na to, ako sa správať na hostine. To je návod, ako sa správať v Cirkvi. Stačí si všimnúť Pavla:

- Najprv sa snaží sám byť veľký a moc mu to nejde, Písmo hovorí, že *"žil s nimi v Jeruzaleme a smelo si počínal v Pánovom mene. Rozprával a prel sa aj s Helenistami a oni ho chceli zabiť"* (Sk 9, 28-29).
- A tak nevoľky (a vari aj s trochou hanby) odchádza na posledné miesto: *"Keď sa to dozvedeli bratia, zaviedli ho do Cézarey a poslali do Tarzu. A Cirkev mala pokoj po celej Judei, Galilei a Samárii; upevňovala sa, žila v bázni pred Pánom a rástla v úteche Svätého Ducha"* (Sk 9, 30-31).
- A tam, z posledného miesta, ho Pán Domu vytiahne a pozve na prvé miesto: *"Keď ta [do Antiochie Barnabáš] prišiel a videl Božiu milosť, zaradoval sa a povzbudzoval všetkých, aby vytrvali v Pánovi,*

ako si zaumienili v srdci, lebo on bol muž dobrý, plný Ducha Svätého a viery. A k Pánovi sa pridali veľký zástup. Preto odišiel do Tarzu vyhľadať Šavla. Keď ho našiel, priviedol ho do Antiochie. Celý rok pobudli v tamojšej cirkvi a učili početný zástup" (Sk 11, 23-26). "Ako slúžili Pánovi a postili sa, povedal Duch Svätý: "Oddel'te mi Barnabáša a Šavla na dielo, na ktoré som ich povolal."" (Sk 13, 2) - dielo, o ktorom neskôr Pavol povie: "Z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna. Ved' som pracoval viac ako oni všetci, vlastne ani nie ja, ale Božia milosť so mnou" (1Kor 15, 10).

A tak sa idem učiť byť posledný. A ak to moje miesto je - a prečo aj nie? - aspoň budem správne. A ak nie, je na Pánovi Domu, aby ukázal, na ktorom mieste je miesto, ktoré mi On pripravil.

***

Pokúšenie premôcť zlo zlom, silu silou, boj bojom je v nás silné rovnako, ako márne.

***

Viera, to je keď vôbec neriešime seba, neberieme do úvahy seba, nesledujeme seba, nestrachujeme sa, či sme dosť dobrí a dosť veriaci, ale sme celí upriamení na Boha a vieme, že od nás nezávisí nič, len od Neho.

***

V Cirkvi sa zhromažďujeme preto, lebo je to jediné miesto, kde môžeme už teraz žiť a zažiť nebeský život. Inde sa ti nedá. Tu hej. A ak tak nemôžeme žiť stále, aspoň sa stretáme, koľko môžeme. Aby sme spolu strávili toľko času, koľko sa len dá. Lebo to milujeme.

Viera sama sebe neverí

Boh je ako Oceán: zaplaví ťa, ak mu otvoriš cestu a urobíš miesto. Aj tu platí, že *"akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám"* (Lk 6, 38). Naozaj je to o uvoľnení sa, o neprekážaní Bohu.

Načo je komu niečo *vlastné*, keď Boh mu ponúka a môže mať všetko *Božie*?

Vskutku viera je o tom, že opúšťame všetko *vlastné*, že už nič neočakávame od seba, ale len od Boha, tak, ako to bolo u Pavla, keď píše: *"Ja som sadil, Apollo polieval, ale vzrast dal Boh. A tak ani ten, čo sadi, nie je nič, ani ten, čo polieva, ale Boh, ktorý dáva vzrast"* (1Kor 3, 6-7).

Nehovorí, že máme zaháľať, pretože *"každý dostane vlastnú odmenu podľa toho, ako pracoval"* (1Kor 3, 8) - ale je to odmena. Nie naša práca, ale odmena od Boha. Nie ovocie našej námahy, ale ovocie z Boha. My pracujeme, ale výsledok je z Boha. My prosíme, prosto a jednoducho, ale výsledok je od Boha, Otca, a nezávisí na nás, na nejakej veľkosti našej viery alebo vrúcnosti alebo výrečnosti, ale na Bohu, od toho, že je On Otcom a je Bohom.

O tejto viere, ktorá toto chápe a preto sa nespolieha ani na samú seba a nemá žiadne pochybnosti, pretože niet pochyb o Otcovi, hovorí Ježiš, že *"keď sa modlite, nehovorte veľa ako pohania. Myslia si, že budú vypočítaní pre svoju mnohovravnosť. Nenapodobňujte ich; veď váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili"* (Mt 6, 7-8) a inde, že *"ak budete mať vieru ako horčičné zrnko a poviete tomuto vrchu: "Prejdi odtiaľto ta!" — prejde. A nič vám nebude nemožné"* (Mt 17, 20), *"lebo Bohu nič nie je nemožné"* (Lk 1, 37).

Ale túto vieru môže mať iba ten, pre ktorého Boh je naozaj Otcom - a to je len pre *Božie dieťa*, ktoré sa rozhodlo nebyť ničím, len *dieťaťom* a nemať nič zo seba a vlastné, len od *Otca* a *Otcovo*, z nijakého iného dôvodu, než z lásky a milosrdenstva Otca, z *čírej milosti*. Preto Ježiš hovorí: "*Ak budete o niečo prosiť Otca v mojom mene, dá vám to. Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná*" (Jn 16, 23-24). Nie je to o slovách "prosím v mene Ježiša Krista". Je to o samej identite, postoji, živote, tom, čím sme: Som dieťa Otca a druh a spoločník a priateľ Krista a preto môžem jednoducho poprosiť Boha ako svojho Otca a On ma vypočuje, lebo som Jeho dieťa, lebo som druh a spoločník Jeho Syna, lebo "*prosíme podľa jeho vôle*" (1Jn 5, 14).

A tak veriacim je naozaj človek, ktorý pracuje tak, akoby všetko záležalo na ňom, lebo vie, že všetko záleží iba a len na Bohu. Keby nie, nepracoval by tak, lebo by ho zmáhali pochybnosti, možno by zúfal nad svojou malosťou a slabosťou, možno by pracoval bez chuti a možno dokonca svoje dielo vzdal. Ale pretože vie, že ovocie aj odmenu dáva Boh, koná a pracuje a prosí a vie, že čím viac toho urobí, áno, vo svojej malosti a slabosti, tým väčšie ovocie od Boha cez toto dielo vstúpi do sveta a tým väčšiu odmenu on sám od Otca dostane. A tak pracuje a modlí sa zo všetkej sily práve preto, že sa v ničom nespolieha na seba a od práce samej očakáva málo, dokonca nič. A tak *sadí a polieva*, pískajúc si a s radosťou, aj keď nevidí žiadne ovocie, lebo vie, že nič nebude stratené ani zabudnuté a že Boh dá vzrast v pravom čase a vtedy semienka jeho práce prinesú úrodu od Boha, "*jedno stonásobnú, iné šesťdesiatnásobnú a iné tridsaťnásobnú*" (Mt 13, 8). A aj keby sial nešikovne a ľarbavo, ovocie bude skvelé, lebo nezávisí od semienka, ale od Boha - len ak bolo s vierou a láskou dieťať a zasiat! Je to vari trochu *ako zbieranie vrchnáčikov, kde tiež výsledok čakáme od nejakého mecenáša, ktorý za ne dá skutočné peniaze, nie od zbierania či vrchnáčikov samotných*.

Náš život sa tak aj v tomto stáva *liturgiou*, kde tiež výsledok nečakáme od svojich slov a úkonov, ale od Boha, samým *konaním konaného*.

A takáto viera je naozaj veľkým uľahčením a radosťou, ako aj Ježiš hovorí: "*aby vaša radosť bola úplná*" (Jn 16, 24)!

Odpustiť iným, odpustiť seba

Odpustiť iným, čiže prepustiť ich na slobodu a vzdať sa akýchkoľvek sebeckých nárokov a očakávaní voči nim. Tomu rozumieme a bez toho je nemožné byť k nim milosrdní, čiže skutočne a verne a oddane ich milovať, tak ako miluje Boh.

Ale je tu ešte jedna prekážka. Alebo nutnosť: Odpustiť seba. Nie *sebe*, ale *seba*: oslobodiť sa od nárokov a očakávaní iných.

V túžbe po uznaní hráme s inými hru a voči nim divadlo - Peck by povedal, *pseudokomunitu*. U väčšiny ľudí sa ďalej ani nedostaneme, pretože s nimi nežijeme natoľko, aby sme sa dostali do etapy *chaosu* a konfliktu a ak hej, potom sa v zásade *zorganizujeme*, čiže vytvoríme model spolužitia založený na tomto *divadle*. A prečo? Lebo nám to prináša ich *uznanie*. Majú nás za dobrých a milých ľudí podľa svojich predstáv, uznávajú nás, berú - a nám je to príjemné. Jednoducho, *chceme sa páčiť ľuďom* (porov. Gal 1,10) výmenou za to, že nás preto prijmu, ocenia, uznávajú, možno dokonca obdivujú.

V skutočnosti však sme úplne iní. Keby sme si dali dole masku a začali byť skutočne a uvoľnene a bez zábran takí, akí sme, čo všetkom priami a autentickí - vieme vôbec takými byť? *Psychológovia vravia, že manželia niekedy po roku či viac sa takými začínajú stavať voči sebe - a zrazu si začínajú pripadať ako dvaja úplne cudzí a neznámi ľudia.* Podobne sa to deje aj za bránami kláštorov.

Toto puto, snaha *páčiť sa ľudom*, nám bráni aj v tom, začať naozaj byť a konať ako deti Boha. Máme strach, ako by reagovali, keby sme sa zrazu zmenili, začali inak hovoriť, konať, žiť,... Odsúdili by nás? Opustili? Je takmer isté, že by aj k tomu viac či menej prišlo. A navyše sme už na to prispôsobovanie sa *zvyknutí*. Robíme to tak automaticky - ani vlastne nevieme, ako to nerobiť, nie zo začiatku.

Napriek tomu to urobiť treba. Má pre to Písmo nejaký pojem? Pavol na jednom mieste utrúsi, že *"mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd"* (1Kor 4, 3) a má na mysli túto slobodu. Inde hovorí, že Kristus *"zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal z mŕtvych. Preto odteraz nepoznáme nikoho podľa tela. ... Kto je teda v Kristovi, je novým stvorením. Staré sa pominulo a nastalo nové"* (2Kor 5, 15-17). Práve požiadavka zomrieť - a stratiť svoj život [*dosl. seba*] pre Krista a Evanjelium, ako vraví Ježiš - v sebe aj toto obsahuje.

Jej opakom je *pokrytectvo*, pred ktorým varuje práve v tomto význame napríklad Peter: *"Poslušnosťou pravde ste si očistili duše, aby ste mali bratskú lásku bez pokrytectva. Preto sa zo srdca navzájom vrúčne milujte"* (1Pt 1, 22). Spomeňme na Ježišovu výčitku: *"A keď sa modlite, nebuďte ako pokrytci, ktorí sa radi postojacky modlievajú v synagógach a na rohoch ulíc, aby ich ľudia videli. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu"* (Mt 6, 5) - je v nej presne tento postoj: ľudom sa to tak páči, toto

oceňujú, tak sa tomu prispôbím, aby som ich uznanie a chválu a ocenenie získal.

Ježiš nám daroval novú identitu synov a dcér Boha a ukázal nám krásu a nádheru svätosti a života v pravde. Ako deti Boha túžime *"žiť a páčiť sa Bohu"* (1Sol 4, 1), svojmu Otcovi. Ale nikdy túto slobodu neochutnáme ani nikdy nebudeme naozaj tým, čím sme, ak *sami seba neodpustíme* z tohto putá otroctva očakávaniam a nárokom ľudí okolo nás - s vedomím ceny, ktorú to najskôr bude stáť a jej prijatím. Aj Ježiš zažil okamihy, keď ho takmer všetci učeníci opustili, vlastní rodní chceli zabiť alebo na konci, keď sa *hosanna* zmenilo na *ukrižuj*. Tak to je. Toto je cena za slobodu a krásu Božieho synovstva.

Najprv teda musím spoznať sám seba, kto naozaj som - a preto v adorácii a modlitbe *"hľadáme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz"* (2Kor 3, 18). A potom, keď to skončíme, zachovať si to, ostať bdely, neskĺznuť do starej navyknutej *automatiky* divadla pred ľuďmi a pred svetom, ani do niečoho *umelého*, kde by sme len doterajšie divadlo a pokrytectvo nahradili iným, akousi *hrou* na kresťana, lebo veď sa chceme správať *ako kresťania*, ale v pokore, jednoduchosti, prostote a skromnosti žiť úprimne a priamo to, čím nás Boh urobil a čomu nás takto učí.

"Ak aj trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Neľakajte sa ich hrozieb a neplašte sa, ale uctievajte sväto Krista, Pána, vo svojich srdciach, stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto vás vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je vo vás. Robte to však skromne, s bázňou a s dobrým svedomím, aby sa tí, čo tupia váš dobrý život v Kristovi, zahanbili práve v tom, z čoho vás osočujú." (1Pt 3, 14-16)

"Múdrosť, ktorá je zhora, je predovšetkým cudná, potom upokojujúca, skromná, zmierlivá, plná milosrdenstva a dobrého ovocia, nepochybujúca a bez pretváranky." (Jak 3, 17)

Predtým sme pokrytectvom získavali uznanie a pozornosť ľudí a živili sa takto získaným pocitom dôležitosti. Existuje podobné pokrytecké farizejské *pseudokresťanstvo*, ktoré hľadá podobný pocit či už uznania, alebo aj nenávisti okolia a takého toho *trpitel'ského mučenickeho pocitu*, čo je len iná forma tej istej túžby po dôležitosti - a kvôli tomu hrá rovnaké divadlo, len teraz *na pravoverného kresťana*. Pozor na to! Aj tu platí ako prevencia výzva k skromnosti a hlavne k *skrytosti*, ako k nej vyzýva Ježiš v Reči na Hore a v tomto rozmere ju konkretizuje Pavol slovami: *"aby sme mohli žiť tichým a pokojným životom vo všetkej nábožnosti a mravnej čistote"* (1Tim 2, 2).

Prosto len v klúde a pokoji, v slobode a uvoľnenosti, ticho a skromne prosto byť sebou, byť synom Boha, dcérou Boha, bez nejakých gest, bez vystatovania sa, bez stavania na odív, bez zbytočných konfliktov z pýchy, bez súdenia druhých. Prosto len v tichosti a prostote byť, čím sme, čím nás Boh urobil a čomu nás Kristus učí. Skromnosť, tichosť, skrytosť a samozrejme, srdce plné *milosrdenstva*, súcitu a lásky - veď ono je podstatou našej novej identity a kvôli nemu sme sa *odpustili* z pút pyšnej túžby po uznaní ľuďmi. Áno, láska je liekom i poistkou, že sa táto naša sloboda nezvrhne, ako varuje aj Pavol: *"Ste povolani pre slobodu, bratia, len nedávajte slobodu za príležitosť telu, ale navzájom si slúžte v láske! Veď celý zákon sa spĺňa v jedinom slove, v tomto: "Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého!"*" (Gal 5, 13-14). Alebo inak: všetko je to len medzi nami a Bohom – od Neho sa učíme, Jeho život žijeme, Jemu jedinému sa túžime páčiť a po jedine Jeho „pochvale“ túžime a preto nemáme potrebu žiadneho divadla, ničoho vonkajšieho ani umelého ani pokryteckého, *"lebo človek hľadá na vzhľad, ale Pán hľadá na srdce"* (1 Sam 16, 7).

Tri vlastnosti Boha i kresťana

Áno, jestvuje biblický pojem pre ono *odpustenie seba*, pre túto úplnú *oddelenosť* od sveta a jeho nárokov a očakávaní, aj tých konkrétnych: *svätosť*. Svätý, *kadoš*, čiže *oddelený*.

Boh je *svätý*, *milosrdný* a *odpúšťa*. Alebo inak, je *oddelený* (a teda nezávislý a slobodný) a v láske každého rovnako *prijíma* a každému rovnako sa *dáva*. K tomu istému sme povolani aj každý z nás:

"*Napodobňujte Boha ako milované deti*" (Ef 5, 1)

"*Ako svätý je ten, ktorý vás povolal, buďte aj vy svätí vo všetkom svojom počínaní; veď je napísané: "Buďte svätí, lebo ja som svätý."*" (1Pt 1, 15-16)

"*Ako Pán odpustil vám, tak aj vy!*" (Kol 3, 13)

"*Buďte milosrdní, ako je milosrdný váš Otec!*" (Lk 6, 36)

V tomto zmysle je *svätosť* konštitutívnym znakom a predpokladom kresťana. Kresťan je *svätý*, čiže *oddelený* od sveta, lebo počúvol volanie Boha "*vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem*" (2Kor 6, 17). Je *svätý*, čiže *oddelený* od sveta, lebo "*ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska*" (1Jn 2, 15). Preto nás tak aj Písmo nazýva: "*Pozdravte každého svätého v Kristovi Ježišovi. Pozdravujú vás bratia, čo sú so mnou. Pozdravujú vás všetci svätí, najmä tí, čo sú z cisárovho domu*" (Flp 4, 21-22).

Výsledkom je *autotelický* život, ba viac, spôsob bytia. Je vlastný Bohu a Boh o ňom hovorí: "*Nie kvôli vám budem konať, dom Izraela, ale pre svoje sväté meno*" (Ez 36, 22), či inde: "*ja som to, čo kvôli sebe zotriem tvoje hriechy a nespomeniem si na tvoje neprávosti*" (Iz 43, 25). Nie my, ale Boh sám sebe je motívom a zdrojom Jeho postojov a konania a preto tak, ako je nemenný Boh, sú aj oni nemenné. Preto, že Boh je *svätý*, sú Jeho *odpustenie* aj *milosrdenstvo* nemenné a nič z našej strany ich nemôže nijako zrušiť ani ovplyvniť. Preto môžeme Bohu bezvýhradne a stále dôverovať, dokonca aj napriek našej zrade, hriechu, zlu - lebo aj "*ak sme neverní, on ostáva verný, lebo seba samého zaprieť nemôže*" (2Tim 2, 13). S presne touto vierou sa k Bohu modlí Daniel: "*Teraz však, Bože náš, vyslyš modlitbu svojho sluhu a jeho prosby a kvôli sebe samému rozsvieť svoju tvár nad svojou spustošenou svätyňou*" (Dan 9, 17).

Podobne my sa aj my musíme rozhodnúť pre rovnakú *svätosť*, čiže *oddelenosť* od nárokov a očakávaní sveta a teda od našej vlastnej túžby páčiť sa svetu a ľuďom tým, že sa podľa týchto ich nárokov a očakávaní budeme správať a budeme im takto slúžiť za odmenu, ktorou je ich uznanie, pozornosť, ocenenie, odmena,... Všetko toto totiž odteraz prijímame a dostávame už len od Boha, nášho Otca, "*On osvetlí, čo je skryté v tme, a vyjaví úmysly srdc. Vtedy každý dostane pochvalu od Boha*" (1Kor 4, 5). To je myšlienka aj v pozadí trikrát opakovanej Ježišovej výzvy robiť veci v *skrytosti* "*a tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti*" (Mt 6, 4).

Výsledkom je, že základ a motív aj pre naše bytie a konanie tiež vychádza už len z nášho vnútra, hoci na rozdiel od Boha nie čisto z nás, ale z nášho vzťahu s Otcem. Je to len medzi nami a Bohom. Kvôli Bohu, kvôli nášmu spoločenstvu s Ním, kvôli nádeji, ktorú v ňom máme sme, čím sme. Konáme, čo konáme. Milujeme ľudí kvôli Bohu, nezávisle na nich. Preto ich môžeme milovať a slúžiť im rovnako keď sú priateľmi, ako keď sú nepriateľmi, keď sú dobrí rovnako, ako keď sú zlí, vďačným aj nevďačným.

Nič z ich strany nemôže zrušiť ani ovplyvniť *odpustenie* ani *milosrdenstvo*, ktoré sme si vyvolili za svoj životný postoj, lebo kvôli Bohu sme sa rozhodli takými byť a odtiaľ vychádza všetka naša motivácia a všetky naše dôvody. A Boh je nemenný.

Bez tejto svätosti by ani skutočné odpustenie, ani skutočné milosrdenstvo a teda ani žiadna skutočná láska možné neboli - len rôzne formy výmeny a obchodu medzi nami a inými ľuďmi, ako o nich hovoril Ježiš, že "*ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mytníci? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohania?*" (Mt 5, 46-47).

Toto je prvá svätosť, pre ktorú sa musíme rozhodnúť na začiatku, oddelenosť. Je podmienkou toho, aby sme v Božej milosti dorástli do tej druhej svätosti, dokonalosti v láske, "*bez ktorej nik neuvidí Pána*" (Hebr 12, 14). Musíme sa rozhodnúť byť svätými, aby sme sa stali svätými.

Kresťanstvo je pre ambiciózných

Ambície nie sú zlé. Zlými sa stávajú, ak smerujú k zlým cieľom. Ale ak smerujú k tomu Božiemu? Spomeňme na malú Teréziu z Lisieux, ktorá mala *ambíciu* stať sa *veľkou svätou*, nielen takou nejakou, hocijakou - čo sa jej aj vrchovato splnilo.

Boh nás vyvolil a ustanovil na zbožštenie, stať sa bohmi v Bohu. Či to nie je ambiciózný cieľ? "*Napodobňujte Boha ako milované deti*" (Ef 5, 1) -

napodobniť Boha, ísť sa stať bohom, učiť sa byť bohom, nezníe to dostatočne ambiciózne a odvážne? V skutočnosti bláznivo trúfalo a bláznivo odvážne, keby to nebola ambícia, ktorú pred nás postavil sám Boh, náš odteraz nový Otec?

Ten Otec, ktorý odplatí *"večným životom tým, čo vytrvalosťou v dobrých skutkoch hľadajú slávu, česť a nesmrteľnosť"* (Rim 2, 7), u ktorého platí, že *"každému, kto má, ešte sa pridá a bude mať hojne. Ale kto nemá, tomu sa vezme aj to, čo má"* (Mt 25, 29) - nepočujeme vari na jednej strane ambicióznosť ľudí, ktorí usilujú o nie hocijakú, ale Božiu slávu, česť a nesmrteľnosť zbožštených ľudí, a na druhej strane Boha, ktorý presne toto očakáva, schvaľuje, podporuje, odmeňuje?

"Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života; ved' doň si povolaný" (1Tim 6, 12) - nie majetku, nie slávy od ľudí, nie nejakého úradu, dokonca ani nejakej ríše, ale rovno *večného života*? Tam, kde hanebne zlyhal *bájny poloboh Gilgameš*, tak za tým choď, bojuj a vybojuj si to, lebo Bohu sa zapáčilo presne k tomuto ťa povolať? Nie je to vari hodne ambiciózny a veľký cieľ? Bol som samým Bohom povolaný stať sa bohom. Učím sa byť bohom. Trénujem byť bohom. Bojujem presne o toto. Prekročiť putá a tesné hranice sveta, Vesmíru, priestoru, času a stať sa v nesmrteľným bohom. Wow!

Ježiš o tomto boji a zápase hovorí ako o veľkolepom projekte či vojnovej výprave: *"Ak niekto z vás chce stavať vežu, či si najprv nesadne a neprepočíta náklad, či má na jej dokončenie? ... Alebo keď sa kráľ chystá do boja s iným kráľom, či si najprv nesadne a neporozmýšľa, či sa môže s desiatimi tisícami postaviť proti tomu, ktorý ide proti nemu s dvadsiatimi tisícami? ... Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom"* (Lk 14, 28.31.33). Obrovský ambiciózny cieľ, dych vyrážajúca vízia - čo tam nejaká smiešna ľudská veža či malicherná vojna smrteľníkov, tu ide o to stať sa nesmrteľným bohom v Bohu! Vrchovato veru

oprávňuje vynaložiť na ňu úplne všetko. Nič neponechať náhode. Nič nezanedbať, nič neriskovať, vrhnúť všetky sily a schopnosti do zmocnenia sa tohto veľkého povolania, ako si to uvedomuje aj Pavol, keď sa vyznáva: "*Neviete, že tí, čo bežia na štadióne, bežia síce všetci, ale iba jeden dosiahne víťaznú cenu? Bežte tak, aby ste sa jej zmocnili. A každý, kto závodí, zdržuje sa všetkého; oni preto, aby dosiahli porušiteľný veniec, my však neporušiteľný. Ja teda tak bežím, nie ako na neisto, tak bojujem, nie akoby som bil do vetra. Ale krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý*" (1Kor 9, 24-27)! Ak atléti dokážu podstúpiť odriekanie a tréning kvôli *vencu z bobkového listu*, čo potom my, keď ide o večný víťazný veniec zbožštených naveky?!

Nádej nie je nič než táto smelá ambícia. *Viera* nie je nič iné, než odvaha a dôvera, že môžeme uspieť. A *láska* je potom spaľujúca túžba, dychtivosť a súčasne železné odhodlanie, rozhodnutie, upnutie sa k tomu: zvíťaziť a zmocniť sa a uspieť!

Od úspešných ľudí sveta sa nelíšime ničím, iba *cielom*. Oni usilujú o svetské uznanie, moc, majetok a používajú nástroje tomu primerané, aj keď sú to intrigy, násilie, bezohľadnosť a tvrdosť, lebo vo svete toto platí. My usilujeme o Božiu "*slávu, česť a nesmrteľnosť*" (Rim 2, 7) a preto s rovnakou zarytosťou, rovnakým nasadením, rovnakou ochotou podstúpiť čokoľvek, obetovať čokoľvek, vyzliekame starého človeka, ničíme Ego a miesto toho sa učíme Božiemu zmýšľaniu a trénujeme Boží Život a učíme sa skutkom, konaniu, správaniu hodnému tých, ktorí chcú byť dedičmi Boha a vládnuť s Kristom na Jeho Tróne. Namiesto intrigy trénujeme pravdu, namiesto tvrdosti milosrdenstvo, namiesto násilia odpustenie, svätosťou trháme okovy a putá sveta, lebo toto sú vlastnosti Boha. Máme inú *ciel'* a inú *cestu*, ktorá k nemu vedie - ale v tom ostatnom sme si podobní, rovnakí! Len sme vybrali lepšie, kam svoje ambície nasmerujeme.

Bol som Bohom vyvolený stať sa bohom a aj ja "už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi v onen deň dá Pán, spravodlivý sudca; a nielen mne, ale aj všetkým, čo milujú jeho príchod" (2Tim 4, 8). Kto by ostal chladný voči podobnej šanci? Kto by ponechal niečo na náhodu alebo niečo zanedbal? Kto by nevynaložil všetky sily, keď uveril tomuto pozvaniu a vyznačeniu od samého Boha a uveril tejto nádeji, tak jasnej a istejšej, že Otec už prichystal víťazný veniec a Syn už prichystal miesto v Nebi a na svojom tróne?

Byť kresťanom je tá najambicióznejšia vec na svete i mimo neho. A "kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo" (Lk 9, 62)! Opravdivé titanstvo, akurát že skutočné, pretože z Boha, od Boha a v Bohu, znie v slovách Krista: "Vydajú [vás] súdom, budú vás bičovať vo svojich synagógach a pre mňa vás budú vláčiť pred vladárov a kráľov, aby ste vydali svedectvo im aj pohanom. Ale keď vás vydajú, nestarajte sa, ako a čo budete hovoriť, lebo v tú hodinu vám bude dané, čo máte povedať. Ved' to už nie vy budete hovoriť, ale Duch vášho Otca bude hovoriť vo vás. Brat vydá na smrť brata a otec dieťa. Deti povstanú proti rodičom a pripravia ich o život. Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený" (Mt 10, 17-22). Ako ozvena k nám doliehajú slová Písma: "Nech sa títo obrátia k tebe, ale ty sa neobracaj k nim! Urobím ťa pre tento ľud pevným múrom kovovým; budú proti tebe bojovať, no nepremôžu ťa, lebo s tebou som ja, aby som ťa spasil a oslobodil, hovorí Pán" (Jer 15, 19-20) a ešte dávnejšie: "Chod' s touto svojou silou" (Sdc 6, 14), "len bud' silný a veľmi udatný" (Joz 1, 7), "lebo nás nečaká zápas s krvou a telom, ale s kniežatstvami a mocnosťami, s vládcami tohoto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach. Preto si vezmite Božiu výzbroj, aby ste mohli v deň zla odolať, všetko prekonať a obstáť" (Ef 6, 12-13)!

Iba svätí to môžu

Naozaj, musím byť *svätý* čiže *oddelený* od sveta - a to hlavne od sveta v samom sebe, od pýchy a túžby po niečom svojom, vlastnom, odlišnom od Boha a nie z Boha. Tento svet *vo mne* potom túži po svete *mimo mňa*, vonkajšom, kde toto vlastné hľadá - majetok, uznanie, moc, alebo aspoň zábavu a rozkoš tela.

Kým som hoci aj len čiastočne takto súčasťou sveta, som aj súčasťou jeho boja a zápasu ľudí o tieto svetské veci. A kým som tohto všetkého súčasťou, nemôžem súčasne po týchto veciach túžiť a súperiť s inými ľuďmi o ne, a súčasne byť *milosrdný* a *odpúšťajúci* ako Boh a teda milovať ako Boh. Jedno odporuje druhému. Kým žijeme v žiadostivosti po svetských a pozemských veciach a sme o ne ustarostení, nedokážeme nijako žiť Boží Život lásky prejavujúcej sa v dokonalom, bezvýhradnom, bezpodmienečnom a nikdy nekončiacom *prijímaní* a *delení sa*, čiže *odpustení* a *milosrdenstve*.

Až keď sme naozaj v srdci zanechali svet, sme slobodní od všetkého - od vecí, od súdov a názorov sveta, od nárokov a očakávaní ľudí, od ich uznania, sme dokonca slobodní od svojho pozemského zdravia, života, pohodlia, všetkého. Nie v nejakej *stoickej ľahostajnosti*, ale v slobode Božích detí, ktorú nám vydobyl Kristus tým, že nás v Ňom Otec "vytrhol z moci tmy a preniesol do kráľovstva svojho milovaného Syna, v ktorom máme vykúpenie, odpustenie hriechov" (Kol 1, 13-14). V tejto slobode, stojaci pevne na skale, ktorou je Kristus a na ničom inom, iba na Ňom, môžeme konečne prijať a žiť Boží Život.

Lebo toto je tajomstvo Boha: nemá s nami, ľuďmi sveta, žiadne spoločné záujmy, ktoré by sa prekrývali a o ktoré by s nami musel bojovať. Netúži po

ničom, čo my máme ani po ničom, čo svet ponúka, ako v jednej chvíli hovorí na rovinu: "*Vari ja hovädzie mäso jedávam alebo pijem krv kozľaciu*" (Ž 50, 13)? A my, ľudia, zase nemáme moc vziať ani poškodiť ani umenšiť ani nijako ovplyvniť nič z toho, čím On sám Je, aby sa o to musel strachovať a s nami o to bojovať, ako aj Písmo hovorí: "*Vyvýšený je Pán nad všetky národy a jeho sláva nad nebesia*" (Ž 113, 4). Toto je *svätosť* Boha, tá prvá, dokonalá *oddelenosť* od sveta. V nej potom môže byť - a On sa rozhodol, že naozaj aj bude, - *milosrdný* aj *opúšťajúci*, nemenne, stále, ku každému rovnako a bez rozdielu, lebo pre Neho naozaj niet v tomto smere medzi nami rozdielu, "*ved' Boh nikomu nenadrža*" (Rim 2, 11).

Preto platia slová, ku ktorým sa znova a znova vraciam: "*Neťahajte jarmo s neveriacimi! Ved' akú účasť má spravodlivosť na neprávosti?! Alebo čo má spoločné svetlo s tmou?! ... A preto vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa, hovorí Pán, a nečistého sa nedotýkajte; a ja vás prijmem a budem vašim Otcom a vy budete mojimi synmi a dcérami, hovorí všemohúci Pán*" (2Kor 6, 14.17-18), "*nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom, nie je z Otca, ale zo sveta*" (1Jn 2, 15-16). Ako hlboko a doslovne toto všetko platí! Čo to naozaj nepočujeme? Nechápeme? Nevidíme?

Kresťan je človek celým srdcom *odst'ahovaný* zo sveta a *prest'ahovaný* do Neba, do Kráľovstva, k Bohu. O tom predsa je krst, nie? "*Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrť, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriechne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu*" (Rim 6, 4-7).

Toto je východisko a predpoklad celého kresťanského života. Bez neho nie je možné kresťanom byť a Boží Život žiť. Toto je prvá vec: prest'ahovať sa a nechať svet za sebou. Ako aj Ježiš hovorí: "*Neboj sa, maličké stádo, lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo. Predajte, čo máte, a rozdajte ako almužnu! Robte si mešce, ktoré sa nezoderú, nevyčerpatel'ný poklad v nebi, kde sa zlodej nedostane a kde mol' neničí. Lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce*" (Lk 12, 32-34)! Preto neomylné platí: "*Kto miluje svoj [súčasný svetský] život, stratí ho, a kto svoj život nenávidí na tomto svete, zachráni si ho pre večný život*" (Jn 12, 25).

V okamihu, keď je naše srdce úplne v Bohu, keď netúžime po ničom z tohto sveta a teda naše túžby a záujmy sa už nijako a v ničom s ľuďmi sveta neprekrývajú, nie je už nič, o čo by sme museli s nimi súperiť ani nič, kvôli čomu by sme sa ich museli obávať a o čo by sme sa museli vo svete strachovať, keď sme teda touto *prvou svätosťou* svätí ako On, sme po vzore Boha pripravení aj byť milosrdní ako On a odpúšťať ako On a tým dokazujeme, že sme sa naozaj Jeho synmi a dcérami stali - a to je tá *druhá svätosť*, dokonalosť v láske, "*svätosť, bez ktorej nik neuvidí Pána*" (Hebr 12, 14). "*A Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápanosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi*" (Flp 4, 7) - pretože presne tak sa Boží Život žije: nie vo vnútornom napätí a rozorvanosti a vnútornom boji rozpoltenej mysle, ale v hlbokom pokoji, v hlbkej radosti a slobode detí Boha.

Vzdaj seba a vyvoľ si miesto seba Boha. Vzdaj svet a vyvoľ si miesto neho Kráľovstvo. Potom budeš schopný konečne aj zomrieť bolesti svetského života a vojsť do pokoja a hlbkej vnútornej rozkoše Lásky toho Božieho.

Vždy sa smieme vrátiť

Boh hovorí v tichu a Jeho jazykom je jazyk pokoja. Ten, o ktorom hovorí Písmo: *"Boží pokoj, ktorý prevyšuje každú chápacosť, uchráni vaše srdcia a vaše mysle v Kristovi Ježišovi"* (Flp 4, 7). Svet je o zmätku a hurhaji a zhone, ale Boh je Bohom pokoja.

V tomto Pokoji je obsiahnuté všetko, múdrosť, poznanie, chápanie, radosť, život, plesanie. Tento jazyk bytia a tí, ktorí doň vchádzajú, nie hlasom a zvukmi, ale v tichu samým bytím oslavujú Boha v Duchu, ktorý sa *"prihovára za nás nevysloviteľnými vzdychmi"* (Rim 8, 26). A *"kdeže je múdry? Kde je zákonník? A kde mudrák tohto veku? Neobrátil Boh múdrosť tohto sveta na bláznovstvo"* (1Kor 1, 20)? Lebo Boží pokoj je viac než všetok pohyb a zhon sveta a Božie mlčanie znie mocnejšie a hovorí výrečnejšie, než všetky ľudské slová. A tak *"upokojíme si pred ním srdce. Lebo keby nám srdce niečo vyčítalo, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko"* (1Jn 3, 19-20).

Márnotratní synovia, vracajúci sa k Otcovi skrze Syna. *"Asýrsko nás nezachráni, už nebudeme jazdiť na koňoch a nebudeme viac hovoriť: 'Naši bohovia!'"* dielam svojich rúk, lebo u teba nájde milosť sirota" (Oz 14, 4). Ticho domova, pokoj prijatia, puto Rodiny. Otec. Boh. Domov. Tu sme doma.

Pane, zmiluj sa, odpusť, blúdil som, znovu a zas. Prijmi ma, v duchu pokorného a v srdci chudobného. Zachvátila ma horúčka, ale už prešla. Ovlaš pery Vodou Života. Aký úžasný je Pán! Prichádza k Nemu žobrák a trhan a vychádza syn a kráľ. *"Z prachu dvíha chudobného a zo smetiska povyšuje bedára a dáva mu sedieť vedľa kniežat, vedľa kniežat svojho ľudu"* (Ž 113, 7-8). Tu aj zranená a hriechom ošklivá duša nachádza uzdravenie,

keď prijme vlastnú bezmocnosť. "Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu" (Mt 11, 29).

Kráľovstvo pôstu, modlitby a milosrdenstva

Usilujeme o svätosť a dokonalosť, o to, byť bohmi, synmi Otca, dokonali ako On.

Táto dokonalosť sa musí dotýkať všetkého, celého nášho bytia, inak by nebola skutočná. Ako hovorí Apoštol: "*Sám Boh pokoja nech vás celých posväťí, aby sa zachoval váš duch neporušený a duša i telo bez úhony, keď príde náš Pán Ježiš Kristus*" (1Sol 5, 23).

Myslím, že tomu zodpovedajú aj tri privilegované nástroje duchovného života: Pôst a askéza všeobecne ako tréning tela, aby bolo dokonalé a neprekážalo, lež slúžilo Bohu a Božím veciam a odrážalo aj ono niečo z krásy Boha. Modlitba a s ňou liturgia, aby duša bola v Bohu a Boh v nej a aby sme mali dôverný a hlboký vzťah s Otcom skrze Syna v Duch Svätom. A nakoniec almužna, čiže milosrdenstvo, aby tak náš Duch bol svätý, čiže dokonalý v láske a tak podobný svojmu Otcovi a teda právom synom Otca.

Tieto tri nástroje zároveň slúžia: pôst našej slobode a oddelenosti - a tak sa netýka len tela, ale zasahuje aj dušu a ducha. Modlitba nás učí odpúšťať tak,

ako aj my v nej prijímame a zažívame odpustenie od Pána - a tak slúži aj duchu, veď nemohol by byť milosrdný, kto najprv neodpustil. A milosrdenstvo znova zasahuje všetko, aj telo, lebo mnohé sa dá preukázať iba telesne a sám pôst spojený s modlitbou je modlitbou a obetou tela za druhých.

A tak pôst oslobodzuje od pút a aj navonok spečatňuje vnútornú slobodu prijatú od Pána. Milosrdenstvo pripodobňuje Bohu a zjednocuje nás s Ním. A v modlitbe a liturgii sa nám potom, obzvlášť skrze Eucharistiu, otvárajú brány Života a Neba a my už teraz, na zemi, smieme ochutnávať jeho blaženosť.

Pôst a telo sú rovnako dôležité ako duša i duch, veď ako by sme mohli byť *synmi v tele* a pritom bez tela? Ako aj Pavol píše: "Krotím svoje telo a podrobujem si ho, aby som azda, kým iným kážem, sám nebol zavrhnutý" (1Kor 9, 27) a inde: "*Nech teda nevládne hriech vo vašom smrteľnom tele, žeby ste sa poddávali jeho žiadostiam, ani nevydávajte svoje údy hriechu za nástroj nepravosti, ale oddajte sa Bohu ako živí, čo vstali z mŕtvych, a svoje údy dajte Bohu za nástroj spravodlivosti*" (Rim 6, 12-13).

Král', ktorý robí kráľmi

Král', ktorý robí kráľmi

Vo svete *kraľovať* znamená *ovládať* iných, *vládnuť* im.

Pre Krista *kraľovať* znamená robiť z nás, ktorí Jeho vládu chceme prijímať, kráľov ako je On Kráľom, ako vraví Písmo: "*Ak vytrváme, s ním budeme aj kraľovať*" (2Tim 2, 12) a inde: "*Noci už nebude a nebudú potrebovať svetlo*

lampy ani svetlo slnka, lebo im bude žiarit Pán, Boh, a budú kralovať na veky vekov" (Zjv 22, 5).

Niektó sa opýta: Komu ale budú kralovať? No predsa Kráľovstvu, lebo *"Kráľovstvo tohoto sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného a bude kralovať na veky vekov"* (Zjv 11, 15). Lenže, nebudeme tým Kráľovstvom znova my sami? Budeme teda sami sebe vládnuť? Jeden druhému si rozkazovať, či ako?

M. Scott Peck hovorí, že najdokonalejším kráľovstvom (ak to takto povieme našimi slovami) je *komunita*. A hovorí, že znakom pravej komunity je, že v nej sú všetci vodcovia. Je to spoločenstvo samých vodcov. Nie tak, že by medzi sebou zápasili o moc a každý mal ambíciu vládnuť ostatným. Nie. Je to o tom, že všetci sú medzi sebou hlboko prepojení a komunita sa tak stáva akoby vlastnou kolektívnou bytosťou. A v nej všetci, v hlbokom súzvuku a súznení spoločne rozhodujú sami o sebe a výsledkom je konsenzus, rozhodnutia, s ktorými sú všetci hlboko stotožnení, pretože toto rozhodnutie, záver, úsudok, čin komunity je súčasne aj každého jedného z nich, jeho osobným a vlastným.

Peck nám pomáha porozumieť niečo z povahy Neba. A vlastne niečo z toho môžeme zažiť už teraz, ak takéto spoločenstvo súcitu, odpustenia, milosrdenstva a lásky v Kristovi žijeme v malom spoločenstve v Cirkvi, vo farnosti. Nebo nie je stav, kde má Kristus moc rozkazovať a všetci Ho poslúchaj. Nebo je stav, kde sme zladení s Bohom tak úplne, že Jeho vôľa je našou vôľou a naša vôľa sa úplne kryje s vôľou Boha. On chce to, po čom túžime my a my chceme to, čo si želá náš Boh a Otec. A tak je aj Nebo miesto samých vodcov, samých kráľov, miesto samých bohov, veď k tomu nás Otec vyvolil, aby sme sa v Ňom stali bohmi a v Synovi kráľmi.

Písmo i Katechizmus hovoria, že blaženosť Neba je v hľadení na Pána. Vskutku, z kontemplácie Boha sa rodí Kráľovstvo a jeho spoločenstvo.

Hľadáme na Boha a sme Ním stále viac uchvátení, premožení Jeho Krásou, Dobrom, Svätosťou, Jasom,... Zo všetkých síl sa Mu pripodobňujeme, nechávame, aby nás Jeho Duch do Jeho podoby premieňal. Tak sa stávame aj navzájom stále viac jeden, spojení hlboko touto skúsenosťou, spoločnou túžbou a stále viac aj spoločnou podobnosťou s Otcom. Tak sa stávame opravdivou *komunitou*, jedným Telom, jedným Kristom, stávame sa Kráľovstvom. Kontemplácia je tak podmienkou a základom života Cirkvi už aj tu, na zemi. Nie div, že *don Perini, keď chcel v Miláne vytvoriť štruktúru farnosti ako spoločenstva malých spoločenstiev, začal od adorácie Krista v Eucharistii!*

"Pána mám vždy pred očami; a pretože je po mojej pravici, nezakolíšem sa."
(Ž 16, 8)

Kontemplácia Pána nemôže byť preto iba niečo, čomu sa venujem, hoci sprvu, kým sa jej učíme, to tak bude. Musí sa ale stať spôsobom bytia, niečím trvalým, aby sme naozaj mali prirodzene a stále *Pána pred očami* svojho srdca.

Nesúdiť, neprispôsobovať sa, nevystavovať na odiv

"A nepripodobňujte sa tomuto svetu, ale premeňte sa obnovou zmysľania, aby ste vedeli rozoznať, čo je Božia vôľa, čo je dobré, milé a dokonalé."
(Rim 12, 2)

"Nesúd'me už teda jeden druhého, ale radšej hľad'te, aby ste neboli bratovi na pád alebo na pohoršenie." (Rim 14, 13)

Neprispôsobovať sa druhým ale ani ich nesúdiť. Pripadá mi, že toto je veľmi dôležité, dve dôležité veci. Lebo súdenie je nám vo vzťahu k svetu ako druhá prirodzenosť. A súčasne je ňou aj prispôsobovanie sa, jedno, či prideme domov, stretneme priateľa, prideme do roboty, na večierok, do školy,... Úplne automaticky sa snažíme zapadnúť.

Hej. Je to Maslow. Zapadnúť, aby nás *prijali*. A súdiť, aby sme mali pocit *dôležitosti* a prevahy, že sme *viac a lepší* než tí druhí... alebo aspoň s hnevom závidieť, ak sa to už nijakým súdom zachrániť nedá a ten druhý nás prekonáva... Súdiť či už len sám pred sebou, alebo aj navonok, čiže riadiť, vládnuť, mať moc,... byť dôležitý!

Odpútanie od sveta, oná počiatočná *svätosť*, oddelenosť, by sa v praxi naozaj mohla skoncentrovať na tieto dva *cviky*, tréning týchto dvoch *vlastností*: *nesúdiť* (a teda odpúšťať, čiže prijímať druhého aký je, prosto ho prijímať); a *neprispôsobovať sa*, čiže byť *autotelickým*, zakotveným v sebe, čo svojom vnútri - čiže vo vzťahu s Bohom, len medzi Bohom a sebou ako jediným vzťahným systémom života i konania.

Jedno i druhé je prinajmenšom sprvu drina. To prvé, *súdenie*, lebo je nám to ako druhá prirodzenosť. To druhé, *prispôsobovanie sa*, lebo vyžaduje, aby sme *bdeli*, aby sme mali v mysli, v srdci kryštálovo jasnú predstavu, vedomie toho, *kto sme*, kam patríme, o čo nám ide, čo chceme, za čím ideme, kam smerujeme. A áno, slobodu od túžby *zapadnúť* a byť prijatí druhými tým, že sa im hoci len navonok *prispôsobíme*. Alebo inak: Vieru, nádej, lásku.

Pridajme k tomu ešte *skrytosť*, o ktorej Ježiš opakuje, že máme robiť veci bez túžby po pochváľte, sláve, uznani ľudí "*a tvoj Otec ťa odmeni, lebo on*

vidí aj v skrytosti" (Mt 6, 6) a aj tým potvrdzovať a navykať si túžiť po inej pochvale a inom uznani, tom, o ktorom Písmo hovorí, že *"vtedy každý dostane pochvalu od Boha"* (1Kor 4,5) - a máme tu zaujímavú asketickú trojku postojov kľúčových pre tento náš tréning. Skrytosť je akoby druhou stranou mince neprispôsobovania sa. Toto druhé je o tom, že motivácia a spôsob nášho konania vychádzajú nie z okolia, ale z nášho vnútra, od Boha. A to prvé zas, že aj svoju odmenu dostávame nie od okolia ale z vnútra, od Boha a v Bohu. A tak sme slobodní od sveta, oddelení, *svätí*.

Nepripôsobovať sa okoliu. Nevystavovať na odiv svoje konanie. Nesúdiť. Slobodne a prosto byť sebou a žiť svoje - čiže Božie, pretože Boh je ten, ktorému sa pripôsobujeme a od ktorého dostávame pochvalu nad všetky poklady a pochvaly sveta.

Nesúdiť Boha podľa seba

"Vždyť on [Temný pán] má velké poznání a vyvažuje všechny věci přesně na vahách své zloby. Jediná míra, kterou zná, je však touha, touha po moci; a podle ní soudí všechna srdce. Do jeho srdce nevstoupí myšlenka, že někdo může moc odmítnout, že může Prsten mít a chtít jej zničit." (Gandalf v Pánovi prsteňov)

Alebo ako hovorí príslovie, *podľa seba súdim teba*.

Platí to aj o nás voči Bohu. Tiež poznáme, na začiatku určite, iba svoj hriech, pripadá nám normálny, prirodzený, samozrejмый. Vlastne v tom čase ho ani za hriech nepovažujeme, len za niečo normálne.

Boh je v porovnaní s tým a s nami a si svetom tak cudzí, tak neskutočne a nepredstaviteľne cudzí, iný, odlišný! Nevieme si ani predstaviť ako! A vlastne o tom ani nič netušíme, spočiatku.

Hľadáme na Boha a súdime ho úplne samozrejme podľa seba. Prenášame na Neho svoj vlastný hriech a sebeckvo a pýchu. Očakávame, že na nás bude reagovať podobne, ako by sme na Jeho mieste reagovali my alebo ako reagujú bežné ľudia, obzvlášť rôzni šéfovia a tí dôležití, okolo nás. V našich predstavách sa Boh *uráža, hnevá, pomstí a trestá a dá sa uchlácholiť, keď sa správame pokorne a ponížene a volíme sladké slová, dokonca uplatiť sviečkami do kostola* či niečím podobným.

Je naozaj ďaleko za hranicami nášho myslenia pochopiť, aspoň trochu, aký Boh je. Navyknúť si na Boha, ktorý je v tomto všetkom úplne iný, odlišný, nádherne *cudzí*, skutočný *mimozemšťan*. Úplne iná situácia, v ktorej Boh žije, úplne iný pohľad na veci, ktorý má, úplne iné postoje, iné myslenie, iné motívy, iné konanie, iné správanie než my, ľudia, než svet. "*Živočíšny človek neprijíma veci Božieho Ducha; sú mu bláznovstvom a nemôže ich pochopiť*" (1Kor 2, 14) a naopak, "*múdrosť tohoto sveta je pred Bohom bláznovstvom*" (1Kor 3, 19).

A potom nás čaká to druhé, odvážiť sa a začať sa učiť, v bláznivej dôvere a viere Bohu, aj sami takto myslieť, chápať, usudzovať, aj sami takto konať a žiť. Tu sa koná náš úplný rozchod so svetom, lebo ak aj v skutkoch sa môžeme občas niekomu podobať a on nám, v myslení nie. A tak *metanoia*, zmena myslenia podľa Boha, nás robí nielen navonok, ale ešte viac vo vnútri cudzincami uprostred sveta. *Bláznami pre Krista* pre svet. Tu konečne začíname naplno chápať slová: "*Neviete, že priateľstvo s týmto svetom je*

nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha" (Jak 4, 4)! Nemôžeme byť priateľmi sveta, ktorý sa pre nás stal cudzinou a my cudzincami preň práve preto, že sme si navzájom vnútorne úplne opační!

Že to nie je len tak, vidíme v samom Písme, kde stáročia trval onen prechod od pohľadu na Boha okuliarmi ľudskej optiky v hlavne starých knihách SZ (a Boh sám to akceptoval ako cenu za priblíženie sa k človeku) až po pohľad NZ a ďalej Cirkvi. Len pomaly človek dozrieval na prijatie tej úplnej *cudzoty* Boha! Tento proces musíme my, jedinci, prejsť za jeden, ten náš, ľudský život...

Rozjímanie, či hlbšie a bezprostrednejšie vnútorná modlitba a adorácia, sú tie miesta, kde sa nám Boh takto odhaľuje a my s tlčúcim srdcom len pozvoľna sa odvažujeme hľadiť na Boha takého, aký je. Dokonalo dobrý. Dokonalo nesebecký. Dokonalo pravdivý. Dokonalo sám v sebe nemenný. Len krása a nádhera Boha presahuje Jeho túto úplnú odlišnosť, inakosť, *cudzotu* voči svetu.

Len veľké mlčanie dokáže toto prijať, len mlčanie dokáže vyjadriť - niečo. A v mlčaní srdca sa to učíme prijímať, uchopiť, osvojiť a žiť. A keď tak začneme konať, Boh sa stáva konečne a naozaj našim skutočným Priateľom - a my Jeho. Konečne chápeme, že Mu naozaj môžeme úplne skutočne a bezvýhradne dôverovať - niečo, čo je v tomto svete cudzie, ale čo je voči Bohu možné práve preto, že On takto *cudzí* Je!

Keď všetko halí šedá hmla, zobud' sa!

Niekedy mám pocit, akoby sa všetko akosi strácalo, rozpúšťalo, zlievalo do akejsi amorfnej šedivej hmly, v ktorej zanikajú všetky jasné myšlienky a obrazy a akoby sama myseľ blúdila a strácala svoj smer, svoju víziu, akoby všetko prenikala akási nezmyselnosť, bez zmyselnosť, malátnosť, slabosť...

A problém je naozaj v mysli. *Je to podobné párty v nejakej hale, kde je plno diskosvetiel až z toho oči prechádzajú. Ale potom niekto cvakne vypínačom, svetlá zhasnú a zrazu sú tu len nehybné pevné šedé steny a pár bední a nič viac.* Aj tu, to, v čom sa strácame, sú samé myšlienky, pocity, predstavy, víria všade dookola, doslova sa v nich utápame. A taký FB a virtuálny svet internetu von z toho veru tiež nepomáha, naopak! Ale stačí akoby *cvaknúť vypínačom, zmlknúť* - a zrazu všetko to zmizne. A ostane len pevná realita, skoncentrovaná okolo nášho tela, ktoré takouto kotvou reality je. Všetka slabosť a neistota i pochybnosti sú preč. Sme znova v pevnej a hmatateľnej realite: Ja, veci naokolo, prítomnosť, Boh, Nebo... A keď zmiznú myšlienky pochybnosti a strachu a neistoty - a sama tá *šedivá hmla* v mysli je ich produktom, akoby obranným mechanizmom, keď máme strach a obavy z niečoho - zrazu Evanjelium a svätosť a milosrdenstvo a odpustenie sú tie najprirodzenejšie veci, aké len môžu byť. Slabosť je preč a silu ani netreba, stačí len tu a teraz urobiť, čo treba, prosto a jednoducho, nič nadľudské, nič ťažké.

Preto Písmo opakuje: Bďte! Zotrvávajte v tom, čo je skutočné, v prostej realite, prostej prítomnosti v čase i priestore. Tu je Boh, tu je Nebo, tu sme my, tu je zmysel, tu je cesta. Ako to zaznieva u onoho muža, ktorý tiež v

mysli riešil zložité otázky, "preto sa opýtal Ježiša: "A kto je môj bližný?" (Lk 10, 29) - a keď Ježiš povedal príbeh o Samaritánovi, prosto "mu povedal: "Chod' a rob aj ty podobne!" (Lk 10, 37). Nedumaj. V dumaní sa stratíš, unavíš a nikam sa nedostaneš. Miesto toho nechaj dumanie. "Prebud' sa, ty, čo spíš, vstaň" (Ef 5, 14) - nie je to nič ťažké, vlastne je to príjemne, precitnúť z tej ťaživej mory a prízrakov dumania - a prosto *chod' a rob*. Prebudený. V realite. Aj ten, čo kráča pomaly, sa dostane ďalej než ten, ktorý hoci aj horúčkovo, ale len dumá.

Kresťanstvo naozaj nie je žiadna *raketová veda!* Prosto len bdej, v realite. Ostávaj *svätý*, čiže oddelený. Uvoľni sa. *Odpúšťaj*, čiže prosto prijímaj druhých, bez súdenia, bez porovnávania sa a podobnej zbytočnej *námahy*. Buď *milosrdný*, takisto bez strachu a bez zbytočného dumania a iných únavných vecí. Nestaraj sa ani nerieš, čo je nadto. Je to všetko? Hej, všetko. To je všetko. Najľahšia vec. Pre *svätých* a *bdejúcich*. Inak tá najťažšia jestvujúca. Nič za mnou, nič predomnou, nič podomnou ani nič nadomnou, len tu a teraz, ja, Boh a svet a ľudia a skutok, ktorý treba práve teraz prosto vykonať a to je všetko.

"*Pod'ťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké.*" (Mt 11, 28-30)

Vnútorne mlčanie je dušou bdenia. Dušou modlitby. Dušou konania s ľahkosťou. Znamená to totiž všetko toto byť a robiť prosto "s očami upretými na Ježiša, pôvodcu a završiteľa viery" (Hebr 12, 2), v prostom priateľstve, blízkosti, súznení, aby sme s Ním a v Ňom "pokojne pracovali, a tak jedli svoj chlieb" (2Sol 3, 12).

Varovný signál reaktívnosti

Ak človek zomrie Egu, stane sa niečo zaujímavé: stane sa veľmi zvláštnym spôsobom *proaktívny*. Vlastne je to opis človeka, ktorý žije Maslowovu *seba aktualizáciu*. A Csikszentmihályiho *autotelický život*. Jednoducho človek, ktorý už nereaguje na očakávania okolia, aby podľa nich konal a správal sa a potom, jedno či od nich v podobe odmeny, uznania, alebo v porovnaní s nimi v podobe pocitu nejakého triumfu, víťazstva, prevahy či hocičoho iného, získaval svoju odmenu.

Sú ľudia *reaktívni*, ktorí iba *reagujú* na konanie iných, či už ako obeť, alebo preto, že sa pohybujú stále na rovine *dôležitosti* a sú závislí na spätnej väzbe od okolia, ktorá im alebo ktorou si svoju dôležitosť potvrdzujú. Ježiš ich pár krát spomína, napríklad: "*Keď sa modlíte, nebuďte ako pokrytci, ktorí sa radi postojáčky modlievajú v synagógach a na rohoch ulíc, aby ich ľudia videli. Veru, hovorím vám: Už dostali svoju odmenu*" (Mt 6 5) - človek, *pokrytec*, čiže herec, ktorý hrá podľa očakávaní okolia, aby získal jeho uznanie.

Ako kresťania sa stávame *svätí*, čiže *oddelení* od sveta a zakotvení v Bohu, ktorý je odteraz v nás a našim základom a my v ňom. To znamená, že vzhľadom na svet sa stávame:

- *Autotelickí* - náš motív konania a správania už viac neprichádza zvonka, zo sveta ale z vnútra, od Boha. A aj našou odmenou už nie je uznanie sveta či nejaká jeho odmena, ale Boží Život, ktorý sa rozlieva "*v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali*" (Rim 5, 5).

- *Sebaaktualizujúci*, pretože už nám nejde o porovnávanie sa s inými, o pocit dôležitosti v porovnaní s nimi. Miesto toho, úplne nezávisle na živote, názoroch a reakciách sveta - pomyslíme na mučeníkov, že - sa usilujeme byť dokonalí a najlepší možní a čo najviac sa vo všetkom pripodobníť Kristovi a tak dosahovať tú *druhú* podobu svätosti, ktorou je *dokonalosť* a to v prvom rade v láske.
- *Proaktívni*, pretože naše konanie a život ide svojom smerom, nezávisle na našom okolí, konáme nie preto, že by sme iba *reagovali* na konanie iných, ktoré sa nás dotýka, ale je to okolie, ktoré reaguje na nás, či už tak alebo onak. Alebo slovami Coveya, prijali sme *zodpovednosť* za prijatie spásy a večného života a preto sami od seba *iniciatívne* a *aktívne* ideme po ceste, ktorú sme si sami takto zvolili a nie my reagujeme na svet, ale je to svet, ktorý musí nejako reagovať na Cirkev, ten cudzorodý a jemu cudzí ostrov priamo uprostred neho.

Znova nás to vracia k *ambicióznosti*. Nie je možné byť kresťanom a nebyť ambicióznym, veď *zbožštenie* je tá najväčšia a najtrúfalejšia ambícia aká existuje a keby nebola potvrdená a dokonca sme k nej neboli vyzvaní, ba dokonca nám nebola priamo *prikázaná* samým Bohom, bola by šíalenstvom! Stať sa kresťanom znamená prijať túto ambíciu za svoju a celým srdcom sa k nej upnúť a celým bytím sa vydať na cestu za ňou. A práve toto nás robí úplne extrémnym a krajným spôsobom aj *sebaaktualizujúcimi*, aj *proaktívnymi*, aj *autotelickými*. Alebo aj podľa názoru sveta ľuďmi zrelými a žijúcimi plný a vskutku dospelý život.

Takže, nie je postojom kresťana iba *reagovať* na svet, na jeho útoky či chvály, iba *odpovedať* v pomyselnej (alebo aj skutočnej niekde na sieťach) diskusii a polemike na svet či na konkrétnych ľuďoch. Kresťanstvo nie je *reaktívne*. Cirkev nemôže a nesmie byť reaktívna. Musíme byť *proaktívni*. Kresťanstvo v samej svojej podstate je proaktívni - ľudia,

ktorí sa vydali na cestu, ktorí žijú život, ktorí konajú dielo podľa svojho povolania v Kristovi. Nezáleží kde, nezáleží kedy, nezáleží medzi kým, všade žijú a konajú to svoje: Boží Život a Božie Kráľovstvo. Nie svet je krok pred nimi a oni naň len reagujú, obhajujú sa, bránia alebo diskutujú. Nie. Je to skutočné kresťanstvo a Cirkev, ktorá ho naozaj žije, ktoré sú *krok pred svetom* a je to svet, ktorý musí riešiť, ako na to zareagovať - ale táto jeho reakcia len málo ovplyvní to, čím Cirkev je a čo kresťania žijú, lebo ako povedal trochu inými slovami to isté Ježiš: sme síce vo svete, ale už nie zo sveta.

Pozor teda na *reaktívnosť!* Lebo ak do nej sklzávame, je to varovný signál, že v praxi strácame svoje kresťanstvo!

Chvála prostého konania

Skleslosť? Únava ducha? Zúfanie? Tak len vyprázdni myseľ a prosto konaj. Najlepšie veci prosté a jednoduché, manuálne, hmotné, ktoré myslenie nevyžadujú.

Nedumaj. Mlč. Konaj. Uchýľ sa ku práci ako ku kotve a lanu z jamy von. Dokonca aj modlitba ako je *Ježišova modlitba*, ak sa modlí sústredene, pomaly a bez rozjímania, len ako prostý úkon s vypnutou myseľou a *prúdiacou* pozornosťou, berúc slová aké sú bez toho, aby nad nimi myseľ uvažovala alebo aby sme sa v sebe snažili o nejaké umelé „precítanie“, môže takto poslúžiť.

Vlastne sa takto dajú spokojne robiť aj ostatné veci počas dňa. Jednoducho ich robiť. Bez dumania. Bez potreby nabudiť sa rovnako ako bez nejakého frflania a sťažovania sa, bár aj len tak, vnútri, s takým tým otráveným

pocitom... Miesto toho vnútorne zmlknúť, vyprázdniť sa a prosto, len prosto vec robiť. Akoby v akejsi bubline vzduchoprázdna...

Vedeli oni dobre, kartuziáni, *prečo každá pustovňa v kláštore má záhradu a mních sa o ňu musí starať vlastnými rukami rovnako, ako si nimi chystá drevo na zimu a kúri v piecke v cele...*

Takýto dotyk prostého bytia je ako prebudenie z nočnej mory. Vracia nás do prostej a teda jednoduchšej a teda krásnej a naplňajúcej Prítomnosti, Božej Reality.

Áno. *Vnútro je na povrchu* a Nebo sa vznáša tesne nad zemou. Videnia a zjavenia sú prísľub budúceho, "no skutočnosť je Kristus" (Kol 2, 17), ktorý "bol som smädný a dali ste mi piť; bol som pocestný a pritúlili ste ma" (Mt 25, 35). Hľa, kresťanská spiritualita. Spiritualita prostého konania. Mystika prostého konania. Chlieb Eucharistie. Telo spoločenstva farníkov. Modlitba prostého pohybu tela a skutku, dotyku, hmoty. Kristus, ktorého sa dotýkaš, kedykoľvek Mu takto slúžiš. Prosté skutky ako cesta kontemplácie. Čo by sa už len tomu mohlo vyrovnat'?" *Od nikoho z nás nie je ďaleko, lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme*" (Sk 17, 27-28). *Krájanie cibule* ako modlitba? *Ranné behanie* ako meditácia? Prečo nie? Samo *dýchanie* je a môže byť modlitbou prekvapivej hĺbky!

"*Pane, moje srdce sa nevystatuje, moje oči nehľadia povýšene. Neženiem sa za veľkými vecami ani za divmi pre mňa nedosiahnuteľnými.*" (Ž 131, 1)

"*Šimon Peter im povedal: "Idem loviť ryby." Povedali mu: "Pôjdeme aj my s tebou." Išli a nastúpili na loď. Ale tej noci nechytli nič. Keď sa už rozodnilo, stál Ježiš na brehu...*" (Jn 21, 3-4)

Pýche sa to protiví. Pokora tu nachádza Krista, Boha, Živého. Tak ako v liturgii - prostom geste, slove, prostom jedení Chleba. Všetko je, všetko môže byť liturgia a sama liturgia je prostý kon.

Viera je ako ventil

Alebo ako okenice. Roleta. Určuje a rozhoduje, koľko z Božieho sveta do nás prenikne a koľko nie. Tak, ako to vidíme u Ježiša, na jednej strane tu: *"nemohol tam urobiť nijaký zázrak, iba že vložením rúk uzdravil niekoľko chorých. A čudoval sa ich nevere"* (Mk 6, 5-6), a na druhej strane tu: *"Ak niečo môžeš, zľutuj sa nad nami a pomôž nám!" Ježiš mu povedal: "Ak môžeš?!" Všetko je možné tomu, kto verí."* (Mk 9, 22-23). A inde Ježiš dodáva: *"Veru, hovorím vám: Ak budete mať vieru ako horčičné zrnko a poviete tomuto vrchu: "Prejdi odtiaľto ta!" — prejde. A nič vám nebude nemožné"* (Mt 17, 20).

Napadli má pritom slová Roda Drehera o človeku stredoveku, a platilo to nepochybne rovnako aj o prostých ľuďoch staroveku: *"Stredovekí ľudia žili, ako to nazval filozof Charles Taylor, v „začarovanom svete“ - vo svete, ktorý je taký odlišný od toho nášho, že je pre nás namáhavé si ho predstaviť. My na modernom Západe stojíme na vzdialenom pobreží a svetonázor našich stredovekých predkov je za horizontom, mimo dosahu nášho zraku. Stredovekí ľudia zažívali božské veci vo svojich dennodenných životoch ako oveľa viac prítomné. Tak ako pre väčšinu ľudí v dejinách - kresťanov aj iných - náboženstvo bolo všade a - a toto je kľúčové - bolo prítomné nielen ako vec presvedčenia, ale ako vec skúsenosti. V mysli stredovekého kresťanstva sa duchovný a materiálny svet navzájom prenikali. Oddelenie medzi nimi bolo úzke a pórovité. Iný spôsob, ako to vyjadriť, je povedať, že stredovekí ľudia všetko vo svete zažívali sviatosťné."*

Toto je viera. Nielen nejaký postoj, pocit, či dokonca len zbožné pranie, že "Boh určite splní moju prosbu!", ale skutočný život v Božej Realite, ktorá skrže *zdvihnutú roletu* viery prenikla do nášho života, zaplavila ho, naplnila a my sme v nej začali žiť. Ak veríme, potom už viac naozaj niet žiadneho rozdielu medzi vonkajším a vnútorným, medzi svetským a Božím, medzi prirodzeným a nadprirodzeným. Všetko sa stalo jedným, Božím. Ani náš život sa viac už nedelí na čas, keď sa venujeme Bohu a myslíme na Boha a na čas, keď sa venujeme svetským veciam. V našom živote sa stalo všetko jedným, pretože skrže túto vieru Boh vstúpil a my sme vošli a viac už niet rozdielu, lebo Kristus skrže vieru "*z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo,... aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného*" (Ef 2, 14-15).

Ak takto žijeme, stávame sa svetu cudzí, ba úplne blázniví! A naopak, nám svet pripadá ako slepý, postihnutý, retardovaný a vo svojej slepote a jej oslave takisto bláznivý. On aj my žijeme odlišné reality, či skôr svet ilúziu svojej uzatvorenej bubliny, zatiaľ čo my sme s úžasom vošli do skutočného sveta - hneď, ako sme otvorili dvere a rolety viery. Lebo *každý verí*, svet aj my. Len tam sú rolety stále stiahnuté a ich otvorenie sa vníma bezmála ako rúhanie. Preto si so svetom nerozumieme. Preto Písmo konštatuje, že "*ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska*" (1Jn 2, 15) - ako by niekto mohol milovať slepotu, zatvrdilosť, bláznovstvo? A ak hej, nie je to znak, že sám je stále rovnako slepý a bláznivý?

"V tom čase Ježiš povedal: "Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým." (Mt 11, 25)

"Len sa pozrite na svoje povolanie, bratia, že tu niet veľa múdrych podľa tela ani veľa mocných, ani veľa urodzených; ale čo je svetu bláznivé, to si vyvolil Boh, aby zahanbil múdrych, a čo je svetu slabé, vyvolil si Boh, aby zahanbil silných." (1Kor 1, 26-27)

"Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň." (Mk 10, 15)

Viera je prostá. Tak prostá, že jej vlastne prílišné rozumovanie škodí - *ako onej stonožke, ktorá keď začala uvažovať, ako to vlastne dokáže, naraz hýbať stovkou nôh, tak v mihu zabudla chodiť.* Preto filozofi majú problém tam, kde deti problém nemajú. Nie, že by kresťanstvo odporovalo ich rozumu, to ani náhodou. Ale je tam príliš mnoho špekulovania, dumania, chýba tam oná prostota dieťaťa, *ktoré jednoducho ide a skúsi, ide a urobí, ide a verí tomu, čo vidí a veci nekomplikuje.*

Na uverenie sa musíme stať deťmi. Jednoduchými. Prosto zdvihnúť roletu. Prosto vojsť. Nedeliť. A začať v tomto novom a jednom svete, kde všetko je sviatostné a všetko Božie, s prostým srdcom prosto žiť.

Dobro, až sa tomu nechce veriť

Je to zvláštne. Boh nás volá k samým dobrým, skvelým veciam. A my sa vzpierame a okúňame, akoby to bolo nejaké bremeno, nejaká strata.

Možno preto, že na dobro zvyknutí nie sme. Ako vraví Friedman, *neexistuje nič také, ako obed zadarmo.* Myslí tým, že vždy ho musí niekto zaplatiť, *hoci aj majiteľ podniku, ktorý ho niekomu zadarmo, čiže za svoje peniaze dá.* No a my máme neodbytný pocit, že nakoniec to budeme my, kto tento pomyselný obed budeme musieť zaplatiť... Vo svete to tak beží. Nikto

nerobí nič zadarmo a každý niečo očakáva, keď nie iné, tak aspoň vďaku - a raz možno oplatenie jeho služby. A ak nám niekto tvrdí, že naozaj chce nám niečo len tak darovať alebo pre nás niečo dobré len tak urobiť, zadarmo - tak hneď spozorníme, lebo tuším podvod, búdu, nejaký háčik...

A čo Boh? Ani u Neho nie je *obed zadarmo* a vskutku za spásu sa platí - ale ten, ktorý platil, bol v Kristovi sám Boh. Prečo by to ale robil? Lebo nás miluje? Ľahšie sa to hovorí ako sa tomu verí. Radšej budeme za všetkým hľadať onen *háčik*: Za všetkým jen túžba Cirkvi po moci. Ide jej o naše peniaze. Kňazi či kazatelia chcú ovládať ľudí a bohatnúť na tom. Nebuď naivná ovca! Je to príliš krásne na to, aby to bola pravda. Je to len mýtus. Moderný cynický človek niečomu takému neverí - *stredoveké legendy a kniha z doby bronzovej!*

Koľko teórií, hľadania sprisahání, koľko snahy odôvodniť, prečo nenasledujem, neprijímam to, čo je v samej podstate len dobré, len užitočné, to najlepšie a najskvelejšie možné!

Alebo to robíme tak mlčky, skryto - vyhovárame sa na starosti a ako nemáme čas a možno niekedy potom... a tým akoby sme hovorili, *vieš, Ježišu / brat farár, to je pekné, čo hovoríš, ale vieš, svet je iný, tam to chodí inak, tam sa to takto nedá...* A vlastne je to aj pravda. Ježiš hovorí, že svet musíme *opustiť*, zanechať, že v tom to celé je. Ale zanechať svet kvôli niečomu, čo je zadarmo a vyzerá to tak dobre, až je to podozrivé, až to ani nemôže byť pravda? A veru, čo ak to naozaj nie je pravda? Na svete je toľko vier a názorov a náboženstiev! Však hej, sme kresťania, ale zase nepreháňať to! Svet, tento, možno nie je nič moc, ale je tu, máme ho, naučili sme sa v ňom celkom obstojne žiť, niečo sme v ňom nahonobili a hlavne, je istý, hmatateľný. Len pekne ostaňme pri zemi! Kludne sa pomodli, aj do kostola choď, ak myslíš - keby náhodou ten Boh naozaj bol - ale nepreháňaj to a drž sa toho, čo vidíš, drž sa sveta, drž sa pri zemi a pri jej istotách!

Mnohí ľudia viac ako kresťanstvo dnes prijímajú a obnovujú staré pohanské mýty. Akoby ich drsná a veru neradostná realita im bola bližšia a páčila sa im viac. Akoby hovorili, vidíte, taký *Ódin* či *Hádes* sa na nič nehrajú. Nesľubujú žiadne Nebo, žiadnu blaženosť (a nevyžadujú ani neposkytujú žiadnu svätosť), len šerý drsný osud pre cynických ľudí, ktorí už neveria na rozprávky o niečom lepšom. A tak hurá, poďme radšej veriť vo *Svaroga* a *Paroma* a nasledujme *ásatru*, bár sú to aj len mýty... veď to nevádí! Sú to mýty, ktoré sedia k tomuto svetu a tomuto životu, zrkadlia ho. Človek im môže veriť a mať tak nejaký ten "náboženský pocit" a súčasne byť ďalej človekom zo sveta, možno dokonca ešte viac a svetskejšie, lebo v mýte nájde ospravedlnenie aj pre svoj hriech a zlobu.

Možno aj toto je dôvod, prečo si ľudia volia Peklo. Večné podozrenie, že s Nebom to nie je len tak, že Boh nie je taký, ako sa javí, skôr to bude nejaký narušený netvor, narcis, tyran, to Jeho Nebo nakoniec nebude vôbec tak úžasné, skôr nuda a večná podriadenosť bez možnosti úniku... a Peklo, no, - tam sme aspoň každý sám za seba a pre seba a podľa seba a aspoň sa nemusíme nikomu klaňať a svoj osud máme svoj vlastný, nič nečakáme, v nič nedúfame, nič nás nemôže sklamať, vlastne tu v Pekle sme jediní slobodní a nezávislí i na samom Bohu! No nie sme my chlapíci? Veru, aj takto môže niekto, vedome či podvedome, pred Bohom a Evanjelium uvažovať...

Tenká blana, stienka, závoj

Medzi nami a mystikou je len tenučká stena, stienka, škrupina, ba skôr závoj. Stačí jeden krok... Aký? Myslím, že niečo ako *pustenie sa*.

Parašutista musí najprv v lietadle otvoriť dvere, ak chce skákať von. Potom ale ešte musí prekonať jednu bariéru, pud sebazáchovy, ktorý mu velí krčcovito sa držať verají a nikam neskákať. Až jed sa pustí úplne všetkého a úplne celý skočí a zbaví sa všetkých ostatných istôt, polovičatosti, všetkého, konečne letí, spoliehajúc sa jedine na padák na svojom chrbte...

Dvere pre nás stvoril Kristus. Prijatím a pochopením Evanjelia sme ich otvorili. Ostáva ešte tak škrupinka, blana, papier, závoj - a ten je v našej mysli. Strach *pustiť sa*. Závrat z hlbiny pred a pod nami. Vzdať sa všetkej inej istoty, než závisieť úplne vo všetkom od Pána. Vzdať sa všetkej svojej múdrosti a pohrúžiť sa do tak nevyspytateľnej a nám ľuďom tak cudzej a odlišnej Hlbiny Boha. Len tenučká blana medzi nami a Nebom. List papiera, kde na jednej jeho strane sme my, na druhej Nebo.

Čo nás môže pohnúť skočiť? Rozum nie, je to nad jeho možnosti. Pudy a inštinky velia presný opak. Ostáva láska. Bláznivá láska, bláznivá túžba a smäd, bláznivá viera ako u Abraháma, keď "*proti nádeji v nádeji uveril, že sa stane otcom mnohých národov, podľa slova: "Také bude tvoje potomstvo."*" (Rim 4, 18). Ako u Pavla, ktorý napísal toto a sám o sebe: "*My sme blázni pre Krista*" (1Kor 4, 10) a radí aj ostatným: "*Nech nik neklame sám seba! Ak si niekto z vás myslí, že je v tomto veku múdry, nech sa stane bláznom, aby bol múdry*" (1Kor 3, 18-19).

A ako dospieť k tomuto? K tejto bláznivej túžbe, šialenej odvahe všetkého sa pustiť a skočiť? Terézia Avilská nám to prezradila. *Rozjímanie*. Ono je vstupná brána. Ako môžeš túžiť po tom, čo nepoznáš? A ako môžeš poznať bez poznávania, rozumom a ešte viac srdcom a skúsenosťou? Ako vraví Pavol: "*Ako uveria v toho, o ktorom nepočuli*" (Rim 10, 14)? Preto muž Písma hovorí: "*Na svojom lôžku myslím na teba, o tebe rozjímam hneď za rána*" (Ž 63, 7).

A potom *vojsť*. Pustiť sa všetkého a *vojsť*. Prestať iba nakúkať a *vojsť*. Stať sa. Z začať *byť*. Nie hrať. Nie praktizovať čosi. *Vojsť* a stať sa. *Vojsť* a byť. Uvoľniť sa a byť. Celým svojím bytím, celým srdcom, *prúdiť* tým, úplne a celý. Úplne sa uvoľniť, zahodiť všetky ohľady svoje i očakávania iných, zahodiť obavy a strach a v úplnej voľnosti a bezprostrednosti nechať vnútro vytrysknúť na povrch, *ako keď sa zrnko kukurice rozpukne na pukaneč*.

Trochu ako v Bessonovom filme *Lucy*. Sme naplnení Bohom na 10% (najskôr aj menej). A keď sa naplníme na 100% - tak sa to náhle preklopí! Posledné zbytky starého ľudstva v nás zhoreli v Ohni Slnka a my sme sa stali v Slnku slnkom, v Bohu bohmi. "*Staré sa pominulo a nastalo nové*" (2Kor 5, 17).

V princípe by sa to dalo v jedinej sekunde. Keby nie tá *tenká blanka*, stienka, bariéra v našej vlastnej mysli, v našom vlastnom srdci, papierová ale stále stena medzi nami a týmto všetkým.

"*Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.*" (Mt 16, 25)

Cirkev to vždycky schytá – a inak to byť nemôže

Odborníci hovoria, že jeden z najistejších spôsobov, ako si zničiť život alebo biznis alebo aj politickú kariéru je snaha zapáčiť sa každému.

Platí to nepochybne aj o Cirkvi. Ak sa farnosť, diecéza, farníci, kňazi, biskupi snažia páčiť ľuďom, zruinujú onen *talent Božieho Kráľovstva*, ktorý im bol zverený. A ak ten, ktorý ho *zakopal do zeme, síce nezveľadil, ale ani nestratil, je vyhodенý von, kde je plač a škrípanie zubami*, čo potom tí, ktorí takto zničia časť Cirkvi, časť Kráľovstva Boha na zemi – pretože, slovami Písma, zradili Boha, ktorý ich povolal, *smilnili s kráľmi zeme i jej obyvateľmi*, len aby sa páčili každému?

Čo sa ale stane, ak Cirkev bude stáť na svojom, ak neuhne ani vpravo, ani vľavo, ak sa naopak *nebude chcieť páčiť nikomu*, iba Bohu?

No – potom to „schytá“ zo všetkých strán. Pre liberálov bude príliš konzervatívna. Pre konzervatívcov (či skôr fundamentalistov) príliš liberálna. Pre tradicionalistov príliš moderná. Pre moderných zase príliš tradicionalistická. Pre jedných kolaborujúca so štátom. Pre druhých najhorším odporcom a nepriateľom moderného štátu. Aby toho nebolo málo, dnes sa k tomu ešte pridávajú „vaxeri“, pre ktorých je Cirkev málo razantná a angažovaná, a na druhej strane „antivaxeri“, pre ktorých je Cirkev už bezmála (či skutočne) diablom a samým Antikristom. Každý a všetci jej

budú niečo vytýkať, pretože nikoho predstavy nesplní úplne presne podľa neho.

Zo svetského hľadiska je to zlá politika. *Ak sa politik postaví na stranu jednej časti obyvateľstva, druhá časť ho bude nenávidieť, ale tá prvá verne nasledovať. Ak sa pokúsi zapáčiť obom, opustia ho obe – a ak sa postaví obom, obe ho znenávidia.*

Ale z Božieho hľadiska? Ako vraví Apoštol: „*Chcem si teraz nakloniť ľudí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľudom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľudom, nebol by som Kristovým služobníkom*“ (Gal 1, 10). Pavol zažil presne to isté, tú istú nenávisť a odmietanie zo všetkých strán. O nej píše: „*Židia žiadajú znamenania a Gréci hľadajú múdrosť, my však ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo*“ (1 Kor 1, 22-23). Ani jedni, ani druhí nie sú spokojní. A následky? „*Zo všetkých strán nás sužujú, ale nie sme stiesnení; sme bezradní, ale nepoddávame sa, prenasledujú nás, ale nie sme opustení; zrážajú nás, ale nehynieme. Stále nosíme na tele Ježišovo umieranie, aby sa na našom tele zjavil aj Ježišov život*“ (2 Kor 4, 8-10). A to je dôvod, prečo Pavol neuhne ani napravo, ani naľavo: „*Mne naozaj málo záleží na tom, či ma súdite vy alebo iný ľudský súd. Ani sám seba nesúdím, lebo nie som si ničoho vedomý, ale to ma neospravedlňuje. Pán je môj sudca*“ (1 Kor 4, 3-4). A Jemu jedinému sa chce Pavol páčiť.

Toto je aj postoj Cirkvi. Neprispôsobí sa ani napravo, ani naľavo. Bude to schytávať sprava i zľava, od „*falošných bratov, votrelcov*“ (Gal 2, 4) zvnútra rovnako ako od tých, ktorí „*spomedzi nás vyšli, ale neboli z nás, lebo keby boli z nás, boli by zostali s nami*“ (1 Jn 2, 19) až po tých, ktorí sú od počiatku mimo nej. Do konca sveta bude znamením, že jestvuje pre človeka len jedna racionálna cesta a spôsob, ako sa pokonať s Bohom: „*Ved' v Kristovi Boh zmieril svet so sebou a nepočítal ľudom ich hriechy. A nám odovzdal slovo zmierenia. Sme teda Kristovými vyslancami a akoby Boh napomínal skrze*

nás. V Kristovom mene prosíme: Zmierte sa s Bohom! Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou“ (2 Kor 5, 19-21) – a preto, nemenná, nekloniaca sa ani napravo, ani naľavo, ohlasuje a dosvedčuje stále to isté, „pre povolanych, tak Židov ako Grékov, Krista - Božiu moc a Božiu múdrosť“ (1 Kor 1, 24).

Mlčanie a pletenie košíkov

Aby sa človek naučil poddať Bohu a byť plný Boha - alebo slovami Ireneja, *navykol si na to - je dobré na začiatku, kým v nás zosilnie onen vnútorný človek, uchýliť sa do pustovne.*

Ti, ktorí mohli, odišli v Egypte na púšť, v Írsku do lesov a iní postavili pustovnícke kláštory ako sv. Bruno. Tam našli dve dôležité veci:

Ticho, samotu a mlčanie - lebo návyk tohto nového života bol ešte len ako malá a slabá rastlinka, ktorú kdejaký vietor zahubí. Raz z nej bude strom a nepohne ju ani víchor, ale teraz ešte nie. Potrebuje zátišie, *skleník* ticha, samoty, mlčania, prostoty evanjeliovej chudoby.

Prostú prácu. Raz bude mních schopný byť prázdny seba a plný Boha aj uprostred obchodovania alebo filozofickej dišputy. Ale teraz ešte nie. Teraz si ešte len privyká na to, nielen mlčať, ale aj konať a neprestať pritom byť plný Boha, nezačať sa pri dotyku starého života a dovtedajšej práce znova naplňať aj dovtedajším starým človekom. Pletenie košíkov, pletenie povrazov, pílenie dreva, práca v malej záhradke - to všetko boli práce dost

jednoduché na to, aby si na nich mních navykal aj pri nich byť stále plný Boha a prázdny seba.

Ticho, mlčanie a prostá práca ako tréning udržania toho, čo v modlitbe robíme a prijímame - vyprázdňujeme sa od seba a plníme Bohom. Alebo inak, pokračovanie modlitby iným spôsobom, konaním, bytím.

Čo z toho môžeme využiť my, ktorí asi už nikdy nebudeme môcť využiť toto dobrodenia fyzickej pustovne či velebnej kartúzy? Nad tým musíme uvažovať, ako tieto dva nástroje nájsť vo svojom prostredí a využiť ich vi svojom živote.

Je asi dobré začať stavať od Eucharistie. V nej je Pánova prítomnosť *ako ohnivý stĺp*, mocná, vtáhuje nás do seba, vyprázdňuje od sveta ako *obrí magnet*, nie nepodobne víru či *vysávaču*. Adorácia a obeta svätej omše. Srdce života s Bohom.

A potom modlitba, ktorá je stále viac mlčaním a poddávaním sa Jeho Blížkosti.

A nebáť sa toho, že výsledkom je úplne nový človek v úplne novom svete.

Miestom, kde sa toto stretnutie s Bohom deje, je svätosť. Ta druhá, čistá a iskriavá dokonalosť a nepoškvrnenosť, ktorá je dôvodom a ovocím tej prvej, *oddelenosti* od sveta - a v pustovni aj fyzicky.

Čriepky VI

Súdenie znamená, že sa pasujeme do role vládcu - v praxi celého sveta, čiže do role Boha. Prestať súdiť znamená, že vládu odovzdávame späť Bohu.

Nie, že by ju nemal, ale z našej strany je to akt jej prijatia. A veru, s veľkým uľahčením.

***

Ako nazvať človeka, ktorý pre zdravie tela drží diétu, ale pre spásu brata sa nepostí?

***

Naše sú *vlastnosti*, Božie sú *schopnosti*. Našou časťou je *milosrdenstvo* a *odpustenie*, ktorými prijímame Božie synovstvo. Božou časťou potom je byť v nám Otcom, so všetkou *mocou* a *silou*.

***

Veľkosť a malosť. Sila a slabosť. Kresťanstvo je paradoxné a v ňom sa rovnako spája *pasivitu* dieťaťa, uvoľnenosť, vzdanie seba, ktorá nás katapultuje k *aktivite* dediča, konaniu syna, slávnemu boju Božieho bojovníka.

***

Diablova moc je mocou ničiť. Božia moc je mocou tvoriť. Byť kresťanmi znamená mať podiel na tejto moci. Vládnut' s Kristom nie ovládaním iných, ale tvorením, pozdvihovaním, obnovovaním, posväcovaním. A mať podiel na radosti a blaženosti Tvorenia, čiže lásky, ktorá je tvorivá rovnako, ako sebecko deštruktívne.

***

Modlitbu môžeme chápať aj ako *navykanie* si na Boha, v ktorého blízkosti zotrávame a navykanie si byť synmi Boha, byť bohmi na obraz Boha. Ako

hovorí Irenej, vtelením si Boh akoby navykal žiť s človekom a my zase sme povolání navykať si žiť s Bohom a modlitba, rozjímanie a časom kontemplácia, sú prvým a nekončiacim krokom tohto navykania si.

***

Ak sa zriekneme žiadostivosti a vlastnej (svoj)vôle, čo nám ostane? Prítomný okamih, ono malé skutočné tu a teraz, ktorým prúdime a ono náhle oživa, rozkvitá do vôní a farieb a stáva sa zrazu celým "vesmírom v orechovej škrupinke" prítomnosti. S prekvapením objavujeme, že tu priam pod nosom, je Nebo.

Človek, ktorý sa vzdal seba. V jedinom prítomnom okamihu, na onom pomyselnom metri štvorcovom, bez ustarostenosti o čokoľvek, bez súdenia čohokoľvek, žije a koná ten jeden skutok milosrdenstva, ktorým práve prúdi - a to je všetko. Leda ak, že je v tom blaženosť Neba a rozkoš svätosti.

***

Kresťanstvo je naozaj tá najprostejšia vec na svete: Boh vo svojej láske nás skrze Krista urobil svojimi synmi a teda bohmi. A my s vďačnosťou prijímame tento ničím nezaslúžený Dar Jeho milosti tak, že sa tým stávame – synmi Otca a bohmi na obraz Boha – a žijeme to. To je všetko. Tak prosté to je. Nič viac v tom nie je.

***

Slovníček a vysvetlivky

telo – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je hmatateľné a hmotné, ale na označenie toho, čo je stvorené, smrteľné, závislé, krehké a následkom hriechu dokonca porušené, zranené, slabé a smerujúce k smrti. Synonymami sú *vonkajší človek, starý človek, telesný človek,...*

duch – ak nie je uvedené alebo zjavné inak, používam ho v jeho biblickom zmysle slova: nie na označenie toho, čo je nehmatateľné, neviditeľné a nehmotné, ale na označenie toho, čo je božské, večné, nestvorené, plné Boha a slávy, zbožštené, dokonalé, nesmrteľné. v prvom rade Boh je Duch. Odvodene potom aj zbožšťovaný človek sa stáva božským, čiže duchovným. Synonymami v prípade človek sú *vnútorný človek, nový človek, nové stvorenie, duchovný človek,...*

Ego – označujem ním práve tohto vonkajšieho človeka, ktorého sme si stvorili sami zo svojich myšlienok a ilúzií vo svete bez Boha, ktorý je ovocím hriechu. Jeho opakom je vnútorný človeka, naše pravé Ja, stvorené Bohom a od Boha, avšak hlboko pochované a takmer umŕtvené pod nánosom hriechu v nás, obalené ako nejaká múmia nespočetnými „vrstvami“ vonkajšieho človeka. Kristus prišiel oživiť a vzkriesiť nášho vnútorného človeka, naše pravé Ja a oslobodiť ho od hriechu, vonkajšieho človeka, čiže Ega.

Filautia – doslova znamená *milovať seba*. Postoj, ktorým starovekí cirkevní otcovia opisovali povahu hriechu: sebastrednosť, čiže inak aj pýcha. Postoj, kedy dávame do stredu seba a všetko sa točí okolo našich záujmov, toho, čo sa nám páči, čo chceme,... Vráťane náboženstva, keď sa aj modlíme za svoje

záujmy a chceme, aby Boh slúžil našim túžbam a záujmom a plnil naše priania.

svet – je používané v tom význame, ktorý mu dáva Písmo. Označuje zvyčajne ľudskú spoločnosť, ovládanú hriechom, ktorej vládcom je Diabol, „boh tohto sveta“ – možno ešte prípadne jej neblahé vplyvy a efekty na stvorený svet.

zem – označuje stvorenú objektívnu hmotnú realitu, hmotný svet, v ktorom žijeme, stvorenstvo, ktorá je na rozdiel od sveta *dobrá*, stvorená a chcená Bohom, aj keď viac či menej trpiaca a zasiahnutá zlom a hriechom človeka.

prúdiť, prúdenie – autorom pojmu je Mihály Csíkszentmihályi, univerzitný profesor psychológie maďarského pôvodu žijúci v Chicagu, člen Americkej a Maďarskej akadémie vied. Prúdenie – angl. *flow* – je podľa neho taký stav, keď sa človek úplne ponorí do tej činnosti, ktorú robí. Jeho vlastná definícia tohto stavu znie: „*Prúdenie je základom dokonalého zážitku, čiže jav, keď sa pri činnosti tak uvoľníme a rozviažeme, že všetko ostatné popri tom stráca význam, zážitok si naplno užijeme a v aktivite, ktorú robíme, chceme za každú cenu pokračovať výlučne iba pre samotnú aktivitu.*“

dumanie – týmto termínom označujem to, čo sa v angličtine povie *overthinking*. Priveľa myslenia. Nie v zmysle, že sme géniovia a neustále nad niečím veľmi užitočne uvažujeme. *Overthinking* je, keď nad všetkým priveľa špekulujete, neustále sa tým dookola zaoberáte, až natoľko, že vás to oberá o silu, zasieva do vás strach, obavy, neistotu, až vás to nakoniec pritlačí k zemi ako bremeno nad vaše sily – miesto toho, aby ste jednoducho išli a proste urobili to, o čom vám rozum hovorí, že to urobiť treba a že sa to urobiť dá. Alebo slovami internetovaj definície: „...*keď priveľa uvažujete namiesto toho, aby ste išli a urobili čo treba. Je to spôsob myslenia, ktorý*

zbytočne plytvá vašim časom a energiou a bráni vám konať a napredovať vo vašom živote.“

apatheia – termín, používaný stoikmi i v kresťanstve. Možno ho nepoužívam v úplne ortodoxnom zmysle slova, ale pre mňa je apatheia toto: Keď človek žije v Kristovi a nachádza v ňom také naplnenie svojho života, že už mu nič viac nechýba, po ničom inom netúži ani nedychtí, je naplnený a spokojný a motívom jeho konania a života už nie je *smäd* a *nedostatok* ako predtým, ale *radosť* a *rozkoš* z toho, že môže žiť tú plnosť života, ktorou ho Boh naplnil, ako vraví aj Písmo: *"Ježiš im povedal: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť"* (Jn 6,35) a *"Všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista."* (Flp 3,8)

hesychia – *„Hesychie (hesychía) - pokoj srdce, stav, v němž mysl není znepokojována ničím vnitřním ani vnějším. Je to osvobození srdce od špatných myšlenek, od vášni a od působení okolního světa. Je to stav přebývání u Boha a v Bohu. Hesychie je jediným způsobem, jak může člověk dosáhnout zbožštění. Hesychie těla je prostředkem k tomu, aby člověk dosáhl hesychie mysli.“* (Michal Dvořáček)

oikos – Pojem používaný obzvlášť v systéme farských evanjelizačných buniek. Označuje sa ním naše najbližšie okolie, tých 10 – 12 ľudí spomedzi *rodiny, susedov, kolegov a priateľov*, ktorí sú nám najbližší a s ktorými zvyčajne aj trávime najviac času.

srdce – na rozdiel od našej kultúry, kde srdce vnímame ako synonymum a sídlo citov, pre Bibliu a kresťanstvo je srdce stredom ľudského bytia, jeho najhlbším ja, samým bytostným stredom, miestom, kde skutočne a najplnšie sme, odkiaľ vychádza všetko ostatné naše konanie. Vnímať niečo srdcom

v kresťanstve neznamená pociťovať niečo ani sa toho „dotýkať“ citovo, ale bytostne.

Farské evanjelizačné bunky (FEB) – Jeden zo spôsobov, ako štrukturovať farnosť do podoby spoločenstva spoločenstiev. Autorom koncepcie je taliansky kňaz Piergiorgio Perini. V súčasnosti je tento spôsob pastorácie oficiálne uznaný a odporúčaný Cirkvou a má svoje stredisko v rámci Pontifikálnej rady pre laikov. Podstatou sú malé skupinky farníkov, ktoré sa raz týždenne schádzajú, sú zo strany kňaza formované, podieľajú sa na živote farnosti a sústredujú sa na jej hlavné poslanie, ktorým je apoštolát hlavne svojho okolia (oikosu) a uvádzanie ľudí do života s Bohom.

skutky – V Písme takto prekladáme dva pojmy: *praxis*, to sú bežné všedné skutky, to čo robíme a konáme bežne, keď sa nevenujeme mimoriadnym veciam, ako je napríklad účasť na bohoslužbách a podobne, jednoducho bežný všedný život; *ergata* sú potom naše *diela*, v zásade to, na čom pracujeme, o čo usilujeme, do čoho investujeme svoje peniaze, čas a sily, to, na čom nám záleží. Významovo by sme sem mohli priradiť ešte *lógiá*, slová, to, o čom sa bežne a radi zhovárame, lebo je to náš život, žijeme tým, záleží nám na tom, dokonca to milujeme: „*Ludia sa budú v deň súdu zodpovedať z každého daromného slova, ktoré vyslovia. Lebo podľa svojich slov budeš ospravedlnený a podľa svojich slov budeš odsúdený.*“ (Mt 12,36-37)

MTD – Moralisticko-terapeutický deizmus. „*V roku 2005 sociológovia Christian Smith a Melinda Lundquist Dentonová skúmali náboženský a duchovný život amerických tínedžerov pochádzajúcich zo širokej škály prostredí. Zistili, že vo väčšine prípadov sa tínedžeri pridržali nejasného pseudonáboženstva, ktoré označili ako moralisticko-terapeutický deizmus (MTD). MTD má päť základných princípov: - Existuje Boh, ktorý stvoril a riadi svet a dozerá na život človeka na Zemi. - Boh chce, aby ľudia boli navzájom k sebe dobrí, milí a féroví, tak ako to učí Biblia a väčšina svetových náboženstiev. - Ústredným cieľom života je byť šťastný a mať zo*

seba dobrý pocit. - Boh nemusí byť v živote človeka zvlášť prítomný, okrem prípadov, keď je potrebný pre vyriešenie nejakého problému. - Dobrí ľudia po smrti idú do neba. Zistili, že takéto krédo je obzvlášť prevládajúce medzi tínedžermi patriacimi ku katolicizmu a hlavnej línii protestantizmu.“ (Rod Dreher, Benediktova voľba)

komunita – pojem, ktorým označujeme stav vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (a teda nie nejakú konkrétnu skupinu ľudí). Rôzni psychológovia ho definujú takto: „*Je to stav bytia, hlbokej jednoty s druhými, stav otvorenosti, v ktorom osoby rezonujú navzájom napriek ich rozdielnostiam.*“ (Francis Varela) „*Komunita je skupina dvoch alebo viacerých ľudí, ktorí sú bez ohľadu na ich pôvod, minulosť, ideológiu, vek, rasu, pohlavie, sexualitu alebo politickú príslušnosť schopní akceptovať, transcendovať a oslavovať ich rozdielnosti, odlišnosti čo ich uschopňuje komunikovať efektívne a otvorene, spolupracovať na dosiahnutí cieľov, ktoré boli vytýčené pre spoločné dobro.*“ (Júlia Halamová); „*Ako dôsledok mnohí členovia skupiny budujúcej komunitu prežívajú pocit svojej jedinečnosti a hlbokej spoločnej jednoty, ktorý veľmi zriedkavo alebo vôbec necítili v iných skupinách. ... Komunita je spôsob ako byť spolu, zachovajúc si individuálnu autenticitu aj interpersonálnu harmóniu tak, aby ľudia boli schopní využívať kolektívnu energiu mnohonásobne väčšiu ako je jednoduchý súčet ich individuálnych energií.*“ (M. Scott Peck) Ide teda o „stav“, vzťahy, vyznačujúce sa: na jednej strane slobodou a samostatnosťou jednotlivcov bez toho, aby to narušovalo ich vzájomnú jednotu; a súčasne hlbokou jednotou, ktorú spoločne vytvárajú bez toho, aby kvôli tomu strácali svoju slobodu, samostatnosť a jedinečnosť. Cirkve vo svojej podstate je a má byť dokonalou komunitou po vzore Dokonalej Komunity, *Trojice*.

pseudokomunita-chaos-prázdnota-komunita: Štyri etapy na ceste k stavu komunity, ako ich popisuje M. Scott Peck (porov. knihu *V jiném rytmu*): Predstierané spoločenstvo (pseudokomunita); zmätok (chaos) vzájomný boj

a zápas jej členov o dominanciu; zmierenie, vyprázdnenie (prázdnota) a nakoniec prijatie, spoločenstvo (skutočná komunita). „*Fenomén komunity - spoločenstva umožňuje vytvoriť a zažiť nehierarchické, veľmi hlboké medziľudské väzby, ťažko realizovateľné v súčasnom sociálnom prostredí.*“ (wikipedia)

spiritualita konania – taký môj koncept, ktorý hovorí, že budovať Božie Kráľovstvo – a teda zjednocovať ľudí okolo Krista – sa dá len tak, že spolu žijeme. Spolu žiť ale znamená spoločne niečo konať. Dnes, keď v podstate zanikol spoločný život a spoločná práca na dedine a každý žije inde a pracuje inde, je potrebné zvoliť si inú vhodnú činnosť, často sú to šport alebo záľuby – a tú potom robiť takým spôsobom, aby viedla k priateľstvu, k spoločnému životu, ku Kristovi a ku Kráľovstvu. Jezuiti, Saleziáni, ale mimoriadne úspešne napríklad Skautské hnutie, môžu byť príkladmi presne takejto *spirituality konania*.

Ikigai – „*V japončine znamená ikigai „dôvod existencie“ a je to „dôvod ráno vstať“.* Je to vaša cesta k seberealizácii, ktorá je pre všetkých vo všetkých ohľadoch jedinečná. Ikigai každej osoby je iný, založený na rôznych presvedčeniach a hodnotách a často sa skladá zo štyroch základných faktorov: Čo milujete? V čom ste dobrí? Čo svet potrebuje? Za čo môžete dostať zaplatené? Nájdenie priesečníka medzi týmito vecami vám môže pomôcť žiť šťastným, zmysluplným a naplňujúcim životom.“ (Oliver Olejník a goalcast.com)

Rebríček dominancie: „*Hierarchia dominancie, hoci sa môže zdať, že ide o kultúrny či spoločenský fenomén, funguje už takmer 500 miliónov rokov. Bojovali sme o postavenie skôr, než sme mali kožu, ruky, pľúca či kosti. Len málo vecí je prirodzenejších než kultúra. Hierarchie dominancie sú staršie než stromy. Časť mozgu, ktorá sleduje naše postavenie v hierarchii dominancie, je preto výnimočne stará a dôležitá. Predstavuje hlavný riadiaci systém regulujúci naše vnímanie, hodnoty, pocity, myšlienky a činy.*“

Hlboko v našom vnútri, v samom základe nášho mozgu, pod myšlienkami a pocitmi, funguje neskutočne staré počítadlo. Presne monitoruje naše postavenie v spoločnosti - pre potreby tejto diskusie na škále od jednej do desať. Ak ste číslo jeden, čo predstavuje najvyššie možné postavenie, ste neuveriteľne úspešní. Ak sa, naopak, nachádzate na spodnej, desiatej priečke, bez ohľadu na to, či ste muž alebo žena, nemáte kde bývať (alebo nejde o žiadne lukratívne miesto). Ak práve nehľadáte, konzumujete otravné jedlo. Ste v biednom fyzickom a psychickom stave. Prapôvodná časť vášho mozgu, ktorá sa zameriava na hodnotenie dominancie, si všíma, ako s vami ostatní zaobchádzajú. Na základe toho určí vašu hodnotu a priradí vám nejaké postavenie.“ (Jordan Peterson, 12 pravidiel pre život)

Etapy duchovného rastu podľa M. Scotta Pecka:

PRVÉ štádium nazýva chaoticko-asociálnym. Do tejto etapy sme sa narodili. Vyznačuje sa tým, že jediným hybným motorom nášho konania je naše vlastné chcenie. Poznáte to: *malé dieťa niečo chce a v tomto smere koná bezohľadne a sebecky. Kričí, plače, mláti rukami a nohami a je mu úplne jedno, či práve ruší rodinnú oslavu, alebo budí rodičov uprostred noci... dieťa ešte nedokáže brať nejaké ohľady na iných. Rozhodujúce pre neho je to, čo práve chce, jeho okamžitá nálada, okamžitý nápad...* Táto fáza je chaotická preto, lebo v nej chýbajú normy konania a správania a samotný život postráda nejaký „pevný a záchytný bod“ v podobe istoty: „toto je správne a toto nie je správne“. Je takisto asociálna, lebo znemožňuje (pochopiteľne) vytváranie spoločenstva s ostatnými ľuďmi. Neznamená to, že by ľudia v tejto fáze nevedeli byť disciplinovaní, alebo cieľavedomí – ale len vtedy, ak idú za niečím, čo práve oni sami chcú, alebo za čím práve zatúžili. Podľa odhadov asi 20% ľudí má smolu a z tejto fázy sa nevymotajú ani do dospelosti. Ostatní – spravidlaešte ako deti – „postupujú“ ďalej...

DRUHÉ štádium je formálno-inštitucionálne. Základnou potrebou človeka je totiž potreba pocitu istoty a bezpečia. *Predstavte si len, že by vás nejaký*

stroj času „uniesol“ do nejakého roku 5284, do sveta, v ktorom nič nepoznáte, neviete, ako veci slúžia a čo na čo funguje, čo je nebezpečné a čo nie, ako sa správať, kam ísť, čo robiť, kde nepoznáte nijakého človeka, nemáte domov, nikam nepatríte, nikomu nerozumiete... to je situácia zrelá na zbláznenie sa. Potrebujeme žiť v istote: v istote vzťahov, v istote spoločenstva, ku ktorému patríme, v istote ohľadom našich skutkov a toho, či sú dobré, alebo zlé, či nám prospievajú, alebo ubližujú... Pre ľudí v tejto fáze vývoja je dôležitá vonkajšia príslušnosť k nejakej inštitúcii, či organizácii a dodržiavanie vonkajších pravidiel. Preto sa táto fáza nazýva formálna a inštitucionálna. Hodnoty nadovšetko cenené sú: istota, stálosť, poriadok, zákon... ak jestvuje predstava Boha, je to spravidla predstava Boha, ktorý udržiava poriadok, Boha – Sudcu, ochrancu spravodlivosti, odplatiťa.... Dost' veľa ľudí aj v dospelom veku ostáva stále v tejto rovine, poskytujúcej pocit istoty a bezpečia, plynúcehoz nemenných pravidiel, vážených inštitúcií... Príkladom môže byť človek, ktorého duchovný život spočíva v tom, že si načas „odbavuje“ svoje modlitby, plní dôsledne svoje „náboženské povinnosti“, náleží k tej správnej cirkvi, dodržiava presne definované pravidlá... a desí sa čo i len náznak myšlienky, ktorá by toto všetko mohla spochybníť, alebo narušiť! Niekedy ale ani strach „nezabráni“ tomu, aby človek vstúpil do nasledujúcej fázy vývoja...

TRETIE štádium je štádium skepticko-individuálne. V tejto etape začína (spravidla ešte stále) mladý človek úplne zákonite pochybovať o hodnotách, ktoré doteraz vyznával – a to veľmi úspešne. Vieme už totiž, že jeho „vierovyznanie“ spočívalo do veľkej miery naozaj iba vo vonkajšej príslušnosti „niekam“ a na dodržiavaní nejakých vonkajších pravidiel. Pri kritickom skúmaní tohto stavu nie je problém dospieť k záveru, že zvyk „odrecitovať nejakú akože modlitbu“ sám o sebe predsa nemôže mať nejaký duchovný dopad a pod. Človek odmieta tieto formálne a inštitucionálne prvky ako neautentické a prežitie a často pohrda tými, ktorí sa nimi ešte stále riadia. To je skeptická stránka tejto etapy. Individuálne je preto, že človeka

neuspokojuje „príslušnosť niekam“ na úrovni inštitúcie, organizácie, či cirkvi a hľadá miesto, kde by jeho vzťah mohol byť do hĺbky osobný. Toto obdobie je ale zároveň aj veľkým obdobím hľadania – hľadania skutočných hodnôt, niečoho, čo je reálne, autentické, hlboké. Človek ich bude schopný hľadať všade: od okultizmu cez drogy, vzťahy v pouličnom gangu, vedu, zábavu až k peniazom a majetku. Práve toto hľadanie môže urobiť z tejto fázy nebezpečnú a bolestivú etapu života – pokiaľ sa mladý človek nedočká opravdivej pomoci!

Posledné, ŠTVRTÉ štádium, nazýva Scott Peck mysticko-spoločenským. Je to etapa, kedy sa rodí osobný vzťah medzi človekom a Bohom ako medzi osobou a osobou. Kedy človek začína znova objavovať cirkev (ktorú v tretej etape odvrhol) – ale už nie ako inštitúciu. Tak, ako sa zákonníctvo druhej etapy zmenilo na osobný vzťah k živému Bohu, tak aj chápanie cirkvi sa mení z inštitúcie na spoločenstvo, komunitu s hlboko osobnými vzťahmi. V tejto fáze sa obnovuje záujem o náboženstvo – už nie v zmysle formálnej príslušnosti niekam, ale v zmysle dobrodružnej a vzrušujúcej cesty k svojmu vlastnému zduchovneniu.

Benediktova voľba Roda Drehera – „*Pre náboženských konzervatívcov by bolo lepšie „budovať prosperujúce subkultúry“ ako sa snažiť o obsadenie mocenských pozícií. [...] „Je dôležité vyhnúť sa panikáreniu, ale ľudia si skutočne musia uvedomiť závažnosť hrozieb, ktorým kresťania čelia, a skutočnú, hlbokú náročnosť politického prostredia,“ hovorí Kinzer. „Musia sa vnútorne stotožniť s tým, čo v realite znamená byť v postavení minority, a je skutočne zásadné začať tak uvažovať.“*“ Krátko a stručne, byť kresťanom v dnešnom svete znamená vytvárať malé, čo najviac sa podporujúce a čo najsebestačnejšie *enklávy* civilizácie, kresťanstva, duchovna a skutočnej vzdelanosti uprostred sveta, ktorý znova upadá do barbarstva – tak, ako top pred tisíc rokmi urobil sv. Benedikt a benediktínska rehoľa a tak na Západe zachránila civilizáciu.

Eros – „Aby sme sa vyhli nedorozumeniu, musíme správne definovať, čo rozumiem pod slovom eros. Dovolil by som si definovať eros, ako lásku k človeku vyjadrenú ľudským (zmyslovo vnímateľným) spôsobom. Eros sa vzťahuje k sexualite, ale nekryje sa s ňou. Eros dokáže sexualitu preniknúť, humanizovať a v konečnom dôsledku prevýšiť. Je to energetický potenciál, ktorý nespôsobuje len pohlavnú príťažlivosť, ale vzťahuje (vedie) človeka ku komunikácii, ku svetu, ku prírode, k povolaniu a sociálnemu cíteniu, k umeniu. Bez takto chápaného erosu by neexistovalo ani náboženstvo, ktoré by bolo schopné dotknúť sa ľudského srdca a pohnúť ním.“ (Bernardín Šmíd, OFM)

exámen – Modlitba spytovania svedomia nazývaná tiež Modlitba exámen je veľmi cennou súčasťou duchovného dedičstva, ktoré nám zanechal sv. Ignác Loyolský. Podľa Ignáca je spytovanie svedomia predovšetkým spätným pohľadom na pomáhajúcu a obšťastňujúcu lásku, ktorou sa Boh každý deň dotýka nášho srdca. Tento pohľad síce nevyklučuje hodnotenie nášho vonkajšieho správania, ale prevyšuje ho.

Malá cesta – „Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Chcem hľadať spôsob, ako prísť do neba po malej, úplne novej ceste. Žijeme v storočí vynálezov; dnes už netreba namáhavo stúpať po schodoch. Bohatým schody výhodne nahradí výťah. Aj ja by som chcela vynájsť výťah, ktorý by ma vyniesol až k Ježišovi, lebo som príliš malá, aby som vystupovala po namáhavom schodišti dokonalosti. Preto som hľadala vo svätých knihách nejakú zmienku o vytúženom výťahu. A natrafila som na slová, ktoré vyšli z úst večnej Múdrosti: Kto je malý, nech príde ku mne (Prísľ 9,4). A tak som prišla, tušiac, že som našla, čo som hľadala. A pretože som chcela vedieť, môj Bože, čo si počneš s takým malým človečikom, ktorý odpovie na tvoje zavolanie, pokračovala som v pátraní, a hľa, čo som našla: "Ako keď matka teší dieťa, tak ja budem tešiť vás. Na rukách vás budem nosiť a na kolenách kolísať." (Iz 66, 13,12) Výťah, ktorý ma vynesie až do

neba, to sú tvoje ruky, Ježišu. Na to nepotrebujem byť väčšou. Naopak, musím zostať malou, ba stať sa ešte menšou... Naša malá cesta je cesta duchovného detstva, cesta dôvery a úplnej oddanosti... Treba urobiť všetko, čo je v našich silách: dávať bez počítania, stále sa zriekať seba, slovom, dokazovať lásku všetkými malými skutkami, ktorých sme schopní. Ale pretože toto všetko je len maličkosť, je nevyhnutné - keď sme dali všetko, o čom sme si mysleli, že musíme dať - aby sme si priznali, že sme "neužitoční sluhovia" /Lk 17,10/, a predsa dúfali, že Boh nám z milosti dá všetko, po čom túžime. Toto je nádej malých duší, ktoré "bežia" po ceste detstva. Hovorím "bežia", a nie "oddychujú" na nej. Aby sme mohli kráčať po "malej ceste", musíme byť pokorní, chudobní v duchu a jednoduchí.“ (sv. Terézia z Lisieux)

Svätosť – V Písme sa vyskytuje v dvoch rôznych významoch. Prvý je *oddelenosť* od sveta. Táto podoba svätosti je predpoklad a počiatok kresťanského života a v tomto zmysle sú kresťania nazývaní *svätými*. Druhý je dokonalosť ako je dokonalý Boh. Táto druhá podoba svätosti je cieľom kresťanského života, preto o nej Písmo hovorí, že o ňu máme usilovať, lebo bez nej nik neuvidí Pána.